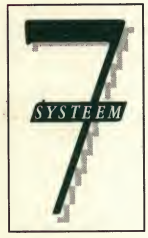
Macintosh Naslaghandboek

Naslaghandboek

Garantiebepalingen

Apple Computer B.V. te Zeist ("Apple") garandeert haar hardware-produkten tegen fabricage en/of materiaalfouten gedurende een periode van één jaar vanaf de datum van levering door een geautoriseerde Apple Reseller aan de koper.

Een beroep op deze garantie kan uitsluitend door de koper worden gedaan, indien hij binnen de garantieperiode van één jaar het hardware-produkt bij zijn geautoriseerde Apple Reseller of bij een Apple POS Service Center heeft afgeleverd, dan wel de garantie heeft geclaimd bij een goedgekeurde on-site service-organisatie.

Deze garantie is slechts van toepassing op een apparaat voor zover de onderdelen ervan als Apple produkten kunnen worden geïdentificeerd, zo met behulp van het woord of beeldmerk van Apple, zoals dat door Apple daarop is aangebracht. Apple zal naar eigen keuze het defecte apparaat of defecte onderdelen daarvan kosteloos repareren of vervangen. Deze garantie is niet van toepassing, indien naar de mening van Apple het hardware-produkt niet meer in goede staat is tengevolge van onoordeelkundig gebruik, misbruik, verkeerd gebruik, verkeerde toepassing, van buiten komend onheil, of als gevolg van verleende service, reparatie of modificatie door anderen dan een Apple POS Service Center c.q. niet door Apple goedgekeurde on-site organisatie.

Deze garantie geldt evenmin, indien enig Apple serienummer is verwijderd of veranderd. Software-media (schijven e.d.) en documentatie vallen binnen deze garantieperiode van één jaar, met uitsluiting van normale slijtage door gebruik.

Mocht het programma defecten vertonen na aankoop, dan zijn alle kosten voor noodzakelijke service, reparatie en correctie voor rekening en risico van de koper, en niet voor Apple, of haar Resellers.

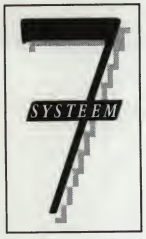
Apple geeft geen enkele garantie m.b.t. de software (systeem- en applicatie-software, ook indien deze in zgn. firmware is opgeslagen) en de kwaliteit, uitvoering, verkoopbaarheid en geschiktheid voor een bepaald doel van die software. Apple software wordt verkocht zonder enige aansprakelijkheid voor enige schade, directe of indirecte, zoals bijvoorbeeld immateriële schade, bedrijfs- of stagnatieschade, voortvloeiende uit of samenhangende met de Apple software te aanvaarden, en de koper vrijwaart Apple terzake alle aanspraken van derden wegens zodanige schade, op welke grond dan ook ontstaan.

In alle gevallen zal de aansprakelijkheid van Apple tegenover de koper beperkt zijn tot de hoogte van de door de koper voor het produkt betaalde prijs.

De bovenomschreven garantie is de enige door Apple gegeven garantie tegen fabricage- en materiaalfouten; iedere andere aansprakelijkheid of verdergaande aansprakelijkheid wordt uitgesloten. Meer in het bijzonder sluit Apple nadrukkelijk iedere aansprakelijkheid uit voor gevolgschade en schade aan goederen van de koper of derden alsmede schade aan personen.

Terzake van garantie kan de koper slechts een beroep doen op de hierboven genoemde bepalingen; andere garanties dan de hierboven vermelde (zoals mondeling of schriftelijk gegeven aanvullende garanties door agenten, personeelsleden of Resellers) zijn van geen waarde.

Macintosh Naslaghandboek

Naslaghandboek

Apple Computer, Inc.

© Copyright 1991, Apple Computer, Inc., voor al het niet-tekstuele materiaal, alle tekeningen, afbeeldingen, foto's en programma-code in welke vorm dan ook, met inbegrip van object- en broncode. Alle rechten voorbehouden.

© Apple Computer, Inc., 1991
20525 Mariani Avenue
Cupertino, CA 95014-6299
(408) 996-1010

Apple, het Apple logo, APDA, AppleLink, AppleShare, AppleTalk, A/UX, EtherTalk, ImageWriter, LaserWriter, Macintosh, ProDOS, en TokenTalk zijn geregistreerde handelsmerken van Apple Computer, Inc.

Classic is een geregistreerd handelsmerk, in licentie gegeven aan Apple Computer, Inc.

Apple Desktop Bus, Schijf-EHBO, Finder, HyperScan, MacroMaker, SuperDrive en TrueType zijn handelsmerken van Apple Computer, Inc.

HyperCard is een handelsmerk van Apple Computer, Inc., in licentie gegeven aan Claris Corporation.

Apple*Care* is een geregistreerd service-merk van Apple Computer, Inc.

Adobe, Adobe Illustrator en POSTSCRIPT zijn geregistreerde handelsmerken en Adobe Garamond en Adobe Illustrator 88 zijn handelsmerken van Adobe Systems Incorporated.

Exposure is een geregistreerd handelsmerk van Preferred Publishers, Inc.

Helvetica en Times zijn geregistreerde handelsmerken van Linotype Co.

ITC Zapf Dingbats is een geregistreerd handelsmerk van International Typeface Corporation.

MacWrite is een geregistreerd handelsmerk van Claris Corporation.

Microsoft en MS-DOS zijn geregistreerde handelsmerken van Microsoft Corporation.

NuBus is een handelsmerk van Texas Instruments.

QuarkXPress is een geregistreerd handelsmerk van Quark, Inc.

SuperPaint is een produkt van Silicon Beach Software.

Produkten van andere fabrikanten worden alleen genoemd ter informatie. Dit betekent niet dat deze produkten door Apple worden aanbevolen of door Apple zijn goedgekeurd. Apple aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid met betrekking tot de betrouwbaarheid of de bruikbaarheid van deze produkten.

Originele uitgave in het Engels.
Nederlandse bewerking door
THE LOCALIZERS.

Inhoud

Voorwoord	Over deze handleiding	xvii
Hoofdstuk 1	Elementaire Macintosh technieken	1
Hoofdstuk 2	Opstarten	49
Hoofdstuk 3	Met programma's werken	65
Hoofdstuk 4	Documenten afdrukken en met lettertypen werken	125
Hoofdstuk 5	Documenten ordenen	155
Hoofdstuk 6	Schijven en schijfeenheden	189
Hoofdstuk 7	Voorkeuren instellen voor uw Macintosh	215
Hoofdstuk 8	Uw computersysteem uitbreiden	267
Hoofdstuk 9	Onderhoud	285
Hoofdstuk 10	Wat te doen bij problemen	301
Bijlagen		327
Index		385

Storing op radio en televisie xvi

Voorwoord Over deze handleiding xvii

Over deze handleiding xviii
Het gebruik van de handleiding xviii
Uitgebreide informatie over iedere bewerking xviii
Zoeken naar bepaalde bewerkingen xix
Overzicht van elementaire Macintosh technieken xix
Uw Macintosh systeem uitbreiden xix
Over de afbeeldingen xix
Gehanteerde conventies xx
Overig materiaal xxi

Hoofdstuk 1 Elementaire Macintosh technieken 1

Het gebruik van de muis 2
Aanwijzen 3
Klikken 4
Dubbel klikken 4
Shift-klikken 5
Slepen 6
De Finder 7
Een symbool selecteren 9
Overzicht: symbolen selecteren op het bureaublad of in een Finder-venster 10
Een symbool openen 11
Een symbool verplaatsen 11
Een symbool verwijderen 12
Werken met vensters 14
Een open venster actief maken 14
Overzicht: een venster verplaatsen en vergroten of verkleinen 15
De vensterinhoud verschuiven 16
Andere manieren om te verschuiven 18
Werken met menu's 19
Een menu openen 20
Een menucommando kiezen 20
Een submenu gebruiken 22

Een venstermenu gebruiken 23
Reageren op berichten 25
Dialoogvensters met een index 26
Reageren op een bericht in een waarschuwingsvenster 29
Hulpinformatie opvragen 30
Helpballonnen in- en uitschakelen 31
Basisbewerkingen 31
De volledige naam van een symbool wijzigen 32
Een deel van de naam van een symbool selecteren 33
Een deel van de naam van een symbool vervangen, verwijderen of invoegen 34
Regelpanelen 35
Regelpaneelinstellingen 36
Een regelpaneel openen 37
Instellingen in de regelpanelen wijzigen 38
De Kiezer 39
Een printer of een ander apparaat in de Kiezer selecteren 40
De speciale toetsen op het toetsenbord 42
Toetsenbord-equivalenten op het bureaublad en in de Finder 43
De Macintosh aan- en uitzetten 44
De aan/uit-schakelaar 44
Een compacte Macintosh aanzetten 45
Een computer uit de Macintosh II serie aanzetten 46
De Macintosh uitzetten 47

Hoofdstuk 2 Opstarten 49

De apparatuur installeren 49
De systeemprogrammatuur installeren 50
Systeemprogrammatuur installeren 52
Speciale installatie 56
Systeemprogrammatuur installeren via een netwerk 59
Schijfruimte besparen met een kleine Systeemmap 60
Met een 3.5-inch schijf opstarten bij problemen 61
Een nieuwe versie van de systeemprogrammatuur installeren 61

Programma's en documenten automatisch openen 62
Onderdelen in de map 'Opstartbestanden' plaatsen 62
Programma's of bestanden uit de map 'Opstartbestanden' verwijderen 63

Hoofdstuk 3 Met programma's werken 65

Voorbereidingen voor het gebruik van een programma 66
Een programma installeren 66
Een alias voor een programma maken 67
Een programma of alias opnemen in het Apple-menu 69
Een programma starten 70
Een nieuw document maken in een programma 70
Een bestaand document openen vanuit een programma 71
Een document vanuit de Finder openen 72
Meerdere programma's gebruiken 72
Naar een ander geopend programma gaan 74
Een programma starten wanneer er andere programma's geopend zijn 75
Vanuit een programma terugkeren naar de Finder 76
Nagaan welke programma's geopend zijn 76
Vensters tonen en verbergen 78
Documenten bewerken 80
Tekst bewerken 80
Tekst en afbeeldingen kopiëren 80
Gekopieerde tekst en afbeeldingen in een document invoegen 81
Tekst en afbeeldingen naar een document in een ander programma kopiëren 82
Tekst en afbeeldingen verwijderen 85
Een bewerking ongedaan maken 86
Documenten opslaan 86
Een nieuw document opslaan 87
Overzicht: gewijzigde documenten opslaan onder een nieuwe naam of op een andere plaats 89
Een document op een andere schijf opslaan 91
Tekst, afbeeldingen en geluiden in het Plakboek opslaan 92

Documenten automatisch bijwerken met 'Publiceer' en 'Abonnement' 95
Publicaties, abonnementen en edities 96
Een publicatie maken 97
Een abonnement maken 99
Opties voor publicaties en abonnementen 101
Sjabloondocumenten maken 103
Een sjabloondocument maken in een programma 103
Een sjabloondocument maken in de Finder 104
Een sjabloondocument gebruiken 105
Bureau-accessoires gebruiken 106
Een bureau-accessoire van een oudere versie gebruiken 107
Geheugenruimte beheren 108
Vereiste geheugenruimte 108
Nagaan hoeveel RAM-geheugen uw computer heeft 109
Geheugenruimte uitbreiden met schijfruimte 110
Gefragmenteerde geheugenruimte vrijmaken 115
De geheugenruimte van een programma veranderen 115
De schijf-cache aanpassen 117
32-bits adressering instellen 119
Met uw werk stoppen 120
Een programma verlaten 120
Een reservekopie maken 121
De computer uitzetten 122

Hoofdstuk 4 Documenten afdrukken en met lettertypen werken 125

Voorbereidingen voor het afdrukken 125
Printerbestanden in de Systeemmap plaatsen 126
Een printer kiezen 127
Opties voor de pagina-instelling selecteren 129
Uw werk afdrukken 131
Binnen een programma afdrukken 132
Vanuit de Finder afdrukken 133
De inhoud van een Finder-venster afdrukken 134

Afdrukken terwijl u de computer voor ander werk gebruikt 135
Afdrukken in de achtergrond 136
Afdrukopdrachten beheren 137
Met lettertypen werken 140
TrueType lettertypen en bitmap-lettertypen 140
Een lettertype installeren 143
Een lettertype verwijderen 144
Lettertypen gebruiken met printers en andere randapparaten 145
Lettertypen naar een LaserWriter sturen 145
Een lettertype naar de LaserWriter sturen 147
Informatie over beschikbare lettertypen opvragen 149
Afdrukken met LaserWriter beheer 150
De testpagina in- of uitschakelen 150
Een LaserWriter herstarten 151
Een PostScript bestand naar een LaserWriter sturen 152

Hoofdstuk 5 Documenten ordenen 155

Werken met documenten 156
Documenten verplaatsen, kopiëren en een nieuwe naam geven 156
Voorwerpen kopiëren in de achtergrond 157
Symbolen rangschikken op het bureaublad of in een Finder-venster 157
Symbolen op het bureaublad opbergen 158
Het gebruik van mappen 159
Een map aanmaken en een naam geven 160
Overzicht: voorwerpen in een map plaatsen 161
Een alias gebruiken om een bestand te openen 161
Een alias maken 162
Het origineel van een alias opzoeken 164
Een document, map of programma opzoeken 165
Voorwerpen zoeken met het commando 'Zoek' 165
Andere zoekcriteria opgeven 167
Een zoekactie in twee fasen met het commando 'Zoek' 171
Andere toepassingen van het commando 'Zoek' 172

Snel door niveaus van mappen op de schijf gaan 173
Een venstermenu gebruiken om door de verschillende niveaus te gaan 174
Verschillende niveaus van bestanden weergeven via een lijstweergave 176
Mappen gebruiken in de Systeemmap 177
Een voorwerp in de Systeemmap plaatsen 179
Een voorwerp uit de Systeemmap verwijderen 180
Informatie over documenten en schijven opvragen 181
Een lijst met voorwerpen ordenen op naam, grootte, label, type of datum 181
Een andere lijstweergave kiezen 182
Informatie over een document opvragen 183
Informatie over een programma opvragen 184
Informatie over uw Macintosh opvragen 185
Een schermafbeelding maken 186
Een schermafbeelding maken 186
Een schermafbeelding bekijken met LeerTekst 187

Hoofdstuk 6 Schijven en schijfeenheden 189

3.5-inch schijven gebruiken 190
Opslagcapaciteit van schijven 190
HD-schijven en SuperDrive 190
Een schijf in de schijfeenheid plaatsen 192
Een schijf verwijderen vanaf het bureaublad 192
Een schijf verwijderen vanuit een programma 194
Een 3.5-inch schijf initialiseren en een naam geven 195
Een 3.5-inch schijf wissen 197
De naam van een 3.5-inch schijf wijzigen 198
Een reservekopie maken van een 3.5-inch schijf 199
Een harde schijf gebruiken 200
Wees voorzichtig met een harde schijf 200
Een harde schijf voor het eerst initialiseren 201
Een harde schijf wissen 204
De naam van een harde schijf wijzigen 205
Een reservekopie maken van een harde schijf 206

De zoekvolgorde tijdens het opstarten 206
Volgorde van zoeken naar een opstartschijf 207
Een harde schijf als opstartapparaat kiezen 208
Gegevens beveiligen 209
Een 3.5-inch schijf beveiligen 210
Documenten of programma's beveiligen 211

Hoofdstuk 7 Voorkeuren instellen voor uw Macintosh 215

Het Apple-menu aanpassen 216
Onderdelen toevoegen aan het Apple-menu 217
Regelpanelen gebruiken 218
Aliassen maken voor de regelpanelen 218
De muisbesturing instellen 219
De snelheid van de aanwijzer instellen 219
Het dubbelklik-interval instellen 220
De werking van het toetsenbord instellen 221
Het repeteertempo instellen 222
De repeteervertraging instellen 222
Een andere toetsenbordindeling kiezen 223
Het geluid en het volume instellen 223
De geluidssterkte instellen 224
Het waarschuwingssignaal instellen 225
Een geluid installeren 226
Een geluid verwijderen 227
Geluiden opnemen 228
Een geluid opnemen 228
Tijd en datum instellen 231
De tijd of datum wijzigen 232
De Wekker instellen 234
Het bureaublad aanpassen 237
Het patroon van het bureaublad instellen 238
Het knippertempo van een menu instellen 240
Het knippertempo van het invoegpunt instellen 240

De weergave van symbolen en lijsten aanpassen 241
Het lettertype voor lijstweergaven en symboolnamen wijzigen 242
De weergave van symbolen op het bureaublad wijzigen 243
De gegevens of de grootte van de symbolen in een lijstweergave wijzigen 244
Symbolen wijzigen 245
Zelf symbolen maken 245
Een label toekennen aan symbolen 248
De inhoud van het Label-menu wijzigen 249
Kleuren of grijstinten opgeven 251
Het aantal kleuren of grijstinten opgeven 253
De markeringskleur wijzigen 253
De kleur van vensters wijzigen 256
De kleuren van de kleurbalk voor het schermpatroon wijzigen 258
Een kleur aan een symbool toekennen 259
De kleuren in het Label-menu wijzigen 260
Meerdere beeldschermen instellen 263
De positie van beeldschermen opgeven 263
Het hoofdbeeldscherm opgeven 266
De helderheid van het scherm instellen 269
De helderheid instellen met behulp van regelaars 269
De helderheid van het scherm met een speciaal programma instellen 270
De waarschuwing van de prullenmand in-/uitschakelen 270
De waarschuwing uitschakelen 271

Hoofdstuk 8 Uw computersysteem uitbreiden 273

Harde schijven, scanners en andere SCSI-apparaten aansluiten 274
Het SCSI-ID-nummer instellen 274
Een reeks SCSI-apparaten op elkaar aansluiten 275
Andere apparaten aansluiten 278
Een printer aansluiten 278
Een modem aansluiten 279
Een externe 3.5-inch schijfeenheid aansluiten 274
Een toetsenbord, muis of ander invoerapparaat aansluiten 280
Audio-accessoires aansluiten 282

Een extra beeldscherm 282
Een beeldscherm aansluiten op de ingebouwde beeldschermpoort 282
Een beeldscherm aansluiten op een videokaart 283
De beeldschermen opstellen 284
Uitbreidingskaarten installeren in NuBus sleuven 285
Twee of meer NuBus kaarten installeren 286
Spanningsvereisten 286
Zorgen voor voldoende koeling 287
Kaarten in een speciale sleuf installeren 288
Het RAM-geheugen uitbreiden op de hoofdprintplaat 288

Hoofdstuk 9 Onderhoud 291

Installatie en onderhoud 292
Alle systeemonderdelen 292
Beeldscherm 293
Toetsenbord 293
3.5-inch schijven en schijfeenheden 294
De voeding 295
Werkomgeving 295
Systeemonderdelen schoonmaken 296
De behuizing van de computer en de randapparatuur 296
Het beeldscherm 296
De muis 297
Een schijf controleren en herstellen 299
Een schijf controleren en herstellen met Schijf-EHBO 293
Een harde schijf testen met HD SC Installatie 301
De klokbatterij vervangen 303
Service en ondersteuning 303

Hoofdstuk 10 Wat te doen bij problemen 307

Algemene tips 308

Neem de tijd 308

Start de computer opnieuw op 309

Controleer of alle onderdelen van uw systeemprogrammatuur dezelfde versie hebben en of uw opstartschijf slechts één Systeemmap bevat 310

Controleer of uw programma's in goede staat verkeren 310

Maak reservekopieën van uw werk, uw programma's en uw Systeemmap 311

Bouw regelmatig het bureaublad opnieuw op 311

Gegevensverlies of beschadiging voorkomen 312

Controleer uw systeem regelmatig op virussen 312

Problemen met uw computer 313

De computer staat aan, maar het scherm is donker 314

Wanneer u opstart, is het scherm helder, maar het bureaublad verschijnt niet 315

De muis volgt de bewegingen van de muis niet of niet goed 315

Als u typt, verschijnt er niets op het scherm 316

U kunt geen informatie opslaan op een 3.5-inch schijf 317

U kunt een 3.5-inch schijf niet uit de schijfeenheid verwijderen 318

U kunt niet opstarten vanaf de harde schijf of het symbool van deze schijf verschijnt niet 319

Er verschijnt een dialoogvenster met een bom 320

De aanwijzer "bevriest" plotseling 322

Problemen met uw printer 323

U geeft opdracht een document af te drukken en de printer reageert niet 323

U wilt een document afdrukken en er verschijnt een foutmelding 324

Problemen met programma's en systeemprogrammatuur 325

Er ontbreken onderdelen in het Apple-menu 325

U opent een alias en er gebeurt niets of er verschijnt een bericht dat het originele bestand niet kan worden geopend 325

Bijlage A Toetsenborden en tekensets 327

Toetsenbordindelingen 327
Macintosh Classic toetsenbord 328
Het Apple toetsenbord 330
Het Apple uitgebreid toetsenbord 332
Alternatieve tekens 334
Het bureau-accessoire Toetsen 334
Internationale tekens 336

Bijlage B Zowel Systeem 7 als een eerdere versie van de systeemprogrammatuur gebruiken 337

Een printer in een netwerk gebruiken 337
Printerbestanden bijwerken voor computers in een netwerk die zowel Systeem 7 als Systeem 6 gebruiken 338
De Finder gebruiken 342
Extra mappen op schijven die onder Systeem 7 zijn gebruikt 342
Bureau-accessoires en lettertypen 342

Bijlage C Apple Bestandsuitwisseling 343

Apple Bestandsuitwisseling en MS-DOS 344
Een MS-DOS schijf in de SuperDrive initialiseren 344
Bestanden van en naar MS-DOS converteren 347
Andere opties voor conversie 351
Meer informatie over de opties in Apple Bestandsuitwisseling 351
Apple II bestanden converteren met Apple Bestandsuitwisseling 352

Bijlage D Alternatieven voor muis, toetsenbord en beeldscherm 353

Enkeltoetsbediening 354
Muistoetsen, langzame toetsen en grendeltoetsen 355
De muistoetsen 356
De langzame toetsen 357
De grendeltoetsen 358
CloseView 359

Bijlage E Voor meer informatie 363

Macintosh gebruikersgroepen 364
Technische informatie 365
Apple Technical Library 365
Apple Communications Library 365
APDA 366

Bijlage F Verklarende woordenlijst 367

Index 385

Storing op radio en televisie

De apparatuur die in deze handleiding wordt beschreven, produceert en werkt met radiofrequentie-signalen. Als het apparaat niet correct—dat wil zeggen, volgens de door Apple gegeven instructies—wordt geïnstalleerd en gebruikt, kan er storing ontstaan op radio en televisie.

Het apparaat is getest en voldoet aan de eisen die gesteld worden aan een Class B computer overeenkomstig de specificaties in Part 15 van de FCC-regels. Deze specificaties zijn opgesteld teneinde een redelijke bescherming te kunnen garanderen tegen dergelijke storing in woonomgevingen. Er kan echter niet worden gegarandeerd dat er in geen enkel geval storing zal optreden.

U kunt bepalen of uw computer storing veroorzaakt door het apparaat uit te zetten. Als de storing verdwijnt, ligt het vermoedelijk aan de computer of een van de randapparaten.

Als de computer verantwoordelijk is voor de storing op radio of televisie, kunt u de storing als volgt proberen te verhelpen:

- Draai de antenne van de televisie of radio totdat de storing verdwijnt.
- Zet de computer aan de andere kant van de televisie of radio.
- Zet de computer verder van de televisie of radio af.
- Sluit de computer aan op een stopcontact dat op een ander circuit zit dan de televisie of radio. (Met andere woorden, zorg ervoor dat de computer en de televisie of radio op verschillende groepen zijn aangesloten.)
- Installeer een televisie-antenne op het dak met een coax-antennekabel tussen de antenne en de televisie.

Raadpleeg eventueel een geautoriseerde Apple Reseller of een ervaren radio- of televisietechnicus voor verdere suggesties.

△ **Belangrijk.** Wanneer er zonder toestemming van Apple Computer, Inc. wijzigingen in dit produkt worden aangebracht, kan het FCC-keurmerk teniet worden gedaan en kan het recht om het produkt te gebruiken, komen te vervallen.

Tot de voorwaarden waaronder dit produkt is getest, behoort het gebruik van afgeschermde kabels en aansluitingen tussen systeemonderdelen. Hiermee wordt de kans op storing op radio, televisie en andere elektronische apparatuur beperkt. Voor Apple randapparatuur kunt u de juiste afgeschermde kabels verkrijgen bij de geautoriseerde Apple Reseller. Voor randapparaten van andere fabrikanten kunt u het beste contact opnemen met de fabrikant of leverancier. △

Over deze handleiding

In dit *Macintosh Naslaghandboek* vindt u informatie over het gebruik van de Macintosh® computer. Deze informatie bestaat onder meer uit stapsgewijze instructies voor de bewerkingen die u met uw computer kunt uitvoeren.

Als u uw Macintosh in een netwerk gebruikt, kunt u de *Macintosh Netwerkhandleiding* raadplegen voor informatie over speciale netwerkprocedures, zoals het delen van bestanden met andere Macontosh gebruikers.

In deze handleiding komen de belangrijkste bewerkingen aan bod. Deze bewerkingen zijn voor alle typen Macintosh computers hetzelfde.

In deze handleiding wordt echter niet beschreven hoe u uw Macintosh installeert. Raadpleeg daarvoor het aparte boekje met installatie-instructies.

Over deze handleiding

De instructies in dit *Macintosh Naslaghandboek* zijn met name bedoeld voor gebruikers die al enige ervaring hebben met de Macintosh. Als u nog nooit met een Macintosh hebt gewerkt, kunt u beter eerst de oefenschijf *Macintosh intro* en het introductieboek *Aan de slag* doornemen.

Maar ook als u nog niet bekend bent met de Macintosh, kunt u deze handleiding gebruiken om informatie te krijgen over de verschillende bewerkingen. Door de instructies in deze handleiding stap voor stap op te volgen, leert u hoe u een bewerking kunt uitvoeren. Geoefende gebruikers kunnen de stapsgewijze instructies gebruiken om hun geheugen op te frissen.

Het gebruik van de handleiding

Dit *Macintosh Naslaghandboek* is geordend op de verschillende bewerkingen die u kunt uitvoeren op de Macintosh.

Uitgebreide informatie over iedere bewerking

Iedere bewerking wordt uitgelegd via stappen, die zijn genummerd met grote cijfers.

De tekst bij de stappen bestaat uit instructies voor het uitvoeren van de bewerking.

Zoeken naar bepaalde bewerkingen

De bewerkingen in deze handleiding zijn ingedeeld in categorieën—documenten maken en bewerken, bestanden beheren, documenten afdrukken, met schijven werken, enzovoort.

Er zijn twee manieren waarop u snel informatie over bepaalde bewerkingen kunt opzoeken: (1) met behulp van de inhoudsopgave, waarin de belangrijkste categorieën en namen van de bewerkingen staan, en (2) via de uitgebreide index, waarin u kunt zoeken naar termen die bij een bepaalde bewerking horen.

Overzicht van elementaire Macintosh technieken

Hoofdstuk 1, "Elementaire Macintosh technieken", bevat een overzicht van basistechnieken—het gebruik van de muis, werken op het bureaublad, het gebruik van menu's, basisbewerkingen, enzovoort.

Als umet een Macintosh hebt gewerkt, kunt u hoofdstuk 1 desgewenst gebruiken om uw geheugen op te frissen.

Uw Macintosh systeem uitbreiden

In hoofdstuk 8, "Uw computersysteem uitbreiden", kunt u lezen hoe u uw computer kunt aansluiten op een netwerk en hoe u externe apparaten kunt aansluiten op uw computer. Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de te volgen procedures. Raadpleeg ook de handleidingen bij de apparaten die u wilt aansluiten.

Over de afbeeldingen

Aangezien u uw computersysteem op diverse manieren kunt aanpassen, kunnen de afbeeldingen in deze handleiding enigszins afwijken van wat u op uw scherm ziet.

Gehanteerde conventies

De belangrijkste informatie in deze handleiding bestaat uit stapsgewijze instructies. Deze stappen zijn genummerd, en de instructies zelf zijn **vetgedrukt**.

Met de Macintosh kunt u bewerkingen vaak op meerdere manieren uitvoeren. Zo kunt u een commando meestal uitvoeren door deze uit een menu te kiezen of door een bepaalde toetscombinatie te gebruiken. Naast de stapsgewijze instructies voor de bewerkingen wordt ook steeds gewezen op eventuele alternatieve methoden om de bewerkingen uit te voeren.

❖ *Andere manier om de bewerking uit te voeren.* Alinea's met dit symbool (❖) bevatten een alternatieve manier om een bewerking uit te voeren. ❖

Aangezien bewerkingen vaak met elkaar samenhangen, bevat deze handleiding veel verwijzingen naar andere gedeelten van de handleiding. Deze verwijzingen staan altijd aan het einde van een bepaald gedeelte, en zien er als volgt uit:

➤ ***Zie ook:*** "De markeringskleur wijzigen" in hoofdstuk 7

Als dit symbool (▶) aan het einde van de rechterpagina staat, gaat de informatie over een bewerking verder op de volgende pagina.

Overig materiaal

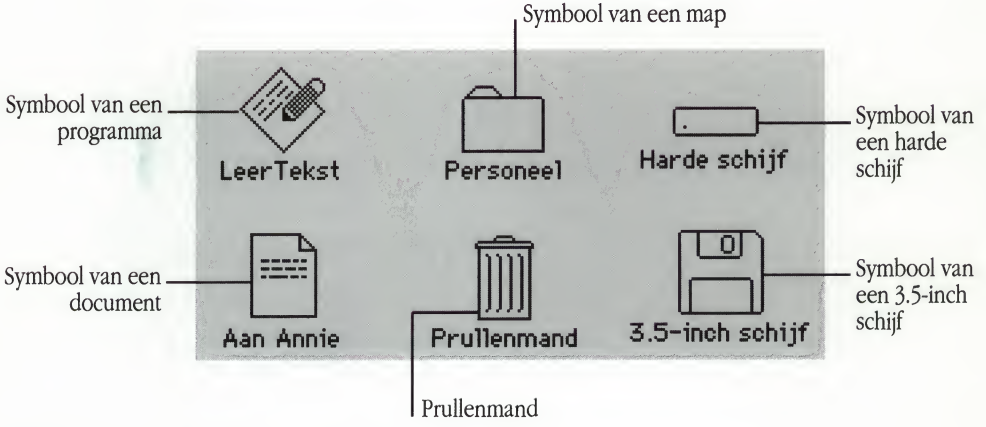
In de *Macintosh Netwerkhandleiding* leest u hoe u de Macintosh met andere computers in een netwerk kunt gebruiken.

Daarnaast kunt u het overige documentatiemateriaal raadplegen dat bij uw computer is geleverd.

Elementaire Macintosh technieken

Het uitgangspunt bij het ontwerp van de Apple® Macintosh® was dat het apparaat gemakkelijk te gebruiken moest zijn. Het scherm is een nagebootst bureaublad met daarop *symbolen*–die programma's, documenten, schijven, bestanden, mappen en andere onderdelen van het systeem en gegevens waarmee u werkt, voorstellen. In afbeelding 1-1 ziet u enkele symbolen die op het bureaublad kunnen voorkomen.

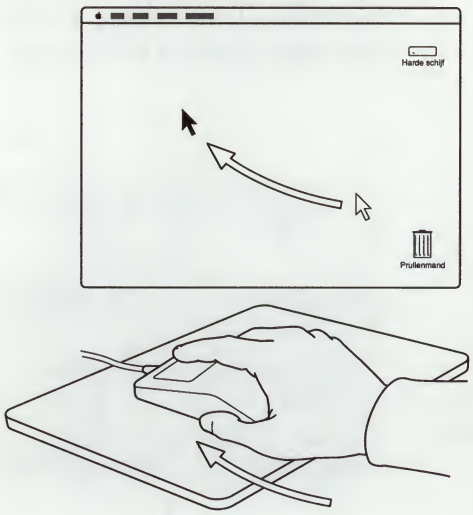
Afbeelding 1-1 Voorbeelden van symbolen

Er zijn ongeveer twintig basistechnieken die u moet beheersen om met de Macintosh te kunnen werken. Aangezien u veel van deze technieken ook in programma's kunt toepassen, zult u snel met de Macintosh overweg kunnen.

In dit hoofdstuk komen de elementaire Macintosh technieken aan de orde en wordt via stapsgewijze instructies uitgelegd hoe u ze uitvoert. Als u nog niet eerder met een Macintosh hebt gewerkt, kunt u beter eerst de schijf *Macintosh intro* doornemen. (Hoe u deze schijf gebruikt, leest u in het boekje met installatie-instructies voor uw Macintosh.) Bent u al wel bekend met de Macintosh, dan kunt u dit hoofdstuk lezen om uw kennis op te halen.

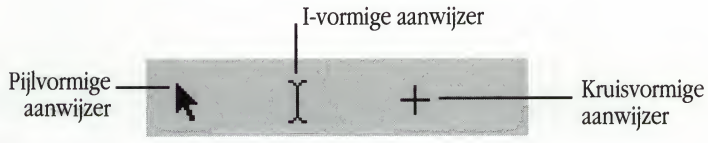
Het gebruik van de muis

Met de *muis*—een aanwijsinstrument—geeft u aan waar u een bewerking wilt uitvoeren. Wanneer u de muis over uw werkblad verplaatst, wordt diezelfde beweging op het scherm gevolgd door de *aanwijzer*, zoals de pijl in afbeelding 1-2.

Afbeelding 1-2 Verplaatsing van muis en aanwijzer

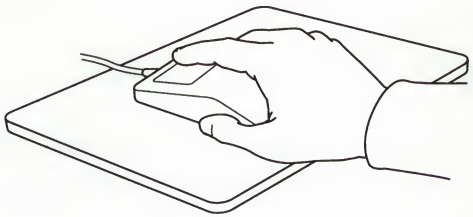
Behalve uit een pijl kan een aanwijzer ook bestaan uit een I-balk (als u tekst bewerkt) of uit een kruisje (als u afbeeldingen selecteert). In afbeelding 1-3 ziet u deze drie aanwijzers.

Afbeelding 1-3 Drie typen aanwijzers

Aanwijzen

Aanwijzen wil zeggen dat u de aanwijzer verplaatst en op een voorwerp of op een bepaald gedeelte van het scherm zet.

1 Pak de muis, schuif hem over uw werkblad en volg ondertussen de beweging van de aanwijzer op het scherm.

De aanwijzer beweegt in dezelfde richting als de muis.

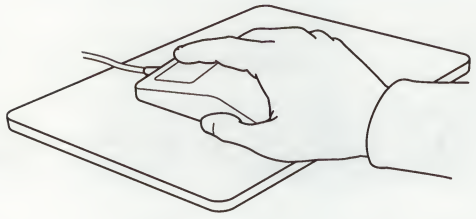

2 Verplaats de muis totdat de punt van de aanwijzer zich op het gewenste voorwerp bevindt.

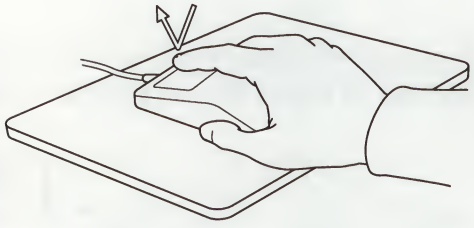
Als u met de muis bij de rand van uw werkblad komt, kunt u hem oppakken en ergens anders weer neerzetten. De aanwijzer op het scherm blijft gewoon staan waar hij zich bevond.

Klikken

Door te *klikken* geeft u aan dat er een bewerking moet worden uitgevoerd op de positie van de aanwijzer.

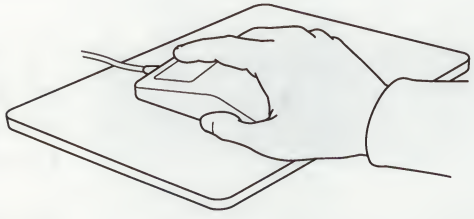
1 **Wijs met behulp van de muis een voorwerp op het scherm aan.**

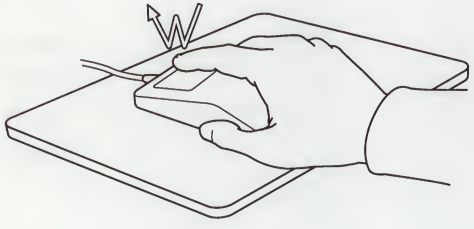
2 **Druk, zonder de muis te bewegen, snel met uw wijsvinger de muisknop in en laat hem weer los.**

Dubbel klikken

Dubbel klikken doet u wanneer u de inhoud van een symbool wilt bekijken of een programma wilt starten.

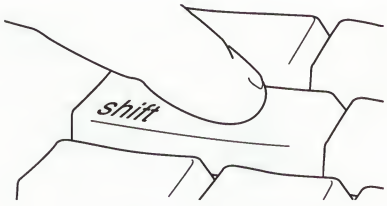
1 **Wijs met behulp van de muis een voorwerp op het scherm aan.**

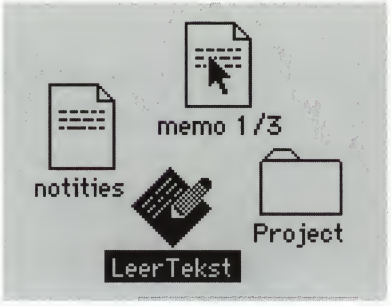
2 **Druk, zonder de muis te bewegen, snel tweemaal achtereen de muisknop in en laat hem weer los.**

Shift-klikken

Shift-klikken is een manier van klikken waarmee u symbolen kunt selecteren die niet naast elkaar staan. Ook kunt u op deze manier enkele symbolen uit een groep selecteren.

1 Druk eerst de Shift-toets op het toetsenbord in.

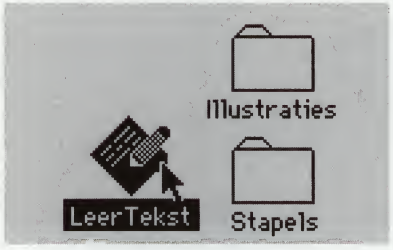

2 Houd de Shift-toets ingedrukt en klik op de voorwerpen die u wilt selecteren.

Als u op een voorwerp klikt, wordt het geselecteerd. Het wordt dan gemarkeerd.

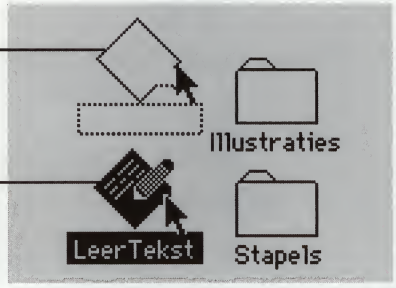
Slepen

Door te *slepen* kunt u een voorwerp op het scherm verplaatsen. Ook kunt u door te slepen een aanwijzer of een venster verplaatsen, of een groep symbolen selecteren.

1 Plaats de aanwijzer op het symbool dat u wilt verplaatsen en druk de muisknop in.

Het symbool wordt gemarkeerd als u de muisknop indrukt.

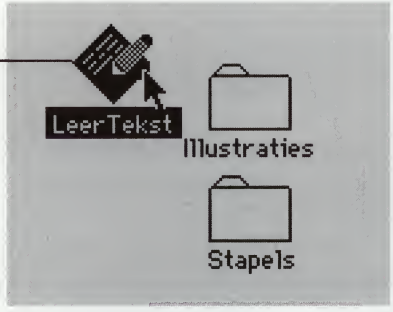

Aan de omtrek ziet u waar u het symbool naar toe sleept.

Het symbool zelf blijft tijdens het slepen op de oorspronkelijke positie staan

2 Verplaats de muis zonder de muisknop los te laten.

De gestippelde omtrek van het symbool beweegt met de aanwijzer mee, zodat u kunt zien waar u het symbool naar toe sleept.

Het gemarkeerde symbool wordt naar de nieuwe positie verplaatst als u de muisknop loslaat.

3 Laat de muisknop los op de plaats waar u het symbool wilt neerzetten.

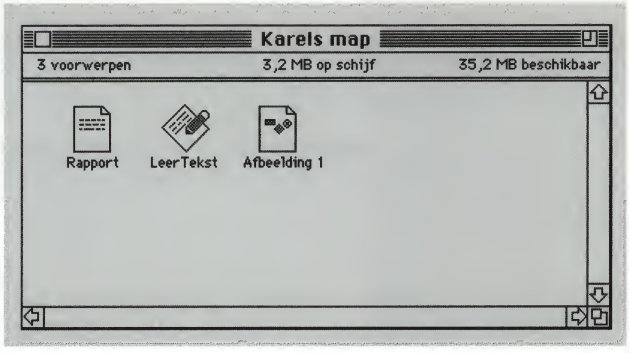
Wanneer u de muisknop loslaat, blijft het symbool gemarkeerd.

De Finder gebruiken

Met behulp van het programma *Finder*™ kunt u op uw bureaublad gebruik maken van symbolen en vensters. Dit programma, dat deel uitmaakt van de systeemprogrammatuur, wordt automatisch gestart als u de computer opstart.

U kunt de Finder beschouwen als uw informatiebeheerder. Via dit programma kunt u vensters openen, programma's starten, bestanden kopiëren en de inhoud van uw schijven en mappen bekijken. Zo gebruikt u de Finder als u werkt met een symbool op uw bureaublad (bijvoorbeeld als u een symbool verplaatst of opent) of als u een venster opent waarin de inhoud van een schijf of een map wordt weergegeven.

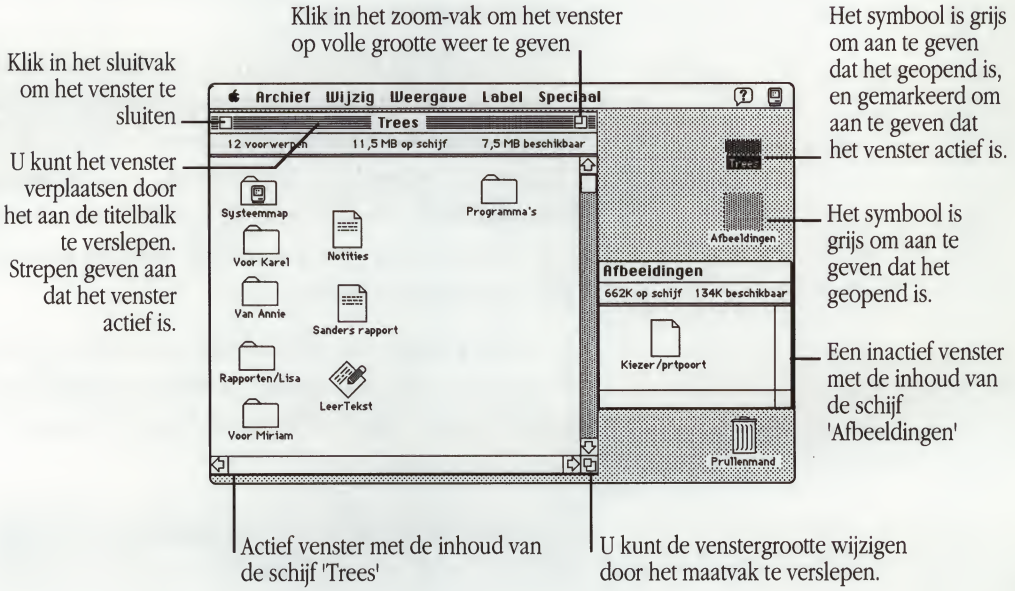
Een venster waarin de inhoud van een schijf of een map wordt weergegeven, heet een Finder-venster. In afbeelding 1-4 ziet u een Finder-venster waarin de inhoud wordt weergegeven met symbolen.

Afbeelding 1-4 In dit venster wordt de inhoud van een map weergegeven

In een venster (een Finder-venster of een venster dat wordt gemaakt door een ander programma) kunnen de meeste symbolen worden geopend. U kunt meerdere vensters tegelijk openen, maar er kan slechts één venster *actief* zijn. Een actief venster ligt bovenop de andere vensters. Het is het venster waarin u werkt.

Vensters kunnen worden verplaatst, geselecteerd en vergroot of verkleind. (Zie afbeelding 1-5.)

Afbeelding 1-5 Twee geopende vensters op het bureaublad

Een symbool selecteren

U *selecteert* een symbool om aan te geven dat er een bewerking op moet worden uitgevoerd. Als u met de Finder werkt, selecteert u een symbool door erop te klikken. Een geselecteerd symbool is *gemarkeerd.*

1 Wijs het symbool aan dat u wilt selecteren.

2 Klik op het symbool.

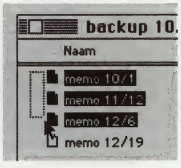
Wanneer u klikt, wordt het symbool gemarkeerd, ten teken dat het is geselecteerd.

➤ *Zie ook:* "De markeringskleur wijzigen" in hoofdstuk 7

Overzicht: symbolen selecteren op het bureaublad of in een Finder-venster

In de volgende tabel vindt u een overzicht van de verschillende manieren waarop u symbolen kunt selecteren.

Tabel 1-1 Symbolen selecteren op het bureaublad of in Finder-vensters

Handeling	Instructies	Voorbeeld
Een enkel symbool selecteren	1. Plaats de aanwijzer op het geselecteerde symbool. 2. Klik.	
Een symbool deselecteren	1. Plaats de aanwijzer buiten het geselecteerde symbool. 2. Klik.	
Meerdere symbolen selecteren (één tegelijk)	1. Houd de Shift-toets ingedrukt en plaats de aanwijzer op de te selecteren symbolen. 2. Klik op ieder symbool.	
Een symbool deselecteren in een groep geselecteerde symbolen	1. Houd de Shift-toets ingedrukt en plaats de aanwijzer op het symbool dat u wilt deselecteren. 2. Klik op het symbool.	
Aangrenzende symbolen selecteren	1. Plaats de aanwijzer op een hoek van de groep symbolen. 2. Sleep diagonaal tot de symbolen zijn geselecteerd.	
Opeenvolgende symbolen in een lijst selecteren	1. Plaats de aanwijzer op het bovenste of het onderste symbool in de lijst. 2. Sleep naar beneden of naar boven tot de symbolen zijn geselecteerd.	
Tekst selecteren in de naam van een symbool	1. Klik op de naam van het symbool. 2. Plaats de aanwijzer aan het begin of het einde van de te selecteren tekst. 3. Sleep tot de tekst is geselecteerd.	

➤ ***Zie ook:*** "Een gedeelte van de symboolnaam selecteren" in dit hoofdstuk

Een symbool openen

De snelste manier om een symbool te openen is door er dubbel op te klikken.

Klik dubbel op het te openen symbool.

Als u dubbel klikt, wordt het symbool gemarkeerd en geopend.

❖ *Een andere manier om een symbool te openen.* U kunt ook een symbool selecteren en 'Open' kiezen uit het Archief-menu, of de toetsenbord-equivalenten ⌘-O of ⌘–pijl-omlaag gebruiken. ❖

Een symbool verplaatsen

U verplaatst een symbool door het te verslepen.

Versleep het te verplaatsen symbool.

De gestippelde omtrek van het symbool beweegt met de aanwijzer mee. Als u de muisknop loslaat, blijft het symbool op de nieuwe plaats staan.

Een symbool verwijderen

U kunt een symbool van het bureaublad verwijderen door het naar de *prullenmand* in de rechter benedenhoek van het bureaublad te slepen. Om de inhoud van het symbool definitief van de schijf te verwijderen, kiest u 'Leeg prullenmand' uit het Speciaal-menu.

Geselecteerd symbool

Gemarkeerde prullenmand (de aanwijzer heeft zijn doel bereikt)

Alleen als het prullenmandsymbool is gemarkeerd, belandt het voorwerp in de prullenmand.

1 Sleep het symbool dat u wilt verwijderen naar de prullenmand, zodat deze wordt gemarkeerd.

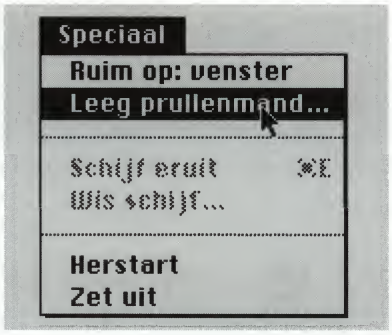
De omtrek van het symbool beweegt met de aanwijzer mee. Zodra de aanwijzer de prullenmand bereikt, wordt het prullenmandsymbool gemarkeerd.

2 Laat de muisknop los wanneer de prullenmand is gemarkeerd.

Zodra u de knop loslaat, gaat de prullenmand bol staan, zodat u weet dat er iets in zit. De prullenmand is nu niet meer gemarkeerd.

Als u een voorwerp per ongeluk hebt weggegooid, opent u de prullenmand net als elk ander symbool en sleept u het symbool uit de prullenmand.

3 Kies 'Leeg prullenmand' uit het Speciaal-menu om de inhoud van de prullenmand te verwijderen.

In sommige gevallen kan er een bericht verschijnen waarin u wordt gevraagd of u de inhoud van de prullenmand inderdaad wilt wissen. Klik op de knop 'OK' om verder te gaan of op de knop 'Annuleer' om de opdracht te annuleren. Desgewenst kunt u het waarschuwingsbericht uitschakelen.

Wanneer u de prullenmand hebt geleegd, kunt u het verwijderde symbool (en de inhoud daarvan) niet meer terughalen. Een beveiligd document of een programma dat in gebruik is, kan niet worden verwijderd.

❖ *Waar u de prullenmand ook voor kunt gebruiken.* Als u een schijf uit een schijfeenheid wilt verwijderen, kunt u het schijfsymbool naar de prullenmand slepen. Hierdoor komt de schijf alleen uit de schijfeenheid en wordt hij niet gewist. ❖

➤ *Zie ook:* "Een schijf verwijderen vanaf het bureaublad" in hoofdstuk 6 "De waarschuwing van de prullenmand in-/uitschakelen" in hoofdstuk 7 "De verbinding met een gemeenschappelijke schijf verbreken" in hoofdstuk 3 van de *Macintosh Netwerkhandleiding*

Werken met vensters

Vensters worden gebruikt om de informatie weer te geven waarmee u werkt. In de Finder ziet u in vensters de inhoud van schijven of mappen. In het venster van een programma ziet u de inhoud van een document dat u hebt geopend. U kunt vensters actief maken, verplaatsen en vergroten of verkleinen. Ook kunt u de inhoud van een venster verschuiven.

➤ *Zie ook:* "Een lijst met voorwerpen ordenen op naam, grootte, label, type of datum" in hoofdstuk 5
"Een andere lijstweergave kiezen" in hoofdstuk 5

Een open venster actief maken

U kunt een geopend venster actief maken door in het venster te klikken. (Het kan zijn dat u andere vensters moet verschuiven of verkleinen om het gewenste venster zichtbaar te maken.)

Om een venster actief te maken, klikt u in het venster.

Als u klikt, komt het venster naar voren.

❖ *Een andere manier om een venster actief te maken.* U kunt het venster van een geopende map of schijf of van een geopend document actief maken door dubbel op het bijbehorende grijze symbool te klikken. ❖

Overzicht: een venster verplaatsen en vergroten of verkleinen

In tabel 1-2 vindt u een overzicht van de manieren waarop u een venster kunt verplaatsen en vergroten of verkleinen.

Tabel 1-2 Een venster verplaatsen en vergroten of verkleinen

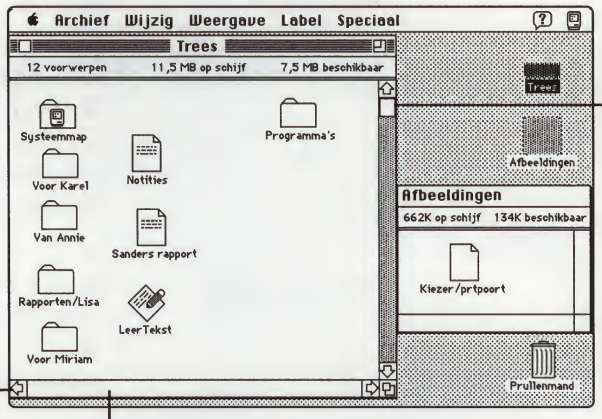
Handeling	Instructies	Voorbeeld
Een venster verplaatsen	1. Plaats de aanwijzer in de titelbalk (bovenaan het venster). 2. Sleep het venster naar de nieuwe plaats. (De gestippelde omtrek van het venster beweegt met de aanwijzer mee.)	
De grootte wijzigen	1. Plaats de aanwijzer in het maatvak (in de rechter benedenhoek). 2. Sleep. (De gestippelde omtrek geeft de nieuwe grootte aan.)	
Het venster op volle grootte weergeven	1. Plaats de aanwijzer in het zoom-vak (in de rechter bovenhoek). 2. Klik. (Klik opnieuw om het venster weer te verkleinen.)	
Een venster sluiten	1. Plaats de aanwijzer in het sluitvak (in de linker bovenhoek). 2. Klik.	

❖ *Een andere manier om een venster te sluiten.* U kunt het actieve venster ook sluiten door 'Sluit' uit het Archief-menu te kiezen of door het toetsenbord-equivalent ⌘-W te gebruiken. ❖

De vensterinhoud verschuiven

Als u in een venster werkt, kunt u zien wat zich buiten het venster bevindt door de vensterinhoud te *verschuiven.*

In afbeelding 1-6 ziet u welke hulpmiddelen u kunt gebruiken om de vensterinhoud te verschuiven.

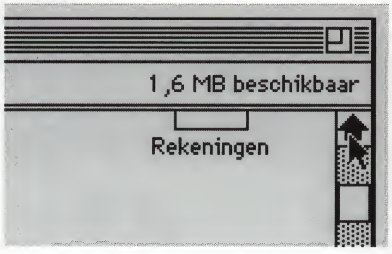
Schuifblokje (geeft de relatieve positie ten opzichte van de volledige vensterinhoud aan)

Schuifpijl (hiermee kunt u zien wat zich buiten het venster bevindt)

Elk venster heeft twee schuifbalken, één om verticaal en één om horizontaal te schuiven. (Als een schuifbalk grijs is, bevinden er zich nog voorwerpen buiten het venster; bij witte schuifbalken is de volledige vensterinhoud zichtbaar.)

Afbeelding 1-6 Hulpmiddelen voor het verschuiven van de vensterinhoud

Met de omhoog en omlaag wijzende schuifpijlen kunt u bekijken wat zich respectievelijk boven de bovenrand en onder de onderrand van het venster bevindt. Met de naar links en naar rechts wijzende pijlen kunt u bekijken wat zich respectievelijk links en rechts van het venster bevindt.

1 Om de vensterinhoud te verschuiven, plaatst u de aanwijzer op een van de schuifpijlen en houdt u de muisknop ingedrukt.

U krijgt het gedeelte van de vensterinhoud te zien dat zich in de richting van de pijl buiten het venster bevindt. Het schuifblokje schuift mee in de richting van de pijl.

2 Laat de muisknop los wanneer u het gedeelte van de vensterinhoud ziet dat u wilt zien.

❖ *Hoe u de schuifpijlen ook kunt gebruiken.* Door eenmaal op een schuifpijl te klikken, kunt u de vensterinhoud telkens een heel klein stukje verschuiven. ❖

Andere manieren om te verschuiven

U kunt ook het grijze gebied van een schuifbalk of het schuifblokje gebruiken om de inhoud van een venster te bekijken. In tabel 1-3 vindt u een overzicht van deze mogelijkheden.

Tabel-3 De vensterinhoud verschuiven

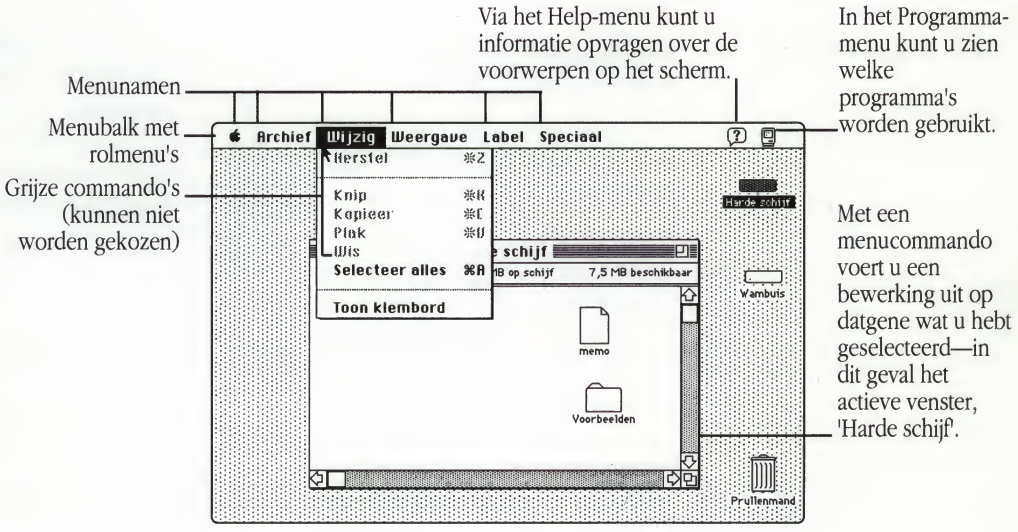
Handeling	Instructies	Voorbeeld
Venster voor venster verschuiven	1. Plaats de aanwijzer in de schuifbalk. 2. Klik.	
Naar een gedeelte van het venster verschuiven	1. Plaats de aanwijzer op het schuifblokje. 2. Sleep.	

❖ *Een andere manier om meer van de vensterinhoud te bekijken.* U kunt een venster groter maken om meer van de vensterinhoud te zien. Als u in het zoom-vak klikt, wordt de volledige inhoud van het venster weergegeven, voorzover deze op uw beeldscherm past. ❖

Werken met menu's

Tot de elementaire Macintosh technieken behoort ook het werken met menu's. Er is geen essentieel verschil tussen het werken met de menu's van de Finder of die van een programma.

Sommige menu's, en sommige commando's in die menu's, komen in alle Macintosh programma's terug, zoals het Apple-menu, het Archief-menu, het Wijzig-menu, het Help-menu, het Programma-menu en de commando's 'Knip', 'Kopieer' en 'Plak'. (Zie afbeelding 1-7.)

Afbeelding 1-7 De menubalk met een geopend Wijzig-menu

Een menu openen

In de programma's voor de Macintosh worden voornamelijk *rolmenu's* gebruikt.

1 Om een rolmenu te openen, plaatst u de aanwijzer op de naam van het menu dat u wilt openen (in de menubalk bovenaan het scherm).

2 Houd de muisknop ingedrukt om het menu te openen.

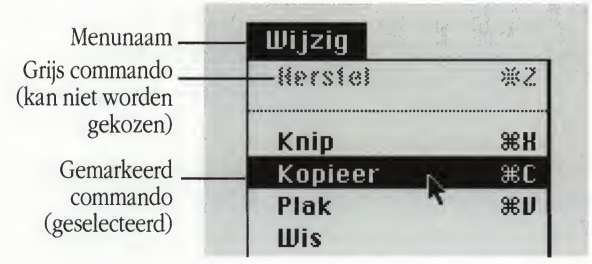
Wanneer u de muisknop loslaat, wordt het menu weer gesloten.

Een menucommando kiezen

Om een commando te kiezen, opent u eerst het menu.

1 Open het gewenste menu door de aanwijzer op de menunaam te zetten en de muisknop ingedrukt te houden.

2 Sleep de aanwijzer naar het gewenste commando.

Elk commando waar u overheen sleept, wordt even gemarkeerd, behalve als het commando grijs is. (Een grijs commando is niet beschikbaar en kan dus niet worden gekozen.)

3 Laat de muisknop los om het gemarkeerde commando te kiezen.

Het commando knippert, het menu verdwijnt en het commando wordt uitgevoerd.

❖ *Een andere manier om een commando te kiezen.* Veel commando's hebben een toetsenbord-equivalent, zodat u geen menu hoeft te openen. Meestal moet u voor zo'n toetsenbord-equivalent de Command-toets (de toets met het ⌘-symbool) ingedrukt houden en op een of meer andere toetsen drukken. Als een commando een toetsenbord-equivalent heeft, ziet u dat equivalent rechts van de commandonaam in het menu. ❖

➤ ***Zie ook:*** "De speciale toetsen op het toetsenbord" verderop in dit hoofdstuk
"Het knippertempo van een menu instellen" in hoofdstuk 7

Een submenu gebruiken

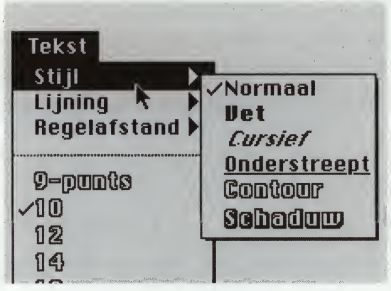
Sommige menucommando's hebben een *submenu.* Dit is het geval als er een zwart, naar rechts wijzend driehoekje naast de naam van het commando staat. Het submenu wordt geopend wanneer u de aanwijzer naar de betreffende commandonaam sleept. U kiest een commando uit een submenu door op een bepaalde manier te slepen.

Deze commando's hebben een submenu.

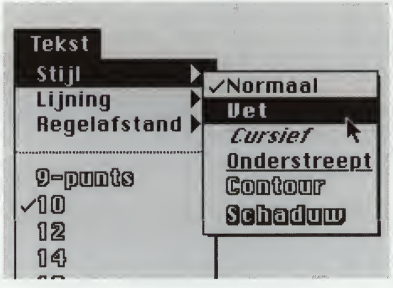
1 Open het menu waarin zich het gewenste submenu bevindt.

Een driehoekje rechts van een menucommando geeft aan dat het commando een submenu heeft.

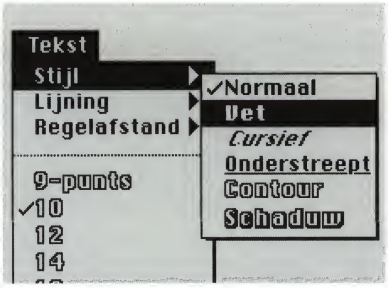

2 Sleep de aanwijzer naar het commando waarbij het submenu hoort dat u wilt openen.

Zodra het commando is gemarkeerd, verschijnt het submenu.

3 Sleep diagonaal naar het gewenste commando in het submenu, zodat het wordt gemarkeerd.

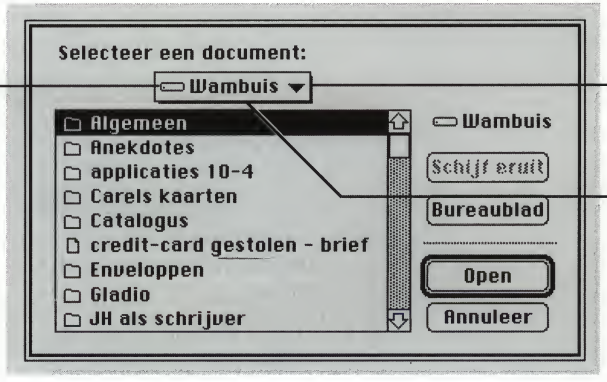
4 Laat de muisknop los om het gemarkeerde commando uit het submenu te kiezen.

Het commando knippert, het submenu en het menu worden gesloten en het commando wordt uitgevoerd.

Een venstermenu gebruiken

Venstermenu's lijken erg op rolmenu's, maar komen niet in de menubalk voor. Er bevindt zich bijvoorbeeld een venstermenu in het dialoogvenster waarmee u vanuit een programma documenten opent en opslaat. Dit dialoogvenster wordt ook wel *dialoogvenster met een index* genoemd.

In afbeelding 1-8 vindt u een dialoogvenster met een index dat een venstermenu bevat. Het driehoekje naast de menunaam geeft aan dat het een venstermenu is.

Symbool van een harde schijf

De schaduwrand en het driehoekje geven aan dat dit een venstermenu is. (Dit menu is gesloten.)

Als u op de menunaam klikt, wordt het venstermenu geopend. Om iets uit een venstermenu te kiezen, sleept u de aanwijzer naar het gewenste onderdeel.

Afbeelding 1-8 Een venstermenu in een dialoogvenster met een index

Venstermenu's worden in sommige programma's ook wel gebruikt om een bepaalde maateenheid in te stellen.

Een venstermenu kan onder of boven de menunaam uitsteken en soms ook in beide richtingen. De menunaam geeft aan welke map geopend is of welke instelling gekozen is.

Gesloten venstermenu met symbool van harde schijf

1 Om een venstermenu te gebruiken, plaatst u de aanwijzer op de naam van het venstermenu en houdt u de muisknop ingedrukt.

Het menu wordt geopend, zodat u de inhoud kunt zien.

Een geopend venstermenu

Bureaublad-niveau (de schijf 'Wambuis' bevindt zich op het bureaublad)

2 Sleep de aanwijzer naar het onderdeel dat u wilt kiezen.

Het onderdeel wordt nu gemarkeerd.

3 Laat de muisknop los om het gemarkeerde onderdeel te kiezen.

Het venstermenu wordt gesloten en het gekozen onderdeel staat nu op de plaats van de menunaam.

➤ ***Zie ook:*** "Dialoogvensters met een index" verderop in dit hoofdstuk
"Een venstermenu gebruiken om door de verschillende niveaus te gaan" in hoofdstuk 5

Reageren op berichten

Op de Macintosh worden een aantal standaardmethoden gebruikt om berichten op het scherm af te beelden. De meest gebruikelijke methode is via een *dialoogvenster*, waarin u een optie kiest of gegevens invoert om aan te geven wat er moet gebeuren.

Vaak verschijnt er een dialoogvenster wanneer u een commando kiest. Bij commando's waarbij dit gebeurt, staan er drie puntjes achter de commandonaam in het menu. Wanneer u bijvoorbeeld een document sluit, verschijnt er een dialoogvenster met drie opties: u kunt het document opslaan en sluiten, het document sluiten zonder het op te slaan en het commando annuleren (zie afbeelding 1-9).

Als een knop vet omlijnd is, kan hij ook worden gekozen door op de Return- of de Enter-toets te drukken.

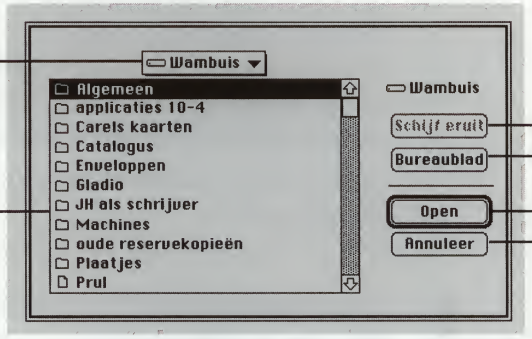

Afbeelding 1-9 U wordt gevraagd of u de wijzigingen wilt opslaan

Klik op een van de knoppen in dit dialoogvenster om uw keuze aan te geven. In sommige dialoogvensters kunt u eerst een naam kiezen uit een lijst, of een naam of een getal typen, waarna u het commando kunt uitvoeren door op de knop 'OK' te klikken. Dergelijke dialoogvensters bevinden zich achter commandonamen die worden gevolgd door drie puntjes.

Dialoogvensters met een index

Wanneer u vanuit een programma commando's als 'Open' en 'Bewaar als' kiest, verschijnt er een *dialoogvenster met een index*, waarin een overzicht wordt gegeven van de bestanden op de huidige schijf of in de geopende map.

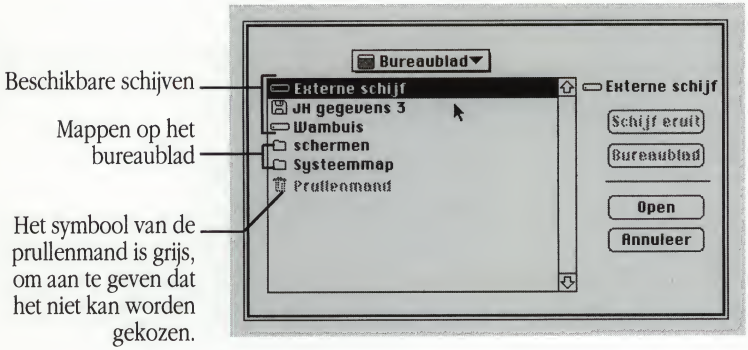
Afbeelding 1-10 Een dialoogvenster met een index

U selecteert iets in een dialoogvenster met een index door het gewenste onderdeel aan te wijzen en te klikken. Indien nodig kunt u de inhoud eerst verschuiven. Als u bijvoorbeeld een document op een andere schijf wilt openen, gaat u als volgt te werk:

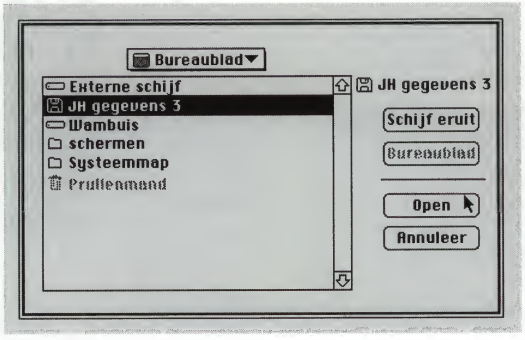

1 **Klik op de knop 'Bureaublad' voor een overzicht van de beschikbare schijven en de voorwerpen op het bureaublad.**

Als u op de knop 'Open' klikt, verschijnt er een nieuwe lijst met namen.

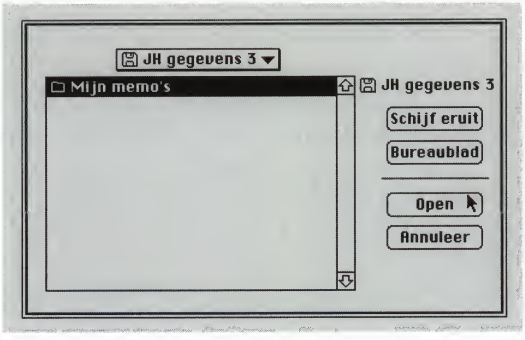

2 **Zoek de naam van de schijf die u wilt selecteren en klik erop.**

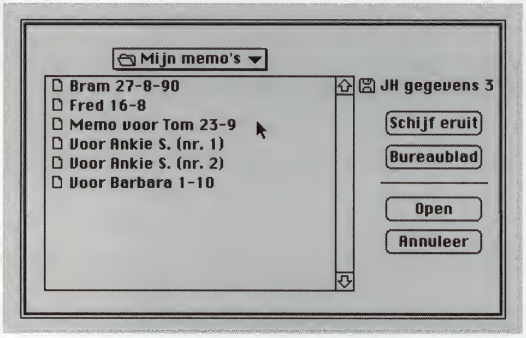
3 **Klik op de knop 'Open' voor een overzicht van de bestanden op de geselecteerde schijf.**

De inhoud van de schijf wordt nu weergegeven.

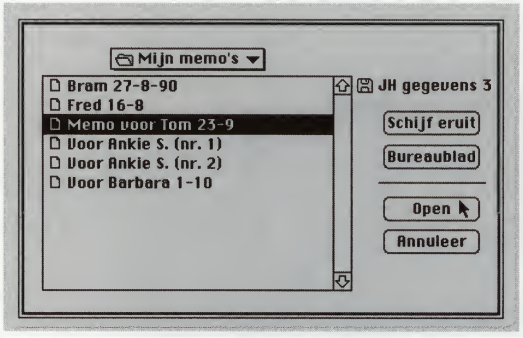

4 **Klik op de gewenste map om deze te selecteren en klik op de knop 'Open' om de map te openen.**

U krijgt nu een overzicht van de bestanden in de map.

5 Klik op de naam van het gewenste document.

6 Klik op de knop 'Open' om het document te openen.

Het dialoogvenster wordt gesloten en het document wordt weergegeven.

❖ *Een andere manier om een document of map te openen.* U kunt een document of map ook openen door dubbel op de naam te klikken. ❖

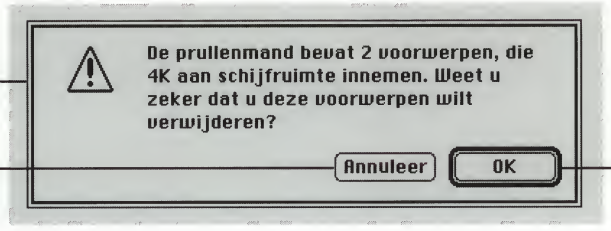
➤ *Zie ook:* "Een venstermenu gebruiken" eerder in dit hoofdstuk
"Een venstermenu gebruiken om door de verschillende niveaus te gaan" in hoofdstuk 5

Reageren op een bericht in een waarschuwingsvenster

Een ander type dialoogvenster is het waarschuwingsvenster. Hiermee wordt voorkomen dat u per ongeluk gegevens kwijtraakt of een programma verwijdert. Via zo'n venster wordt u erop geattendeerd dat u misschien iets doet wat niet de bedoeling is en wordt u verzocht de bewerking te bevestigen.

Vaak verschijnt er niet alleen een bericht, maar klinkt er ook een geluidssignaal als u iets doet wat niet de bedoeling is.

Als u het commando 'Leeg prullenmand' kiest uit het Speciaal-menu, verschijnt het waarschuwingsvenster uit afbeelding 1-11.

Afbeelding 1-11 Dit venster verschijnt als u 'Leeg prullenmand' kiest

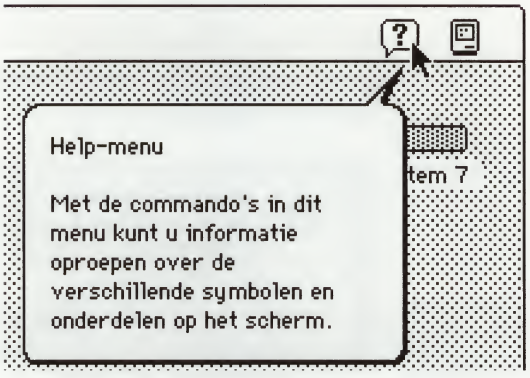
❖ *Toetsenbord-equivalent.* In plaats van op de knop 'OK' te klikken, kunt u ook op Return of Enter drukken. (In elk waarschuwings- of dialoogvenster staat drukken op Return gelijk aan klikken op de vet omlijnde knop.) ❖

➤ ***Zie ook.*** "De waarschuwing van de prullenmand in-/uitschakelen" in hoofdstuk 7
"Het waarschuwingssignaal instellen" in hoofdstuk 7

Hulpinformatie opvragen

De systeemprogrammatuur van de Macintosh heeft een ingebouwde hulpfunctie. Hiermee kunt u informatie opvragen over de meeste voorwerpen op het scherm. Deze informatie wordt gegeven in een helpballon die verschijnt naast het voorwerp waar de aanwijzer op staat.

In afbeelding 1-12 ziet u zo'n helpballon.

Afbeelding 1-12 Een helpballon met informatie over het Help-menu

Het Help-menu kan zowel vanaf het bureaublad als vanuit een programma worden opgeroepen. U kunt altijd gebruik maken van de helpballonnen, ook als er een dialoogvenster op het scherm staat. Als u 'Toon helpballonnen' hebt gekozen in het Help-menu, kunt u gewoon commando's kiezen, vensters openen, enzovoort.

De helpballonnen verschaffen informatie over commando's, dialoogvensters, symbolen en vensters. In de meeste programma's geven de helpballonnen ook informatie over specifieke functies en commando's.

Met het commando 'Finder-tips' uit het Help-menu kunt u een overzicht oproepen van toetsenbord-equivalenten die u in de Finder kunt gebruiken.

Helpballonnen in- en uitschakelen

U kunt de helpballonnen inschakelen via het Help-menu (dat een vraagteken als symbool heeft).

Dit commando verandert in 'Verberg helpballonnen' als de helpballonnen zijn ingeschakeld.

Met dit commando krijgt u een overzicht van de toetsenbord-equivalenten die u in de Finder kunt gebruiken.

Kies 'Toon helpballonnen' uit het Help-menu om de helpbalonnen in te schakelen.

Om de helpballonnen weer uit te schakelen, kiest u 'Verberg helpballonnen' uit het Help-menu.

Basisbewerkingen

De Macintosh heeft een aantal ingebouwde bewerkingsfuncties die u op het bureaublad of in een programma kunt gebruiken. Met behulp van deze voorzieningen kunt u op een eenvoudige manier namen van schijven en documenten wijzigen, tekst of afbeeldingen kopiëren en veelgebruikte informatie vastleggen.

In dit gedeelte wordt uitgelegd hoe u deze elementaire technieken op het bureaublad of in een programma kunt gebruiken.

➤ *Zie ook:* "Documenten bewerken" in hoofdstuk 3

De volledige naam van een symbool wijzigen

U kunt een symbool heel gemakkelijk een andere naam geven.

1 Klik op de naam van het symbool.

De naam van het symbool wordt nu gemarkeerd en binnen een vak weergegeven. (Als u op het symbool klikt in plaats van op de naam, wordt de naam wel gemarkeerd, maar kunt u hem niet bewerken.)

2 Typ een nieuwe naam voor het symbool en druk op Return om de nieuwe naam op te slaan.

Wanneer u begint met typen, verschijnt de nieuwe tekst op de plaats van de oude. U ziet een knipperend *invoegpunt*—een dun verticaal streepje dat aangeeft waar u bezig bent—aan het einde van de tekst die u typt.

- *Een andere manier om de naam van een symbool te selecteren.* Selecteer het symbool en druk op Return om de naam te selecteren. ❖
- *Een andere manier om de nieuwe naam op te slaan.* Als u ergens buiten het symbool klikt, wordt de nieuwe naam opgeslagen. ❖

Een deel van de naam van een symbool selecteren

Door te slepen kunt u een deel van de naam van een symbool selecteren. In een programma kunt u op deze manier ook tekst selecteren.

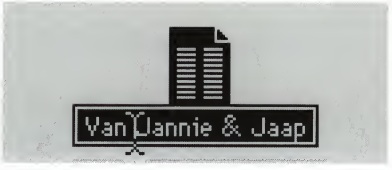

1 Klik, om een deel van de naam van een symbool te selecteren, eerst op de naam van het symbool.

2 Plaats de aanwijzer op de naam.

Als u de aanwijzer op de naam plaatst, verandert de pijl in een *I-balk*—een verticaal symbool dat op de hoofdletter 'I' lijkt.

3 Plaats de I-balk links van de te selecteren tekst en druk de muisknop in.

4 Sleep de I-balk over het gedeelte van de naam dat u wilt selecteren.

5 Laat de muisknop los wanneer de I-balk zich rechts van het laatste teken bevindt dat u wilt selecteren.

❖ *Een andere manier om tekst te selecteren.* U kunt een woord ook selecteren door er dubbel op te klikken. ❖

Een deel van de naam van een symbool vervangen, verwijderen of invoegen

Als u weet hoe u tekst in de naam van een symbool kunt selecteren, kunt u deze tekst ook vervangen of verwijderen, of kunt u nieuwe tekst in de naam invoegen. In tabel 1-4 worden deze handelingen besproken.

Tabel 1-4 De naam van een symbool wijzigen

Handeling	Instructies	Voorbeeld
Een deel van de naam vervangen	1. Selecteer de te vervangen tekst. 2. Typ de nieuwe tekst.	
Tekst invoegen in de naam	1. Plaats de I-balk op de positie in de naam waar u tekst wilt invoegen. 2. Klik om het invoegpunt op die positie neer te zetten. 3. Typ de nieuwe tekst.	
Tekst in de naam verwijderen	1. Selecteer de te verwijderen tekst. 2. Druk op de Delete-toets.	

❖ *Een andere manier om tekst te verwijderen.* U kunt geselecteerde tekst ook verwijderen met behulp van het commando 'Knip' of 'Wis' uit het Wijzig-menu. Met 'Knip' wordt de tekst verwijderd en in het *klembord* geplaatst—een gedeelte van het geheugen van de computer—zodat u de tekst eventueel ergens anders weer kunt plakken. Met 'Wis' wordt de tekst alleen verwijderd. ❖

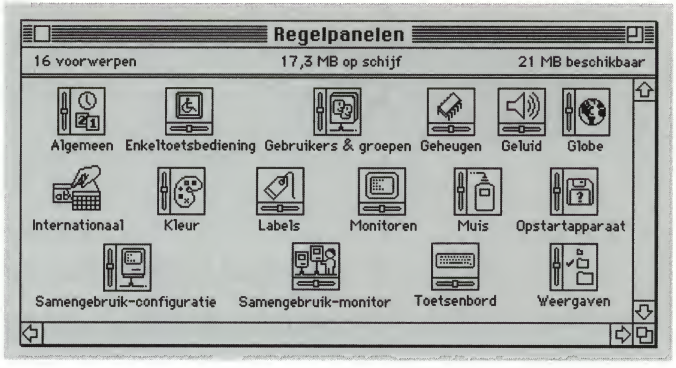
➤ *Zie ook:* "Gekopieerde tekst en afbeeldingen in een document invoegen" in hoofdstuk 3
"Tekst en afbeeldingen verwijderen" in hoofdstuk 3

Regelpanelen

Met behulp van regelpanelen kunt u de standaardinstellingen van uw Macintosh aanpassen. De systeemprogrammatuur van de Macintosh bevat een regelpaneel voor algemene instellingen, en afzonderlijke panelen voor de instellingen van de muis, het toetsenbord, het geluid en diverse andere onderdelen.

Bij sommige Macintosh modellen worden speciale regelpanelen geleverd. Andere regelpanelen kunnen los worden aangeschaft.

Een regelpaneel heeft een eigen symbool en kan net zo worden geopend als een programma of document. In afbeelding 1-13 ziet u de symbolen van de regelpanelen die bij de systeemprogrammatuur voor de Macintosh worden geleverd.

Afbeelding 1-13 De symbolen van de standaardregelpanelen

- *Speciale regelpanelen.* Als uw Macintosh beschikt over een speciaal eigen regelpaneel, kunt u het boekje *Speciale mogelijkheden en specificaties* of ander documentatiemateriaal bij uw Macintosh raadplegen voor informatie over het gebruik van dat paneel. ❖

Regelpaneelinstellingen

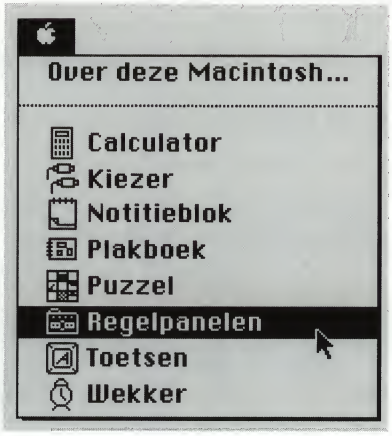
De volgende instellingen kunnen via de regelpanelen worden gewijzigd:

- het patroon van het bureaublad
- het knippertempo van commando's die u kiest
- het knippertempo van het invoegpunt
- de datum, de tijd en de weergave van de klok (12- of 24-uurs)
- de geluidssterkte
- het waarschuwingssignaal
- de repeteervertraging van het toetsenbord
- de afstand waarover de aanwijzer wordt verschoven als u de muis beweegt
- de positie van verschillende beeldschermen
- het aantal kleuren of grijstinten dat wordt weergegeven
- de opstartschijf
- de labels en kleuren voor symbolen
- de symbolen en lettertypen voor de Finder
- de schijfruimte die als extra geheugen kan worden gebruikt
- alternatieven voor toetsenbord en muis
- het gemeenschappelijk gebruik van bestanden en programma's (door netwerkgebruikers)

➤ *Zie ook:* "Basisbewerkingen" eerder in dit hoofdstuk
"Programma's en documenten automatisch openen" in hoofdstuk 2
"De schijf-cache aanpassen" in hoofdstuk 3
Bijlage D, "Alternatieven voor muis, toetsenbord en beeldscherm"
Hoofdstuk 2, "De Macintosh in het netwerk installeren" van de *Macintosh Netwerkhandleiding*

Een regelpaneel openen

De regelpanelen bevinden zich in de map 'Regelpanelen', die is opgeslagen in de Systeemmap. Om een regelpaneel te openen, gaat u als volgt te werk:

1 Kies 'Regelpanelen' uit het Apple-menu.

De map 'Regelpanelen' wordt nu geopend.

2 Open het regelpaneel dat u wilt gebruiken.

Klik dubbel op het symbool van het regelpaneel, of selecteer het symbool en kies 'Open' uit het Archief-menu.

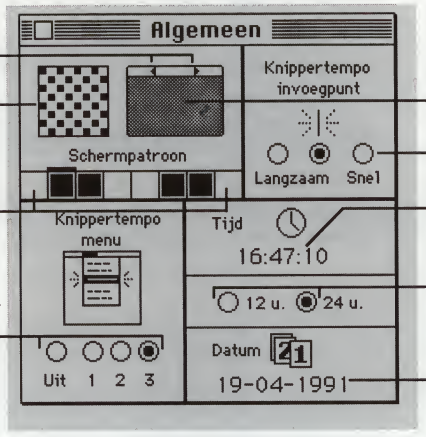
➤ *Zie ook:* "Een alias gebruiken om een bestand te openen" in hoofdstuk 5 "Het Apple-menu aanpassen" in hoofdstuk 7

Instellingen in de regelpanelen wijzigen

De meeste instellingen in de regelpanelen kunnen worden gewijzigd door erop te klikken.

Bepaalde instellingen, zoals de tijd en de datum, kunnen worden gewijzigd door een getal te selecteren (bijvoorbeeld het uur of de maand), waarna u het getal kunt wijzigen door op de pijlen ernaast te klikken of door het gewenste getal te typen.

In afbeelding 1-14 ziet u het regelpaneel 'Algemeen'.

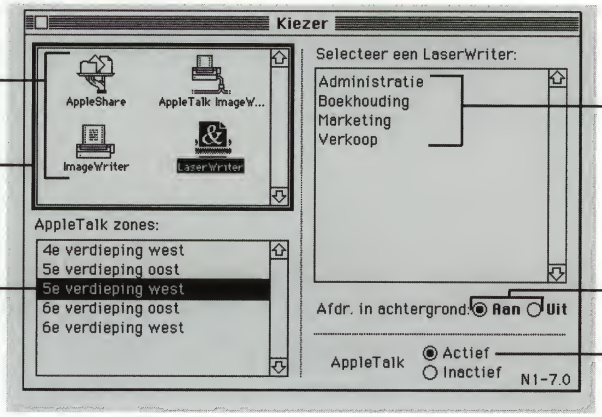

Afbeelding 1-14 Het regelpaneel 'Algemeen'

➤ *Zie ook:* Hoofdstuk 7, "Voorkeuren instellen voor uw Macintosh"

De Kiezer

De Kiezer is een bureau-accessoire, een eenvoudig programma dat bij de Macintosh wordt geleverd. Met de Kiezer kunt u opgeven welke printer u wilt gebruiken. Ook kunt u apparaten selecteren, zoals gemeenschappelijke schijven in een netwerk, en kunt u bepaalde afdruk- en netwerkinstellingen wijzigen (zie afbeelding 1-15).

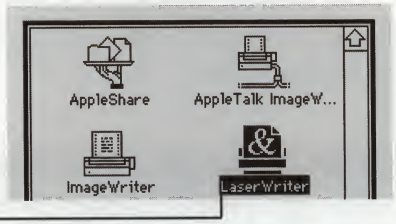
Afbeelding 1-15 De Kiezer

De Kiezer wordt opgenomen in het Apple-menu wanneer de systeemprogrammatuur met behulp van de Installer wordt geïnstalleerd.

De Kiezer kan worden gekozen uit het Apple-menu.

Een printer of een ander apparaat selecteren

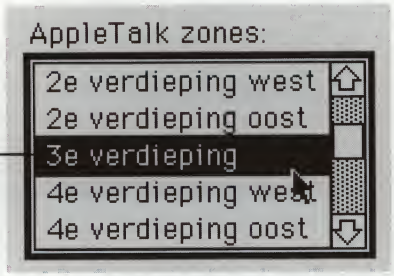
Om een printer of een ander apparaat te kiezen, selecteert u in de Kiezer het bijbehorende symbool, de naam en eventueel de locatie.

De LaserWriter is het geselecteerde type apparaat.

1 Selecteer het type apparaat door op het bijbehorende symbool te klikken in het vak linksboven in de Kiezer.

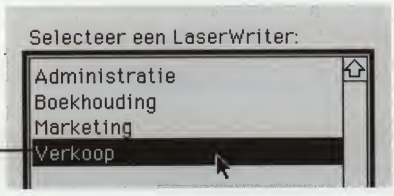
Een vetgedrukte rand geeft aan welk gedeelte van de Kiezer actief is.

De netwerkzone waarin de LaserWriter zich bevindt

2 Kies uit de lijst met netwerkzones in de linker benedenhoek de zone waarin zich het apparaat bevindt (als uw netwerk tenminste in zones is ingedeeld).

Deze lijst verschijnt alleen als uw netwerk in zones is ingedeeld.

'Verkoop' is de naam van de geselecteerde printer.

3 Selecteer het gewenste apparaat door op de naam te klikken in de lijst rechtsboven in de Kiezer.

Sluit de Kiezer als u klaar bent.

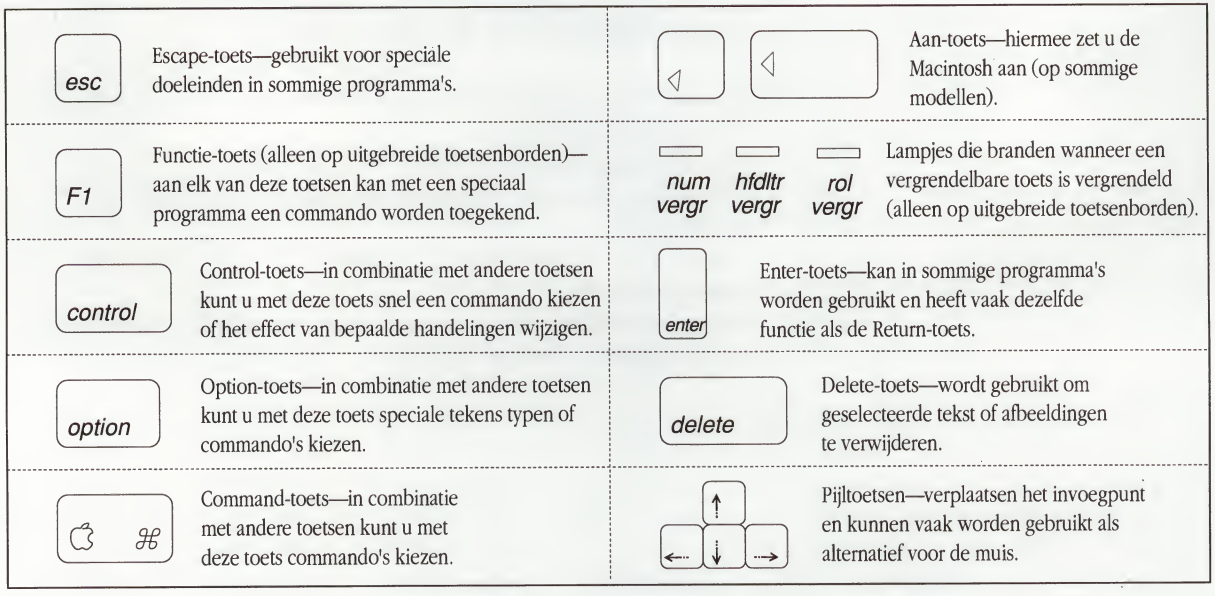
Als u een apparaat—bijvoorbeeld de LaserWriter®—hebt geselecteerd, wordt dat apparaat gebruikt tot u een ander apparaat selecteert in de Kiezer.

❖ *Toetsenbord-equivalenten in de Kiezer.* Om van het ene vak in de Kiezer naar het andere te gaan, kunt u op de Tab-toets drukken. Ook kunt u de beginletter typen van een naam in een vak om naar het onderdeel met die naam te gaan. ❖

➤ ***Zie ook:*** "Toetsenbord-equivalenten op het bureaublad en in de Finder" verderop in dit hoofdstuk
"Meerdere programma's gebruiken" in hoofdstuk 3
"Afdrukken terwijl u de computer voor ander werk gebruikt" in hoofdstuk 4
"AppleTalk in- of uitschakelen", in hoofdstuk 2 van de *Macintosh Netwerkhandleiding*
"Toegang verkrijgen tot een gemeenschappelijke schijf" in hoofdstuk 3 van de *Macintosh Netwerkhandleiding*

De speciale toetsen op het toetsenbord

De toetsen op het toetsenbord van de Macintosh zijn te vergelijken met de toetsen van een schrijfmachine. Sommige toetsen hebben echter een speciale functie. In afbeelding 1-16 ziet u een overzicht van deze speciale toetsen. (Deze toetsen en lampjes komen niet op alle typen toetsenborden voor.)

Afbeelding 1-16 Speciale toetsen op het toetsenbord van de Macintosh

De plaats van de speciale toetsen kan per type toetsenbord verschillen.

➤ ***Zie ook:*** Bijlage A, "Toetsenborden en tekensets voor de Macintosh" Bijlage D, "Alternatieven voor muis, toetsenbord en beeldscherm"

Toetsenbord-equivalenten op het bureaublad en in de Finder

Met bepaalde toetsen kunt u snel van het ene naar het andere voorwerp gaan. In tabel 1-5 ziet u een overzicht van deze toetsenbord-equivalenten. U kunt de toetsenbord-equivalenten gebruiken op het bureaublad, in de Finder, in de Kiezer en in een dialoogvenster met een index.

Tabel 1-5 Toetsenbord-equivalenten op het bureaublad en in de Finder, de Kiezer en dialoogvensters met een index

Toets	Handeling
Pijltoetsen	Hiermee selecteert u het eerstvolgende voorwerp in de richting van de pijl
Tab-toets	Hiermee selecteert u voorwerpen in alfabetische volgorde (behalve in dialoogvensters met een index of in de Kiezer)
Lettertoets (a, b, c...)	Hiermee selecteert u het eerstvolgende voorwerp dat met die letter begint (of met de letter die er het dichtst op volgt in het alfabet)
⌘–pijl omlaag	Hiermee opent u het geselecteerde symbool
⌘-Option–pijl omlaag	Hiermee opent u het geselecteerde symbool en sluit u de huidige map
⌘–pijl omhoog	Hiermee opent u de map die de huidige map bevat
⌘-Option–pijl omhoog	Hiermee opent u de map die de huidige map bevat en sluit u de huidige map
Return of Enter	Hiermee selecteert u de gemarkeerde symboolnaam of slaat u de gewijzigde naam op (behalve in een dialoogvenster met een index)

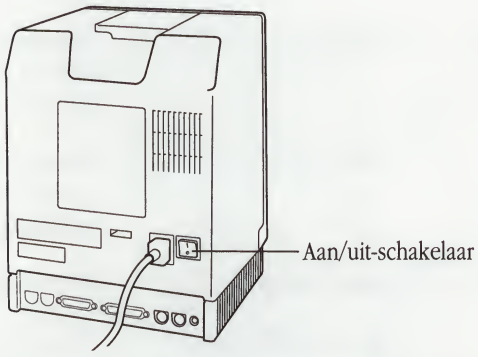
➤ *Zie ook:* Bijlage A, "Toetsenborden en tekensets voor de Macintosh"

De Macintosh aan- en uitzetten

Op het achterpaneel van alle Macintosh computers (behalve de Macintosh Portable) bevindt zich een aan/uit-schakelaar. Waar hij zich precies bevindt, hangt af van het type Macintosh. Bij veel Macintosh modellen gebruikt u de aan/uit-schakelaar echter alleen in uitzonderingsgevallen. Voor het aan- en uitzetten zijn in dat geval andere methoden beschikbaar.

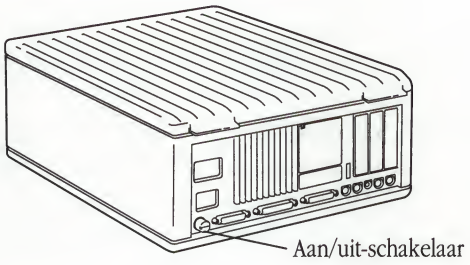
De aan/uit-schakelaar

Bij de compacte Macintosh modellen, zoals de Macintosh Classic® en de Macintosh SE/30, bevindt de aan/uit-schakelaar zich rechts op het achterpaneel van de computer (zie afbeelding 1-17).

Afbeelding 1-17 De aan/uit-schakelaar van de Macintosh SE/30

Bij modellen met een apart beeldscherm bevindt de aan/uit-schakelaar zich links aan de achterzijde van de computer (zie afbeelding 1-18).

Afbeelding 1-18 De aan/uit-schakelaar van de Macintosh IIci

Een compacte Macintosh aanzetten

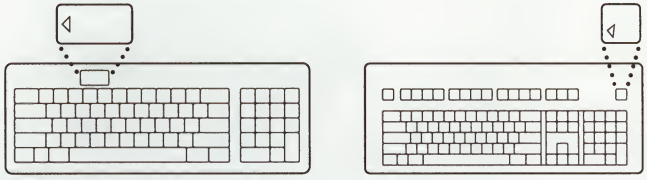
U zet een compacte Macintosh en de Macintosh LC aan met behulp van de aan/uit-schakelaar.

❖ *Een externe harde schijf aanzetten.* Als er op uw Macintosh een harde schijf is aangesloten, zet u deze aan voordat u de Macintosh inschakelt. Doet u dit niet, dan herkent de Macintosh de externe harde schijf niet. ❖

➤ ***Zie ook:*** Hoofdstuk 10, "Wat te doen bij problemen"

Een computer uit de Macintosh II serie aanzetten

Computers uit de Macintosh II serie kunnen het beste worden aangezet met de Aan-toets op het toetsenbord. Dit is de toets met het driehoekje bovenaan het toetsenbord (zie afbeelding 1-19).

Afbeelding 1-19 De Aan-toets op twee typen Macintosh toetsenborden

Als deze schakelaar niet werkt bij uw type Macintosh, zet u de computer aan met de aan/uit-schakelaar op het achterpaneel van uw computer.

❖ *Een externe harde schijf aanzetten.* Als er op uw Macintosh een harde schijf is aangesloten, zet u deze aan voordat u de Macintosh inschakelt. Doet u dit niet, dan herkent de Macintosh de externe harde schijf niet. ❖

➤ ***Zie ook:*** Hoofdstuk 10, "Wat te doen bij problemen"
Bijlage A, "Toetsenborden en tekensets voor de Macintosh"

De Macintosh uitzetten

De Macintosh kan het beste worden uitgezet met het commando 'Zet uit' in het Speciaal-menu. De systeemprogrammatuur zorgt er dan voor dat alle bestanden en schijven worden voorbereid op het uitschakelen van de stroom. Bij sommige Macintosh modellen schakelt u met 'Zet uit' tevens de stroom uit. Bij andere modellen schakelt u alleen de systeemprogrammatuur uit, waarna een bericht verschijnt dat u de computer met de aan/uit-schakelaar kunt uitzetten.

➤ ***Zie ook:*** "De computer uitzetten" in hoofdstuk 3

Opstarten

Een computer installeert u in twee stappen: de eerste stap bestaat uit het aansluiten van de apparatuur die u gaat gebruiken; de tweede stap uit het installeren van de systeemprogrammatuur (de bestanden die de Macintosh nodig heeft om te kunnen functioneren).

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe u de systeemprogrammatuur installeert die nodig is om uw computer optimaal te laten werken.

De apparatuur installeren

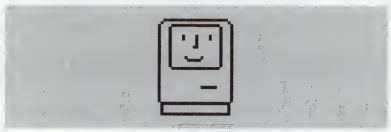
Hoe u precies de Macintosh apparatuur installeert, hangt af van het type computer dat u hebt. In het boekje met installatie-instructies dat bij de computer is geleverd, staat nauwkeurig beschreven hoe u de computer installeert.

Raadpleeg hoofdstuk 10, "Wat te doen bij problemen", als u de Macintosh hebt aangesloten en u merkt dat de computer of het beeldscherm niet werken.

De systeemprogrammatuur installeren

De systeemprogrammatuur regelt de besturing van de Macintosh en zorgt ervoor dat gegevens tussen schijfeenheden, printers en andere apparatuur worden uitgewisseld, dat bestanden worden beheerd en kunnen worden opgezocht, en dat de gegevens in de computer worden verwerkt. De systeemprogrammatuur als zodanig ziet u niet op het scherm, maar programma's—bijvoorbeeld voor tekstverwerking, het maken van spreadsheets, enzovoort—werken alleen dankzij de geïnstalleerde systeemprogrammatuur.

❖ *Is de systeemprogrammatuur al geïnstalleerd?* Als u een Macintosh met een interne harde schijf hebt, is de systeemprogrammatuur in de meeste gevallen al geïnstalleerd. Wanneer u de Macintosh aanzet, ziet u direct of hij klaar is voor gebruik. Na een paar seconden verschijnt namelijk het symbool van de "lachende Macintosh" (zie afbeelding 2-1) en vervolgens verschijnt het bureaublad met het symbool van de harde schijf en de prullenmand. Als u het bureaublad met deze symbolen ziet, kunt u de installatieprocedure overslaan. ❖

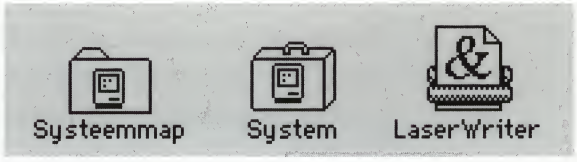

Afbeelding 2-1 Het symbool van de "lachende Macintosh" dat verschijnt bij het opstarten

▲ **Attentie.** Als u een harde schijf hebt gekocht waarop het besturingssysteem A/UX® is geïnstalleerd, moet u deze schijf niet initialiseren. Als u dit wel doet, wordt A/UX gewist. Raadpleeg de documentatie bij A/UX voor aanwijzingen betreffende het installeren van de systeemprogrammatuur. ▲

U maakt de systeemprogrammatuur van de Macintosh klaar voor gebruik door deze op een schijf te installeren. De schijf waarop u dit doet, wordt de *opstartschijf*. Een opstartschijf is een harde schijf of 3.5-inch schijf waarop de programmatuur staat die nodig is om de computer en alle op de computer aangesloten apparaten te laten werken.

Als u de systeemprogrammatuur installeert, wordt er een Systeemmap op de schijf aangemaakt. De Systeemmap is een speciale map waarin de *systeembestanden*, de *besturingsbestanden* (of *drivers*) en alle andere essentiële bestanden staan. In afbeelding 2-2 ziet u de symbolen voor een Systeemmap, een systeembestand en een besturingsbestand.

Afbeelding 2-2 Symbolen voor een Systeemmap, een systeembestand (System) en een besturingsbestand (LaserWriter)

➤ *Zie ook:* "Mappen gebruiken in de Systeemmap" in hoofdstuk 5

Systeemprogrammatuur installeren

Met het programma Installer installeert u de systeemprogrammatuur voor de Macintosh. U gebruikt dit programma ook om bestaande systeemprogrammatuur te vervangen door de nieuwste versie.

Om de systeemprogrammatuur te installeren, hebt u een geïnitialiseerde harde schijf nodig en de set systeemschijven die bij de computer is geleverd of als uitbreidingsset is gekocht. Deze set kan bestaan uit 1,4 MB (HD- schijven) of uit 800K schijven. Er is altijd één schijf in de set met de naam *Installatie 1.*

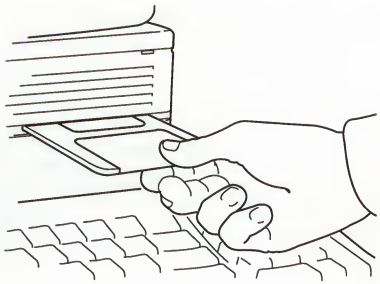
Als uw Macintosh deel uitmaakt van een netwerk, kunt u de systeemprogrammatuur waarschijnlijk ook via het netwerk installeren. Vraag de netwerkbeheerder om meer informatie.

△ **Belangrijk.** Om Systeem 7.0 of latere versies van de Macintosh systeemprogrammatuur effectief te kunnen gebruiken, moet uw computer een harde schijf hebben. △

In de Installer kunt u kiezen uit twee soorten installatie, 'Standaard' en 'Speciaal'. In de instructies hieronder wordt de standaardinstallatie beschreven. (Raadpleeg het gedeelte "Speciale installatie" verderop in dit hoofdstuk als u meer over de optie 'Speciaal' wilt weten.)

Als u de Installer start, wordt door dit programma bepaald welk type Macintosh computer u gebruikt en wordt de installatie voorbereid van de standaardprogrammatuur voor dat type.

Zorg voor u begint dat de computer is uitgeschakeld.

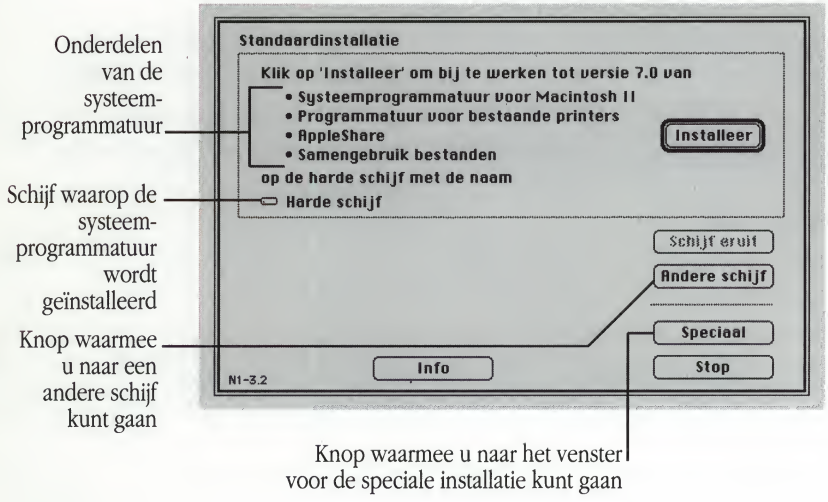
1 Plaats de schijf *Installatie 1* in de 3.5-inch schijfeenheid en zet de computer aan.

Als uw Macintosh twee schijfeenheden heeft, kunt u een van beide gebruiken.

2 Klik op 'OK' wanneer u het beginscherm hebt gelezen.

Het dialoogvenster 'Standaardinstallatie' verschijnt.

3 Zorg dat de schijf die wordt genoemd, de schijf is waarop u de programmatuur wilt installeren.

Als u niet de juiste schijf ziet, klikt u op 'Andere schijf' tot de naam van de gewenste schijf verschijnt.

▶

4 Klik op 'Installeer'.

De systeemprogrammatuur wordt nu geïnstalleerd. Via berichten wordt aangegeven hoe ver de installatieprocedure is gevorderd.

5 Plaats, als de schijf *Installatie 1* wordt verwijderd, de volgende schijf waar om wordt gevraagd. Herhaal deze stap zo vaak als nodig is.

Waarschijnlijk moet u meerdere malen een andere schijf plaatsen.

6 Klik op 'Stop' als de melding verschijnt dat de installatie is voltooid.

Het Installer-venster wordt gesloten. (Als er een melding verschijnt dat de installatie is mislukt, voert u de procudure opnieuw uit.)

7 Klik op 'Herstart' in het dialoogvenster dat verschijnt wanneer u de Installer verlaat.

De computer wordt opnieuw opgestart met het zojuist geïnstalleerde systeem. (Als u de systeemprogrammatuur hebt geïnstalleerd op een schijf die niet de opstartschijf is, moet u opgeven dat deze schijf als opstartschijf moet worden gebruikt en opnieuw opstarten.)

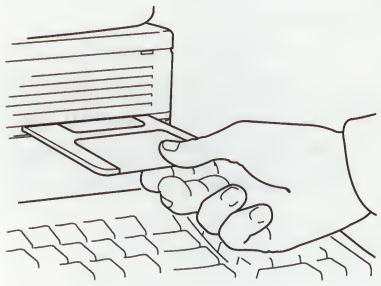
➤ *Zie ook:* "Met een 3.5-inch schijf opstarten bij problemen" in dit hoofdstuk
"Systeemprogrammatuur installeren via een netwerk" in dit hoofdstuk
"Bureau-accessoires gebruiken" in hoofdstuk 3
"Met lettertypen werken" in hoofdstuk 4
"Een harde schijf als opstartapparaat kiezen" in hoofdstuk 6
"Een harde schijf voor het eerst initialiseren" in hoofdstuk 6

Speciale installatie

Als u randapparatuur gebruikt waarvoor besturingsbestanden nodig zijn die niet zijn opgenomen in de standaard-systeemprogrammatuur, kunt u de speciale installatie uitvoeren.

Met de speciale installatie kunt u zelf bepalen welke systeembestanden, besturingsbestanden en andere bestanden u in uw Systeemmap wilt installeren. U kunt dit bijvoorbeeld doen wanneer u systeemprogrammatuur voor de eerste maal wilt installeren, wanneer u bestaande systeemprogrammatuur wilt vervangen door een nieuwe versie, wanneer u een afzonderlijk, speciaal bestand wilt installeren of wanneer u ongebruikte besturingsbestanden wilt verwijderen om meer ruimte op de opstartschijf vrij te maken.

Zorg voor u begint dat de Macintosh is uitgeschakeld.

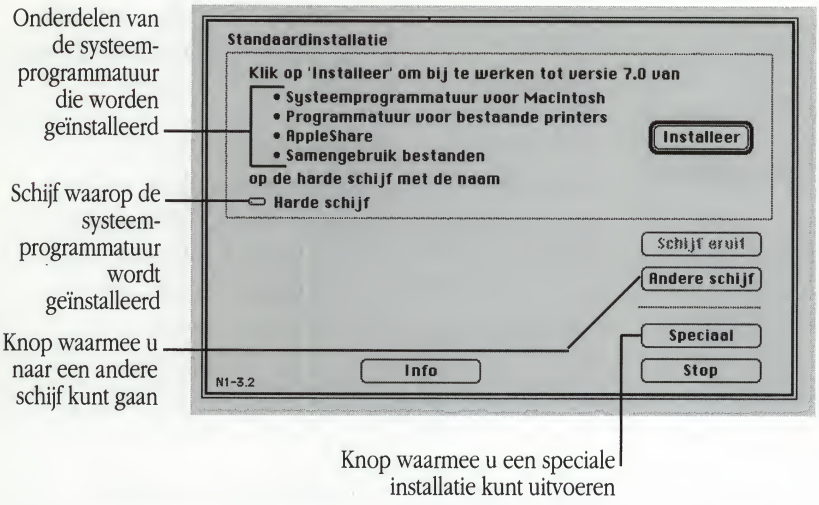
1 Plaats de schijf *Installatie 1* in de interne 3.5-inch schijfeenheid en zet de computer aan.

Als uw computer twee schijfeenheden heeft, kunt u een van beide gebruiken.

2 Klik op 'OK' om het beginscherm te sluiten.

Het dialoogvenster 'Standaardinstallatie' verschijnt.

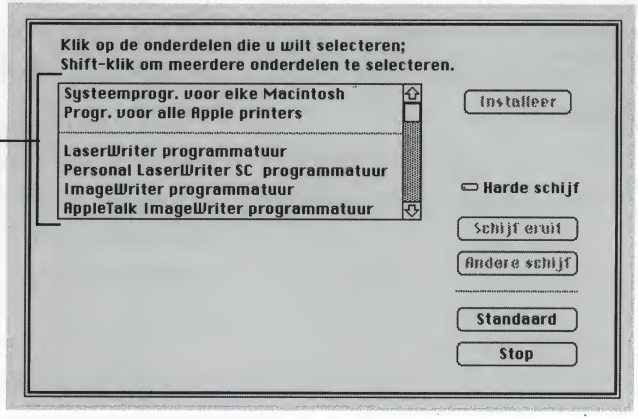
3 Zorg dat de schijf die wordt genoemd, de schijf is waarop u de programmatuur wilt installeren.

Als u niet de juiste schijf ziet, klikt u op 'Andere schijf' tot de naam van de gewenste schijf verschijnt.

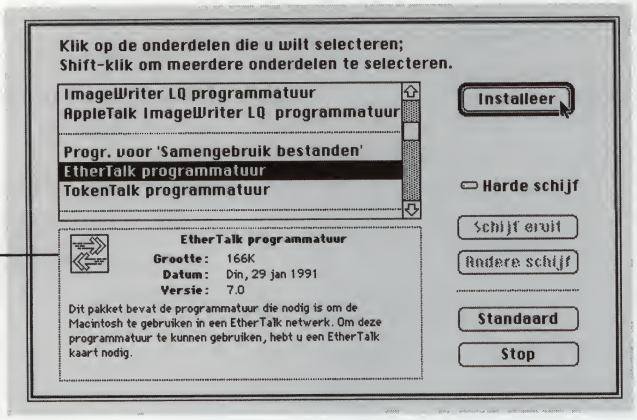
4 Klik op 'Speciaal'.

U ziet een lijst met alle onderdelen die in de systeemprogrammatuur zijn opgenomen plus een aantal standaard of minimaal benodigde systeembestanden voor elk type Macintosh.

5 Gebruik de schuifbalk om de gewenste onderdelen op te zoeken en klik op de onderdelen die u wilt installeren terwijl u de Shift-toets ingedrukt houdt.

De namen van de onderdelen die u selecteert, verschijnen linksonder in het venster. (Als u slechts één onderdeel selecteert, ziet u informatie daarover.) ▶

Informatie over het geselecteerde onderdeel. Als er meerdere onderdelen zijn geselecteerd, verschijnt er hier een lijst.

6 Klik op 'Installeer' om de geselecteerde onderdelen te installeren.

De systeemprogrammatuur wordt nu geïnstalleerd. Via berichten wordt aangegeven hoe ver de installatieprocedure is gevorderd.

7 Plaats, als *Installatie 1* wordt verwijderd, de schijf waar om wordt gevraagd. Herhaal deze stap zo vaak als nodig.

Waarschijnlijk moet u meerdere malen een andere schijf plaatsen.

Door op 'Annuleer' te klikken, kunt u de installatie afbreken.

8 Klik op 'Stop' als de melding verschijnt dat de installatie is voltooid.

Het Installer-venster wordt gesloten. (Als er een melding verschijnt dat de installatie is mislukt, voert u de procedure opnieuw uit.)

9 Klik op 'Herstart' in het dialoogvenster dat verschijnt wanneer u de Installer verlaat.

De computer wordt opnieuw opgestart met het zojuist geïnstalleerde systeem. (Als u de systeemprogrammatuur hebt geïnstalleerd op een schijf die niet de opstartschijf is, moet u opgeven dat deze schijf als opstartschijf moet worden gebruikt en opnieuw opstarten.)

➤ *Zie ook:* "Bureau-accessoires gebruiken" in hoofdstuk 3
"Met lettertypen werken" in hoofdstuk 4
"Een harde schijf als opstartapparaat kiezen" in hoofdstuk 6

Systeemprogrammatuur installeren via een netwerk

Als uw Macintosh deel uitmaakt van een netwerk, kunt u systeemprogrammatuur installeren vanaf een gemeenschappelijke schijf (een file server of een Macintosh met gemeenschappelijke bestanden).

Als u eenmaal verbonden bent met de gemeenschappelijke schijf waarop de Installer en de bestanden met systeemprogrammatuur staan, start u de Installer door dubbel op het betreffende symbool te klikken. Vervolgens volgt u stap 2 tot en met 7 van "Systeemprogrammatuur installeren" of stap 2 tot en met 9 van "Speciale installatie" eerder in dit hoofdstuk. Als u via een netwerk installeert, hebt u de set met 3.5-inch schijven niet nodig.

Schijfruimte besparen met een kleine Systeemmap

Er zijn twee manieren om onderdelen die u niet nodig hebt uit de Systeemmap te verwijderen en hierdoor ruimte vrij te maken op uw harde schijf. De ene manier is door een kleine Systeemmap aan te maken via de optie 'Minimale programmatuur' in het venster 'Speciale installatie'. (Met de optie 'Minimale programmatuur' maakt u een Systeemmap aan die alleen met uw type Macintosh computer werkt.)

De tweede manier werkt als volgt: als u geen kleine Systeemmap hebt geïnstalleerd of als u na de installatie besturingsbestanden, lettertypen of bureau-accessoires hebt toegevoegd, kunt u onderdelen die u niet nodig hebt verwijderen. U verwijdert besturingsbestanden en bureau-accessoires door ze uit de Systeemmap of uit een van de mappen binnen de Systeemmap te slepen. U verwijdert lettertypen, geluiden en toetsenbordbestanden uit het System-bestand (dat zich in de Systeemmap bevindt) door ze te slepen. Maak van alle onderdelen die u verwijdert wel eerst kopieën op een reserveschijf.

Afhankelijk van de randapparatuur die op uw Macintosh is aangesloten, kunt u overwegen de volgende onderdelen te verwijderen:

- besturingsbestanden voor printers en andere apparatuur die u niet gebruikt (zoals ImageWriter®, AppleTalk ImageWriter en LaserWriter)
- netwerkbestanden (zoals AppleShare®), als u niet bent aangesloten op een netwerk
- extra bureau-accessoires (bijvoorbeeld Wekker, Calculator, Toetsenbord, Notitieblok, Puzzel of Plakboek)
- extra lettertypen, geluiden of toetsenbordbestanden die u hebt geïnstalleerd

➤ *Zie ook:* "Speciale installatie" in dit hoofdstuk
"Bureau-accessoires gebruiken" in hoofdstuk 3
"Met lettertypen werken" in hoofdstuk 4
"Mappen gebruiken in de Systeemmap" in hoofdstuk 5

Met een 3.5-inch schijf opstarten bij problemen

Hoewel het niet mogelijk is een versie van Systeem 7 te maken die zo klein is dat u de programmatuur effectief kunt gebruiken op één 3.5-inch schijf, kunt u opstarten met de schijf *Schijfbeheer* in de interne 3.5-inch schijfeenheid als u om de een of andere reden de harde schijf niet kunt gebruiken. De schijf *Schijfbeheer* bevat een Systeemmap met een oudere versie van de systeemprogrammatuur.

U kunt de Installer ook gebruiken om Systeem 7 te installeren op een schijf met hoge dichtheid (1,4 MB). Deze methode wordt echter alleen voor tijdelijk gebruik aangeraden.

➤ ***Zie ook:*** Hoofdstuk 10, "Wat te doen bij problemen"

Een nieuwe versie van de systeemprogrammatuur installeren

Als u met een oudere versie van de systeemprogrammatuur werkt, kunt u uw systeem bijwerken door met behulp van de Installer een nieuwe versie van de systeemprogrammatuur te installeren.

Als u de Installer gebruikt, behoudt u de speciale lettertypen, geluiden en besturingsbestanden die u hebt geïnstalleerd. (Als u de huidige Systeemmap weggooit en vervangt door de nieuwe, raakt u deze speciale onderdelen kwijt.)

Om de nieuwe systeemprogrammatuur te installeren, volgt u de aanwijzingen in "Systeemprogrammatuur installeren" of "Speciale installatie" eerder in dit hoofdstuk.

➤ ***Zie ook:*** "Printerbestanden bijwerken voor computers in een netwerk die zowel Systeem 7 als Systeem 6 gebruiken" in bijlage B

Programma's en documenten automatisch openen

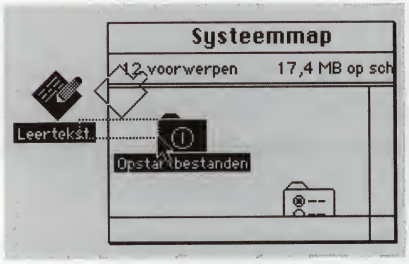
U kunt opgeven dat een of meer programma's, bureau-accessoires en documenten automatisch moeten worden geopend wanneer u de computer opstart.

Onderdelen in de map 'Opstartbestanden' plaatsen

Om de onderdelen op te geven die u automatisch wilt laten openen, plaatst u de symbolen van die onderdelen in de map 'Opstartbestanden' die zich in de Systeemmap bevindt.

1 Open de Systeemmap door dubbel op het symbool van deze map te klikken.

2 Sleep de bestanden die u automatisch wilt laten openen naar het symbool van de map 'Opstartbestanden'.

Wanneer u de computer opstart, worden de betreffende bestanden automatisch geopend.

- *Een alias gebruiken in de map 'Opstartbestanden'.* U kunt ook opgeven dat een bestand bij het opstarten automatisch moet worden geopend door een alias (een plaatsvervangend bestand) voor het bestand te maken en dit in de map 'Opstartbestanden' te plaatsen. ❖

➤ *Zie ook:* "Een programma of alias opnemen in het Apple-menu" in hoofdstuk 3
"Een alias gebruiken om een bestand te openen" in hoofdstuk 5

Programma's of bestanden uit de map 'Opstartbestanden' verwijderen

Als er programma's of bestanden bij het opstarten worden geopend die u niet nodig hebt, kunt u deze uit de map 'Opstartbestanden' (die zich in de Systeemmap bevindt) verwijderen.

1 Open de Systeemmap door dubbel op het symbool van deze map te klikken.

2 Klik dubbel op de map 'Opstartbestanden' om deze map te openen.

3 Selecteer de onderdelen die u wilt verwijderen en sleep ze naar de map waarin u ze wilt opslaan.

Zorg ervoor dat u de symbolen zowel uit de map 'Opstartbestanden' als uit de Systeemmap sleept. Als u ze in de Systeemmap laat staan, worden ze misschien toch bij het opstarten geopend.

De volgende keer dat u opstart of herstart, worden de onderdelen die u uit de map 'Opstartbestanden' hebt verwijderd, niet geopend.

➤ ***Zie ook:*** "Een programma of alias opnemen in het Apple-menu" in hoofdstuk 3
"Meerdere programma's gebruiken" in hoofdstuk 3
"Geheugenruimte beheren" in hoofdstuk 3

Met programma's werken

De programma's die u gebruikt, bepalen het werk dat u met de computer kunt verrichten, bijvoorbeeld schrijven, tekenen, ontwerpen, rekenen of grote hoeveelheden informatie beheren.

In dit hoofdstuk komen een aantal handelingen aan de orde die terugkomen in alle soorten programma's. Die handelingen zijn:

- Een programma installeren en starten
- Tekst en afbeeldingen verplaatsen binnen één document
- Tekst en afbeeldingen naar een ander document kopiëren
- Documenten op verschillende plaatsen en onder verschillende namen opslaan
- Vaak gebruikte tekst en afbeeldingen opslaan
- Vaststellen of u zich in een programma of in de Finder bevindt en van de Finder naar het programma gaan en omgekeerd

In dit hoofdstuk wordt ook uitgelegd hoe u meerdere programma's tegelijk kunt gebruiken en op welke manieren u uw werk kunt beëindigen.

Voorbereidingen voor het gebruik van een programma

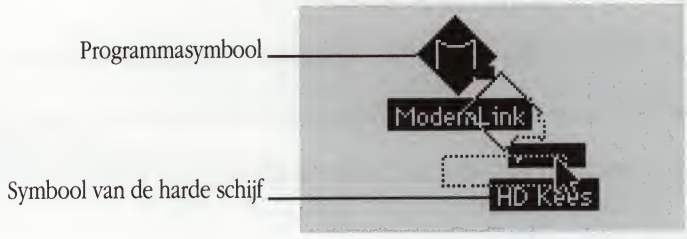
U gebruikt de standaard Macintosh technieken om een programma te installeren en te starten en er documenten mee te maken. Als u eenmaal een document met een programma hebt gemaakt, kunt u of het programma starten en dan het document openen of het symbool van het document openen en daarmee automatisch het programma starten.

Een programma installeren

U kunt de meeste programma's installeren door ze van de oorspronkelijke schijf naar de harde schijf te kopiëren. (Bij sommige programma's is de installatie ingewikkelder. Raadpleeg in dat geval de bijbehorende documentatie.)

1 Open het symbool van de schijf met het programma door er dubbel op te klikken.

2 Kopieer het programma door het programma-symbool naar het symbool van uw harde schijf te slepen.

U kunt een programma ook naar een map of naar een geopend venster kopiëren.

3 Kopieer, indien nodig, de overige bestanden die het programma nodig heeft door de betreffende symbolen naar de harde schijf te slepen.

Raadpleeg de documentatie om te zien of er extra bestanden nodig zijn en of deze op een speciale plaats, bijvoorbeeld in de Systeemmap, moeten komen te staan.

U doet er goed aan het symbool van de harde schijf te openen om te zien of het programma en de bestanden werkelijk zijn gekopieerd.

➤ *Zie ook:* "Systeemprogrammatuur installeren" in hoofdstuk 2

Een alias voor een programma maken

Met behulp van een alias kunt u een programma (of een bestand) vanaf elke plaats snel benaderen. Als het programma zich bevindt in een map met documenten die u met het programma hebt gemaakt of per se in een map met bepaalde bestanden moet staan, kunt u de alias op het bureaublad plaatsen zodat deze altijd zichtbaar is. U kunt de alias ook in het Apple-menu opnemen.

Een alias vertegenwoordigt een programma of document en kan worden gebruikt alsof het zelf het programma of document is. Het symbool van de alias komt overeen met dat van het oorspronkelijke bestand, alleen wordt de naam cursief weergegeven. (Zie afbeelding 3-1.)

Afbeelding 3-1 Het oorspronkelijke programma en de alias van het programma

Een alias is geen kopie van het programma of document. Het is een klein bestand (1 à 2K groot) dat de computer doorverwijst naar het oorspronkelijke bestand. U kunt voor een bestand net zoveel aliassen maken als u wilt.

Als u dubbel op een alias klikt, zoekt de alias het oorspronkelijke programma of document op en wordt dit programma of document geopend.

Om een alias te maken, doet u het volgende:

1 Selecteer het gewenste programma of document door op het betreffende symbool te klikken.

2 Kies 'Maak alias' uit het Archief-menu.

De alias verschijnt naast het oorspronkelijke programma of document. De naam blijft gelijk, maar wordt alleen gevolgd door de toevoeging "alias". (Als u dit wilt, kunt u de naam veranderen.)

➤ *Zie ook:* "Een alias gebruiken om een bestand te openen" in hoofdstuk 5

Een programma of alias opnemen in het Apple-menu

U kunt een programma, document, schijf of gemeenschappelijke schijf gemakkelijk benaderen door het originele onderdeel of een alias daarvan op te nemen in het Apple-menu. Wanneer u het onderdeel wilt gebruiken, hoeft u alleen de naam ervan te kiezen uit het Apple-menu.

Om een onderdeel op te nemen in het Apple-menu, plaatst u het betreffende symbool in de map 'Apple-menu', die zich in de Systeemmap bevindt.

1 Klik dubbel op het symbool van de Systeemmap om hem te openen.

2 Sleep het symbool van het programma of van de alias naar de map 'Apple-menu' in de Systeemmap.

Het onderdeel wordt meteen in het Apple-menu opgenomen.

U verwijdert een programma of document uit het Apple-menu door de map 'Apple-menu' te openen en het onderdeel uit deze map te slepen. De naam verdwijnt uit het Apple-menu zodra het symbool uit de map 'Apple-menu' is verwijderd.

➤ *Zie ook:* "Programma's en documenten automatisch openen" in hoofdstuk 2

Een programma starten

U start een programma door het bijbehorende symbool te openen. U opent het symbool door er dubbel op te klikken of door het symbool te selecteren en vervolgens 'Open' uit het Archief-menu te kiezen. U kunt een programma ook openen door dubbel op een document te klikken dat met het programma is gemaakt of door het document naar het programmasymbool te slepen.

Het programma blijft geopend tot u 'Stop' uit het Archief-menu kiest (of gebruik maakt van het toetsenbord-equivalent ⌘-Q dat in veel programma's is opgenomen), of tot u de computer uitzet of herstart.

➤ *Zie ook:* "Een document vanuit de Finder openen" in dit hoofdstuk
"Nagaan welke programma's geopend zijn" in dit hoofdstuk
"Programma's en documenten automatisch openen" in hoofdstuk 2

Een nieuw document maken in een programma

U maakt in een programma een nieuw document door het commando 'Nieuw' te kiezen. (In veel programma's wordt automatisch een nieuw document geopend wanneer u het programma start.)

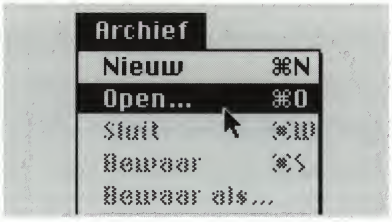

Kies 'Nieuw' uit het Archief-menu.

Als er al een document was geopend, komt het nieuwe document hier overheen te liggen. (In sommige programma's kan er slechts één document tegelijk geopend zijn.)

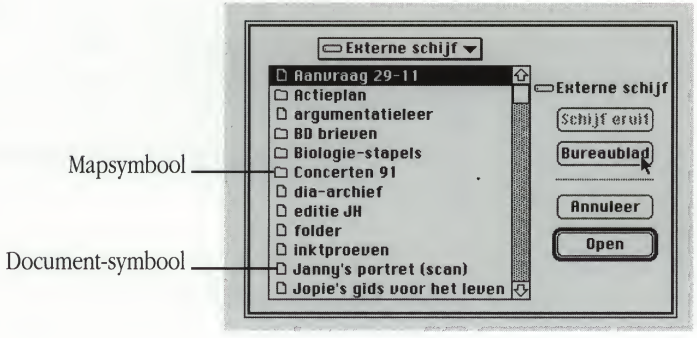
Een bestaand document openen vanuit een programma

U gebruikt het commando 'Open' om vanuit een programma een bestaand document te openen.

1 Kies 'Open' uit het Archief-menu.

Er verschijnt een venster met een lijst van documenten die u kunt openen en van mappen die op de huidige schijf staan.

2 Klik dubbel op de map of schijf die het document bevat dat u wilt openen.

Als het document niet op de huidige schijf staat, klikt u op 'Bureaublad' om te zien welke schijven er beschikbaar zijn (klik op 'Schijf eruit' als u een andere 3.5-inch schijf moet plaatsen).

Als de map met uw document weer in andere mappen is opgeslagen, gebruikt u het dialoogvenster om de mappen één voor één te openen.

3 Open het document door er dubbel op te klikken.

U kunt ook een document in de lijst selecteren en op 'Open' klikken om het te openen.

➤ *Zie ook:* "Nagaan welke programma's geopend zijn" in dit hoofdstuk

Een document vanuit de Finder openen

Als u zich niet in een programma bevindt maar in de Finder, kunt u een document openen (en tegelijkertijd het programma starten) door dubbel op het symbool te klikken of door het symbool te selecteren en 'Open' uit het Archief-menu te kiezen. (Dit lukt soms niet als het programma al geopend is.)

Als u een document sluit, blijft het programma geopend tot u 'Stop' uit het Archief-menu kiest (of op ⌘-Q drukt), of tot u de Macintosh uitzet of herstart.

❖ *Een andere manier om documenten te openen.* U kunt een documentsymbool ook naar het programmasymbool slepen (de punt van de aanwijzer moet het programmasymbool raken). Als het programma het document kan openen, wordt het programmasymbool gemarkeerd. Als u de muisknop loslaat, wordt het document geopend. Gebruik deze methode als u een document wilt openen met een ander programma dan waarmee het is aangemaakt. ❖

➤ *Zie ook:* "Meerdere programma's gebruiken" (volgende gedeelte)
"Dialoogvensters met een index" in hoofdstuk 1

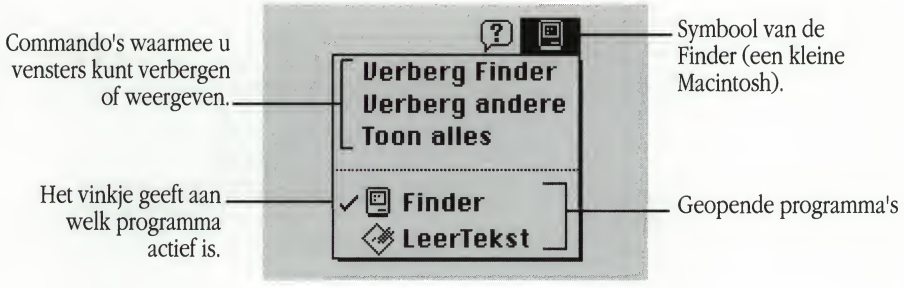
Meerdere programma's gebruiken

De Macintosh systeemprogrammatuur maakt het mogelijk om meerdere programma's en bureau-accessoires tegelijk te openen.

U beschikt hierdoor over de volgende mogelijkheden:

- Snel en gemakkelijk van het ene programma naar het andere gaan
- Tekst en afbeeldingen kopiëren en in een document plakken dat met een ander programma is gemaakt zonder dat u documenten hoeft te sluiten of programma's hoeft te verlaten
- Nieuwe programma's starten, documenten verplaatsen of verwijderen en een andere 3.5-inch schijf plaatsen terwijl u werkt

Alle geopende programma's staan in het Programma-menu, dat altijd rechtsboven in de menubalk zichtbaar is. Het symbool van het huidige programma is weergegeven in de menubalk. (Zie afbeelding 3-2.)

Afbeelding 3-2 Het Programma-menu rechtsboven in de menubalk

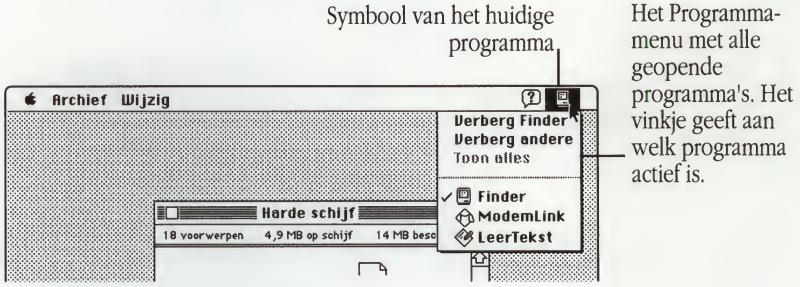
Steeds wanneer u een nieuw programma of bureau-accessoire opent, worden de naam en het symbool ervan toegevoegd aan het Programma-menu. De al geopende programma's blijven open (en hun namen en symbolen blijven in het Programma-menu staan).

Om op efficiënte wijze met meerdere programma's te werken, moet u ook iets weten over het geheugen van uw computer. Dit onderwerp wordt verderop in dit hoofdstuk besproken.

➤ *Zie ook:* "Geheugenruimte beheren" in dit hoofdstuk
"Programma's en documenten automatisch openen" in hoofdstuk 2

Naar een ander geopend programma gaan

Om naar een ander geopend programma of geopende bureau-accessoire te gaan, kiest u de betreffende naam uit het Programma-menu rechtsboven in de menubalk. (Zie afbeelding 3-3.)

Afbeelding 3-3 Menubalk met het geopende Programma-menu

Als het symbool van een programma in het menu grijs is, weet u dat de vensters van dit programma zijn verborgen. Als u het programmasymbool uit het Programma-menu kiest, verschijnen de vensters weer.

Kies de naam van het gewenste programma uit het Programma-menu.

❖ *Een andere manier om naar een ander programma te gaan.* U kunt ook naar een ander programma gaan door in een documentvenster van dat programma te klikken of door dubbel op het programma- of documentsymbool te klikken. (Als een programma al is geopend, is het programmasymbool grijs.) ❖

Een programma starten wanneer er andere programma's geopend zijn

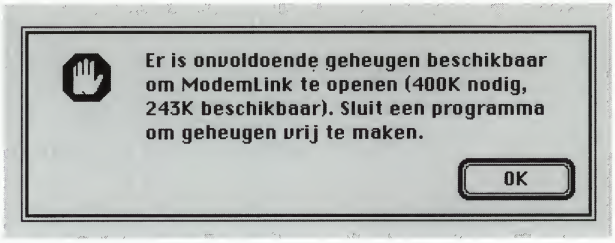
U start een programma dat nog niet is geopend door het symbool van het programma te zoeken en er dubbel op te klikken.

Zoek het symbool van het programma en open dit door er dubbel op te klikken.

Soms moet u enkele vensters sluiten of verkleinen omdat zij het symbool aan het zicht onttrekken.

Als er niet genoeg geheugen is om het programma te openen, ziet u een waarschuwingsvenster. (Zie afbeelding 3-4.)

Afbeelding 3-4 Venster waarin wordt gemeld dat er onvoldoende geheugen is

Als u deze melding (of een overeenkomstige melding) ziet, sluit u een van de geopende programma's en probeert u het opnieuw. U kunt in het Programma-menu kijken welke programma's er zijn geopend.

➤ *Zie ook:* "Vensters tonen en verbergen" in dit hoofdstuk
"Geheugenruimte beheren" in dit hoofdstuk

Vanuit een programma naar de Finder terugkeren

Om vanuit een programma terug te keren naar de Finder, klikt u op een willekeurig voorwerp op het bureaublad (buiten de geopende vensters) of kiest u 'Finder' uit het Programma-menu rechtsboven in de menubalk. Als u dit laatste doet, wordt het actieve venster inactief en verschijnt het symbool van de Macintosh rechtsboven in de menubalk. Dit symbool geeft aan dat u zich in de Finder bevindt. U ziet ook dat de menu's in de menubalk veranderen.

Nagaan welke programma's geopend zijn

Als er meerdere programma's en vensters zijn geopend, kunt u snel zien welk programma er actief is en welke andere programma's er zijn geopend door het Programma-menu (rechtsboven in de menubalk) te openen.

Het Programma-menu bevat ook drie commando's waamee u de vensters van een of meer programma's kunt verbergen of alle geopende vensters kunt weergeven.

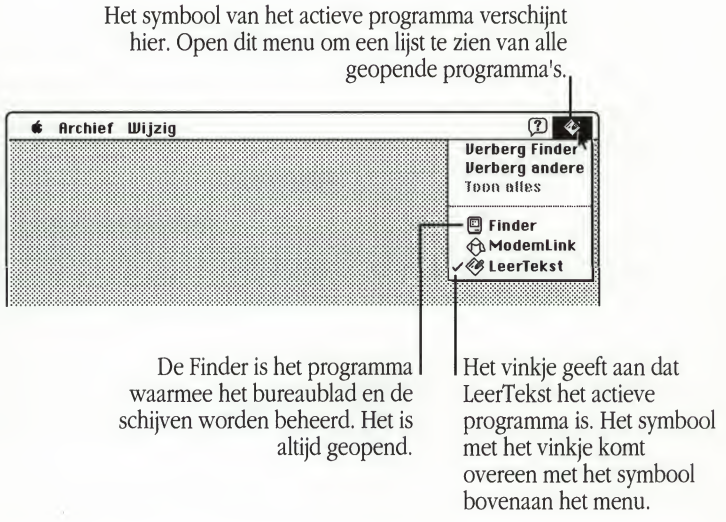
In de volgende afbeeldingen ziet u enkele gemakkelijke manieren om te bepalen welke programma's er zijn geopend en welk programma er actief is.

In afbeelding 3-5 is er wel een programma maar geen document geopend.

Afbeelding 3-5 De menubalk is zichtbaar maar er zijn geen vensters geopend

In afbeelding 3-6 ziet u hoe u kunt bepalen waar u zich bevindt.

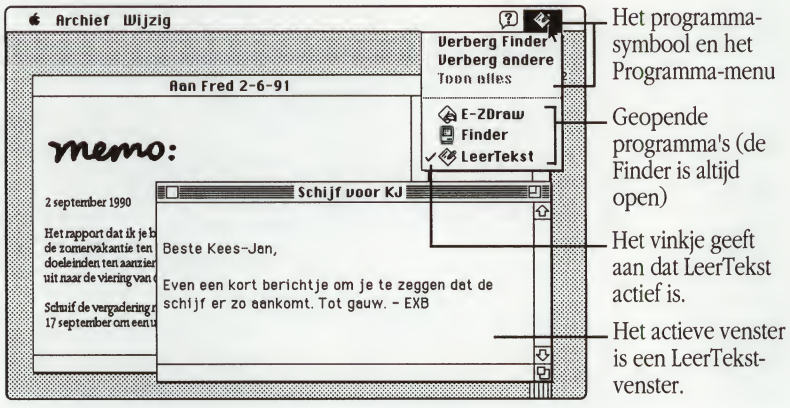
Afbeelding 3-6 In het Programma-menu ziet u welk programma u gebruikt

In afbeelding 3-7 ziet u meerdere geopende vensters.

Afbeelding 3-7 Scherm met meerdere geopende vensters

In afbeelding 3-8 ziet u hoe u bepaalt in welk programma u zich bevindt en welke programma's er nog meer geopend zijn.

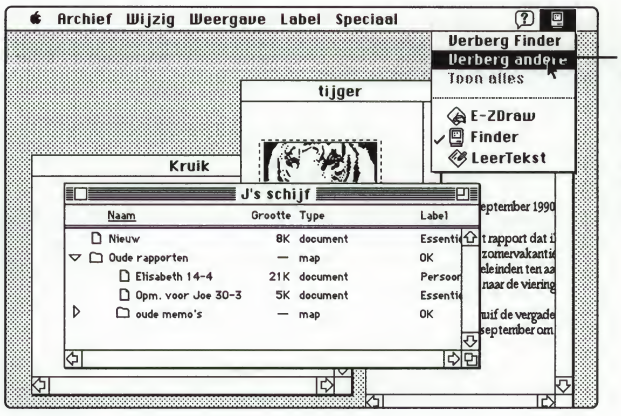
Afbeelding 3-8 In het Programma-menu ziet u alle geopende programma's

U kunt een programma actief maken door in het bijbehorende venster te klikken.

Vensters tonen en verbergen

U kunt alle geopende vensters, behalve die van het actieve programma, verbergen door 'Verberg andere' te kiezen uit het Programma-menu. (Dit is vooral handig wanneer u door alle vensters op uw scherm het overzicht kwijt bent of wanneer u naar een bepaald voorwerp op het bureaublad wilt gaan.)

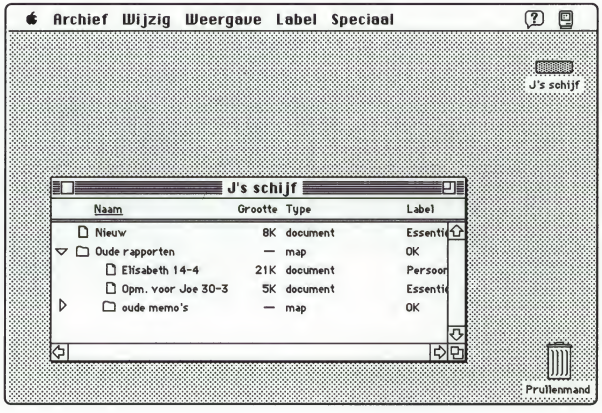
In afbeelding 3-9 ziet u een voorbeeld van het commando 'Verberg andere' waarmee u alle vensters kunt verbergen die niet bij het actieve programma horen.

Commando waarmee u vensters verbergt die bij andere programma's horen.

Afbeelding 3-9 Het scherm met verschillende geopende vensters

Als het commando wordt uitgevoerd, worden de geopende vensters verborgen en worden de schijfsymbolen die door de vensters werden bedekt, weer zichtbaar. (Zie afbeelding 3-10.)

Afbeelding 3-10 Alleen het venster van de Finder is nu geopend

De vensters blijven verborgen tot u naar een ander programma gaat. In dat geval verschijnen de vensters van dit programma weer.

❖ *Andere manier om vensters te verbergen.* Via het eerste commando uit het Programma-menu (in afbeelding 3-9 'Verberg Finder') verbergt u de vensters van het actieve programma. ❖

➤ ***Zie ook:*** "Naar een ander geopend programma gaan" in dit hoofdstuk.

Documenten bewerken

Met de ingebouwde bewerkingsfuncties van de Macintosh kunt u tekst bewerken en kunt u zowel tekst als afbeeldingen kopiëren binnen een document, naar een ander document binnen hetzelfde programma en naar een document in een ander programma.

Tekst bewerken

U kunt de ingebouwde bewerkingsfuncties zowel in de Finder als in een programma gebruiken. Deze functies zijn onder meer:

- tekst selecteren
- tekst vervangen
- tekst invoegen
- tekst verwijderen

Raadpleeg eventueel het gedeelte "Basisbewerkingen" in hoofdstuk 1 voor meer informatie over deze bewerkingsfuncties.

Tekst en afbeeldingen

Het is erg gemakkelijk om tekst en afbeeldingen te kopiëren.

Het geselecteerde element wordt in een grafisch programma vaak omgeven door een bewegend kader. (In andere programma's kunnen ook handgrepen op de hoeken verschijnen.)

1 Klik of sleep om datgene wat u wilt kopiëren, te selecteren.

In de documentatie bij uw programma leest u hoe u het beste kunt selecteren.

2 Kies 'Kopieer' uit het Wijzig-menu.

De gekopieerde tekst of afbeelding wordt opgeslagen in het klembord en blijft daar tot u iets anders kopieert of knipt, of tot u de computer uitzet.

- *Toetsenbord-equivalent.* U kunt ook op ⌘-C drukken om datgene wat u hebt geselecteerd te kopiëren. ❖
- *De inhoud van het klembord bekijken.* In sommige programma's kunt u de inhoud van het klembord bekijken door 'Toon klembord' te kiezen uit het Wijzig-menu. Het commando is altijd beschikbaar als u onder de Finder werkt. (Sommige soorten informatie zijn in het klembord niet altijd zichtbaar.) ❖

➤ ***Zie ook:*** "Tekst en afbeeldingen verwijderen" in dit hoofdstuk

Gekopieerde tekst en afbeeldingen in een document invoegen

Als u tekst of afbeeldingen hebt gekopieerd, kunt u deze in een open document invoegen. Het document waarin u het gekopieerde materiaal wilt invoegen, moet dit materiaal wel kunnen accepteren. De gegevens van verschillende programma's zijn niet altijd uitwisselbaar.

1 Klik op de plaats waar u de kopie wilt invoegen.

In de meeste programma's verschijnt er een knipperend invoegpunt op de plaats waar u hebt geklikt.

▶

2 Kies 'Plak' uit het Wijzig-menu.

Het gekopieerde materiaal wordt ingevoegd.

3 Controleer of het materiaal op de juiste manier is ingevoegd.

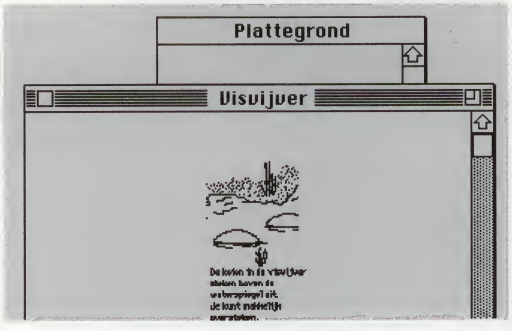
In sommige programma's moet u het geplakte element zelf nog op de juiste plaats zetten.

Het materiaal blijft in het klembord staat en kan net zo vaak worden ingevoegd als u wilt.

❖ *Toetsenbord-equivalent.* U kunt ook op ⌘-V drukken om datgene wat u hebt gekopieerd in een document te plakken. ❖

Tekst en afbeeldingen naar een document in een ander programma kopiëren

Als twee programma's compatibel zijn, is het zeer eenvoudig tekst en afbeeldingen naar een document in een ander programma te kopiëren. U gaat hiervoor als volgt te werk:

1 Open beide documenten om te kunnen kopiëren en invoegen.

Als de computer niet genoeg geheugen heeft om beide documenten tegelijk te openen, opent u eerst het *brondocument*, het document waaruit u wilt kopiëren.

Handgrepen op de hoeken geven aan dat het materiaal is geselecteerd.

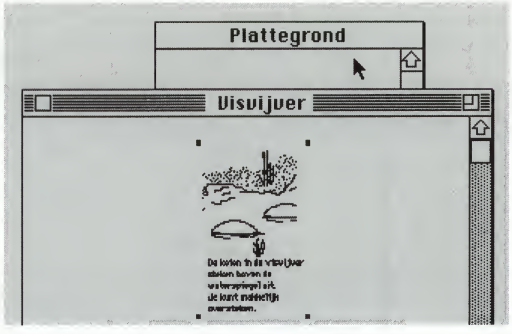
2 Klik in het venster van het brondocument om het actief te maken en selecteer datgene wat u wilt kopiëren.

In een grafisch programma geven handgrepen of een bewegend kader aan dat iets is geselecteerd.

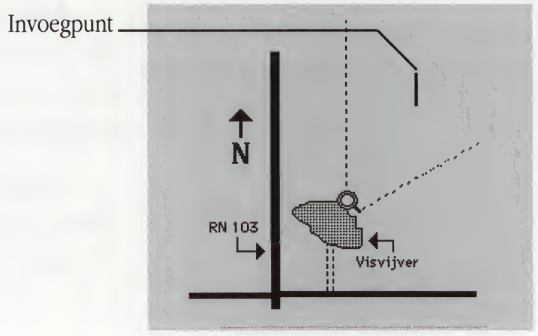
3 Kies 'Kopieer' uit het Wijzig-menu.

Het geselecteerde materiaal wordt naar het klembord gekopieerd.

4 Klik in het venster van het document waarin u het gekopieerde materiaal wilt plakken.

Als dat venster niet is geopend, klikt u dubbel op het symbool van het *doeldocument* om dit te openen. In sommige gevallen moet u hiervoor eerst het programma waaruit u iets hebt gekopieerd, verlaten.

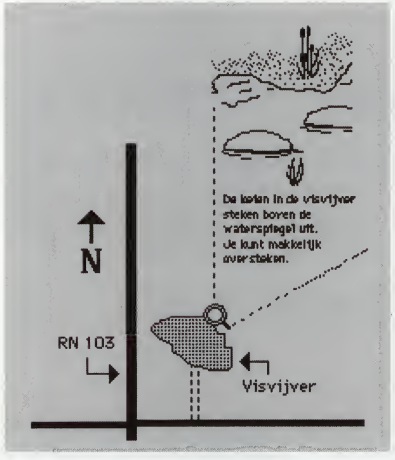
5 Klik op de plaats waar u het materiaal wilt plakken.

In veel programma's verschijnt er een knipperend invoegpunt op de plaats waar u hebt geklikt.

6 Kies 'Plak' uit het Wijzig-menu.

Het gekopieerde materiaal verschijnt op de plaats van het invoegpunt of de plaats waar u hebt geklikt.

7 Controleer of het materiaal op de juiste plaats is geplakt.

Het geplakte materiaal is geselecteerd. U kunt het verwijderen en opnieuw plakken of naar een andere plaats slepen.

➤ *Zie ook:* "Documenten automatisch bijwerken in dit hoofdstuk
"Naar een ander geopend programma gaan" in dit hoofdstuk
"Een programma starten wanneer er andere programma's geopend zijn" in dit hoofdstuk

Tekst en afbeeldingen verwijderen

Er zijn twee manieren om tekst en afbeeldingen uit een document te verwijderen.

De eerste manier is met behulp van het commando 'Knip'. Het verwijderde materiaal wordt in het klembord geplaatst, zodat u het nog kunt terughalen (tot u iets anders kopieert of knipt).

De tweede manier is met behulp van het commando 'Wis'. Datgene wat u verwijdert, wordt dan niet in het klembord geplaatst en gaat verloren.

1 Selecteer datgene wat u wilt verwijderen.

In een tekstprogramma wordt datgene wat u hebt geselecteerd gemarkeerd; in een grafisch programma wordt het omgeven door een bewegend kader of door handgrepen.

2 Kies 'Knip' of 'Wis' uit het Wijzig-menu.

De geselecteerde tekst of afbeelding verdwijnt van het scherm.

❖ *Een andere manier om tekst en afbeeldingen te wissen.* U kunt ook op de Delete-toets drukken om datgene wat u hebt geselecteerd te wissen. ❖

Een bewerking ongedaan maken

U kunt veel bewerkingen ongedaan maken met het commando 'Herstel'. U kunt dit commando alleen gebruiken voor de laatste bewerking en alleen àls deze ongedaan kan worden gemaakt.

De bewerkingen die u met dit commando ongedaan kunt maken, verschillen van programma tot programma. Als het commando niet beschikbaar is, wordt het grijs weergegeven.

Kies, als het beschikbaar is, 'Herstel' uit het Wijzig-menu.

Wanneer u opnieuw 'Herstel' kiest, wordt de laatste bewerking weer uitgevoerd.

❖ *Toetsenbord-equivalent.* U kunt ook op ⌘-Z drukken om een bewerking ongedaan te maken. ❖

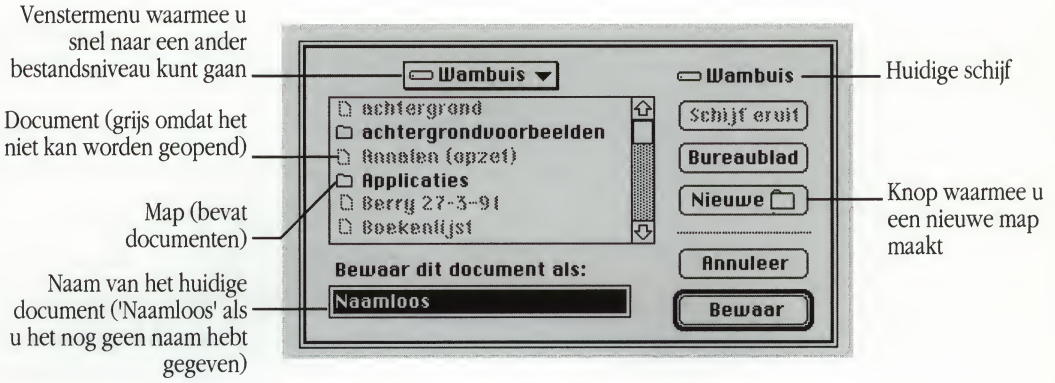
Documenten opslaan

Het opslaan van uw werk is de beste manier om gegevensverlies te voorkomen. In Macintosh programma's beschikt u over verschillende manieren om documenten op te slaan, waardoor er veel mogelijkheden zijn voor het beheren en bewaren van uw werk.

Wanneer u uw werk opslaat, kunt u:

- het document een naam geven
- de naam van het document veranderen
- het document op een andere plaats opslaan
- wijzigingen onder dezelfde naam en op dezelfde plaats opslaan
- een document geheel of gedeeltelijk in het Plakboek opslaan, zodat u het op elk gewenst moment kunt gebruiken

Meestal slaat u een document op met behulp van een dialoogvenster waarin u het een naam geeft en waarin u aangeeft waar u het wilt opslaan. (Zie afbeelding 3-11.)

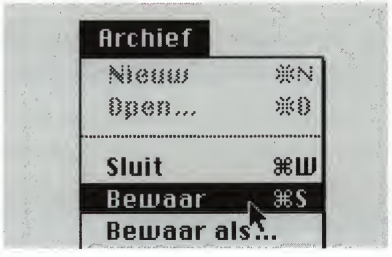

Afbeelding 3-11 Dialoogvenster voor het opslaan van documenten

Een nieuw document opslaan

Als u een nieuw document hebt gemaakt en het voor de eerste keer opslaat, moet u het een naam geven.

Wanneer een document nog geen naam heeft, verschijnt er automatisch een dialoogvenster wanneer u het commando 'Bewaar' kiest. Hetzelfde dialoogvenster verschijnt wanneer u het commando 'Bewaar als' kiest.

1 Kies 'Bewaar' uit het Archief-menu.

Het dialoogvenster wordt geopend. De naam "Naamloos" is geselecteerd (als het document nog niet eerder is opgeslagen).

2 Typ een naam voor het document.

De naam die u typt, vervangt de geselecteerde naam in het naamvak.

Als u een fout maakt, kunt u de Delete-toets gebruiken of kunt u over het foutieve deel van de naam slepen en vervolgens de juiste tekens typen.

3 Klik op 'Bewaar' om het document op te slaan.

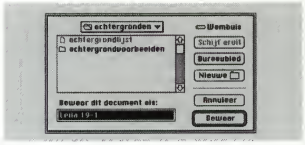
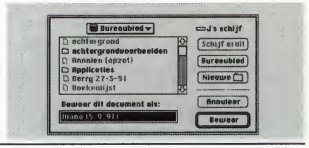
Het document wordt opgeslagen en het dialoogvenster verdwijnt. De naam van het document verschijnt in de titelbalk.

❖ *Een andere manier om op te slaan.* In sommige programma's, zoals HyperCard® en de meeste andere database-programma's, wordt een document automatisch opgeslagen wanneer u een wijziging aanbrengt en wanneer u het document sluit. In deze programma's geeft u het document een naam als u het aanmaakt. ❖

Overzicht: gewijzigde documenten opslaan onder een nieuwe naam of op een andere plaats

In tabel 3-1 ziet u een overzicht van de procedures voor het opslaan van een gewijzigd document, van een document onder een andere naam, van een tweede exemplaar van een document op dezelfde schijf en voor het opslaan van een document op het bureaublad.

Tabel 3-1 Documenten opslaan met wijzigingen, met een nieuwe naam of op een nieuwe plaats

Handeling	Instructies	Voorbeeld
Een gewijzigd document opslaan zonder het origineel te bewaren	1. Breng de wijzigingen aan. 2. Kies 'Bewaar' uit het Archief-menu.	
Een document onder een andere naam opslaan (het origineel blijft ook bewaard)	1. Kies 'Bewaar als' uit het Archief-menu. 2. Vervang de huidige naam door een nieuwe te typen. 3. Klik op de knop 'Bewaar'.	
Een document opslaan onder dezelfde naam op een andere plaats op dezelfde schijf	1. Kies 'Bewaar als' uit het Archief-menu. 2. Open een map (of maak een nieuwe map) waarin u de kopie gaat opslaan. 3. Klik op de knop 'Bewaar'.	
Een document onder dezelfde naam opslaan op het bureaublad	1. Kies 'Bewaar als' uit het Archief-menu. 2. Klik op de knop 'Bureaublad'. 3. Klik op de knop 'Bewaar'.	

❖ *Toetsenbord-equivalent.* In de meeste programma's kunt u een document het snelste opslaan door op ⌘-S te drukken. ❖

Als u een document onder een andere naam opslaat, blijft het oorspronkelijke document (met de oorspronkelijke naam) op de schijf staan zonder de wijzigingen die u hebt aangebracht nadat u het document voor het laatst hebt opgeslagen. Om verwarring te voorkomen is het verstandig om wanneer u de naam van een document verandert, gebruik te maken van bijvoorbeeld een nummer of een datum.

Om de naam van een document te veranderen zonder ook een versie onder de oude naam te bewaren, moet u het documentsymbool in de Finder een nieuwe naam geven.

Als de schijf of map die u kiest al een document met dezelfde naam bevat, ziet u een venster met de vraag of u het bestaande document wilt vervangen. (Zie afbeelding 3-12.)

Afbeelding 3-12 Venster waarin u kunt bevestigen dat u het bestaande document wilt vervangen

U kunt voorkomen dat het bestaande document wordt vervangen door op de knop 'Nee' te klikken. Als u op 'Ja' klikt, wordt het bestaande document door het nieuwe document vervangen.

➤ *Zie ook:* "Basisbewerkingen" in hoofdstuk 1
"Documenten verplaatsen, kopiëren en een nieuwe naam geven" in hoofdstuk 5
"Het gebruik van mappen" in hoofdstuk 5

Een document op een andere schijf opslaan

U kunt een document heel eenvoudig op een andere schijf opslaan.

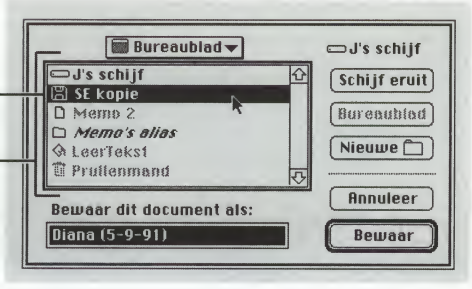
1 Kies 'Bewaar als' uit het Archief-menu.

Er verschijnt een dialoogvenster waarin de naam van het document is geselecteerd.

2 Klik op de knop 'Bureaublad' om de namen van andere schijven te zien.

U kunt het document opslaan op een schijf, op het bureaublad of in een map op het bureaublad.

3 Klik dubbel op de naam van de schijf die u wilt openen.

Als u 3.5-inch schijven gebruikt, moet u misschien een schijf verwijderen door op 'Schijf eruit' te klikken en dan de gewenste schijf plaatsen.

▶

4 Klik dubbel op de map waarin u het document wilt opslaan en klik op 'Bewaar'.

Wanneer u nu wijzigingen aanbrengt, worden deze op de nieuwe schijf opgeslagen.

Als de schijf of map die u kiest al een document met dezelfde naam bevat, ziet u een venster met de vraag of u het bestaande document wilt vervangen. (Zie afbeelding 3-12.)

U kunt voorkomen dat het bestaande document wordt vervangen door op 'Nee' te klikken en een nieuwe naam te typen. Als u op 'Ja' klikt, wordt het bestaande document door het nieuwe vervangen.

Tekst , afbeeldingen en geluiden in het Plakboek opslaan

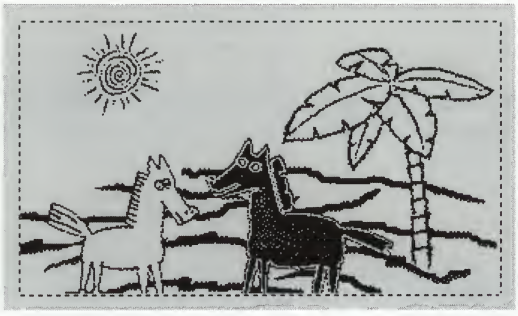
Het Plakboek, een bureau-accessoire, is een uitstekende plaats om tekst, afbeeldingen, geluiden en andere vaak gebruikte onderdelen op te slaan. Het Plakboek wordt samen met de systeemprogrammatuur geïnstalleerd. (Zie afbeelding 3-13.)

Afbeelding 3-13 Het Plakboek (bureau-accessoire)

Als het Plakboek is geopend, kunt u de inhoud ervan met de commando's 'Knip', 'Kopieer' en 'Wis' bewerken.

Om een afbeelding naar het Plakboek te kopiëren, doet u het volgende:

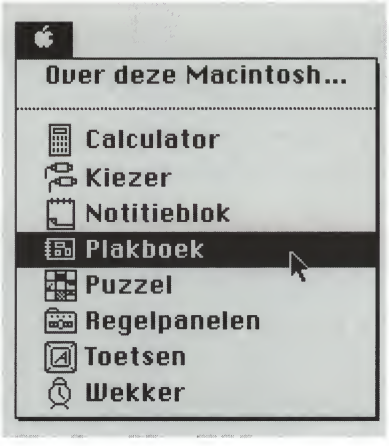
1 Selecteer in uw document het materiaal dat u wilt kopiëren.

Afhankelijk van het programma dat u gebruikt, wordt het geselecteerde materiaal gemarkeerd of omgeven door een bewegend kader of een vak met handgrepen.

2 Kies 'Kopieer' uit het Wijzig-menu.

Het geselecteerde materiaal wordt naar het klembord gekopieerd.

3 Kies 'Plakboek' uit het Apple-menu.

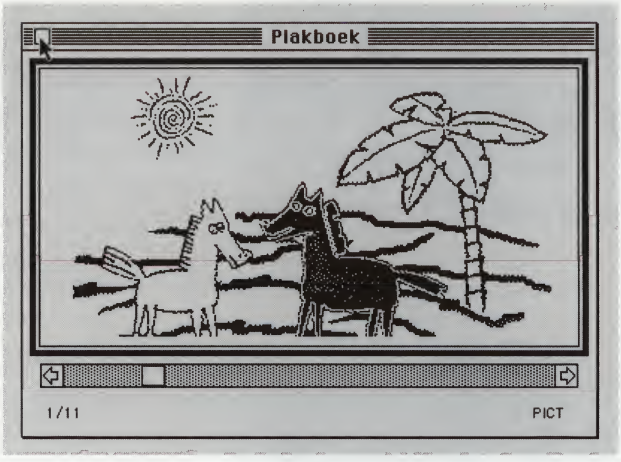
Het Plakboek verschijnt en u ziet het eerste voorwerp dat het bevat.

▶

4 **Kies 'Plak' uit het Wijzig-menu.**

Het onderdeel wordt voor het afgebeelde voorwerp geplaatst.

5 **Sluit het Plakboek door in het sluitvak te klikken.**

❖ *Toetsenbord-equivalenten.* U kunt ook op ⌘-C drukken om een iets te kopiëren en op ⌘-V om het te plakken. ❖

U kunt in het Plakboek de volgende commando's gebruiken:

- 'Knip' (het afgebeelde voorwerp wordt verwijderd en in het klembord opgeslagen)
- 'Kopieer' (het afgebeelde voorwerp wordt gekopieerd en in het klembord opgeslagen)
- 'Wis' (het afgebeelde voorwerp wordt verwijderd)

❖ *Geluiden in het Plakboek.* Met sommige programma's kunt u geluiden naar het Plakboek kopiëren en plakken. Om een geluid af te spelen dat in het Plakboek is geplakt, klikt u op de knop 'Speel geluid af'. ❖

U kunt meerdere versies van het Plakboek maken, maar uw computer kan slechts met één Plakboekbestand tegelijk werken. Sla verschillende bestanden onder verschillende namen op zodat u niet per ongeluk het ene Plakboekbestand door het andere vervangt.

Om van Plakboekbestand te veranderen, doet u het volgende:

- verwijder het huidige Plakboekbestand uit de Systeemmap en geef het een andere naam
- geef vervolgens het nieuwe bestand de naam 'Plakboekbestand' en plaats dit in de Systeemmap.

Documenten automatisch bijwerken

Naast het kopiëren van tekst en afbeeldingen van het ene document naar het andere is het nu ook mogelijk materiaal naar een document te kopiëren of erin te plakken dat automatisch wordt bijgewerkt als u wijzigingen in het oorspronkelijke materiaal aanbrengt.

Bovengenoemde functie is alleen in bepaalde programma's beschikbaar. Als een programma over deze functie beschikt, bevat het Wijzig-menu commando's waarin de termen "publicatie" en "abonnement" voorkomen, zoals in afbeelding 3-14.

Hiermee kopieert u geselecteerd materiaal naar een *editie*, een speciaal document dat wordt bijgewerkt als het oorspronkelijke materiaal wordt gewijzigd.

Hiermee opent u een dialoogvenster waarin u een editie kunt selecteren en in het geopende document kunt invoegen.

Hiermee kunt u de regelmaat van het bijwerken instellen, bestanden opzoeken en het bijwerken opheffen (verandert in 'Publicatie-opties' als er een publicatie is geselecteerd).

Afbeelding 3-14 Het Wijzig-menu met opties voor automatisch bijwerken

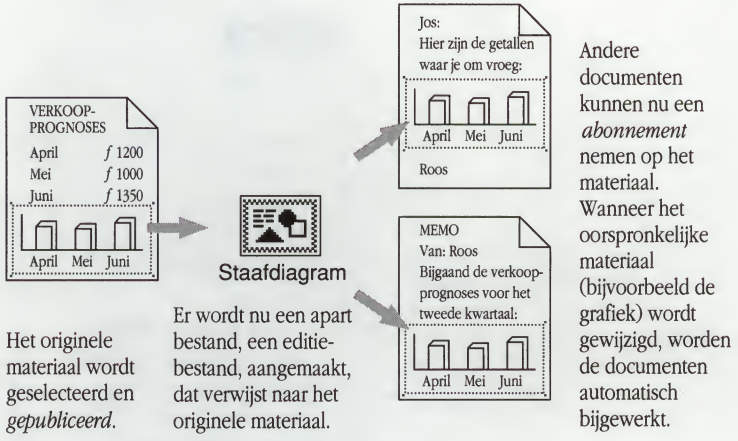
Publicaties, abonnementen en edities

Met de automatische bijwerkfunctie kunt u op een dynamische manier materiaal kopiëren en dit in een of meer documenten plakken.

Hiertoe wijst u eerst de *publicatie* aan, dit is het materiaal dat in andere bestanden automatisch moet worden bijgewerkt. Dit materiaal wordt opgeslagen in een bestand, de zogenaamde *editie* (als u twee verschillende gedeelten van een document aanwijst als publicatie, worden er twee afzonderlijke edities aangemaakt).

Vervolgens kunt u een document openen en aangeven waar het materiaal uit de editie moet worden ingevoegd. Het ingevoegde materiaal wordt een *abonnement* genoemd. Als u nu de oorspronkelijke versie van het materiaal (de publicatie) bewerkt, worden de wijzigingen automatisch opgeslagen in de editie en ingevoegd in de documenten met een abonnement op die editie. Een editie kan een onbeperkt aantal abonnementen hebben, ook in documenten op een andere schijf of op een Macintosh of file server in een netwerk.

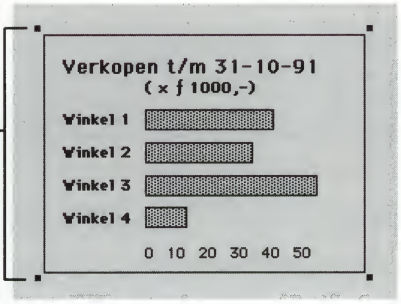
In afbeelding 3-15 ziet u hoe een publicatie en een editie worden gemaakt, en hoe een editie wordt ingevoegd in een document met een abonnement op die editie.

Afbeelding 3-15 Voorbeelden van een publicatie, een editie en abonnementen

Een publicatie maken

Een publicatie kan worden gemaakt met ieder programma dat het gebruik van publicaties en abonnementen ondersteunt.

Handgrepen geven aan dat de grafiek is geselecteerd.

1 Selecteer het materiaal voor de publicatie.

Dit kan alleen in een programma dat publicaties en abonnementen ondersteunt.

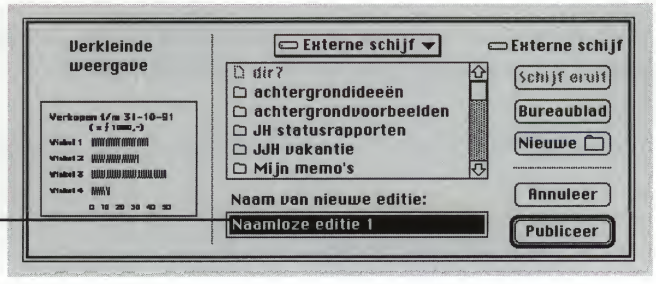

2 Kies 'Maak publicatie' uit het Wijzig-menu.

Als u een publicatie maakt, wordt de informatie opgeslagen in een editie (een bestand dat wordt bijgewerkt als het oorspronkelijke materiaal wordt gewijzigd).

U kunt de editie overal opslaan.

Als u een publicatie maakt, maakt u ook een editie (een apart bestand met een door u gekozen naam).

3 Typ een naam voor de editie (het bestand met het door u geselecteerde materiaal).

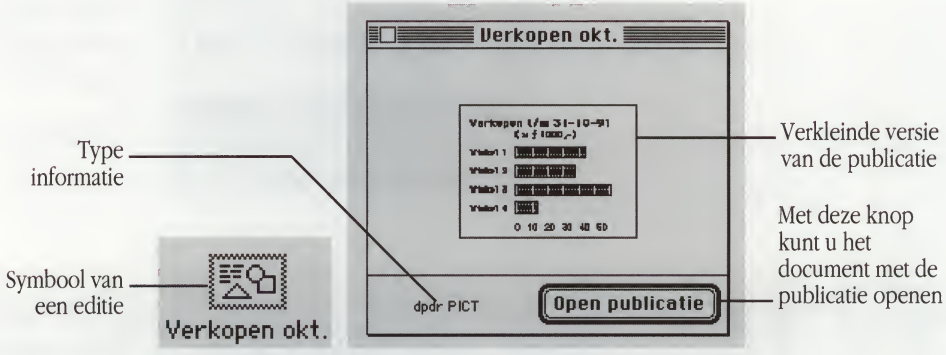
Verkleinde weergave van de publicatie

4 Klik op de knop 'Publiceer'.

Het geselecteerde materiaal wordt nu een publicatie, en de editie wordt opgeslagen op de door u opgegeven plaats. De publicatie blijft in het oorspronkelijke bestand staan.

De editie bevat het gemarkeerde materiaal van de publicatie. De editie is een bestand met een apart type symbool dat wel kan worden geopend, maar niet gewijzigd. Dit bestand wordt automatisch gewijzigd als u de publicatie—het geselecteerde materiaal—bewerkt in het oorspronkelijke bestand. Een publicatie kan worden herkend aan de speciale rand.

In afbeelding 3-16 ziet u het symbool van een editie en het bijbehorende venster.

Afbeelding 3-16 Het symbool en het venster van de editie 'Verkopen okt'

Een abonnement maken

Als u eenmaal een editie hebt gemaakt, kunt u deze in een of meer documenten invoegen.

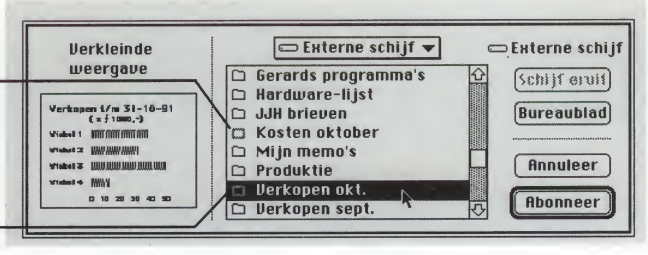
1 Open het document waarin u de editie wilt plaatsen en plaats het invoegpunt op de gewenste positie.

Gebruik een programma dat publicaties en abonnementen ondersteunt.

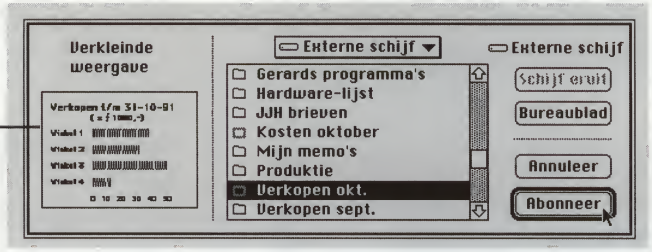
2 Kies 'Neem abonnement' uit het Wijzig-menu.

Er verschijnt een dialoogvenster met een lijst van edities die in het geopende document kunnen worden ingevoegd. De laatstgebruikte editie is geselecteerd.

3 Zoek de gewenste editie in het dialoogvenster en klik erop om deze te selecteren.

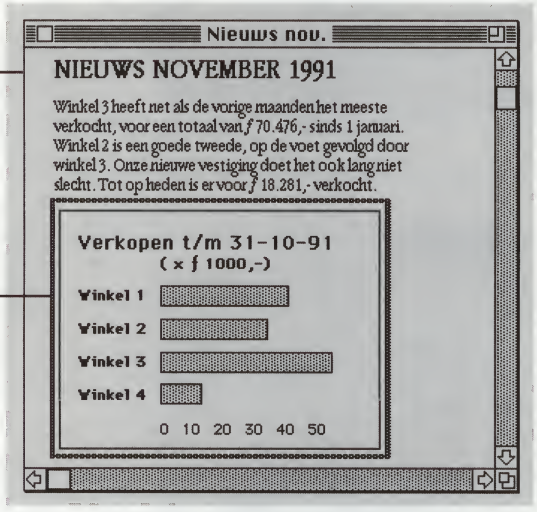
Een editie kan worden herkend aan het speciale symbool.

Verkleinde weergave van de inhoud van het bestand

4 Klik op de knop 'Abonneer'.

Als u klikt, wordt de inhoud van de editie—het materiaal van de publicatie—ingevoegd in het geopende document.

Document met een abonnement

Een speciale rand geeft het geselecteerde abonnement aan.

5 Controleer of het abonnement op de gewenste plaats verschijnt.

Indien nodig kunt u het abonnement op de gebruikelijke manier verplaatsen (door het te selecteren, te knippen en op de gewenste plaats te plakken).

Het abonnement blijft in het document staan tot u het annuleert, de status wijzigt of de bijbehorende publicatie annuleert.

Opties voor publicaties en abonnementen

U kunt verschillende opties opgeven voor publicaties en abonnementen. Zo kunt u bijvoorbeeld opgeven hoe en wanneer wijzigingen in een editie moeten worden doorgevoerd in documenten met een abonnement op die editie.

Verder kunt u:

- edities automatisch of handmatig bijwerken
- de publicatie of het abonnement annuleren (zodat het materiaal niet langer automatisch wordt bijgewerkt)
- de publicatie met het geselecteerde materiaal openen
- de plaats van de publicatie of het abonnement in een venstermenu bekijken
- nagaan wanneer de editie voor het laatst is bijgewerkt

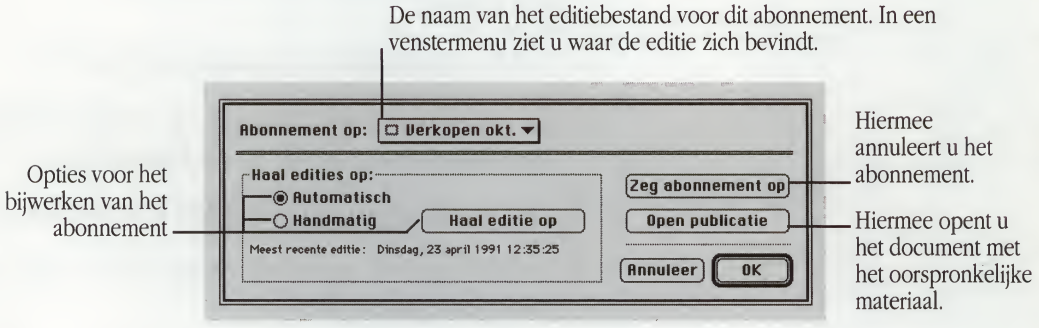
Raadpleeg de documentatie bij het gebruikte programma voor nadere informatie over het werken met publicaties, abonnementen en edities.

U kunt opties voor de publicatie instellen door het materiaal van de publicatie te selecteren in het oorspronkelijke document en vervolgens 'Publicatie-opties' te kiezen uit het Wijzig-menu. In afbeelding 3-17 ziet u het dialoogvenster dat dan verschijnt.

Afbeelding 3-17 Het dialoogvenster voor de publicatie-opties

Opties voor een abonnement stelt u in door het abonnement te selecteren in een document en vervolgens 'Abonnement-opties' te kiezen uit het Wijzig-menu. In afbeelding 3-18 ziet u het dialoogvenster dat dan verschijnt.

Afbeelding 3-18 Het dialoogvenster voor abonnement-opties

In tabel 3-2 ziet u toepassingsmogelijkheden van publicaties en abonnementen.

Tabel 3-2 Toepassingsmogelijkheden van publicaties en abonnementen

Bestanden met publicaties	Bestanden met abonnementen
Tekeningen voor een rapport	De documenten van de schrijver die het rapport verder afwerkt
Grafieken, tabellen en gegevens	Documenten van een werkgroep die de grafieken gebruikt voor rapporten, verslagen of presentaties
Sjabloondocumenten	Documenten van een groep personen die de sjabloondocumenten gebruiken als basis voor hun werk

Publicaties, abonnementen en edities zijn met name handig in een netwerk, omdat informatie dan centraal kan worden bijgewerkt.

➤ ***Zie ook:*** "Netwerkfuncties van de Macintosh" in hoofdstuk 1 van de *Macintosh Netwerkhandleiding*
Hoofdstuk 6, "Programma's koppelen via het netwerk", in de *Macintosh Netwerkhandleiding*

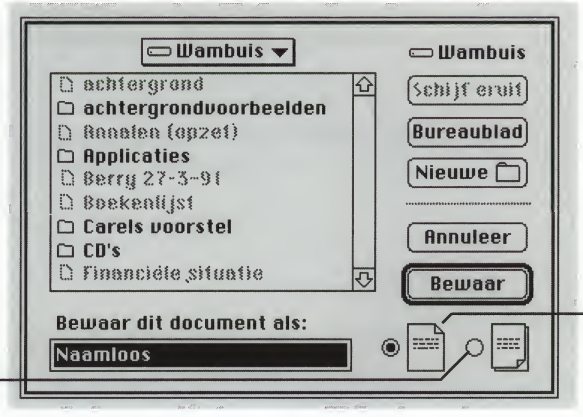
Sjabloondocumenten maken

De meeste documenten die met een programma zijn gemaakt, kunnen worden opgeslagen als of omgezet in een *sjabloondocument*, een standaardvorm van een document. Als u een sjabloondocument maakt van een document, wordt de indeling van dat document opgeslagen, waarna u het kunt gebruiken als basis voor soortgelijke documenten.

Een sjabloondocument maken in een programma

In sommige programma's kunt u een document opslaan als een sjabloondocument. Hiertoe opent u een document en kiest u 'Bewaar als' uit het Archief-menu. Als het dialoogvenster een optie voor het opslaan van een sjabloondocument (in sommige programma's ook wel model- of standaarddocument genoemd) bevat, selecteert u deze optie voordat u het document opslaat.

In afbeelding 3-19 ziet u een voorbeeld van een optie voor het opslaan van een sjabloondocument in het dialoogvenster 'Bewaar als'.

Afbeelding 3-19 Het dialoogvenster 'Bewaar als' van LeerTekst, een programma waarmee u sjabloondocumenten kunt maken

Een sjabloondocument maken in de Finder

Als het gebruikte programma niet beschikt over een optie voor het aanmaken van een sjabloondocument, kunt u gebruik maken van het infovenster om een sjabloondocument te maken.

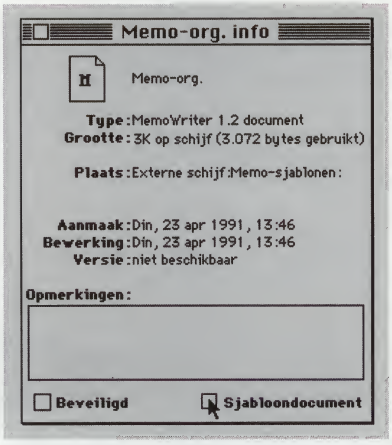

1 Selecteer het document waarvan u een sjabloondocument wilt maken.

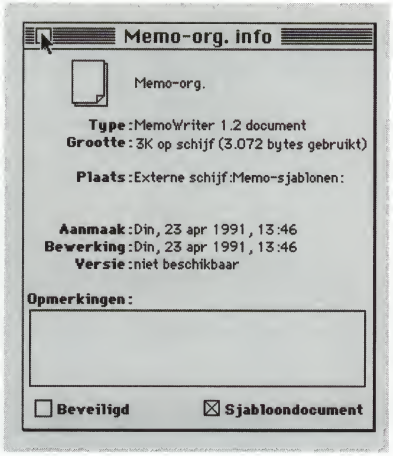
2 Kies 'Info' uit het Archief-menu.

Het infovenster voor het document wordt nu weergegeven.

3 Klik in het vak 'Sjabloondocument' onderaan het venster.

Als u klikt, verandert het symbool in het infovenster in een schrijfblok.

4 Klik in het sluitvak om het document op te slaan als een sjabloondocument.

Het symbool verandert nu in dat van een sjabloondocument.

Om weer een gewoon bestand te maken van het sjabloondocument, klikt u nogmaals in het vak 'Sjabloondocument' in het infovenster, zodat het kruisje verdwijnt.

Een sjabloondocument gebruiken

Als u eenmaal een sjabloondocument hebt gemaakt, kunt u het openen als een gewoon document—door dubbel op het bijbehorende symbool te klikken of door het te selecteren en vervolgens 'Open' te kiezen uit het Archief-menu.

Als u het document opent in een programma dat sjabloondocumenten ondersteunt, wordt er een nieuw, naamloos document geopend. U kunt het document nu bewerken en het opslaan onder de door u gewenste naam.

Als u het document opent in een programma dat geen sjabloondocumenten ondersteunt, kunt u het een naam geven als het document wordt geopend. In de volgende stappen wordt deze procedure uitgelegd.

1 Klik dubbel op het symbool van het gewenste sjabloondocument.

U wordt gevraagd een naam voor het document te typen.

Wanneer u op deze knop klikt, wordt een dialoogvenster met een index weergegeven, waarmee u het document op een andere plaats kunt opslaan.

2 Typ een naam voor het nieuwe document.

U kunt de knop 'Bewaar' gebruiken om het document op een andere plaats op te slaan.

3 Klik op 'OK' om het document te openen.

Het nieuwe document is een gewoon document, geen sjabloondocument.

Bureau-accessoires gebruiken

Sommige bureau-accessoires (kleine programma's) worden geleverd bij de systeemprogrammatuur van de Macintosh, andere kunnen los worden aangeschaft.

Bureau-accessoires werken als gewone programma's. U opent ze door er dubbel op te klikken, u kunt ze in het Apple-menu zetten en u kunt er aliassen van maken om er sneller mee te kunnen werken.

Veel bureau-accessoires die voor eerdere versies van de systeemprogrammatuur zijn gemaakt, kunnen ook met de huidige programmatuur worden gebruikt. Deze oudere bureau-accessoires hebben afwijkende symbolen (zie afbeelding 3-20).

Afbeelding 3-20 Symbool voor bureau-accessoires van vóór versie 7.0

Een bureau-accessoire van een oudere versie gebruiken

Een accessoirebestand met een koffer als symbool kan meerdere bureau-accessoires bevatten. Als u zo'n bureau-accessoire wilt gebruiken, haalt u het uit de koffer en plaatst u het in het Apple-menu, op het bureaublad of op een andere plaats.

1 Klik dubbel op de koffer om het bestand te openen.

Er verschijnt een venster waarin de symbolen van de bureau-accessoires worden weergegeven.

2 Sleep het gewenste symbool buiten het venster en plaats het op de nieuwe positie.

Als u een bureau-accessoire naar de Systeemmap sleept, wordt u gevraagd of het in het Apple-menu moet worden geplaatst. Als u op 'OK' klikt, kunt u het bureau-accessoire voortaan kiezen uit het Apple-menu.

Als de koffer leeg is, kunt u hem weggooien door hem naar de prullenmand te slepen.

Geheugenruimte beheren

Soms zult u het gebruik van het RAM-geheugen moeten aanpassen om doelmatig met grote programma's of met meerdere programma's tegelijk te kunnen werken.

Als u op de hoogte bent van de hoeveelheid geheugen van uw computer en de geheugenvereisten van de programma's die u het meest gebruikt, kunt u de mogelijkheden van uw computer volop benutten.

Sommige Macintosh modellen kunnen een deel van de beschikbare schijfruimte gebruiken als *virtueel geheugen*—een uitbreiding van het RAM-geheugen om programma's te openen en documenten te maken.

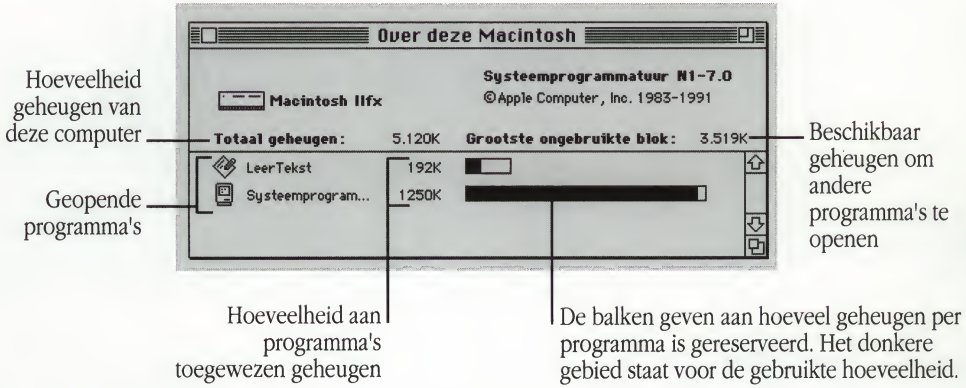
Vereiste geheugenruimte

Uw computer moet over minimaal 2 megabyte (MB) RAM-geheugen beschikken om versie 7.0 en latere versies van de systeemprogrammatuur te kunnen gebruiken. Met deze hoeveelheid geheugen kunt u één programma en één of meer bureau-accessoires of twee kleinere programma's openen.

De meeste Macintosh computers beschikken over minimaal 4 MB systeemgeheugen. Raadpleeg het boekje *Speciale mogelijkheden en specificaties* of de documentatie bij uw computer voor informatie over de geheugencapaciteit van uw computer.

Nagaan hoeveel RAM-geheugen uw computer heeft

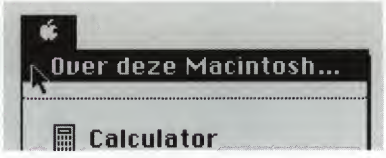
U kunt bepalen hoeveel RAM-geheugen uw computer heeft en hoeveel geheugenruimte in beslag wordt genomen door geopende programma's door het venster 'Over deze Macintosh' te openen.

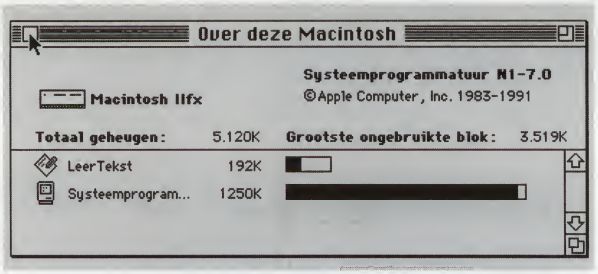
Afbeelding 3-21 Informatie over het geheugengebruik

1 **Maak de Finder actief door deze te kiezen uit het Programma-menu.**

2 **Kies 'Over deze Macintosh' uit het Apple-menu.**

3 **Klik in het sluitvak om het venster te sluiten.**

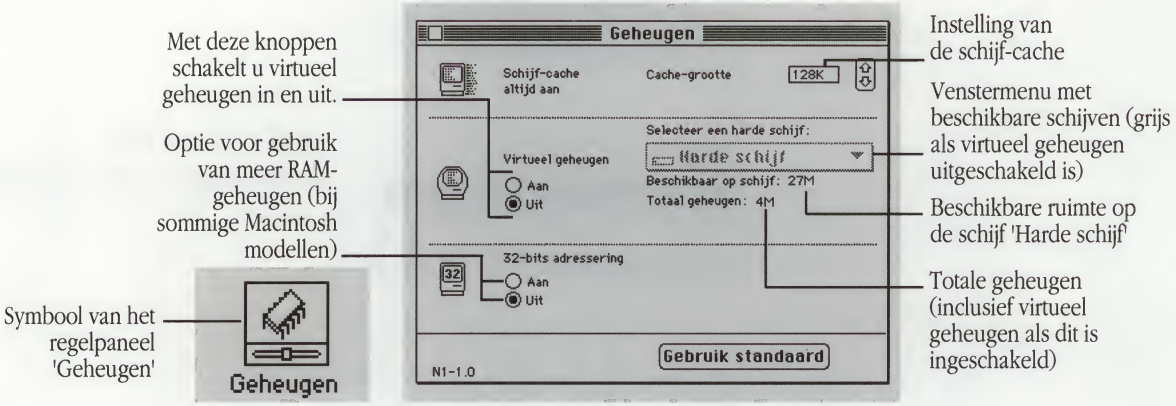
Raadpleeg uw geautoriseerde Apple Reseller als u het RAM-geheugen van uw computer wilt uitbreiden.

➤ *Zie ook:* "Geheugenruimte uitbreiden met schijfruimte" (volgende gedeelte)

Geheugenruimte uitbreiden met schijfruimte

Sommige Macintosh computers kunnen gebruik maken van schijfruimte om het geheugen van de computer uit te breiden. Dit zogenaamde *virtuele geheugen* kan niet worden gebruikt om gegevens op te slaan. In het regelpaneel 'Geheugen' kunt u zien of uw computer gebruik kan maken van virtueel geheugen.

In afbeelding 3-22 ziet u het symbool en het geopende venster van het regelpaneel 'Geheugen', met instellingen voor virtueel geheugen (de overige instellingen worden verderop besproken).

Afbeelding 3-22 Het symbool en het venster van het regelpaneel 'Geheugen'

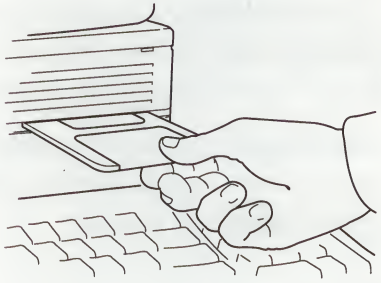
Uw computer moet beschikken over voldoende RAM-geheugen voor de programma's die u regelmatig tegelijkertijd gebruikt. U kunt gebruik maken van virtueel geheugen als u meer programma's wilt gebruiken of als u met extreem grote documenten wilt werken.

Bij het reserveren van schijfruimte voor virtueel geheugen wordt standaard dezelfde hoeveelheid genomen als het RAM-geheugen van de Macintosh. Als u een grotere hoeveelheid virtueel geheugen zou kiezen, zou dit de werking van uw computer vertragen.

Virtueel geheugen is met name effectief als u meerdere kleine programma's tegelijk gebruikt. Het is minder effectief als u één groot programma gebruikt.

△ **Belangrijk.** Als u virtueel geheugen inschakelt, wordt een groot deel van de schijfruimte gereserveerd voor virtueel geheugen. Beschikt uw computer bijvoorbeeld over 4 MB RAM-geheugen en wilt u 2 MB virtueel geheugen toevoegen, dan wordt 6 MB van de schijfruimte van uw computer gereserveerd. △

Voordat u virtueel geheugen kunt inschakelen, dient u de gebruikte harde schijven bij te werken met het programma Apple HD SC Installatie, dat zich op de schijf *Schijfbeheer* bevindt. Schakel uw computer uit voordat u hiermee begint.

1 Plaats de schijf *Schijfbeheer* in de schijfeenheid en schakel de computer in.

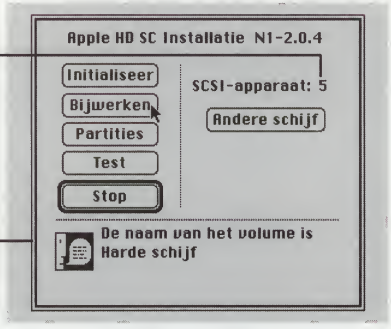

2 Open het schijfsymbool.

Klik dubbel op het symbool of selecteer het symbool en kies 'Open' uit het Archief-menu.

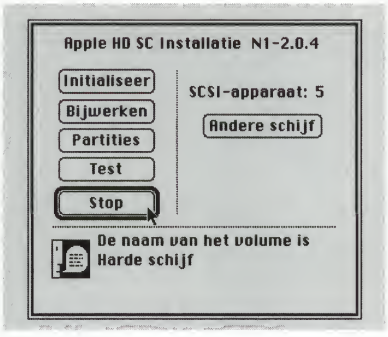

3 Open het symbool van Apple HD SC Installatie.

4 Klik op 'Bijwerken' om de geselecteerde schijf bij te werken.

Als u meerdere harde schijven hebt, kunt u zonodig op 'Andere schijf' klikken om de gewenste schijf te selecteren voordat u op 'Bijwerken' klikt.

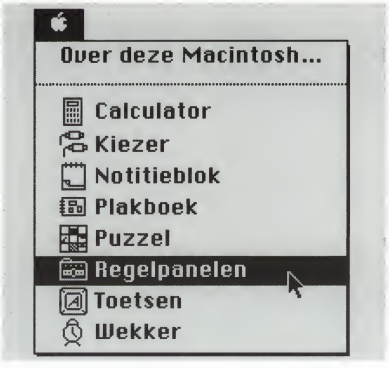
5 Klik op 'Stop' wanneer de schijven zijn bijgewerkt.

6 Kies 'Herstart' uit het Speciaal-menu.

De schijf komt uit de schijfeenheid en uw computer start opnieuw op.

Nu kunt u virtueel geheugen inschakelen.

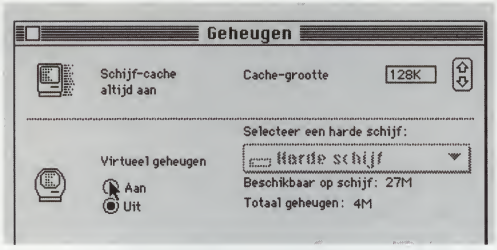

7 Kies 'Regelpanelen' uit het Apple-menu.

Het bijbehorende venster verschijnt.

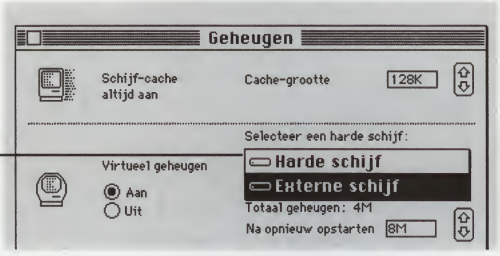

8 Open het symbool van het regelpaneel 'Geheugen'.

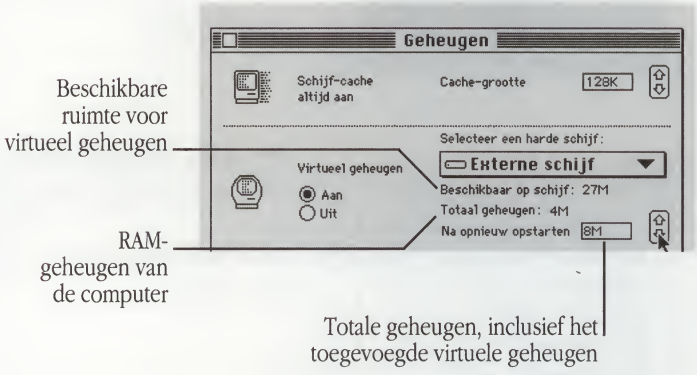

9 **Klik op de knop 'Aan' om virtueel geheugen in te schakelen.**

Het venstermenu is nu beschikbaar.

10 **Selecteer in het venstermenu de harde schijf waarop ruimte moet worden gereserveerd voor het virtuele geheugen.**

11 **Klik eventueel op de pijltjes om de hoeveelheid schijfruimte voor het virtuele geheugen aan te passen.**

Het is aan te bevelen om de voorgestelde hoeveelheid schijfruimte te accepteren.

12 Kies 'Herstart' uit het Speciaal-menu.

Nadat de computer opnieuw is opgestart, is de beschikbare hoeveelheid geheugenruimte voor programma's uitgebreid met de toegewezen schijfruimte.

➤ *Zie ook:* "Nagaan hoeveel RAM-geheugen uw computer heeft" eerder in dit hoofdstuk
"De schijf-cache aanpassen" verderop in dit hoofdstuk
"32-bits adressering" verderop in dit hoofdstuk

Gefragmenteerde geheugenruimte vrijmaken

Als u een programma opent, wordt een blok geheugenruimte gereserveerd voor dit programma. Als u een aantal programma's hebt gestart en weer gesloten, kan het geheugen gefragmenteerd raken. U kunt dan geen programma meer openen, hoewel er wel voldoende geheugenruimte is voor dat programma. U kunt dan proberen geheugen vrij te maken door alle geopende programma's te verlaten en vervolgens de programma's die u wilt gebruiken opnieuw te starten. Soms kunt u het beste uw computer opnieuw opstarten.

De geheugenruimte van een programma veranderen

Soms zult u de hoeveelheid geheugenruimte voor een programma willen verkleinen of vergroten, bijvoorbeeld als u meerdere documenten tegelijk wilt openen of als u meerdere programma's tegelijk wilt gebruiken. De geheugenruimte van een programma kan worden gewijzigd in het infovenster van dat programma.

1 **Sluit het programma en klik op het symbool van het programma om het te selecteren.**

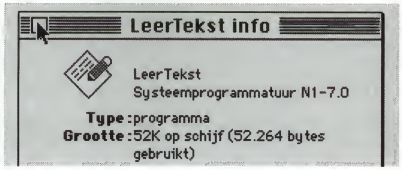
2 **Kies 'Info' uit het Archief-menu.**

Het infovenster verschijnt.

3 **Selecteer het getal in het vak 'Geheugen' door eroverheen te slepen en typ een hoger getal.**

Als u een lager getal opgeeft, hebt u kans dat het programma langzamer of helemaal niet meer werkt.

4 Sluit het infovenster.

Als u een te klein getal typt, verschijnt een melding waarin u wordt gevraagd of u een kleiner getal wilt toekennen dan de aanbevolen waarde. Klik in dat geval op 'Annuleer' en voer een hoger getal in.

De nieuwe instelling wordt van kracht wanneer u de computer opnieuw opstart.

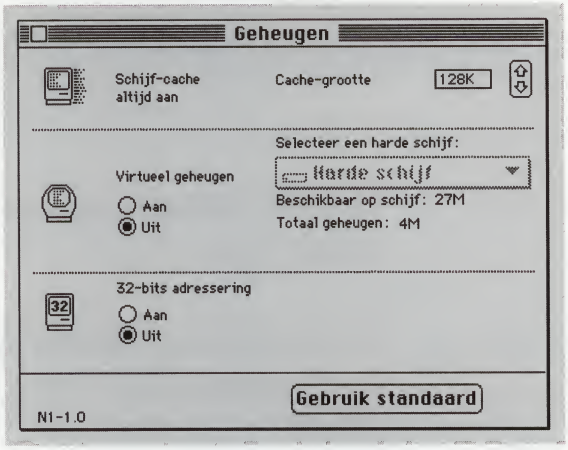
De schijf-cache aanpassen

De grootte van de schijf-cache van uw computer bepaalt mede hoeveel programma's en bureau-accessoires u tegelijkertijd kunt gebruiken.

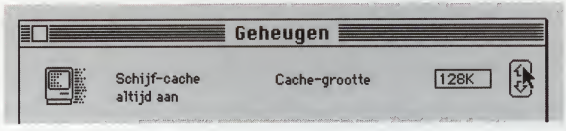
De schijf-cache is een gereserveerd gedeelte van het geheugen waarmee u de werksnelheid van een programma kunt vergroten. Het geheugen dat aan de schijf-cache wordt toegekend, kan niet meer worden gebruikt om programma's of documenten te openen.

Hoe groot de schijf-cache kan zijn, is afhankelijk van de hoeveelheid geheugen waarover de Macintosh beschikt. Als u veel programma's wilt openen, moet u de schijf-cache misschien kleiner maken—bijvoorbeeld 32K of 64K.

De schijf-cache kan worden ingesteld in het regelpaneel 'Geheugen', dat zich bevindt in de map 'Regelpanelen' in het Apple-menu (zie afbeelding 3-23). De opties voor virtueel geheugen en 32-bits adressering variëren per type computer.

Afbeelding 3-23 Het regelpaneel 'Geheugen' met instellingen voor de schijf-cache

1 Klik op de pijlen om de grootte van de schijf-cache aan te passen of klik op 'Gebruik standaard'.

De knop 'Gebruik standaard' kan ook worden gebruikt voor het virtuele geheugen.

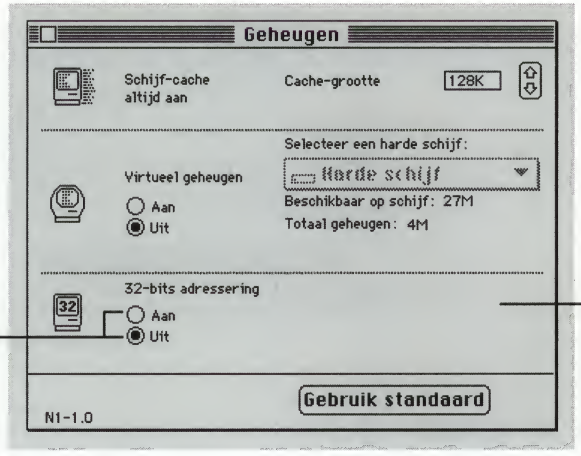

2 Kies 'Herstart' uit het Speciaal-menu.

De nieuwe instelling wordt pas van kracht wanneer u de computer opnieuw start.

De 32-bits adressering instellen

Sommige Macintosh computers kunnen grote hoeveelheden RAM-geheugen gebruiken (bijvoorbeeld meer dan 8 MB) door gebruik te maken van 32-bits adressering. Deze 32-bits adressering kan worden ingeschakeld in het regelpaneel 'Geheugen' (zie afbeelding 3-24).

Afbeelding 3-24 Regelpaneel 'Geheugen' met optie voor 32-bits adressering

Als u wilt werken met twee of meer grote programma's of met meerdere grote documenten, kan de combinatie van virtueel geheugen en 32-bits adressering erg handig zijn.

Als uw computer niet beschikt over de voorziening voor 32-bits adressering, verschijnt deze optie niet in het regelpaneel 'Geheugen'. Raadpleeg het boekje *Speciale mogelijkheden en specificaties* of ander documentatie-materiaal om na te gaan of uw computer beschikt over deze voorziening.

1 **Klik op de betreffende knop om 32-bits adressering in of uit te schakelen.**

2 **Kies 'Herstart' uit het Speciaal-menu.**

De nieuwe instelling wordt van kracht wanneer u de computer opnieuw opstart.

Met uw werk stoppen

Als u klaar bent met uw werk—het werk met een programma of het werk van die dag—is het verstandig een aantal zaken te regelen voordat u de computer uitzet.

Een programma verlaten

Als u klaar bent met een programma, kiest u het commando 'Stop' om alle vensters te sluiten en het programma te verlaten.

1 **Sla eventuele wijzigingen in het document op.**

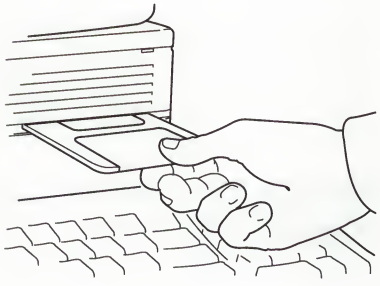
Het is aan te raden om uw werk regelmatig op te slaan, bijvoorbeeld iedere tien minuten dat u aan het document werkt.

2 **Kies 'Stop' uit het Archief-menu.**

Een reservekopie maken

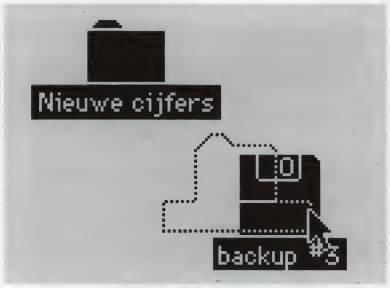
Als u niet regelmatig tijdens uw werk een reservekopie van uw bestanden maakt, zorg er dan voor kopieën te maken van alle belangrijke documenten die u hebt bewerkt. Het is het veiligst uw werk naar een andere schijf te kopiëren dan die waarop de originele documenten staan.

1 **Plaats een schijf voor kopieën in de schijfeenheid.**

U kunt kopiëren naar een harde schijf, maar het is aan te raden ook 3.5-inch schijven te gebruiken.

▶

2 Kopieer de bestanden door hun symbolen naar het symbool van de kopieschijf te slepen.

➤ *Zie ook:* "Een reservekopie maken van een 3.5-inch schijf" in hoofdstuk 6
"Een reservekopie maken van een harde schijf" in hoofdstuk 6

De computer uitzetten

Wanneer u aan het einde van de dag reservekopieën hebt gemaakt en met uw werk stopt, kunt u de computer uitzetten. (Sommige mensen geven er de voorkeur aan om hun computer voortdurend aan te laten staan, maar het is verstandiger de computer wel uit te zetten als u er een paar dagen niet mee zult werken.)

Als u een draagbare Macintosh hebt, kunt u de computer beter niet uitzetten, maar in de sluimerstand zetten. Raadpleeg de documentatie bij de Macintosh Portable voor nadere informatie.

De procedure voor het uitzetten van de Macintosh varieert per model, maar in alle gevallen dient u het commando 'Zet uit' te gebruiken voordat u de computer uitschakelt.

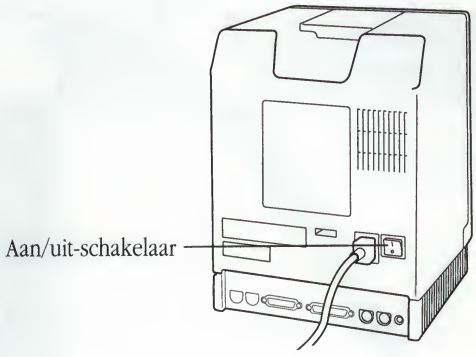
△ **Belangrijk.** Gebruik altijd het commando 'Zet uit' voordat u de stroom uitschakelt. Met dit commando wordt de systeem-programmatuur voorbereid op het uitschakelen van de stroom. Als u uw computer vaak uitzet zonder het commando 'Zet uit' te gebruiken, kunnen gegevens of programma's verloren gaan. △

1 Kies 'Zet uit' uit het Speciaal-menu.

Bij sommige Macintosh modellen wordt de computer automatisch uitgeschakeld als u 'Zet uit' kiest. Bij andere modellen verschijnt de melding dat u de computer nu kunt uitzetten.

2 Schakel de computer uit.

➤ *Zie ook :* "De speciale toetsen op het toetsenbord" in hoofdstuk 1
"De Macintosh aan- en uitzetten" in hoofdstuk 1

Documenten afdrukken en met lettertypen werken

Met de Macintosh kunt u documenten op verschillende manieren afdrukken, of u nu binnen een programma afdrukt of vanuit de Finder.

In dit hoofdstuk wordt uitgelegd hoe u het afdrukken voorbereidt, welke opties er beschikbaar zijn voor het papier, de afmetingen en de afdrukkwaliteit, hoe u de verschillende afdrukbewerkingen uitvoert en hoe u met lettertypen werkt.

Voorbereidingen voor het afdrukken

Voordat u een document kunt afdrukken, moet u een printer op uw computer aansluiten en de benodigde printerprogrammatuur installeren.

➤ *Zie ook:* "Lettertypen gebruiken met printers en andere randapparaten" in dit hoofdstuk
"Een printer aansluiten" in hoofdstuk 8

Printerbestanden in de Systeemmap plaatsen

Voor elk type printer dat u wilt gebruiken, moet u een printerbestand in uw Systeemmap plaatsen. In afbeelding 4-1 ziet u het symbool van de printerbestanden voor de LaserWriter en de ImageWriter die bij de Macintosh systeemprogrammatuur worden geleverd. (Een printerbestand is een programma dat de Macintosh in staat stelt met een bepaald type printer te communiceren.)

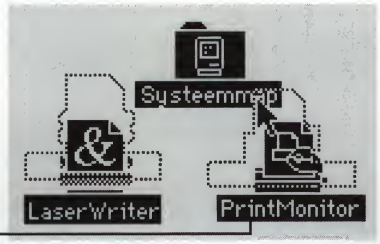
Afbeelding 4-1 Symbolen van de printerbestanden voor de LaserWriter en de ImageWriter

De printerbestanden die bij de systeemprogrammatuur worden geleverd, kunnen verouderen, zodat ze niet meer geschikt zijn voor de nieuwste modellen printers. In de handleiding bij uw printer vindt u informatie over eventuele wijzigingen in de printerbestanden, en bij elke Apple printer wordt een printerbestand geleverd.

Als u de systeemprogrammatuur met de standaardinstallatie op een harde schijf hebt geïnstalleerd, kunt u de volgende procedure overslaan. Met de Installer kopieert u alle printerbestanden en het programma PrintMonitor naar de Systeemmap.

U kunt de printerbestanden ook installeren met behulp van de kopie van de Installer op de schijf *Printers* die bij de systeemprogrammatuur is geleverd.

Als het programma PrintMonitor en de besturingsbestanden voor de LaserWriter in de map 'Extensies' in de Systeemmap staan, kunt u op een LaserWriter afdrukken terwijl u ondertussen op de computer doorwerkt.

Speciaal programma voor afdrukken in de achtergrond met de LaserWriter

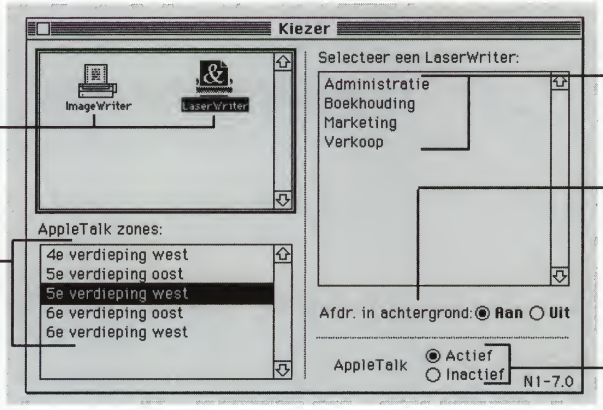
Sleep voor elke printer die u wilt gebruiken het symbool van het printerbestand naar de Systeemmap op uw opstartschijf.

Als u op een LaserWriter in de achtergrond wilt afdrukken, moet u ook PrintMonitor installeren.

➤ ***Zie ook:*** "Afdrukken terwijl u de computer voor ander werk gebruikt" in dit hoofdstuk
"Printerbestanden bijwerken voor computers in een netwerk die zowel Systeem 7 als Systeem 6 gebruiken" in bijlage B

Een printer kiezen

U kunt verschillende uitvoerapparaten, zoals bijvoorbeeld printers, direct of via een netwerk op uw computer aansluiten. U selecteert de printers en andere apparaten met behulp van de Kiezer. (Zie afbeelding 4-2.)

De typen apparaten die beschikbaar zijn (de LaserWriter is geselecteerd)

Netwerkzones (deze lijst verschijnt alleen als uw computer is aangesloten op een netwerk dat is ingedeeld in zones)

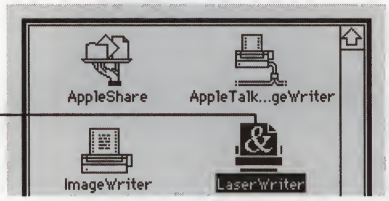
De namen van de verschillende printers

Optie voor afdrukken in de achtergrond

AppleTalk moet actief zijn om de apparaten in een netwerk te kunnen gebruiken of te kunnen afdrukken op een LaserWriter die is aangesloten op de printerpoort.

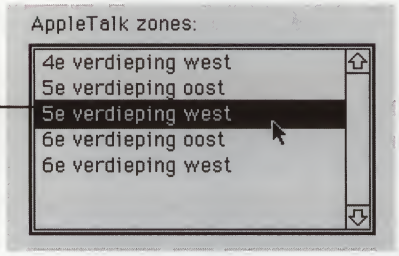
Afbeelding 4-2 De Kiezer

U selecteert een printer in de Kiezer (kies het bureau-accessoire Kiezer uit het Apple-menu).

De LaserWriter is geselecteerd als type apparaat.

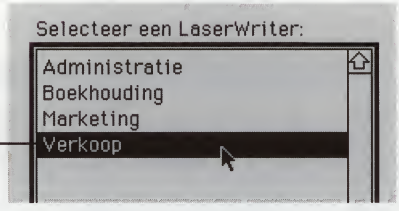
1 Klik op het symbool van het type printer dat u wilt gebruiken.

De netwerkzone waarin de LaserWriter wordt geselecteerd

2 Selecteer eventueel de netwerkzone waarin de gewenste printer zich bevindt.

De lijst met netwerkzones verschijnt alleen als de computer is aangesloten op een netwerk dat is ingedeeld in zones.

De naam van de geselecteerde printer

3 Selecteer de specifieke printer die u wilt gebruiken door op de naam van die printer te klikken.

Uw keuzen worden onmiddellijk van kracht. Sluit de Kiezer nadat u een printer hebt gekozen.

❖ *Een printer kiezen die direct is aangesloten.* Als u de Kiezer gebruikt om een ImageWriter of andere printer te selecteren die direct op de computer is aangesloten, hoeft u de naam van de printer niet te selecteren. U moet wel opgeven of de printer is aangesloten op de printerpoort of de modempoort door het symbool van de betreffende poort te selecteren. ❖

➤ ***Zie ook:*** "Een printer aansluiten" in hoofdstuk 8

Opties voor de pagina-instelling selecteren

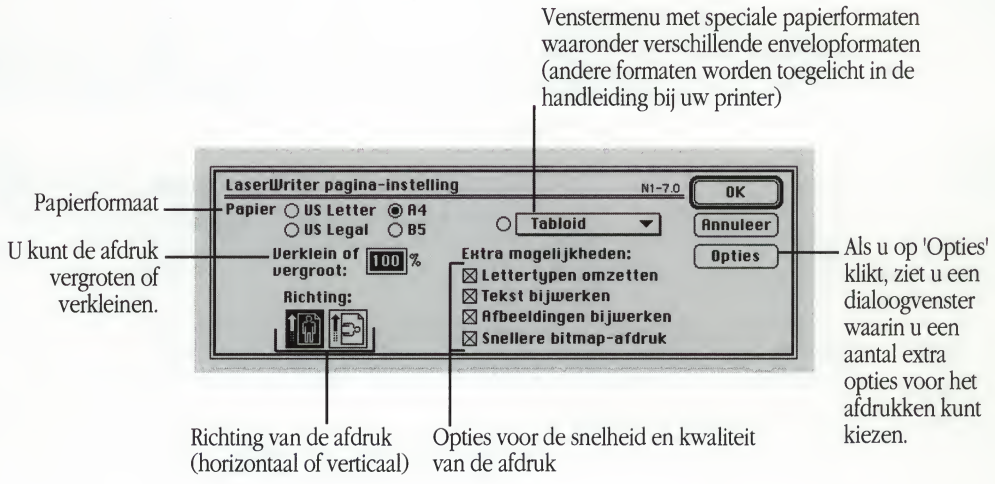
U gebruikt het dialoogvenster 'Pagina-instelling' wanneer u een nieuwe printer hebt geselecteerd of wanneer u een ander papierformaat wilt gebruiken of andere afdrukopties wilt instellen.

Kies 'Pagina-instelling' uit het Archief-menu en selecteer de gewenste opties.

Als het dialoogvenster verschijnt zijn de standaardinstellingen (of de laatst gekozen instellingen) geselecteerd.

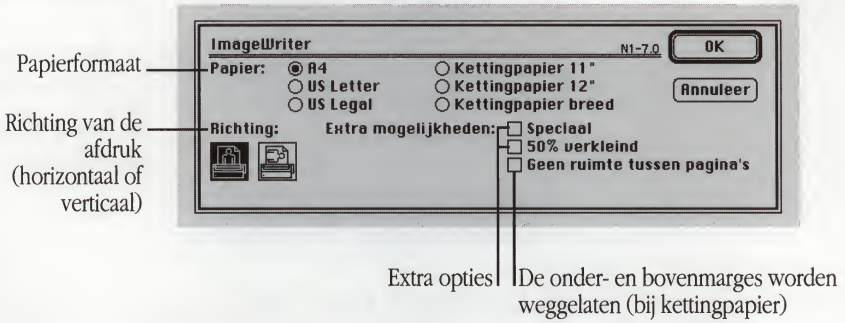
In afbeelding 4-3 ziet u het dialoogvenster 'Pagina-instelling' met de opties voor de LaserWriter.

Afbeelding 4-3 Het dialoogvenster 'Pagina-instelling' voor de LaserWriter

U kunt 'Toon helpballonnen' uit het Help-menu kiezen voor een beschrijving van de extra opties voor het afdrukken. U kunt hiervoor ook de handleiding bij uw printer raadplegen.

In afbeelding 4-4 ziet u het dialoogvenster 'Pagina-instelling' voor de ImageWriter.

Afbeelding 4-4 Het dialoogvenster 'Pagina-instelling' voor de ImageWriter

Elk type printer heeft zijn eigen opties. In sommige programma's zijn onder het commando 'Pagina-instelling' meer opties beschikbaar.

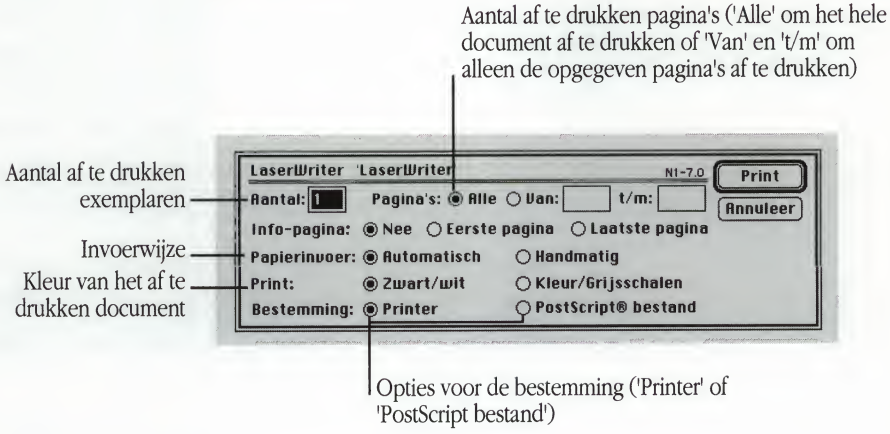
De opties die u in het dialoogvenster 'Pagina-instelling' kiest, blijven van kracht tot u een andere keuze maakt.

Uw werk afdrukken

Meestal zult u een document binnen een programma afdrukken, maar het is ook mogelijk een of meer documenten vanuit de Finder af te drukken.

Telkens wanneer u gaat afdrukken (door het Print-commando uit het Archief-menu te kiezen), gebruikt u het dialoogvenster 'Print' om de afdrukopties in te stellen.

In afbeelding 4-5 ziet u het dialoogvenster 'Print' voor de LaserWriter.

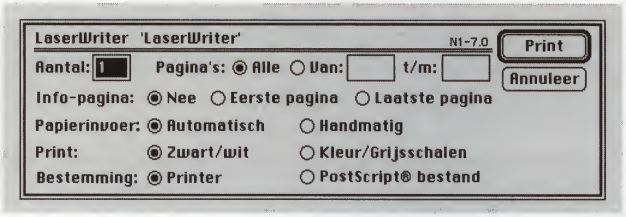
Afbeelding 4-5 Het dialoogvenster 'Print' voor de LaserWriter

❖ *Kleuren- of grijsschaaldocumenten afdrukken.* U kunt kleuren- of grijsschaaldocumenten afdrukken op elke kleurenprinter die het besturingsbestand van de LaserWriter kan gebruiken. Als u een kleurendocument afdrukt op een printer die alleen in zwart-wit afdrukt, wordt het document weergegeven in *halftinten*, dat wil zeggen dat de afdruk bestaat uit patronen van puntjes. ❖

Elke printer heeft in het dialoogvenster 'Print' zijn eigen opties. In sommige programma's zijn extra opties beschikbaar, zoals het instellen van de volgorde van de afgedrukte pagina's.

Binnen een programma afdrukken

Het is gemakkelijk een document vanuit een actief venster van een programma af te drukken.

Kies 'Print' uit het Archief-menu, selecteer de gewenste opties in het dialoogvenster 'Print' en klik op 'Print'.

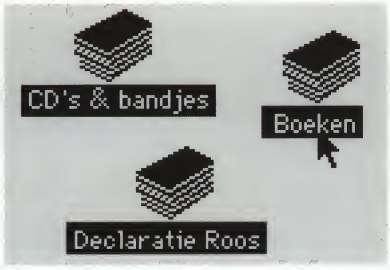
Na enkele momenten verschijnt er een statusvenster. (Als u een LaserWriter en het programma PrintMonitor gebruikt, verdwijnt het statusvenster weer snel, zodat u kunt doorwerken terwijl het document wordt afgedrukt.)

❖ *Toetsenbord-equivalenten.* U kunt in de meeste programma's ook op ⌘-P drukken om het dialoogvenster 'Print' te openen en vervolgens in het venster op Return drukken in plaats van op 'Print' te klikken. ❖

➤ *Zie ook:* "Afdrukken in de achtergrond" in dit hoofdstuk
"Afdrukopdrachten beheren" in dit hoofdstuk

Vanuit de Finder afdrukken

U kunt een of meer documenten afdrukken vanuit de Finder, zodat u niet eerst het programma hoeft te starten.

Selecteer de documenten die u wilt afdrukken, kies 'Print' uit het Archief-menu, selecteer de gewenste opties in het dialoogvenster 'Print' en klik op 'Print'.

Als de documenten met verschillende programma's zijn gemaakt, moet u opties kiezen in elk Print-venster dat verschijnt.

❖ *Toetsenbord-equivalent.* U kunt in het dialoogvenster 'Print' ook op Return of Enter drukken in plaats van op 'Print' te klikken. ❖

➤ ***Zie ook:*** "Verschillende niveaus van bestanden weergeven via een lijstweergave" in hoofdstuk 5

De inhoud van een Finder-venster afdrukken

Als u in de Finder werkt, kunt u een afdruk maken van de inhoud van een actief venster. In afbeelding 4-6 ziet u de afdruk van een venster waarvan de inhoud op naam is gerangschikt.

Macintosh harde schijf

Naam	Grootte	Type	Label	Laatste bewerking
Apparatuur	—	map	Goed	Woe, 1 mei 1991, 13:00
Artistiek gedoe	—	map	—	Vri, 4 okt 1991, 18:03
Hond	13K	document	Definitief	Maa, 23 jul 1990, 14:23
Kat	13K	document	Definitief	Maa, 23 jul 1990, 14:23
Brieven	—	map	—	Woe, 24 apr 1991, 11:15
Persoonlijk	—	map	—	Woe, 24 apr 1991, 11:16
Aan Ma	—	map	—	Woe, 24 apr 1991, 11:15
Aan vrienden	—	map	—	Woe, 24 apr 1991, 11:15
Zakelijk	—	map	—	Woe, 24 apr 1991, 11:15
Hulpprogramma's	—	map	—	Woe, 24 apr 1991, 11:16
LeerTekst	52K	programma	—	Vri, 8 maa 1991, 13:00
Politie	13K	document	Concept	Maa, 23 jul 1990, 14:23
Systeemmap	—	map	—	Woe, 24 apr 1991, 11:16

Afbeelding 4-6 Afdruk van een venster waarvan de inhoud op naam is gerangschikt

De afdruk komt overeen met de gehele inhoud van het venster. U ziet dus alle symbolen en gegevens van de mappen en documenten in dezelfde volgorde en vorm als waarin ze in het venster worden weergegeven.

Kies 'Print venster' uit het Archief-menu, selecteer de gewenste opties in het dialoogvenster 'Print' en klik op 'Print'.

De inhoud van het venster wordt afgedrukt zoals deze op het scherm wordt weergegeven. Ook bestanden en mappen die niet in het venster passen, worden afgedrukt.

❖ *Toetsenbord-equivalent.* U kunt in het dialoogvenster 'Print' ook op Return of Enter drukken in plaats van op 'Print' te klikken. ❖

➤ ***Zie ook:*** "Een lijst met voorwerpen ordenen op naam, grootte, label, type of datum" in hoofdstuk 5

Afdrukken terwijl u de computer voor ander werk gebruikt

Met het programma PrintMonitor kunt u op een LaserWriter afdrukken terwijl u ondertussen met een of meer programma's doorwerkt. Dit wordt *afdrukken in de achtergrond* genoemd.

➤ ***Zie ook:*** "Meerdere programma's gebruiken" in hoofdstuk 3

Afdrukken in de achtergrond

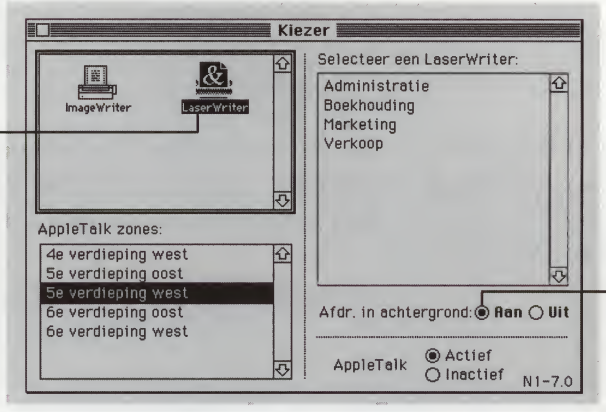
Om met een LaserWriter in de achtergrond af te drukken moet het bestand PrintMonitor in de map 'Extensies' (in de Systeemmap) van uw opstartschijf staan en moet u in de Kiezer opgeven dat u wilt afdrukken in de achtergrond.

Als u 'Standaardinstallatie' kiest in de Installer, wordt PrintMonitor automatisch in de map 'Extensies' geplaatst. Als PrintMonitor niet is geïnstalleerd, kunt u dit alsnog doen door het symbool van PrintMonitor naar het symbool van de Systeemmap te slepen (de Finder plaatst PrintMonitor automatisch in de map 'Extensies'). PrintMonitor bevindt zich op de schijf *Printers* die deel uitmaakt van de systeemprogrammatuur. (Zie afbeelding 4-7.)

Afbeelding 4-7 Het symbool van PrintMonitor

In afbeelding 4-8 ziet u 'Afdrukken in achtergrond' in de Kiezer.

Er moet een LaserWriter zijn geselecteerd, wil de optie 'Afdrukken in achtergrond' worden weergegeven.

U moet op 'Aan' klikken om 'Afdrukken in achtergrond' in te schakelen.

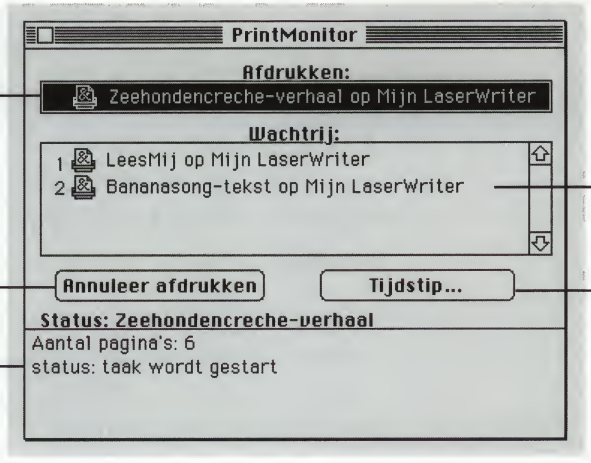
Afbeelding 4-8 De Kiezer met de optie voor 'Afdrukken in achtergrond'

Als 'Afdrukken in achtergrond' is ingeschakeld, worden uw documenten elke keer dat u een LaserWriter gebruikt, afgedrukt in de achtergrond (tot u de optie weer uitschakelt).

Nadat u het commando 'Print' hebt gekozen en opties hebt geselecteerd in het dialoogvenster 'Print', verschijnt er een statusvenster op het scherm dat na enkele seconden weer verdwijnt. U kunt dan verder werken. Soms zult u merken dat u even niet verder kunt. Dit betekent dat de Macintosh bezig is het af te drukken document te verwerken.

Afdrukopdrachten beheren

U kunt het afdrukken in de achtergrond beheren met PrintMonitor, een programma dat deel uitmaakt van de systeemprogrammatuur. In afbeelding 4-9 ziet u het venster 'PrintMonitor'.

Afbeelding 4-9 Het venster 'PrintMonitor'

Met PrintMonitor kunt u:

- op de hoogte blijven van de status van de af te drukken documenten
- de huidige afdrukopdracht of een van de volgende opdrachten annuleren
- het tijdstip (datum en tijd) voor afdrukken opgeven of de afdrukopdracht uitstellen tot een nader te bepalen tijdstip
- de papierinvoer controleren (als het papier in de printer op is, verschijnt er een knipperend PrintMonitor-symbool rechts bovenaan de menubalk; u kunt dit waarschuwingssignaal veranderen met het commando 'Voorkeuren' in het Archief-menu van PrintMonitor)
- zien wanneer u handmatig papier moet invoeren (als u moet beginnen het papier in te voeren, verschijnt er een knipperend PrintMonitor-symbool rechtsboven in de menubalk; u kunt dit waarschuwingssignaal veranderen met het commando 'Voorkeuren' in het Archief-menu van PrintMonitor)

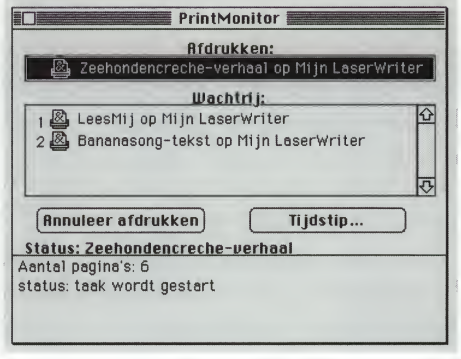
Als het afdrukken in de achtergrond begint, wordt PrintMonitor automatisch geopend en verschijnen de naam en het symbool van het programma in het Programma-menu rechts bovenaan de menubalk.

U kunt 'PrintMonitor' uit het Programma-menu kiezen als u een afdrukopdracht wilt annuleren, de status van het afdrukken (bijvoorbeeld het aantal nog af te drukken pagina's) wilt bekijken of het afdrukken wilt uitstellen.

1 Kies tijdens het afdrukken 'PrintMonitor' uit het Programma-menu.

Het venster 'PrintMonitor' verschijnt. (PrintMonitor verschijnt als er een document in de achtergrond wordt afgedrukt of als u dubbel op het PrintMonitor-symbool klikt.)

2 Selecteer de gewenste opties en klik in het sluitvak.

U kunt het afdrukken van het huidige document annuleren of een document in de wachtrij selecteren. (Wanneer er een document in de wachtrij is geselecteerd, verandert de knop 'Annuleer afdrukken' in 'Verwijder uit lijst'.)

➤ *Zie ook:* "Meerdere programma's gebruiken" in hoofdstuk 3

Met lettertypen werken

De Macintosh systeemprogrammatuur bevat verschillende *lettertypen.* Een lettertype is een verzameling letters, cijfers en symbolen die qua uiterlijk, grootte en stijl bij elkaar horen. Veel extra lettertypen zijn verkrijgbaar via andere fabrikanten, gebruikersgroepen en elektronische prokborden.

Als u de systeemprogrammatuur installeert, wordt direct een standaardpakket met lettertypen geïnstalleerd in het System-bestand in de Systeemmap van uw opstartschijf. U kunt zelf lettertypen toevoegen of verwijderen. U vindt een aantal extra lettertypen op de schijf *Lettertypen.*

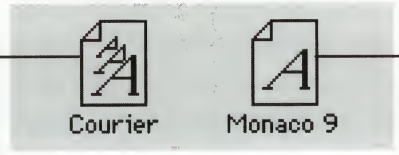
TrueType lettertypen en bitmap-lettertypen

Er worden twee soorten lettertypen bij de systeemprogrammatuur geleverd, *TrueType™ lettertypen* (ook *lettertypen met variabele grootte* of *omtreklettertypen* genoemd) en *bitmap-lettertypen.*

Een TrueType lettertype bevat alle tekens van een lettertype in één stijl, zoals Courier of Courier vet. De Macintosh kan deze tekens in elke gewenste grootte weergeven of afdrukken. (TrueType lettertypen kunnen niet worden gebruikt met versie 6.0.4 of een eerdere versie van de systeem-programmatuur.)

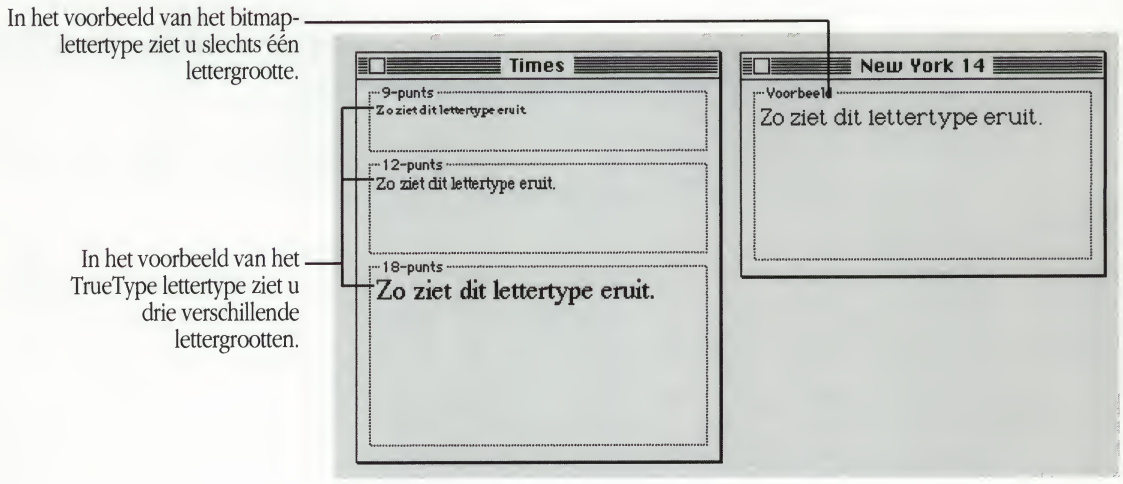
Bitmap-lettertypen bevatten tekens met een vaste grootte, zoals 10-punts Geneva of 24-punts Chicago. Om kwalitatief goede tekens van verschillende grootten weer te geven of af te drukken, moet u beschikken over een lettertypenbestand voor elke lettergrootte die u wilt gebruiken.

U kunt TrueType lettertypen en bitmap-lettertypen herkennen aan hun symbolen. (Zie afbeelding 4-10.)

Afbeelding 4-10 De symbolen van een TrueType lettertype en een bitmap-lettertype

Als u een lettertype opent door er dubbel op te klikken, verschijnt er een venster met een voorbeeld van het lettertype. In afbeelding 4-11 ziet u de vensters van de lettertypen Times® en New York 14.

Afbeelding 4-11 Voorbeeldtekst in het lettertype Times (TrueType) en het lettertype New York 14 (bitmap)

De Macintosh kan tegelijkertijd gebruik maken van bitmap-lettertypen en TrueType lettertypen. U kunt het lettertype Times bijvoorbeeld tegelijkertijd als bitmap-lettertype en als TrueType lettertype in uw computer hebben geïnstalleerd. Als u een lettergrootte selecteert, controleert de Macintosh eerst of er een bitmap-lettertype beschikbaar is. Als er geen bitmap-lettertype beschikbaar is, wordt het TrueType lettertype gebruikt.

Als u een TrueType lettertype en een bitmap-lettertype met overeenkomstige namen hebt (bijvoorbeeld Courier normaal en Courier 12) en u wilt dat de Macintosh het TrueType lettertype gebruikt, moet u het bitmap-lettertype uit uw System-bestand verwijderen. Hierdoor zorgt u ervoor dat het lettertype op het scherm en het afgedrukte lettertype zoveel mogelijk overeenkomen. Bestaande documenten die zijn gemaakt met bitmap-lettertypen zullen echter opnieuw worden opgemaakt met TrueType lettertypen, waardoor de verdeling van de tekens over de regels in deze documenten kan veranderen.

➤ *Zie ook:* "Lettertypen gebruiken met printers en andere randapparaten" in dit hoofdstuk

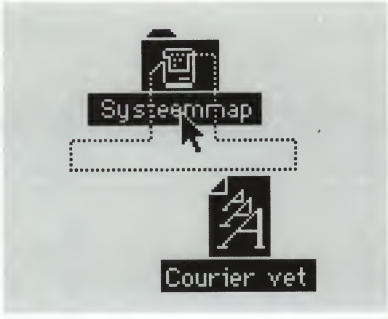
Een lettertype installeren

U kunt op eenvoudige wijze nieuwe lettertypen installeren.

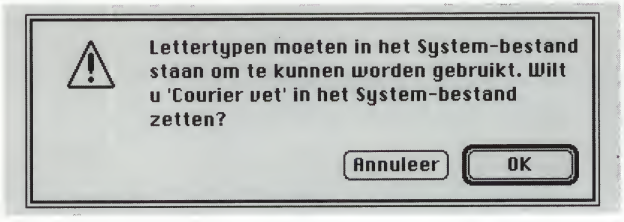
1 Sluit alle geopende programma's.

U kunt geen lettertypen installeren wanneer er programma's zijn geopend.

2 Selecteer het symbool van het gewenste lettertype en sleep dit naar de Systeemmap van uw opstartschijf.

Er verschijnt een dialoogvenster waarin wordt gevraagd of het lettertype in het System-bestand moet worden geplaatst.

3 Klik op 'OK' om de installatie van het lettertype te voltooien.

Een lettertype verwijderen

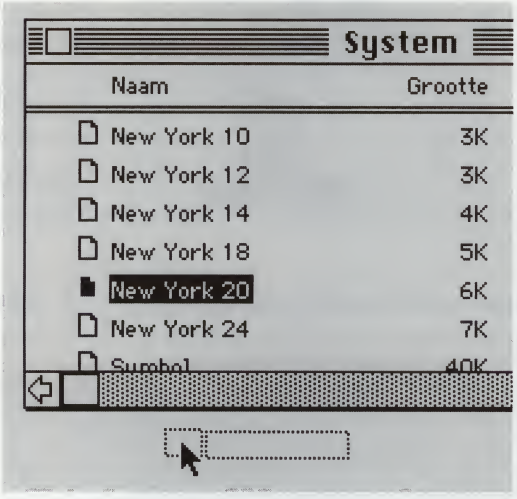
Om een lettertype te verwijderen sleept u het betreffende symbool uit het System-bestand (in de Systeemmap) van uw opstartschijf.

1 **Open de Systeemmap van uw opstartschijf door dubbel op het symbool van de map te klikken.**

2 **Zoek het System-bestand en klik dubbel om het te openen.**

3 **Zoek het symbool van het lettertype dat u wilt verwijderen en sleep dit symbool uit de Systeemmap.**

U moet het lettertype zowel uit het venster van het System-bestand als uit het venster van de Systeemmap slepen.

Lettertypen gebruiken met printers en andere randapparaten

Wanneer u documenten afdrukt met een TrueType lettertype, krijgt u automatisch een optimale afdrukkwaliteit. Wanneer u bitmap-lettertypen gebruikt, moet u vaak meerdere lettergrootten installeren om met bepaalde printers of andere randapparaten (zoals een ImageWriter of een faxmodem) een optimale afdrukkwaliteit te bereiken.

Raadpleeg de documentatie bij uw printer of andere randapparaten om te zien of er speciale voorwaarden zijn voor het gebruik van bitmap-lettertypen.

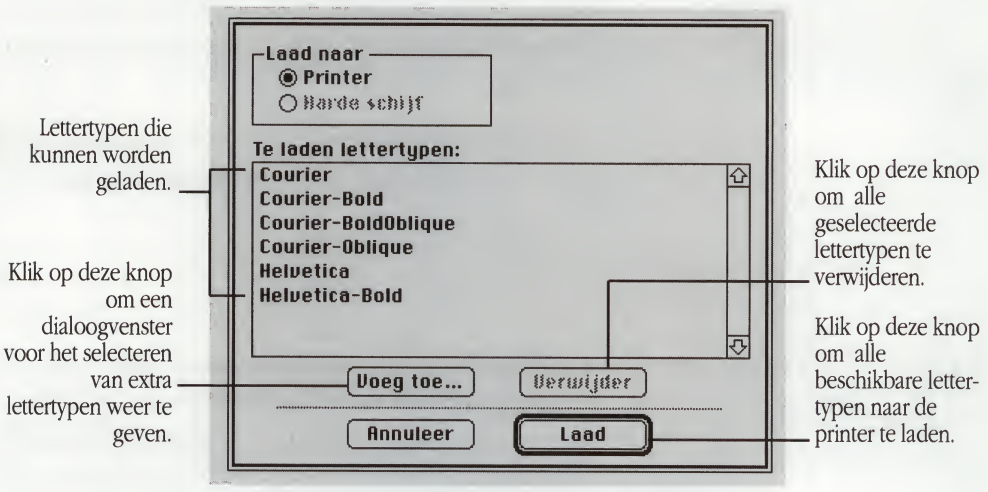
Lettertypen naar een LaserWriter sturen

Een LaserWriter kan een document sneller afdrukken wanneer de lettertypen die in het document worden gebruikt, zijn opgeslagen in het geheugen van de printer of op een harde schijf die op de printer is aangesloten. Sommige LaserWriters hebben ingebouwde lettertypen die in het ROM-geheugen van de printer zijn opgeslagen. U kunt extra lettertypen naar het RAM-geheugen van de printer of naar een op de printer aangesloten harde schijf sturen (dit wordt ook wel *downloaden* of *laden* genoemd).

Om een lettertype te laden, gebruikt u het programma LaserWriter beheer op een van de schijven *Diversen.* U kunt LaserWriter beheer ook gebruiken om:

- POSTSCRIPT bestanden van uw computer naar een LaserWriter te sturen
- een overzicht te raadplegen van alle voor de printer beschikbare lettertypen
- een afdruk te maken met voorbeelden van alle voor de printer beschikbare lettertypen
- een op de printer aangesloten harde schijf te initialiseren

In afbeelding 4-12 ziet u het dialoogvenster voor het laden van lettertypen in LaserWriter beheer.

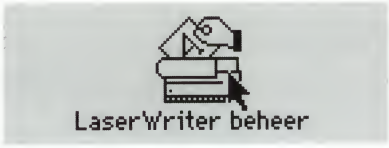

Afbeelding 4-12 Het dialoogvenster voor het laden van lettertypen naar een LaserWriter

➤ *Zie ook:* "De testpagina in- of uitschakelen" in dit hoofdstuk
"Een POSTSCRIPT bestand naar een LaserWriter sturen" in dit hoofdstuk

Een lettertype naar de LaserWriter sturen

Met LaserWriter beheer kunt u lettertypen naar een LaserWriter sturen.

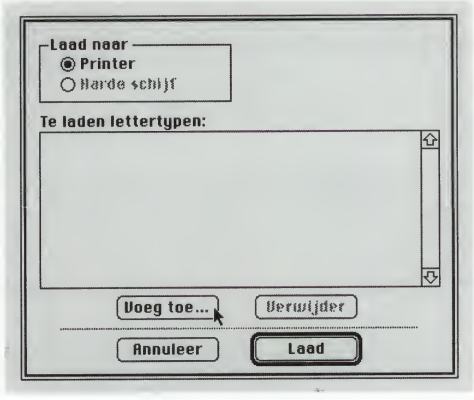

1 Klik dubbel op het symbool van LaserWriter beheer.

U vindt het programma op een van de *Diversen*-schijven.

2 Kies 'Laad lettertypen' uit het Archief-menu.

3 Klik op 'Voeg toe' om het gewenste lettertype, als het niet in de lijst staat, aan de lijst toe te voegen.

Er verschijnt een dialoogvenster waarin u de gewenste lettertypen kunt opzoeken.

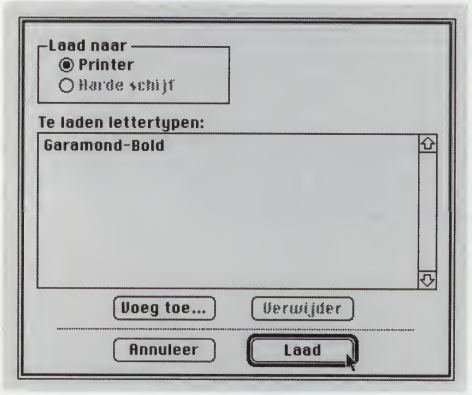
4 Klik op de naam van het gewenste lettertype en klik vervolgens op 'Voeg toe'.

U kunt Shift-klikken wanneer u meerdere lettertypen wilt selecteren.

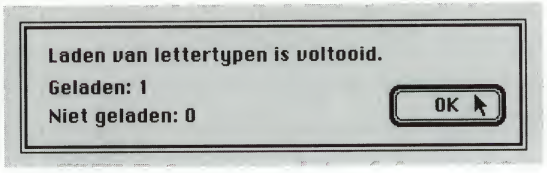
5 Als u alle gewenste lettertypen hebt toegevoegd, klikt u op 'Gereed'.

Het dialoogvenster verdwijnt en de toegevoegde lettertypen verschijnen in het dialoogvenster voor het laden.

6 Klik op 'Laad' om alle lettertypen uit de lijst naar de printer of de harde schijf van de printer te sturen.

Als u op 'Laad' klikt, verschijnt er een statusvenster. U kunt op 'Annuleer' klikken om de bewerking te stoppen.

7 **Klik op 'OK' als er een melding verschijnt met informatie over het resultaat van het laden.**

Informatie over beschikbare lettertypen opvragen

Met LaserWriter beheer kunt u op drie manieren een overzicht opvragen van de voor de LaserWriter beschikbare lettertypen. U kunt een lijst van lettertypen op het scherm weergeven of een afdruk maken met een overzicht van lettertypen of voorbeelden van lettertypen.

In afbeelding 4-13 ziet u het Archief-menu van het programma LaserWriter beheer met de commando's die u kunt kiezen om een overzicht te krijgen van de beschikbare lettertypen.

Afbeelding 4-13 Commando's uit het Archief-menu voor het verkrijgen van een overzicht van de beschikbare lettertypen

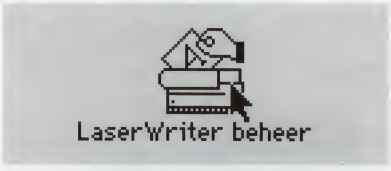
Het gebruik van LaserWriter beheer

Als u gebruik maakt van een LaserWriter kunt u bepaalde afdrukbewerkingen beheren met het programma LaserWriter beheer dat bij de systeemprogrammatuur wordt geleverd. U kunt dit programma ook gebruiken om lettertypen en POSTSCRIPT® bestanden naar een LaserWriter te sturen.

➤ *Zie ook:* "Lettertypen naar een LaserWriter sturen" in dit hoofdstuk

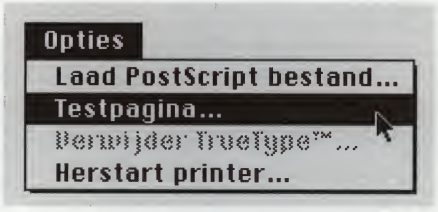
De testpagina in- of uitschakelen

Elke keer dat de LaserWriter wordt aangezet of herstart, wordt er een testpagina afgedrukt. U kunt het afdrukken van deze pagina in- en uitschakelen met LaserWriter beheer.

1 Klik dubbel op het symbool van LaserWriter beheer.

U vindt het programma op een van de schijven *Diversen.*

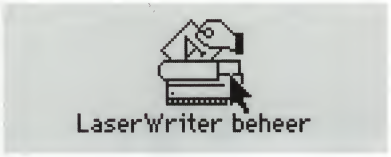
2 Kies 'Testpagina' uit het Opties-menu.

3 Klik op 'Aan' of 'Uit' en klik op 'OK' om de testpagina in of uit te schakelen.

Een LaserWriter herstarten

Met het programma LaserWriter beheer kunt u een LaserWriter herstarten.

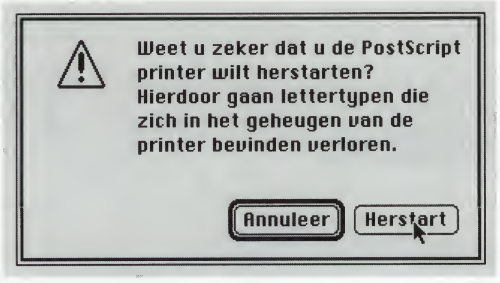

1 Klik dubbel op het symbool van LaserWriter beheer.

U vindt het programma op een van de schijven *Diversen.*

2 Kies 'Herstart printer' uit het Opties-menu.

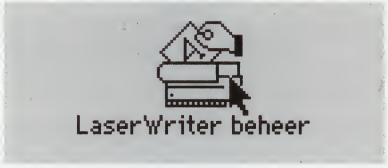

3 Klik op 'Herstart' om de printer opnieuw te starten.

Klik op 'Annuleer' wanneer u van gedachten verandert.

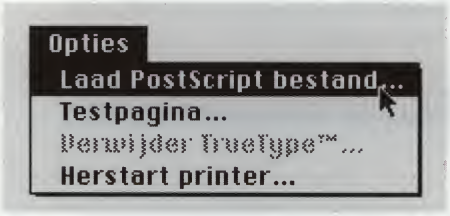
Een PostScript bestand naar een LaserWriter sturen

Met LaserWriter beheer kunt u een document met de PostScript bestandsstructuur naar een LaserWriter te sturen. PostScript is een speciale taal voor het beschrijven van de tekens, symbolen en afbeeldingen van een bestand dat u wilt afdrukken of weergeven.

1 Klik dubbel op het symbool van LaserWriter beheer.

U vindt het programma op een van de schijven *Diversen.*

2 Kies 'Laad PostScript bestand' uit het Opties-menu.

3 Klik dubbel op de naam van het bestand dat u naar de printer wilt laden.

Als u dubbel op de naam van een bestand klikt, verschijnt er een tweede dialoogvenster waarin u een naam opgeeft voor een bestand waarin de PostScript activiteit wordt vastgelegd. Dit bestand heeft de standaardnaam 'PostScript logboek'.

De naam van het logboek waarin de POSTSCRIPT activiteit wordt bewaard.

4 Typ, als u dit wilt, een nieuwe naam voor het logboek en klik op 'Bewaar'.

Het bestand wordt naar de printer geladen en de POSTSCRIPT activiteit wordt op uw schijf opgeslagen.

U kunt een POSTSCRIPT logboek openen om de volgorde te bekijken van de POSTSCRIPT commando's op het moment dat het bestand naar de LaserWriter werd gestuurd.

Documenten ordenen

Op het scherm van de Macintosh wordt een kantooromgeving nagebootst door middel van symbolen die documenten, mappen en zelfs een prullenmand voorstellen. Ook zijn er symbolen voor programma's, andere soorten bestanden en schijven.

Dit maakt het beheer van uw informatie bijzonder eenvoudig. Bovendien biedt de Macintosh een aantal hulpmiddelen waarmee u documenten gemakkelijk en efficiënt kunt opslaan en terughalen:

- simpele methoden voor het benoemen van documenten en mappen
- een overzichtelijk archiefsysteem
- commando's om bestanden eenvoudig terug te vinden
- bestandsindexen die op de door u gewenste wijze zijn geordend
- weergave van belangrijke informatie over een document

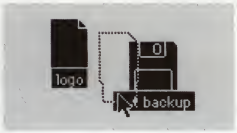
Werken met documenten

Met de standaard Macintosh technieken kunt u bestanden en mappen verplaatsen en kopiëren, ze een naam geven of de naam wijzigen. Daarnaast kunt u kopieën maken van een document.

Documenten verplaatsen, kopiëren en een nieuwe naam geven

In tabel 5-1 ziet u een overzicht van de procedures voor het verplaatsen, kopiëren en een nieuwe naam geven van documenten in de Finder.

Tabel 5-1 Documenten verplaatsen, kopiëren en een nieuwe naam geven

Handeling	Instructies	Voorbeeld
Een document verplaatsen	Sleep het symbool van het document naar de gewenste plaats.	
Een document kopiëren naar een andere schijf	Sleep het symbool van het document naar het symbool van de doelschijf (of een geopend venster op die schijf).	
Een document kopiëren naar dezelfde schijf	1. Selecteeer het symbool van het te kopiëren document. 2. Kies 'Dupliceer' uit het Archief-menu. 3. Geef het document desgewenst een andere naam of sleep het naar een andere plaats.	
Een document een nieuwe naam geven	1. Klik op de naam van het document (niet op het symbool). 2. Typ een nieuwe naam. 3. Klik ergens buiten het symbool.	

❖ *Toetsenbord-equivalenten voor dupliceren en kopiëren.* Om een document te dupliceren, kunt u ook het toetsenbord-equivalent ⌘-D gebruiken. Om een document te kopiëren naar een andere map (of naar het bureaublad), kunt u de Option-toets ingedrukt houden terwijl u het symbool van het document naar de gewenste plaats sleept. Het nieuwe document krijgt dezelfde naam als het brondocument. ❖

Voorwerpen kopiëren in de achtergrond

Als u in het actieve venster van een programma werkt, kunt u bestanden "in de achtergrond" kopiëren—dat wil zeggen, terwijl u verder gaat met uw werk.

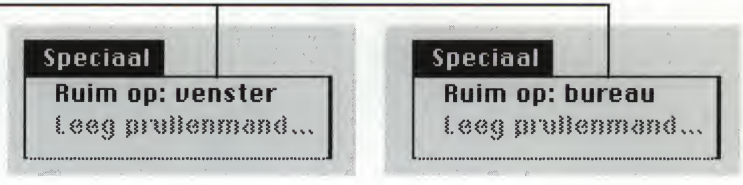
Om in de achtergrond te kopiëren, gaat u vanuit het actieve venster van het programma naar het bureaublad, waar u de kopieerprocedure in gang zet. Als het kopiëren eenmaal is begonnen, kunt u teruggaan naar het programma om verder te gaan met uw werk. U kunt echter geen nieuw programma starten tijdens het kopiëren.

Symbolen rangschikken op het bureaublad of in een Finder-venster

Met het commando 'Ruim op' worden de symbolen op het bureaublad of in een Finder-venster gerangschikt. Dit commando kan niet worden gekozen vanuit een venster waarin bestanden in lijstvorm worden weergegeven.

In afbeelding 5-1 ziet u het commando 'Ruim op' voor het bureaublad en het actieve Finder-venster.

Het commando kan door verschillende woorden worden gevolgd.

Afbeelding 5-1 Het commando 'Ruim op' voor een Finder-venster en het bureaublad

❖ *Speciale opties.* Als u de Option-toets ingedrukt houdt terwijl u het commando 'Ruim op' kiest, worden de symbolen in alfabetische volgorde gesorteerd of gerangschikt aan de hand van de laatste lijstweergave in het venster. Ook worden de symbolen verplaatst naar de linker bovenhoek van het venster. Als u de Shift-toets ingedrukt houdt terwijl u het commando 'Ruim op' kiest, worden alleen de geselecteerde voorwerpen gerangschikt. ❖

➤ *Zie ook:* "Speciale toetsen op het toetsenbord" in hoofdstuk 1
"Symbolen wijzigen" in hoofdstuk 7

Symbolen op het bureaublad opbergen

U kunt een programma, document of map gemakkelijker openen wanneer u het bijbehorende symbool op het bureaublad plaatst. Het symbool blijft dan op het bureaublad staan totdat u de schijf verwijdert waarop het programma, het document of de map is opgeslagen.

Als u een symbool op het bureaublad hebt geplaatst, kunt u het weer opbergen met het commando 'Berg op'.

1 Selecteer het symbool van het voorwerp dat u wilt opbergen.

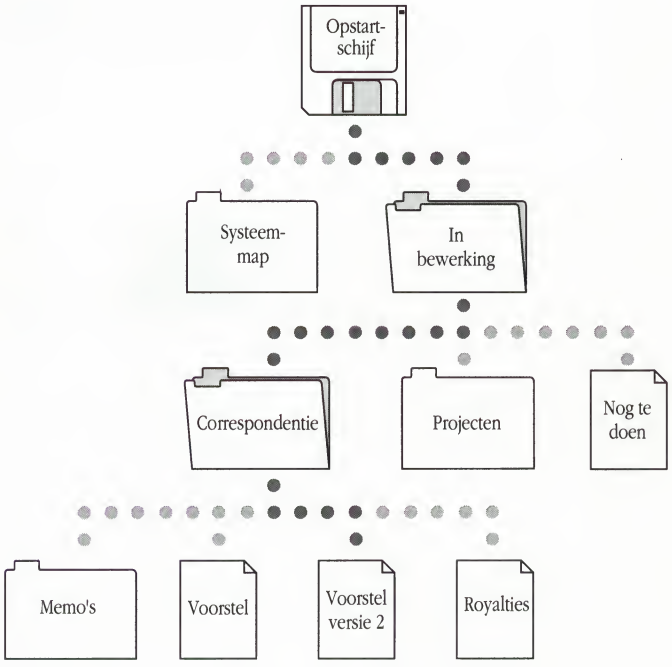
2 Kies 'Berg op' uit het Archief-menu.

Het geselecteerde symbool wordt van het bureaublad verwijderd en teruggezet op zijn oorspronkelijke plaats. (U kunt dit controleren door te kijken of het voorwerp daar inderdaad weer staat.)

Het gebruik van mappen

Net als in een traditioneel archiefsysteem worden bij de Macintosh gegevens opgeslagen en geordend met behulp van mappen. Deze mappen kunnen weer in andere mappen worden geplaatst, zodat er meerdere niveaus in de ordening ontstaan.

In afbeelding 5-2 ziet u een voorbeeld van een schijf met mappen op drie niveaus.

Afbeelding 5-2 Een schijf met mappen op drie niveaus

Op deze manier kunt u een handig bestandssysteem opzetten op uw 3.5-inch schijven of op uw harde schijf.

Een map aanmaken en een naam geven

Met het commando 'Nieuwe map' maakt u een nieuwe map aan. Dit kan echter alleen als u zich in de Finder bevindt.

1 Kies 'Nieuwe map' uit het Archief-menu.

Er verschijnt een nieuwe map, 'Lege map' genaamd, in het actieve venster of op het bureaublad. De naam is geselecteerd, zodat u deze gemakkelijk kunt wijzigen.

2 Typ een nieuwe naam voor de map.

3 Klik ergens buiten het symbool van de map.

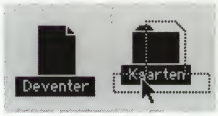
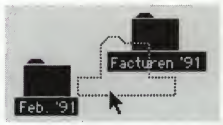
Nadat u een naam hebt getypt, kunt u ook op Return drukken. In dat geval blijft het symbool geselecteerd.

- *Toetsenbord-equivalent.* U kunt ook een nieuwe map aanmaken met het toetsenbord-equivalent ⌘-N. ❖
- *Nieuwe mappen maken op het bureaublad of in een dialoogvenster met een index.* Een map kan direct op het bureaublad worden aangemaakt. Hiertoe klikt u eerst op het bureaublad om dit actief te maken. In veel programma's kunt u een nieuwe map aanmaken in een dialoogvenster met een index. ❖

Overzicht: voorwerpen in een map plaatsen

Om documenten of mappen in een andere map te plaatsen, sleept u ze naar de doelmap. In tabel 5-2 ziet u hoe u hierbij te werk gaat.

Tabel 5-2 Een document of map in een andere map plaatsen

Handeling	Instructies	Voorbeeld
Een document in een map plaatsen	Sleep het symbool van het document naar het symbool van de map.	
Een map in een andere map plaatsen	Sleep het symbool van de map naar het symbool van de doelmap.	

Door mappen op te slaan in andere mappen—het zogenaamde *nesten*—kunt u niveaus in de ordening aanbrengen.

Een alias gebruiken om een bestand te openen

Met de Macintosh systeemprogrammatuur kunt u een alias maken voor een document, een map, een schijf of zelfs de prullenmand. Een alias heeft hetzelfde symbool als het originele bestand en krijgt dezelfde naam, waaraan "alias" is toegevoegd (u kunt de naam ook veranderen). De naam van een alias wordt cursief weergegeven, behalve in het Apple-menu.

Een alias is geen kopie van het originele bestand. Het is een klein bestand (circa 1 à 2K) dat verwijst naar het originele bestand. Als u een alias opent, wordt het originele bestand geopend. Voor ieder bestand kunt u een onbeperkt aantal aliassen maken.

Met aliassen krijgt u snel toegang tot programma's en bestanden. Per document, map of programma kunt u meerdere aliassen gebruiken, die u op verschillende plaatsen kunt onderbrengen.

Zo bevindt zich in het Apple-menu een alias van de map met de regelpanelen. De originele map met regelpanelen bevindt zich in de Systeemmap.

Een alias maken

Een alias kan op een eenvoudige manier worden gemaakt.

1 Selecteer het voorwerp waarvoor u een alias wilt maken.

2 Kies 'Maak alias' uit het Archief-menu.

De alias verschijnt naast het origineel. De naam is cursief en eindigt op 'alias'. De naam is geselecteerd, zodat u deze kunt wijzigen.

3 Wijzig desgewenst de naam van de alias en verplaats hem naar een nieuwe locatie.

In tabel 5-3 ziet u een overzicht van toepassingen van aliassen.

Tabel 5-3 Toepassingen van aliassen

Originele bestand	Plaats alias	Doel
Documenten of mappen die op meerdere plaatsen kunnen worden opgeslagen	Overal waar die mappen of documenten kunnen worden gebruikt.	Toegang tot informatie vanaf diverse plaatsen
Map met onderdelen voor het Apple-menu	Op het bureaublad	Symbolen eenvoudig in het Apple-menu plaatsen of eruit verwijderen
Een programma dat moet worden opgeslagen bij bijbehorende bestanden	Op het bureaublad of in het Apple-menu	Het programma starten zonder de map of schijf met het originele programma en de bijbehorende bestanden te openen
Een document of map op een aparte schijf	Op uw standaard-schijf of -schijven	Een melding weergeven met de naam van de benodigde schijf, waarna het origineel wordt geopend als de schijf in de eenheid is geplaatst
Een programma, document of map op een file server	Op uw standaard-schijf of -schijven	Het origineel op de server opzoeken en openen, waarbij automatisch de verbinding met de server tot stand wordt gebracht

➤ *Zie ook:* "Een alias voor een programma maken" in hoofdstuk 3
"U opent een alias en er gebeurt niets" in hoofdstuk 10
"Snelle toegang via aliassen" in hoofdstuk 3 van de *Macintosh Netwerkhandleiding*

Het origineel van een alias opzoeken

U kunt het origineel van een alias opzoeken door het infovenster van die alias te openen.

1 **Selecteer het symbool van de alias waarvan u het origineel wilt opzoeken.**

2 **Kies 'Info' uit het Archief-menu.**

Het infovenster wordt geopend.

Plaats van het origineel, inclusief mappen en schijfnaam (als het origineel zich op een andere schijf bevindt).

3 **Klik op de knop 'Zoek origineel'.**

Het venster met het origineel wordt geopend en het symbool van het originele bestand wordt gemarkeerd.

Zelfs als u het originele bestand verplaatst, zal de alias het terug kunnen vinden. Als u het origineel verwijdert, verschijnt de melding dat het origineel niet kan worden gevonden. Een alias wordt niet verplaatst of verwijderd als het origineel wordt verplaatst of verwijderd.

- *Toetsenbord-equivalent voor infovenster.* U kunt het toetsenbord-equivalent ⌘-I gebruiken om het infovenster weer te geven.

➤ ***Zie ook:*** "Een alias voor een programma maken" in hoofdstuk 3
"U opent een alias en er gebeurt niets" in hoofdstuk 10

Een document, map of programma opzoeken

De Macintosh systeemprogrammatuur bevat een zoekfunctie waarmee u kunt zoeken naar documenten en mappen op de actieve schijf. Met het commando 'Zoek' kunt u criteria opgeven. U kunt zoeken op schijven, in een venster of in het geselecteerde onderdeel.

Voorwerpen zoeken met het commando 'Zoek'

Wanneer u het commando 'Zoek' kiest, wordt het eerstgevonden voorwerp weergegeven waarvan de naam de door u opgegeven tekst bevat. Hierbij wordt gezocht op alle schijven.

Met het commando 'Zoek opnieuw' wordt het volgende voorwerp weergegeven dat voldoet aan de door u opgegeven criteria. U kunt dit commando gebruiken tot er geen voorwerpen meer worden gevonden. In dat geval hoort u een geluidssignaal.

In afbeelding 5-3 ziet u het dialoogvenster 'Zoek'. Het uitgebreide zoekvenster verschijnt als u dat eerder hebt gebruikt.

Afbeelding 5-3 Het dialoogvenster 'Zoek'

Met het commando 'Zoek' wordt gezocht naar voorwerpen die voldoen aan de zoekcriteria, waarna het eerste gevonden voorwerp wordt weergegeven. De overige gevonden voorwerpen kunnen één voor één worden weergegeven met het commando 'Zoek opnieuw'.

Met het commando 'Zoek' wordt niet gezocht in het System-bestand (waarin lettertypen en geluiden zijn opgeslagen). Als u de inhoud van het System-bestand wilt bekijken, dient u het zelf te openen.

1 Kies 'Zoek' uit het Archief-menu.

Het dialoogvenster 'Zoek' verschijnt, met een knipperend invoegpunt of met de tekst van de vorige zoekactie. Als het uitgebreide dialoogvenster verschijnt, kunt u op 'Eenvoudig' klikken om het gewone dialoogvenster weer te geven.

2 Typ de tekst waarnaar u wilt zoeken.

U hoeft geen rekening te houden met hoofd- en kleine letters.

3 Klik op de knop 'Zoek' om te beginnen met zoeken.

Het eerste gevonden voorwerp wordt weergegeven. Als er geen voorwerpen worden gevonden, hoort u een geluidssignaal.

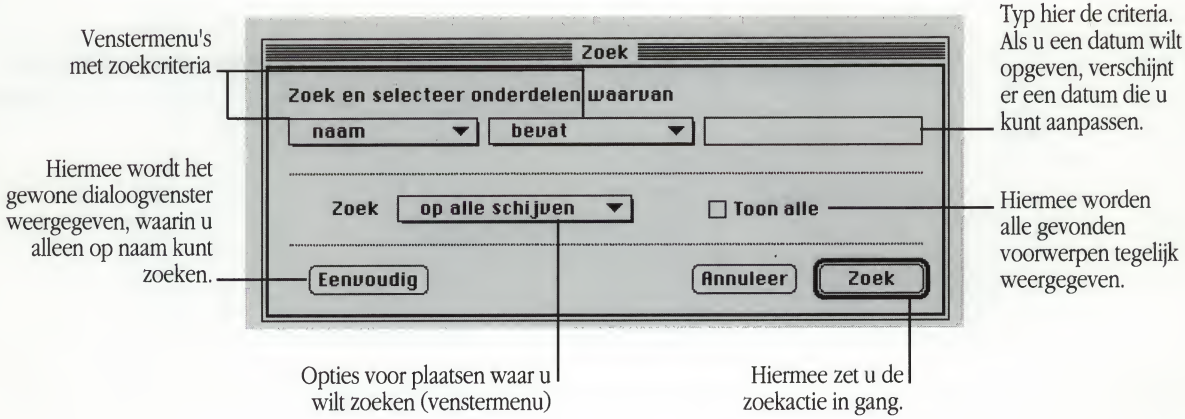
4 Om het volgende gevonden voorwerp te zien, kiest u 'Zoek opnieuw' uit het Archief-menu.

Als u een geluidssignaal hoort, zijn er geen voorwerpen meer die voldoen aan de criteria.

❖ *Toetsenbord-equivalenten.* U kunt het toetsenbord-equivalent ⌘-F gebruiken om het dialoogvenster 'Zoek' te openen en ⌘-G om het volgende gevonden voorwerp weer te geven. ❖

Andere zoekcriteria opgeven

In het uitgebreide dialoogvenster 'Zoek' kunt u zoekcriteria opgeven. In afbeelding 5-4 ziet u het dialoogvenster waarin u de zoekcriteria kunt opgeven of aanpassen.

Afbeelding 5-4 Het uitgebreide dialoogvenster 'Zoek'

De inhoud van het middelste venstermenu en het tekstgebied hangt af van het gekozen criterium in het linker venstermenu.

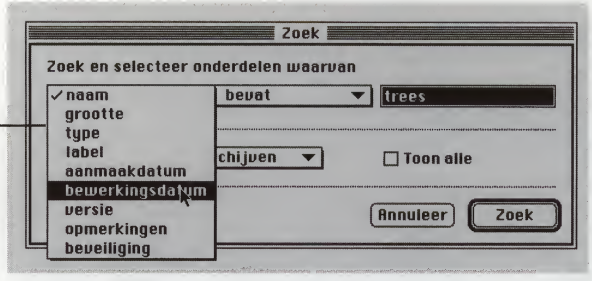

1 Kies 'Zoek' uit het Archief-menu.

Het dialoogvenster 'Zoek' verschijnt. Als u eerder het uitgebreide dialoogvenster hebt gebruikt, wordt dat venster weergegeven.

2 Klik op 'Uitgebreid' om het uitgebreide dialoogvenster weer te geven.

Linker venstermenu

3 Open het linker venstermenu en kies het criterium waarop moet worden gezocht.

De inhoud van het middelste venstermenu en het tekstgebied hangt af van het geselecteerde onderdeel in het linker venstermenu.

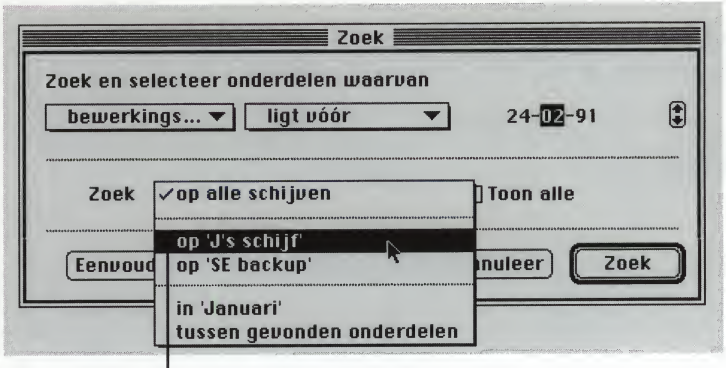
4 Open het middelste venstermenu en kies het gewenste onderdeel.

Klik op een getal om het te vervangen of klik op de pijltjes om het geselecteerde getal aan te passen.

5 Pas de datum aan, kies een onderdeel of typ de zoektekst in het gebied rechtsboven.

Welke van deze handelingen u moet uitvoeren, hangt af van het onderdeel dat is geselecteerd in het linker venstermenu.

De schijf waarop wordt gezocht

6 Kies de plaats waar moet worden gezocht in het venstermenu 'Zoek'.

U kunt zoeken op alle schijven, op een bepaalde schijf, in het actieve Finder-venster of in de geselecteerde onderdelen.

▶

Met deze knop worden alle gevonden voorwerpen tegelijk op het scherm weergegeven. Deze optie is niet beschikbaar als u 'Op alle schijven' kiest achter 'Zoek'.

7 Klik in het aankruisvak 'Toon alle' als u wilt dat alle gevonden voorwerpen tegelijk worden weergegeven.

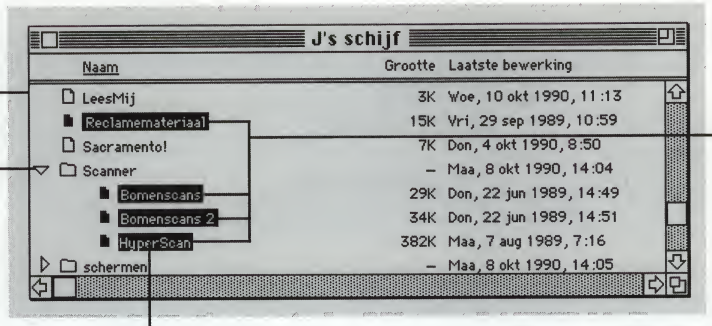

8 Klik op de knop 'Zoek' als u klaar bent met het opgeven van de zoekcriteria.

Als u niet op 'Toon alle' klikt, wordt alleen het eerste gevonden voorwerp op het scherm weergegeven. Het volgende gevonden voorwerp kan worden weergegeven met het commando 'Zoek opnieuw' in het Archief-menu of met het toetsenbord-equivalent ⌘-G.

Als u 'Toon alle' selecteert, worden alle gevonden voorwerpen tegelijk op het scherm weergegeven.

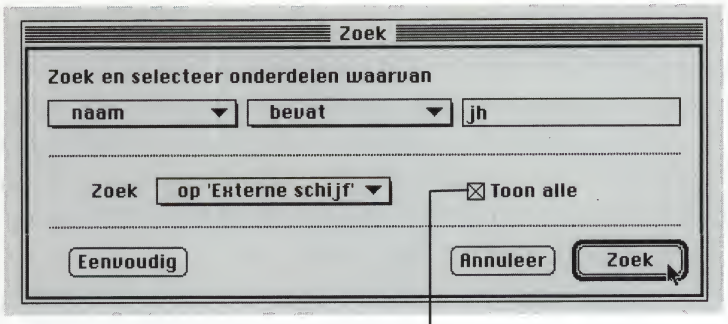
In afbeelding 5-5 ziet u het resultaat van een zoekactie naar alle voorwerpen die zijn gewijzigd vóór 1 mei 1990.

Afbeelding 5-5 Resultaat van een zoekactie in opengevouwen weergave

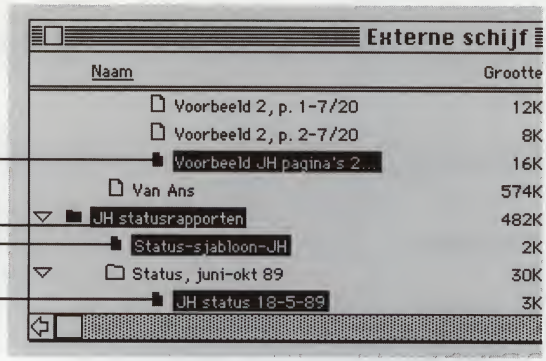
Een zoekactie in twee fasen met het commando 'Zoek'

U kunt twee verschillende sets zoekcriteria opgeven om te zoeken naar één groep voorwerpen die aan die criteria voldoen. Hiertoe kunt u een zoekactie in twee fasen uitvoeren, zoals hieronder wordt beschreven.

1 Geef de eerste set criteria op, kruis het vak 'Toon alle' aan en klik op 'Zoek'.

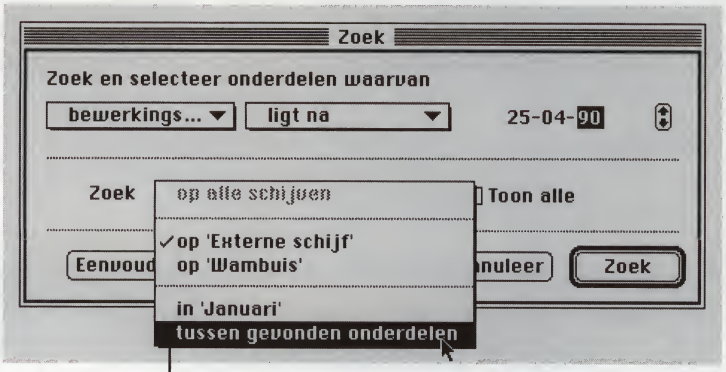
Met 'Toon alle' wordt het resultaat van de zoekactie in lijstvorm weergegeven, waarbij de gevonden voorwerpen worden gemarkeerd.

De gemarkeerde onderdelen worden gebruikt in de tweede fase van de zoekactie.

2 Kies nogmaals het commando 'Zoek' voordat u ergens op klikt of een andere handeling verricht.

Hierdoor wordt de tweede fase van de zoekactie uitgevoerd op de voorwerpen die in de eerste fase zijn gemarkeerd.

Met deze optie wordt alleen gezocht in de geselecteerde onderdelen.

3 Geef de tweede set criteria op, kies 'tussen gevonden onderdelen' in het venstermenu 'Zoek' en klik op 'Zoek' om de tweede fase van de zoekactie uit te voeren.

De zoekactie wordt uitgevoerd op de geselecteerde onderdelen. Alleen onderdelen die aan beide sets criteria voldoen, worden gemarkeerd.

Andere toepassingen van het commando 'Zoek'

Met het commando 'Zoek' kunt u op een snelle manier naar bestanden zoeken en documenten ordenen. Bovendien kunt u dit commando goed gebruiken bij het maken van reservekopieën en het archiveren van uw werk. In tabel 5-4 ziet u enkele criteria die u kunt gebruiken met het commando 'Zoek'.

Tabel 5-4 Voorbeelden van het gebruik van het commando 'Zoek'

Zoekcriteria	Om te zoeken naar
Naam	1. Bestanden waarvan u de naam niet precies weet 2. Onderdelen waarvoor u een standaardnaam gebruikt, zoals rapporten en verslagen
Type	1. Programma's 2. Aliassen
Grootte	Grote bestanden, zodat u schijfruimte kunt vrijmaken
Label	Bestanden met hetzelfde label, zoals 'geheim'.
Beveiliging	Beveiligde bestanden, zodat u de beveiliging kunt opheffen
Bewerkingsdatum	Bestanden die na een bepaalde datum zijn bijgewerkt, zodat u een reservekopie kunt maken van nieuwe en gewijzigde bestanden
Aanmaakdatum	Bestanden die vóór een bepaalde datum zijn aangemaakt, zodat u deze kunt archiveren of wissen

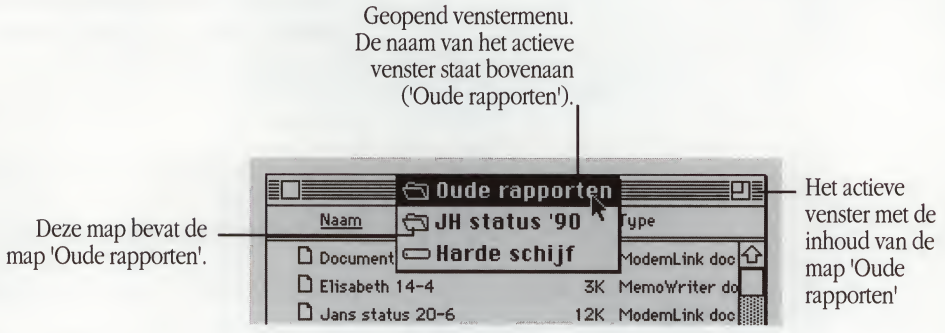
➤ *Zie ook:* "Verschillende niveaus van bestanden weergeven via een lijstweergave" verderop in dit hoofdstuk

Snel door niveaus van mappen op de schijf gaan

Om snel door de verschillende niveaus van mappen op de schijf te gaan, kunt u gebruik maken van een venstermenu in het actieve venster op het bureaublad of in het dialoogvenster met een index van een programma. Bovendien kunt u via een lijstweergave van de inhoud van een venster toegang krijgen tot de voorwerpen in de verschillende mappen van dat venster.

Een venstermenu gebruiken om door de verschillende niveaus te gaan

Via het venstermenu van een Finder-venster kunt u snel naar een hoger niveau van uw archiveringssysteem gaan. Om het venstermenu te openen, houdt u de ⌘-toets ingedrukt terwijl u op de naam van het actieve venster klikt (zie afbeelding 5-6).

Afbeelding 5-6 Venstermenu in de titelbalk van een Finder-venster

Als u een onderdeel uit het menu kiest, wordt het bijbehorende venster geopend en actief gemaakt.

1 Houd de ⌘-toets ingedrukt en open het venstermenu door op de titel van het venster te klikken.

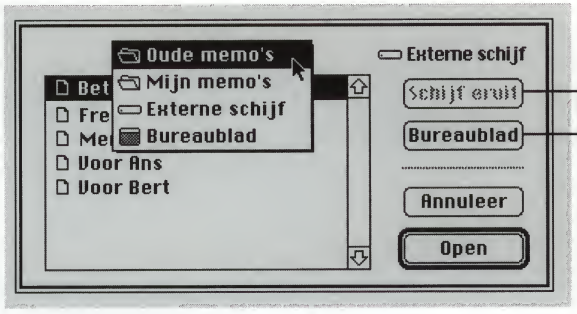

2 Sleep de aanwijzer naar de naam van de map of de schijf die u wilt openen.

Als u de muisknop loslaat, verschijnt het bijbehorende venster.

❖ *Een venster sluiten als u naar een ander niveau gaat.* Wanneer u de Option-toets en de ⌘-toets ingedrukt houdt terwijl u een naam kiest uit het venstermenu, wordt het actieve venster automatisch gesloten als het nieuwe venster wordt geopend. ❖

Het dialoogvenster met een index waarmee u in een programma documenten opent of opslaat, bevat ook een venstermenu waarmee u een andere map kunt openen (zie afbeelding 5-7).

Met de knop 'Schijf eruit' verwijdert u een schijf uit de schijfeenheid. Met de knop 'Bureaublad' gaat u naar het bureaublad, waar u een andere schijf kunt selecteren.

Afbeelding 5-7 Geopend venstermenu in een dialoogvenster met een index

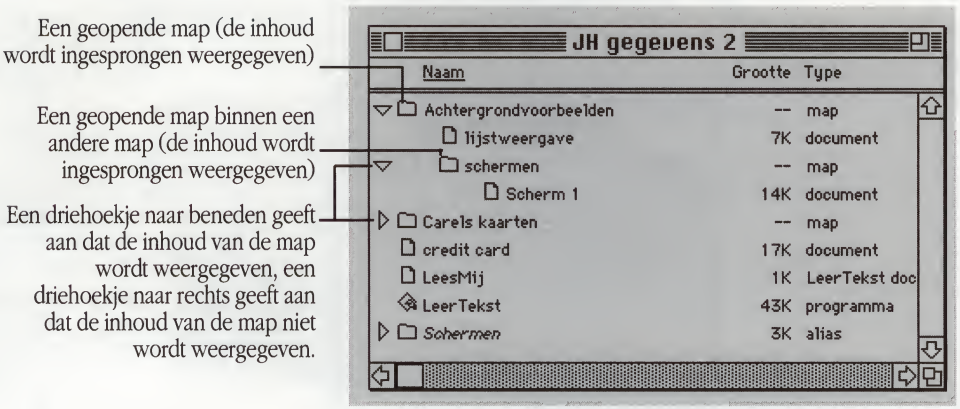
U kunt een dialoogvenster met een index ook gebruiken om naar een andere schijf te gaan.

➤ *Zie ook:* "Dialoogvensters met een index" in hoofdstuk 1

Verschillende niveaus van bestanden weergeven via een lijstweergave

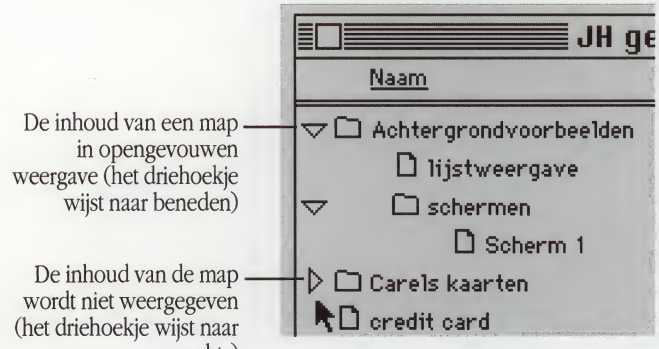
Wanneer u de inhoud van een venster in lijstvorm bekijkt, kunt u naar alle mappen, documenten of programma's binnen dat venster gaan. Ook kunt u voorwerpen in verschillende mappen tegelijk selecteren.

In afbeelding 5-8 ziet u een opengevouwen lijstweergave.

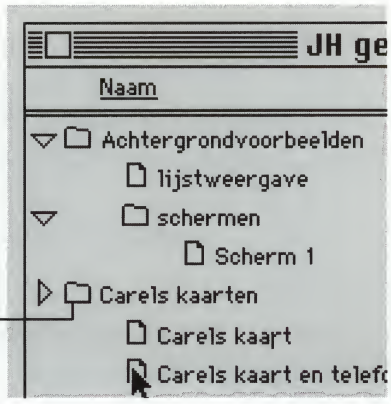
Afbeelding 5-8 Geopende lijstweergave van de inhoud van een schijf

Via de lijstweergave kunt u de inhoud van een map in het huidige venster bekijken en voorwerpen openen.

1 Klik op het driehoekje naast de naam van de map om de inhoud van een map weer te geven.

De inhoud van de map wordt weergegeven in een lijst met inspringingen.

2 Klik dubbel op het symbool van het voorwerp dat u wilt openen.

Om bij het gewenste document of programma te komen, moet u soms diverse niveaus van mappen doorlopen.

Als u dubbel op een map klikt, wordt de map geopend in een apart venster.

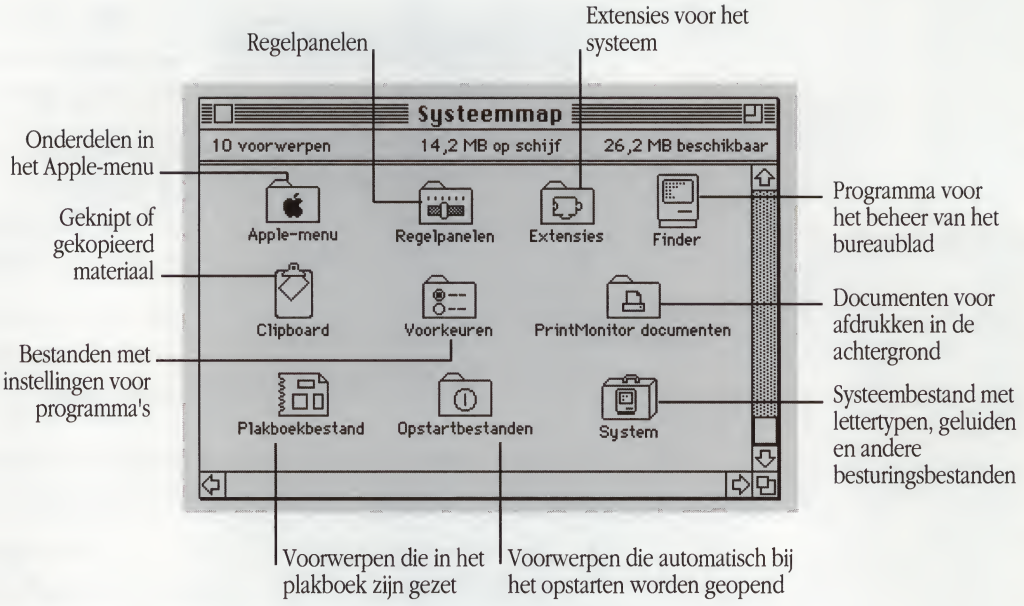
Wanneer u een map, document of programma opent door er dubbel op te klikken, wordt het bijbehorende venster actief.

- *Toetsenbord-equivalenten.* Als u een map hebt geselecteerd in een geopende weergave, kunt u op ⌘–pijl rechts drukken om de inhoud weer te geven en op ⌘–pijl links om de inhoud te verbergen. ❖

Mappen gebruiken in de Systeemmap

De systeemprogrammatuur maakt gebruik van enkele speciale bestanden die zijn opgeslagen in de Systeemmap op de opstartschijf. Deze bestanden bevatten kleine programma's voor speciale functies (systeem-extensies en regelpanelen), lettertypen, geluiden, bestanden met voorkeurinstellingen voor programma's en besturingsbestanden voor printers, scanners en andere apparaten.

Aangezien de Systeemmap veel speciale bestanden kan bevatten, zijn deze bestanden opgeslagen in mappen met een naam die verwijst naar hun functie. In afbeelding 5-9 ziet u de mappen die in de Systeemmap staan nadat u de systeemprogrammatuur hebt geïnstalleerd met de Installer. Sommige voorwerpen, zoals het klembord, worden alleen weergegeven nadat u het bijbehorende commando of bureau-accessoire hebt gebruikt.

Afbeelding 5-9 Voorwerpen in de Systeemmap van de opstartschijf

➤ ***Zie ook:*** "Een alias gebruiken om een bestand te openen" eerder in dit hoofdstuk
"Programma's en documenten automatisch openen" in hoofdstuk 2
"Een programma of een alias in het Apple-menu opnemen" in hoofdstuk 3
"Met bureau-accessoires werken" in hoofdstuk 3
"Afdrukken terwijl u de computer voor ander werk gebruikt" in hoofdstuk 4
"Met lettertypen werken" in hoofdstuk 4
"Het Apple-menu aanpassen" in hoofdstuk 7
"Aliassen maken voor de regelpanelen" in hoofdstuk 7

Een voorwerp in de Systeemmap plaatsen

De Systeemmap herkent het type van de gebruikte bestanden en plaatst deze automatisch in de juiste map.

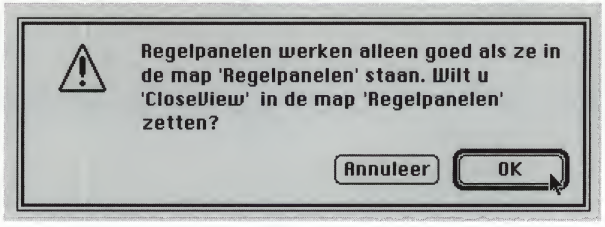
△ **Belangrijk.** Om te kunnen profiteren van deze voorziening, dient u de voorwerpen naar het symbool van de Systeemmap te slepen, niet naar het geopende venster van de Systeemmap.

Als u een voorwerp naar het geopende venster van de Systeemmap sleept, wordt het voorwerp wel in de Systeemmap geplaatst, maar niet in de map waarin het thuishoort. Sommige voorwerpen kunnen alleen worden gebruikt als ze in een speciale map zijn opgeslagen. △

Om handmatig een document of een programma naar de juiste map in de Systeemmap te verplaatsen, opent u de Systeemmap en sleept u het voorwerp naar de gewenste map (bijvoorbeeld 'Apple-menu' of 'Opstartbestanden').

1 **Sleep het voorwerp naar het symbool van de Systeemmap op de opstartschijf.**

2 **Lees het bericht waarin u wordt gevraagd om de nieuwe plaats van het voorwerp te bevestigen en klik op 'OK'.**

Een voorwerp uit de Systeemmap verwijderen

Om een voorwerp uit de Systeemmap te kunnen verwijderen, moet u weten waar het voorwerp is opgeslagen.

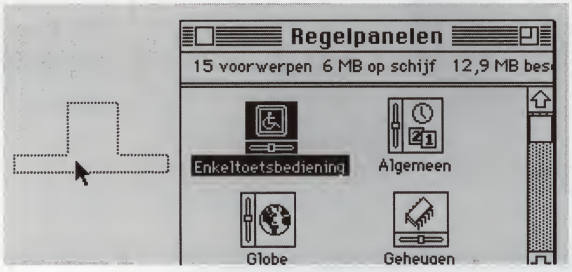
Als u niet weet in welke map het te verwijderen voorwerp zich bevindt, kunt u het voorwerp opzoeken met het commando 'Zoek'. Dit commando kan echter niet worden gebruikt om voorwerpen in het System-bestand op te zoeken.

1 Klik dubbel op het symbool van de Systeemmap om deze te openen.

2 Klik dubbel op de map met het voorwerp dat u wilt verwijderen.

3 Sleep het voorwerp uit de Systeemmap.

Let erop dat u het voorwerp zowel uit de speciale map als uit de Systeemmap sleept.

➤ *Zie ook:* "Voorwerpen zoeken met het commando 'Zoek'" eerder in dit hoofdstuk

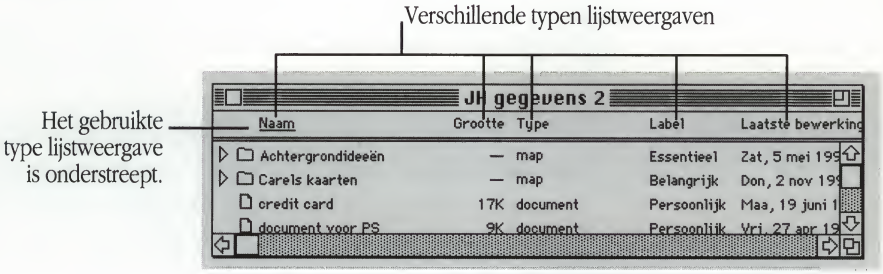
Informatie over documenten en schijven opvragen

Met de Macintosh kunt u gemakkelijk informatie opvragen over de documenten en schijven die u gebruikt.

Via het Weergave-menu, dat overal in de Finder kan worden geopend, kunt u op diverse manieren de inhoud van een schijf of map bekijken. Met de commando's 'Info' en 'Over deze Macintosh' krijgt u informatie over afzonderlijke voorwerpen.

Een lijst met voorwerpen ordenen op naam, grootte, label, type of datum

Via het Weergave-menu kunt u de inhoud van een venster weergeven met symbolen of kleine symbolen, of u kunt de voorwerpen ordenen op naam, grootte, type, datum of label. In afbeelding 5-10 ziet u een lijst geordend op naam.

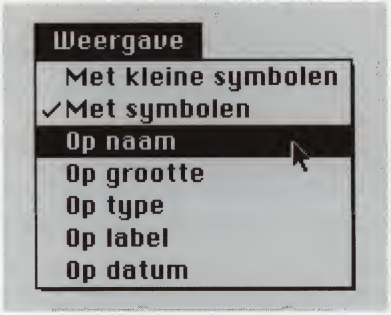

Afbeelding 5-10 Een lijstweergave geordend op naam

Standaard worden voorwerpen weergegeven met een symbool. Dit is met name handig als u voorwerpen vaak wilt verplaatsen en selecteren.

Als u informatie wilt hebben over een bepaald kenmerk (naam, grootte, type, label of datum) van de voorwerpen in het venster, is het handig om de lijst te ordenen op dat kenmerk. Zo kunt u documenten ordenen op datum en tijd van de laatste wijziging als u reservekopieën wilt maken van de meest recente documenten.

In een opengevouwen lijstweergave kunt u ook voorwerpen in verschillende mappen tegelijk selecteren.

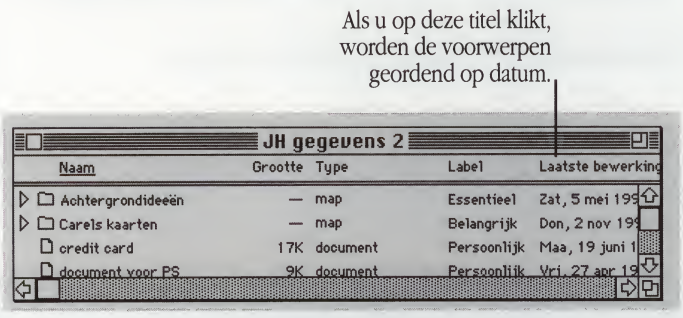
Open het Weergave-menu en sleep om een van de weergaven te kiezen.

U kunt de documenten onder andere op naam, grootte, type, label en datum weergeven. U kunt andere weergaven toevoegen door ze te selecteren in het regelpaneel 'Weergaven'.

➤ *Zie ook:* "Symbolen en lijstweergaven aanpassen" in hoofdstuk 7

Een andere lijstweergave kiezen

Als u een lijstweergave gebruikt om de inhoud van een venster te bekijken, kunt u een ander type lijstweergave kiezen door in het venster op het gewenste type te klikken.

Klik op het gewenste type lijstweergave bovenaan het venster.

Als u de muisknop loslaat, wordt de lijst gesorteerd.

➤ *Zie ook:* "Symbolen en lijstweergaven aanpassen" in hoofdstuk 7

Informatie over een document opvragen

Met het commando 'Info' kunt u informatie opvragen over een voorwerp op het bureaublad of in een Finder-venster.

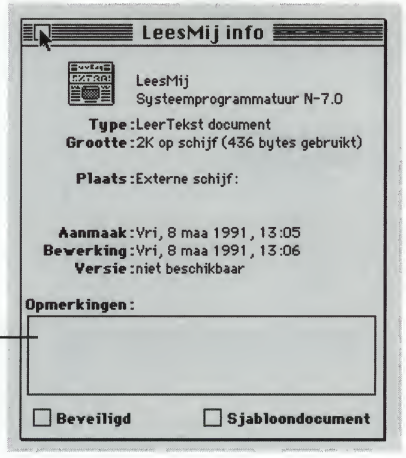

1 Selecteer het symbool waarover u informatie wilt hebben.

2 Kies 'Info' uit het Archief-menu.

In het infovenster dat nu wordt geopend, ziet u gegevens over het geselecteerde symbool.

In het tekstvak kunt u opmerkingen toevoegen, waarnaar u kunt zoeken met het commando 'Zoek'.

3 Klik in het sluitvak van het infovenster om het venster te sluiten.

In het tekstvak van het infovenster kunt u opmerkingen toevoegen, waarnaar u later kunt zoeken met het commando 'Zoek'.

❖ *Toetsenbord-equivalent.* Met het toetsenbord-equivalent ⌘-I kunt u informatie over een geselecteerd symbool bekijken. ❖

❖ *Wat u nog meer kunt doen met het infovenster.* Met dit venster kunt u ook een symbool veranderen, een sjabloondocument maken van een gewoon document en een document beveiligen (zodat het niet kan worden gewijzigd of gewist). ❖

➤ ***Zie ook:*** "Andere zoekcriteria opgeven" eerder in dit hoofdstuk
"Sjabloondocumenten maken" in hoofdstuk 3
"Een 3.5-inch schijf beveiligen" in hoofdstuk 6
"Symbolen wijzigen" in hoofdstuk 7

Informatie over een programma opvragen

Met het commando 'Info' in het Archief-menu kunt u informatie over een programma opvragen.

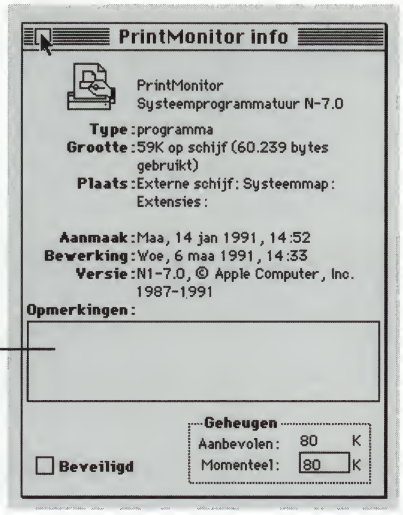

1 Selecteer het symbool van het programma waarover u informatie wilt hebben.

2 Kies 'Info' uit het Archief-menu.

Het infovenster wordt geopend.

Tekstvak voor opmerkingen (u kunt naar de opmerkingen zoeken met het commando 'Zoek')

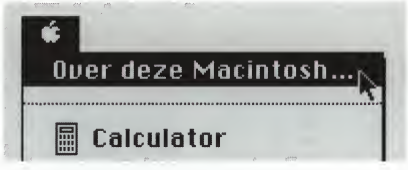
3 Klik in het sluitvak om het venster te sluiten.

U kunt het infovenster gebruiken om de toegewezen geheugenruimte van een programma te veranderen of om het programma te beveiligen (zodat het niet kan worden verwijderd).

➤ *Zie ook:* "De geheugenruimte van een programma veranderen" in hoofdstuk 3
"Een 3.5-inch schijf beveiligen" in hoofdstuk 6
"Symbolen wijzigen" in hoofdstuk 7

Informatie over uw Macintosh opvragen

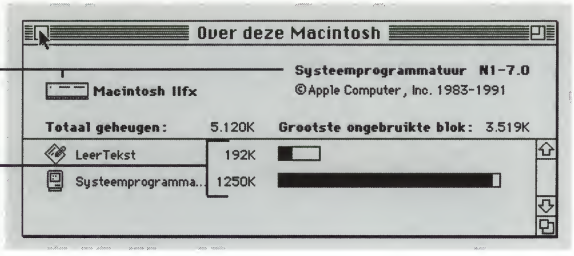
Als u in de Finder 'Over deze Macintosh' kiest, krijgt u informatie over uw Macintosh, zoals de gebruikte hoeveelheid geheugen.

1 Kies 'Over deze Macintosh' uit het Apple-menu als u zich in de Finder bevindt.

Model van de Macintosh en versie systeem-programmatuur

De balken tonen hoeveel geheugen per programma beschikbaar is; het donkere gebied staat voor de gebruikte hoeveelheid

2 Klik in het sluitvak om het venster te sluiten als u klaar bent.

➤ *Zie ook:* "Geheugenruimte beheren" in hoofdstuk 3

Een scherm-afbeelding maken

Met de Macintosh kunt u ook een afbeelding maken van de inhoud van het scherm. Zo'n afbeelding wordt gemaakt als een PICT-bestand, dat kan worden geopend door een groot aantal programma's die met afbeeldingen werken. Met het programma LeerTekst, dat is geleverd bij de systeemprogrammatuur, kunnen deze bestanden ook worden geopend.

De bestanden krijgen automatisch de naam 'Afbeelding 1', 'Afbeelding 2', 'Afbeelding 3', enzovoort. Het aantal schermafdrukken dat u kunt maken wordt alleen beperkt door de beschikbare hoeveelheid schijfruimte.

Een schermafbeelding maken

Om een schermafbeelding te maken, gebruikt u een toetscombinatie.

Druk de ⌘-, Shift- en 3-toets tegelijk in.

U hoort een klik en er verschijnt een nieuw symbool in het venster van de opstartschijf.

Een schermafbeelding bekijken met LeerTekst

Een schermafbeelding kan met LeerTekst worden geopend.

Klik dubbel op de schermafbeelding die u wilt openen.

Door te slepen kunt u een deel van het PICT-bestand dat in LeerTekst wordt afgebeeld selecteren, waarna u die selectie kunt kopiëren naar het Plakboek of naar een ander document. De grootte van de selectie die u in LeerTekst kunt kopiëren hangt af van de geheugenruimte die u voor het programma hebt gereserveerd.

❖ *Wat u ook met schermafbeeldingen kunt doen.* U kunt een schermafbeelding openen met een programma dat overweg kan met PICT-bestanden door het symbool van het document naar het symbool van het programma te slepen of door het document vanuit het programma te openen. ❖

➤ *Zie ook:* "De geheugenruimte van een programma veranderen" in hoofdstuk 3

Schijven en schijfeenheden

Schijven zijn het belangrijkste opslagmedium voor de Macintosh. Elke Macintosh heeft ten minste één interne 3.5-inch schijfeenheid en de meeste computers hebben ook een ingebouwde harde schijf.

De systeemprogrammatuur en de meeste programma's worden geleverd op 3.5-inch schijven. Deze schijven zijn ideaal om gegevens mee te nemen en reservekopieën van belangrijk werk te maken.

Harde schijven hebben het voordeel dat ze een grote opslagcapaciteit hebben en snel werken, maar ze zijn minder gemakkelijk mee te nemen dan 3.5-inch schijven.

3.5-inch schijven gebruiken

De schijven die voor de Macintosh worden gebruikt, zijn buigzame plastic schijven in een harde plastic behuizing met een doorsnede van 3,5 inch (circa 9 centimeter). Het metalen afdekplaatje aan de voorzijde schuift opzij als u de schijf in de schijfeenheid plaatst, waardoor de gegevens op de schijf gelezen kunnen worden. Deze schijf is voorzien van een magnetische laag zoals ook op geluidsband is aangebracht.

Opslagcapaciteit van schijven

De hoeveelheid gegevens die u op een schijf kunt opslaan, wordt bepaald door de capaciteit van de schijf, de schijfeenheid die u gebruikt en de wijze waarop de schijf is *geïnitialiseerd*, dat wil zeggen, hoe het schijfoppervlak elektronisch geschikt is gemaakt voor de opslag van gegevens.

Er zijn 3.5-inch schijven met drie verschillende capaciteiten voor de Macintosh:

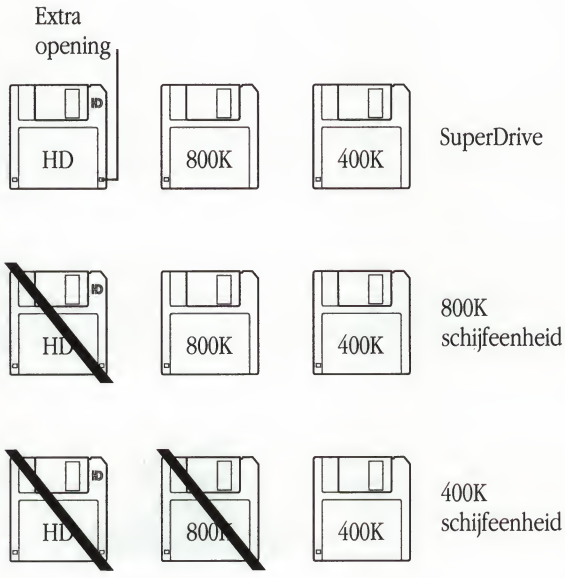
- 400 kilobyte (K)
- 800K
- 1,4 megabyte (MB)

Raadpleeg het boekje *Speciale mogelijkheden en specificaties* voor informatie over de schijven die u voor uw type Macintosh kunt gebruiken.

HD-schijven en een SuperDrive

Schijven met een capaciteit van 1,4 MB zijn schijven met een *hoge dichtheid*. Deze kunt u alleen in een Apple SuperDrive™ gebruiken. Op de behuizing of het metalen afdekplaatje staat meestal de aanduiding "HD" (*high density* of hoge dichtheid). HD-schijven zijn ook voorzien van een extra opening in de behuizing van de schijf (als u de achterkant van de schijf voor u hebt, zit de opening rechtsboven), waaraan de SuperDrive dit type schijf kan herkennen.

△ **Belangrijk.** Gebruik de HD-schijven alleen in een SuperDrive. U kunt deze schijven niet gebruiken in schijfeenheden die alleen schijven van 800K of 400K accepteren. (Zie afbeelding 6-1.) △

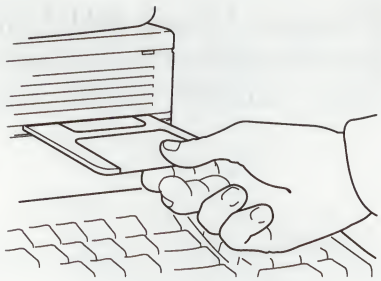

Afbeelding 6-1 Schijfeenheden met bijpassende 3.5-inch schijven

De SuperDrive kan alle drie de 3.5-inch schijven lezen—400K, 800K en 1,4 MB. Een SuperDrive kan ook 3.5-inch schijven lezen die zijn geïnitialiseerd voor MS-DOS computers.

➤ *Zie ook:* "Een 3.5-inch schijf beveiligen" in dit hoofdstuk
"3.5-inch schijven en schijfeenheden" in hoofdstuk 9
Bijlage C, "Apple Bestandsuitwisseling en MS-DOS"

Een schijf in de schijfeenheid plaatsen

Plaats de schijf in de eenheid met het metalen plaatje naar voren en het etiket naar boven.

Op het scherm verschijnt het symbool van de schijf of een bericht dat de schijf niet kan worden gelezen.

➤ *Zie ook:* "Een 3.5-inch schijf initialiseren en een naam geven" verderop
"Een schijf controleren en herstellen" in hoofdstuk 9

Een schijf verwijderen vanaf het bureaublad

Het is zeer eenvoudig een schijf en het schijfsymbool van het bureaublad te verwijderen. De beschreven methode kunt u ook gebruiken voor CD-ROM schijven of gemeenschappelijke schijven.

1 Selecteer het symbool van de gewenste schijf.

2 Kies 'Berg op' uit het het Archief-menu.

De schijf komt uit de schijfeenheid en het symbool verdwijnt van het bureaublad.

❖ *Snel alternatief.* U kunt een schijf ook verwijderen door het symbool van de schijf naar de prullenmand te slepen. (Als u een schijf in de prullemand gooit, wordt de schijf *niet* gewist.) ❖

In tabel 6-1 ziet u een overzicht van de methoden voor het verwijderen van een 3.5-inch schijf.

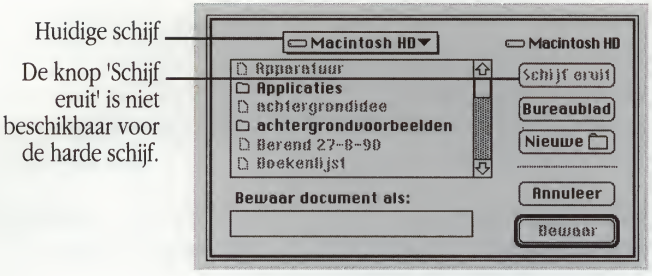
Tabel 6-1 Verschillende manieren om een 3.5-inch schijf te verwijderen

Methode	Resultaat
Selecteer het schijfsymbool en kies 'Berg op' uit het Archief-menu (toetsenbord-equivalent: ⌘-Y)	De schijf wordt verwijderd en het schijfsymbool verdwijnt
Sleep het schijfsymbool naar de prullenmand	De schijf wordt verwijderd en het schijfsymbool verdwijnt
Selecteer het schijfsymbool en kies 'Schijf eruit' uit het Speciaal-menu (toetsenbord-equivalent: ⌘-E)	De schijf wordt verwijderd, maar het schijfsymbool blijft, zij het grijs, op het bureaublad staan

➤ *Zie ook:* "Een 3.5-inch schijf initialiseren en een naam geven" in dit hoofdstuk
"Een schijf controleren en herstellen" in hoofdstuk 9
"U kunt een 3.5-inch schijf niet uit de schijfeenheid verwijderen" in hoofdstuk 10

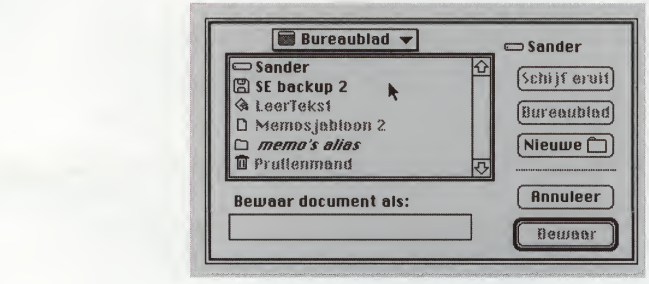
Een schijf verwijderen vanuit een programma

Als u in een programma werkt, kunt u een schijf verwijderen door een commando zoals 'Open' of 'Bewaar als' te kiezen waarmee een dialoogvenster met een index wordt geopend.

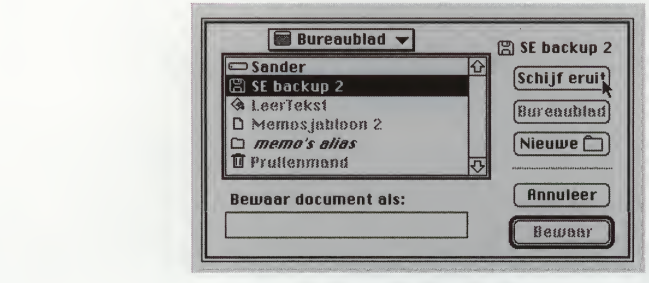
1 Klik in het dialoogvenster dat u hebt geopend op 'Bureaublad'.

Sla deze stap over als de schijf die u wilt verwijderen al in het venster zichtbaar is.

2 Klik op de naam van de gewenste schijf.

Als het een 3.5-inch schijf of een CD-ROM schijf betreft, is de knop 'Schijf eruit' beschikbaar.

3 Klik op 'Schijf eruit' om de schijf te verwijderen.

De schijf wordt verwijderd. Het grijze symbool van de geselecteerde schijf blijft op het bureaublad staan.

➤ *Zie ook:* "Een 3.5-inch schijf initialiseren en een naam geven" (verderop)
"Een schijf controleren en herstellen" in hoofdstuk 9
"U kunt een 3.5-inch schijf niet uit de schijfeenheid verwijderen" in hoofdstuk 10

Een 3.5-inch schijf initialiseren en een naam geven

Als u een nieuwe schijf wilt gebruiken, moet u deze eerst geschikt maken voor de opslag van gegevens. Dit proces noemt men *initialiseren* of *formatteren.* Als er al gegevens op de schijf staan, worden deze door het initialiseren gewist.

Als u een schijf initialiseert, geeft u de schijf ook een naam.

▲ **Attentie.** Als u een schijf initialiseert, worden alle gegevens op de schijf gewist. Zorg er dus voor dat er geen belangrijke bestanden staan op een schijf die u gaat initialiseren. ▲

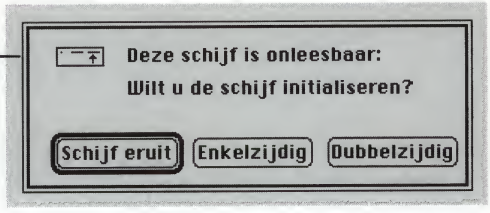
Bericht voor een HD-schijf

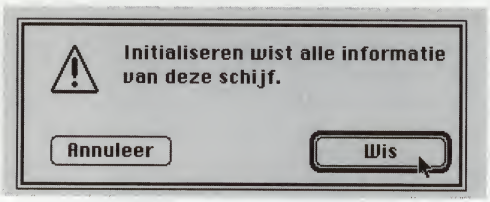
1 Plaats een nieuwe schijf in de schijfeenheid en klik op 'Initialiseer' (voor een HD-schijf), 'Dubbelzijdig' (voor een 800K schijf) of 'Enkelzijdig' (voor een 400K schijf).

Als de schijf al is geïnitialiseerd met een ander type computer, krijgt u een bericht dat de schijf geen Macintosh schijf is.

Bericht voor een enkelzijdige 400K schijf of een dubbelzijdige 800K schijf

▶

2 Klik op 'Wis' als u de schijf wilt initialiseren.

Klik op 'Annuleer' als u niet wilt dat de schijf wordt gewist.

3 Typ een naam voor de schijf en klik op 'OK'.

De schijf wordt geïnitialiseerd en het schijfsymbool verschijnt op het bureaublad.

Als u geen naam typt, krijgt de schijf de naam 'Naamloos'. U kunt de schijf een andere naam geven door op de naam te klikken en een nieuwe naam te typen.

➤ *Zie ook:* Bijlage C, "Apple Bestandsuitwisseling en MS-DOS"

Een 3.5-inch schijf wissen

Om een schijf die al is geïnitialiseerd te wissen, kiest u het commando 'Wis schijf' uit het Speciaal-menu. De schijf wordt dan opnieuw geïnitialiseerd.

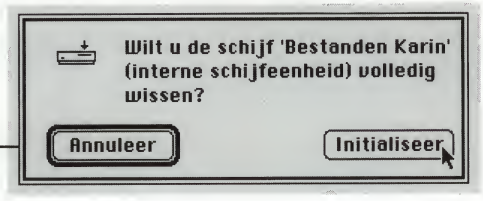

1 **Selecteer het symbool van de schijf die u wilt wissen.**

2 **Kies 'Wis schijf' uit het Speciaal-menu.**

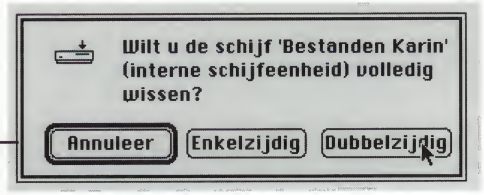
U wordt gevraagd de bewerking te bevestigen. Als u een 400K of een 800K schijf gebruikt, moet u dit aangeven.

Opties voor een HD-schijf

3 **Klik op 'Initialiseer' of klik op 'Enkelzijdig' of 'Dubbelzijdig'.**

De schijf wordt gewist en opnieuw geïnitialiseerd. De naam van de schijf verandert niet.

Opties voor een enkelzijdige 400K schijf of een dubbelzijdige 800K schijf

De naam van een 3.5-inch schijf wijzigen

U wijzigt de naam van een 3.5-inch schijf op dezelfde manier als u de naam van andere symbolen op het bureaublad wijzigt.

1 Klik op de naam (niet op het symbool) van de schijf waarvan u de naam wilt wijzigen.

Er verschijnt een vak rond de naam en de tekst is geselecteerd.

Knipperend invoegpunt

2 Typ een nieuwe naam voor de schijf.

Het invoegpunt knippert rechts van de tekst die u typt.

3 Klik buiten het symbool van de schijf.

Als u klikt, wordt de nieuwe naam opgeslagen en wordt het symbool gedeselecteerd.

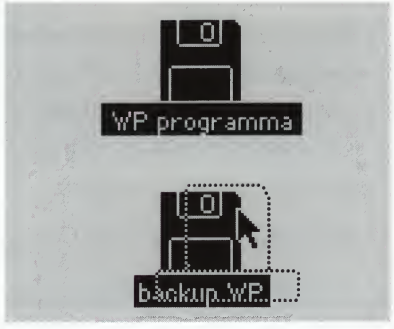
Een reservekopie van een 3.5-inch schijf maken

Hoewel 3.5-inch schijven zeer lang meegaan, kunnen ze beschadigd of versleten raken. Daarom doet u er verstandig aan om reservekopieën te maken van belangrijk werk en programma's.

U kunt bijvoorbeeld kopieën maken van afzonderlijke bestanden, maar u kunt ook kopieën van hele schijven maken. Voor opstartschijven en schijven met originele systeemprogrammatuur of programma's is dit laatste zeer aan te raden.

1 Wijs het symbool aan van de 3.5-inch schijf waarvan u een kopie wilt maken (de *bronschijf*).

2 Sleep het symbool van deze schijf naar het symbool van de schijf waarop u de kopie wilt zetten (de *doelschijf*).

De doelschijf kan zowel een 3.5-inch schijf zijn als een harde schijf. Als de doelschijf een 3.5-inch schijf is, verschijnt er een bericht.

3 Lees het bericht goed om vergissingen te voorkomen en klik op 'OK'.

Als u op 'Annuleer' klikt in plaats van op 'OK', wordt er geen reservekopie gemaakt.

➤ *Zie ook:* "Een 3.5-inch schijf initialiseren en een naam geven" in dit hoofdstuk
"Een reservekopie maken van een harde schijf" in dit hoofdstuk

Een harde schijf gebruiken

Een harde schijf bestaat uit één of meer metalen schijven die vast in een schijfeenheid zitten. Dit gesloten systeem maakt het mogelijk gegevens zeer snel op te halen en op te slaan. U kunt op een harde schijf 20 tot 160 MB, of zelfs meer, aan gegevens opslaan.

Wees voorzichtig met een harde schijf

Omdat de onderdelen van een harde schijf dicht op elkaar liggen en zeer snel bewegen als de schijf is ingeschakeld, is het van belang dat u een harde schijf voorzichtig behandelt.

Neem de volgende punten in acht als u met een harde schijf werkt:

- Zorg dat de harde schijf zo min mogelijk heen en weer schudt. Verplaats de Macintosh nooit als de harde schijf is ingeschakeld.
- Sommige Macintosh computers kunnen niet alleen horizontaal staan maar ook op hun kant worden gebruikt. Als dit voor uw Macintosh geldt, dient u de instructies te lezen in het boekje met installatie-instructies dat bij uw computer is geleverd. Plaats uw computer niet op zijn kant als niet duidelijk is aangegeven dat uw model hiervoor geschikt is. Als u het wel doet, kunt u de harde schijf beschadigen.
- Zorg dat de harde schijf op een stevige, vlakke ondergrond staat.
- Gebruik de harde schijf alleen bij temperaturen tussen de 10 en 40 graden Celsius en bij een luchtvochtigheid tussen de 20 en 80 procent.
- Zorg dat u geen vloeistoffen morst op of in de buurt van de harde schijf.
- Houd schadelijke dampen, zoals van oplosmiddelen, uit de buurt van schijven.

Een harde schijf voor het eerst initialiseren en een naam geven

Met behulp van het programma Apple HD SC Installatie, dat bij de systeemprogrammatuur wordt geleverd (op de schijf *Schijfbeheer*), kunt u een harde schijf initialiseren en een naam geven.

De interne harde schijven in de meeste Macintosh modellen zijn al in de fabriek geïnitialiseerd en hoeven niet opnieuw te worden geïnitialiseerd. Als de schijf in uw computer al is geïnitialiseerd, ziet u het symbool van de schijf op het bureaublad als u de computer voor het eerst aanzet. (Zie afbeelding 6-2.)

Afbeelding 6-2 Het symbool van de harde schijf van de Macintosh

▲ **Attentie.** Als u een harde schijf hebt met daarop het besturingssysteem A/UX, moet u deze schijf *niet* initialiseren omdat A/UX anders wordt gewist. Raadpleeg de handleiding bij A/UX voor de juiste instructies. ▲

1 **Klik dubbel op het symbool van Apple HD SC Installatie.**

Er verschijnt een dialoogvenster.

▶

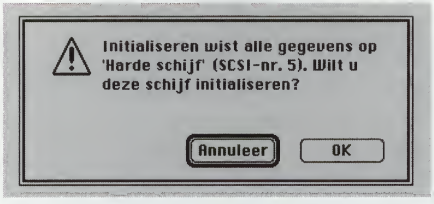
2 Klik zonodig op 'Andere schijf' om de gewenste schijf te selecteren.

Het SCSI-ID-nummer van de huidige harde schijf staat boven 'Andere schijf'. Het ID-nummer van een interne harde schijf is 0. Het ID-nummer van een externe harde schijf is standaard ingesteld op 5.

3 Klik op 'Initialiseer' als het nummer en eventueel de naam van de gewenste harde schijf zichtbaar zijn.

Er verschijnt een dialoogvenster waarin u het initialiseren kunt bevestigen of annuleren.

4 Klik op 'OK' om de harde schijf te initialiseren.

Berichten geven aan hoe ver de procedure is gevorderd. (Als het bericht meldt dat het initialiseren is mislukt, voert u de initialisatie opnieuw uit. Als het weer mislukt, raadpleegt u uw Apple reseller.)

5 **Typ een naam voor de harde schijf en klik op 'OK'.**

Als de schijf al eerder is geïnitialiseerd, verschijnt dit dialoogvenster niet.

6 **Klik op 'Stop' als het bericht verschijnt dat het initialiseren is gelukt.**

➤ *Zie ook:* "Het SCSI-ID-nummer instellen" in hoofdstuk 8
"Een schijf controleren en herstellen" in hoofdstuk 9

Een harde schijf wissen

Met het commando 'Wis schijf' kunt u een harde schijf wissen. Als u dit commando kiest, wordt de schijf opnieuw geïnitialiseerd.

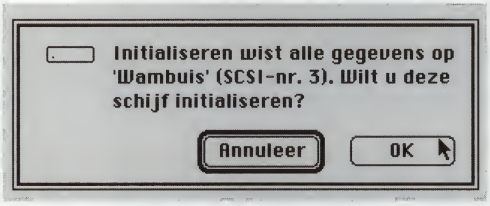

1 **Selecteer het symbool van de harde schijf die u wilt wissen.**

2 **Kies 'Wis schijf' uit het Speciaal-menu.**

Er verschijnt een venster waarin u het wissen kunt bevestigen of annuleren.

3 **Klik op de knop 'OK'.**

Als u op 'Annuleer' klikt, wordt de procedure gestopt.

De naam van een harde schijf wijzigen

U wijzigt de naam van een harde schijf op dezelfde manier als u de naam van andere symbolen op het bureaublad wijzigt.

1 Klik op de naam van de harde schijf waarvan u de naam wilt wijzigen.

Er verschijnt een vak rond de naam wanneer deze is geselecteerd.

2 Type een nieuwe naam voor de schijf.

Het invoegpunt knippert rechts van de tekens die u typt.

3 Klik buiten het symbool van de harde schijf.

De nieuwe naam wordt opgeslagen en het symbool wordt gedeselecteerd.

△ **Belangrijk.** Het is niet mogelijk de naam te wijzigen van een harde schijf die voor het gemeenschappelijk gebruik van bestanden wordt gebruikt. △

Een reservekopie maken van een harde schijf

U kunt op de gebruikelijke manier reservekopieën maken van bestanden op een harde schijf (door de symbolen naar het symbool van een andere schijf te slepen).

Er zijn ook programma's in de handel waarmee u enkele of alle bestanden van een harde schijf naar een andere harde schijf, een tape backup-apparaat of een reeks 3.5-inch schijven kunt kopiëren.

Zorg ervoor dat u met een van deze methoden regelmatig reservekopieën maakt van uw belangrijke bestanden.

➤ *Zie ook:* "Een reservekopie maken van een 3.5-inch schijf" in dit hoofdstuk
"Een reservekopie maken" in hoofdstuk 3

De zoekvolgorde tijdens het opstarten

Als u de Macintosh start, zoekt de computer in de aangesloten schijfeenheden naar de opstartschijf (een schijf met daarop een Systeemmap). Dit zoeken gebeurt in een standaardvolgorde, de *zoekvolgorde*. Eerst wordt gezocht in de 3.5-inch schijfeenheden en vervolgens op de externe en interne harde schijven.

In het regelpaneel 'Opstartschijf' kunt u opgeven op welke harde schijf de computer het eerst moet gaan zoeken.

Volgorde van zoeken naar een opstartschijf

De Macintosh houdt bij het zoeken naar de opstartschijf de volgende volgorde aan:

- de interne 3.5-inch schijfeenheid
- de tweede interne 3.5-inch schijfeenheid (indien aanwezig)
- een externe 3.5-inch schijfeenheid (indien aanwezig)
- de harde schijf die is opgegeven in het regelpaneel 'Opstartschijf'
- een interne SCSI-harde schijf (de computer laat de interne schijfeenheid enige seconden op snelheid komen)
- een externe SCSI-harde schijf (als er meer zijn, wordt gezocht op SCSI-ID-nummer, van hoog naar laag)
- een interne harde schijf (de computer zoekt nogmaals in deze schijfeenheid en wacht opnieuw enige seconden)

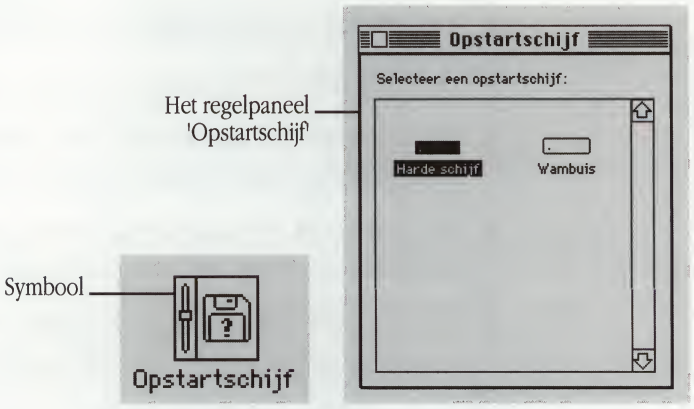
Als er geen opstartschijf is gevonden, verschijnt het symbool van een 3.5-inch schijf met een knipperend vraagteken en wacht de computer tot er een opstartschijf in een 3.5-inch schijfeenheid wordt geplaatst.

Als u een of meer externe harde schijven bij uw Macintosh gebruikt, moet u deze een paar seconden eerder dan de computer aanzetten, omdat ze enige tijd nodig hebben om op snelheid te komen.

➤ ***Zie ook:*** "Programma's en documenten automatisch openen" in hoofdstuk 2
"Het SCSI-ID-nummer instellen" in hoofdstuk 8

Een harde schijf als opstartapparaat kiezen

Als u meer dan één harde schijf op uw Macintosh hebt aangesloten, kunt u opgegeven welke daarvan u wilt gebruiken als opstartschijf. Hiervoor gebruikt u het regelpaneel 'Opstartschijf'. (Zie afbeelding 6-3.)

Afbeelding 6-3 Het symbool en het venster van het regelpaneel 'Opstartschijf'

Als u opgeeft dat u een bepaalde schijf als opstartschijf wilt gebruiken, zoekt de computer eerst op die schijf naar een Systeemmap. Als de Systeemmap is gevonden, wordt de schijf gebruikt om op te starten.

1 Klik dubbel op het symbool van het regelpaneel 'Opstartschijf'.

U vindt 'Opstartschijf' in de map 'Regelpanelen' die u via het Apple-menu opent.

2 Klik op het symbool van de schijf die u als opstartschijf wilt gebruiken.

Als u klaar bent, kunt u de map 'Regelpanelen' het beste weer sluiten.

De eerstvolgende keer dat u opstart, wordt de schijf gebruikt die u als opstartschijf hebt opgegeven, als die schijf tenminste een Systeemmap bevat en als er geen 3.5-inch schijf met een Systeemmap in de schijfeenheid is geplaatst. Als de harde schijf geen functionerende Systeemmap bevat, zoekt de Macintosh op de andere harde schijven, als die eventueel op de computer zijn aangesloten.

- *De interne harde schijf bij het opstarten negeren.* U kunt voorkomen dat er bij het opstarten op de interne harde schijf van de Macintosh wordt gezocht door ⌘-Option-Shift-Delete ingedrukt te houden terwijl de computer opstart. ❖

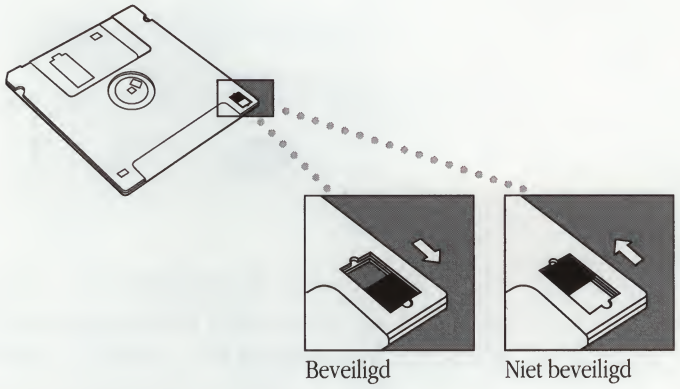
Gegevens beveiligen

U kunt zorgen dat de gegevens op een 3.5-inch schijf niet kunnen worden gewijzigd door de schijf zelf te beveiligen of door afzonderlijke documenten en programma's te beveiligen met het commando 'Info' uit het Archief-menu.

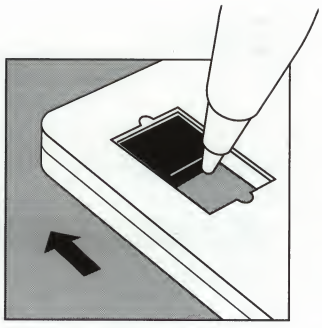
De gegevens op een beveiligde schijf of in een beveiligd bestand kunnen niet worden gewijzigd of verwijderd. Wel kunt u de bestanden openen en kopiëren.

Een 3.5-inch schijf beveiligen

U kunt een 3.5-inch schijf beveiligen met het schuifje in een van de hoeken aan de achterzijde van de schijf. In afbeelding 6-4 ziet u hoe u de beveiliging aanbrengt en weer opheft.

Afbeelding 6-4 De beveiliging van een 3.5-inch schijf aanbrengen en verwijderen

Duw het schuifje naar de rand van de schijf met de punt van een balpen of iets dergelijks (bijvoorbeeld uw vinger).

De schijf is beveiligd als het schuifje vlak bij de rand zit en de opening eronder zichtbaar is.

Door het schuifje terug te duwen (de opening in de schijf wordt dan bedekt), heft u de beveiliging weer op.

Documenten of programma's beveiligen

Met het commando 'Info' kunt u documenten of programma's beveiligen.

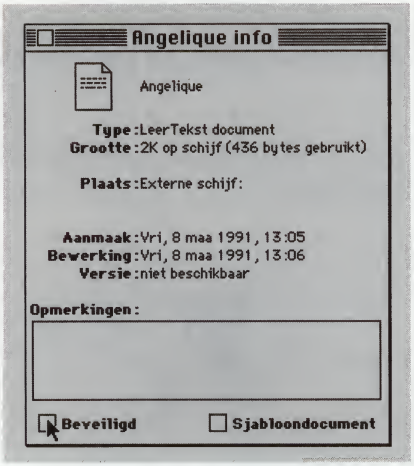

1 **Selecteer het symbool van het document of programma dat u wilt beveiligen.**

2 Kies 'Info' uit het Archief-menu.

Het infovenster wordt geopend.

3 Klik op 'Beveiligd' in de linker benedenhoek.

4 Klik in het sluitvak om het infovenster te sluiten.

Het document of programma is nu beveiligd.

❖ *Een beveiligd document of programma verwijderen.* U kunt een beveiligd document of programma verwijderen door het naar de prullemand te slepen en vervolgens Option ingedrukt te houden terwijl u het commando 'Leeg prullenmand' uit het Speciaal-menu kiest. ❖

Een beveiligd programma werkt soms niet helemaal goed.

❖ *Mappen beveiligen.* U kunt het commando 'Info' niet gebruiken om mappen te beveiligen, maar u kunt wel de inhoud van een map en van gemeenschappelijke mappen beveiligen. ❖

❖ *Een alias beveiligen.* U kunt een alias beveiligen, maar daarmee is het oorspronkelijke bestand niet eveneens beveiligd. Door een alias te beveiligen, zorgt u er alleen voor dat de alias niet per ongeluk kan worden verwijderd. ❖

➤ ***Zie ook:*** "De toegang tot uw Macintosh beperken" in hoofdstuk 4 van de *Macintosh Netwerkhandleiding*
Hoofdstuk 5, "Toegangsprivileges", in de *Macintosh Netwerkhandleiding*

Voorkeuren instellen voor uw Macintosh

U kunt bepaalde standaardinstellingen van de Macintosh gedeeltelijk aanpassen aan uw eigen voorkeuren. Aanpassen kunt u onder andere

- de werking van de muis
- de werking van het toetsenbord
- het geluid en de geluidssterkte
- de tijd en de datum
- het bureaublad
- kleuren of grijstinten van uw beeldscherm
- de lettertypen en geluiden die de computer gebruikt

De meeste aanpassingen voert u uit met behulp van regelpanelen. Andere aanpassingen worden uitgevoerd met behulp van bureau-accessoires of andere onderdelen van de systeemprogrammatuur. De helderheid van het beeldscherm kan op sommige modellen worden aangepast met behulp van een regelaar op de computer of het beeldscherm.

Bij het uitvoeren van aanpassingen met behulp van regelpanelen of bureau-accessoires kunt u hulpinformatie krijgen over de vensters, symbolen, menucommando's en dialoogvensters door de helpballonnen in te schakelen via het Help-menu.

➤ *Zie ook:* "Helpballonnen in- en uitschakelen" in hoofdstuk 1

Het Apple-menu aanpassen

Via het Apple-menu krijgt u snel toegang tot bestanden die u vaak gebruikt—programma's, bureau-accessoires, documenten, mappen en zelfs aliassen voor schijven en file servers. U kunt onderdelen aan dit menu toevoegen of opgenomen onderdelen verwijderen.

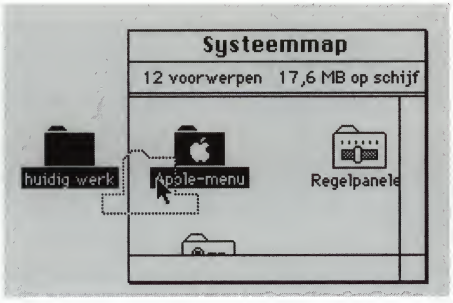
Tijdens het installeren van de systeemprogrammatuur worden de bureau-accessoires Calculator, Kiezer, Notitieblok, Plakboek, Puzzel, Regelpanelen, Toetsen en Wekker in het Apple-menu geplaatst. Als uw Macintosh een speciaal bureau-accessoire heeft (zoals de Batterij voor de Macintosh Portable), wordt dit tijdens het installeren ook in het Apple-menu geplaatst.

Als een onderdeel eenmaal in het Apple-menu is opgenomen, kunt u het openen door de naam uit het menu te kiezen.

➤ *Zie ook:* "Een alias gebruiken om een bestand te openen" in hoofdstuk 5

Onderdelen toevoegen aan het Apple-menu

Om onderdelen toe te voegen aan het Apple-menu, sleept u de symbolen van die onderdelen naar de map 'Apple-menu', die is opgeslagen in de Systeemmap van uw opstartschijf.

Sleep de onderdelen naar de map 'Apple-menu' in de Systeemmap.

De onderdelen worden direct aan het menu toegevoegd.

Om te controleren of de onderdelen inderdaad zijn toegevoegd, kunt u het Apple-menu openen.

Om onderdelen uit het Apple-menu te verwijderen, sleept u de symbolen van die onderdelen uit de map 'Apple-menu'.

❖ *Tip.* Als u regelmatig onderdelen wilt toevoegen aan of verwijderen uit het Apple-menu, kan het handig zijn om een alias voor de map te maken en deze op het bureaublad te plaatsen. ❖

Regelpanelen gebruiken

In de systeemprogrammatuur zijn diverse regelpanelen opgenomen, waarmee u verschillende onderdelen van uw systeem kunt aanpassen.

Aliassen maken voor de regelpanelen

Tijdens het installeren van de systeemprogrammatuur wordt een alias van de map 'Regelpanelen' in het Apple-menu geplaatst. Als u een bepaald regelpaneel vaak gebruikt, kunt u een alias voor dat paneel maken en die op het bureaublad, in het Apple-menu of op een andere handige plaats zetten. Op die manier kunt u het regelpaneel snel openen.

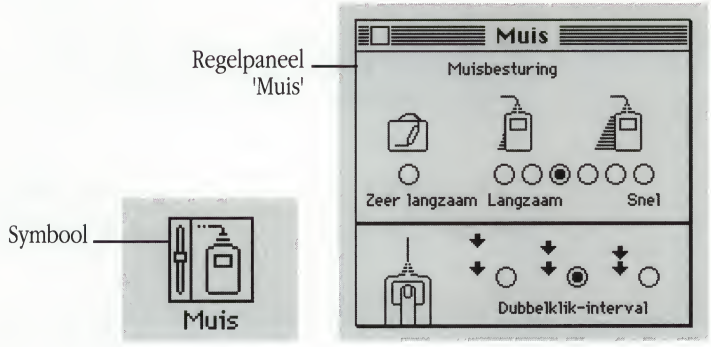
△ **Belangrijk.** Om problemen met de regelpanelen te voorkomen, dient u de originele regelpanelen in de map 'Regelpanelen' in de Systeemmap te laten staan. △

Om een regelpaneel te openen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het symbool van het regelpaneel. U kunt ook het symbool selecteren en vervolgens 'Open' kiezen uit het Archief-menu.

➤ *Zie ook:* "Onderdelen toevoegen aan het Apple-menu" eerder in dit hoofdstuk
"Regelpanelen" in hoofdstuk 1
"Een programma of alias opnemen in het Apple-menu" in hoofdstuk 3
"Een alias gebruiken om een bestand te openen" in hoofdstuk 5
"Een netwerkverbinding kiezen" in hoofdstuk 2 van de *Macintosh Netwerkhandleiding*
"De samengebruik-activiteit bekijken" in hoofdstuk 4 van de *Macintosh Netwerkhandleiding*

De muisbesturing instellen

In het regelpaneel 'Muis' kunt u twee onderdelen van de muisbesturing veranderen—de afstand waarover de aanwijzer verschuift als u de muis beweegt en het dubbelklik-interval. In afbeelding 7-1 ziet u het symbool en het venster van het regelpaneel 'Muis'.

Afbeelding 7-1 Het symbool en het venster van het regelpaneel 'Muis'

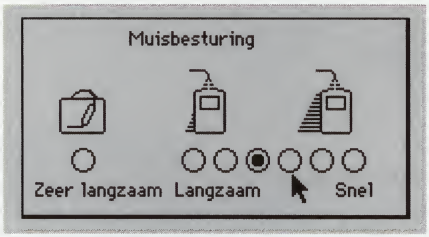
De snelheid van de aanwijzer instellen

De verhouding tussen de bewegingen van de muis en die van de aanwijzer, de *muisbesturing*, kunt u op verschillende manieren instellen.

Als u de systeemprogrammatuur installeert, staat de muisbesturing op een gemiddelde waarde ingesteld. U kunt de muisbesturing instellen op:

- Langzaam—de muis en de aanwijzer verschuiven over dezelfde afstand
- Snel—de aanwijzer verschuift tweemaal zo ver als de muis
- Knoppen tussen 'Langzaam' en 'Snel'—waarmee u uw voorkeur nog preciezer kunt instellen
- Zeer langzaam—de aanwijzer verschuift minder ver dan de muis. Deze instelling is handig wanneer u gaat tekenen met de muis of een grafisch tablet gebruikt.

Om de muisbesturing in te stellen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Muis'.

Klik op de knop die de gewenste snelheid aangeeft.

De aanwijzer beweegt nu met de door u gekozen snelheid. Beweeg de muis om de gekozen snelheid uit te proberen.

De gekozen snelheid blijft ingesteld totdat u een andere snelheid kiest.

Het dubbelklik-interval instellen

U kunt het dubbelklik-interval wijzigen als u merkt dat de computer twee afzonderlijke klikken soms interpreteert als een dubbele klik, of een dubbele klik als twee afzonderlijke klikken.

Om het dubbelklik-interval aan te passen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Muis' om het te openen.

Klik op de knop van het gewenste dubbelklik-interval.

Als u klikt, wordt de muisknop op het scherm tweemaal gemarkeerd met het door u gekozen interval.

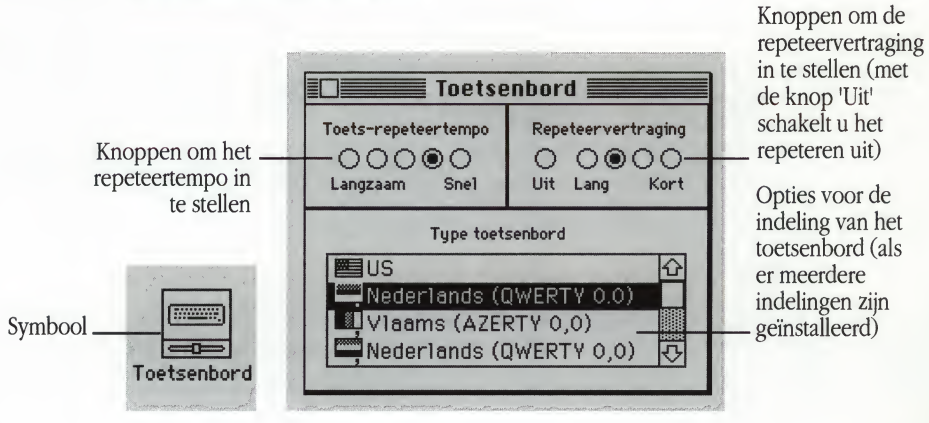
Als uw computer twee klikken interpreteert als een dubbele klik, kiest u een kleiner interval. Als een dubbele klik wordt geïnterpreteerd als twee afzonderlijke klikken, kiest u een groter interval.

Het gekozen interval blijft ingesteld tot u een ander interval kiest.

De werking van het toetsenbord instellen

U kunt instellen met welk tempo een teken wordt herhaald als u een toets ingedrukt houdt en hoe lang het duurt voordat het teken wordt herhaald. Ook kunt u een andere toetsenbordindeling kiezen.

Deze wijzigingen worden ingesteld in het regelpaneel 'Toetsenbord'. In afbeelding 7-2 ziet u het symbool en het venster van het regelpaneel 'Toetsenbord'.

Afbeelding 7-2 Het symbool en het venster van het regelpaneel 'Toetsenbord'

Het repeteertempo instellen

Als u een toets ingedrukt houdt, wordt dit teken op het scherm herhaald totdat u de toets loslaat. Het tempo waarin het teken wordt herhaald, kan worden ingesteld.

Om het repeteertempo in te stellen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Toetsenbord' om het te openen.

Klik op de knop van het gewenste toets-repeteertempo.

Als u het regelpaneel sluit, blijft het gekozen tempo ingesteld totdat u een ander tempo kiest.

De repeteervertraging instellen

U kunt het toetsenbord aan uw manier van typen aanpassen door in te stellen na hoeveel tijd een teken wordt herhaald als u een toets ingedrukt houdt. Dit kunt u bijvoorbeeld doen als u merkt dat tekens vaak worden herhaald zonder dat dit de bedoeling is.

Om de repeteervertraging in te stellen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Toetsenbord' om het te openen.

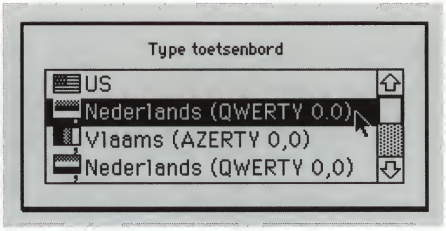
Klik op de knop voor de gewenste vertraging.

Als u op de knop 'Uit' klikt, schakelt u het repeteren uit.

De gekozen vertraging blijft ingesteld totdat u een andere vertraging kiest.

Een andere toetsenbordindeling kiezen

Om een ander toetsenbord te selecteren, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Toetsenbord' om het te openen.

Klik op de naam van het toetsenbord dat u wilt gebruiken.

Uw keuze blijft ingesteld totdat u een andere toetsenbordindeling kiest.

Het geluid en het volume instellen

U kunt de geluidssterkte en het waarschuwingssignaal van uw computer instellen, en waarschuwingssignalen toevoegen of verwijderen.

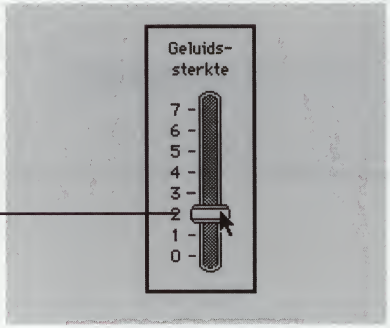
In het regelpaneel 'Geluid' kunt u de geluidssterkte en het waarschuwingssignaal instellen. In afbeelding 7-5 ziet u het symbool en het geopende venster van het regelpaneel 'Geluid'.

Afbeelding 7-3 Het symbool en het venster van het regelpaneel 'Geluid'

De geluidssterkte instellen

U kunt kiezen uit acht geluidsniveaus voor de ingebouwde luidspreker van de Macintosh. Om de geluidssterkte in te stellen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Geluid' om het te openen.

Sleep het schuifje naar de gewenste geluidssterkte.

Als u de muisknop loslaat, hoort u eenmaal het geluidssignaal op de sterkte die u hebt ingesteld.

Als u de geluidssterkte hebt ingesteld op 0, hoort u geen geluidssignaal. In plaats daarvan knippert de menubalk één keer.

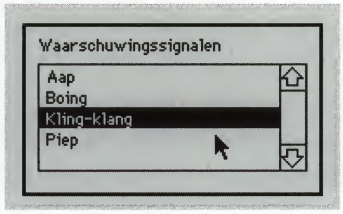
De gekozen geluidssterkte blijft ingesteld totdat u een andere sterkte kiest.

➤ *Zie ook:* "Het waarschuwingssignaal instellen" (volgende gedeelte)

Het waarschuwingssignaal instellen

In veel programma's wordt een waarschuwingssignaal gegeven als er een bericht op het scherm verschijnt of als u een commando geeft dat de Macintosh niet herkent. U kunt kiezen uit verschillende geluiden.

Om het waarschuwingssignaal in te stellen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Geluid' om het te openen.

Klik op de naam van het gewenste geluid.

Als u de muisknop loslaat, hoort u het gekozen geluid.

Uw keuze blijft ingesteld totdat u een ander geluid kiest.

- *Stil signaal.* Als u de geluidssterkte hebt ingesteld op 0, hoort u geen geluidssignaal. In plaats daarvan knippert de menubalk één keer. ❖

➤ ***Zie ook:*** "De geluidssterkte instellen" (vorige gedeelte)

Een geluid installeren

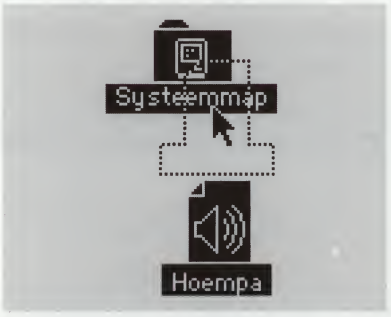
In het regelpaneel 'Geluid' staat een aantal standaardgeluiden die u kunt gebruiken als waarschuwingssignaal. U kunt hier zelf geluiden aan toevoegen. Om een geluid te installeren, voegt u het toe aan het System-bestand in de Systeemmap.

Een geluid heeft een speciaal symbool (zie afbeelding 7-4). Om een geluid te beluisteren, klikt u dubbel op het symbool.

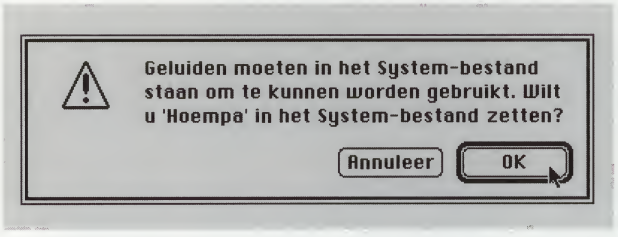
Afbeelding 7-4 Het symbool van een geluidbestand

Als u een geluid in het System-bestand hebt geplaatst, kunt u het voortaan kiezen uit het regelpaneel 'Geluid'.

1 Selecteer het geluid dat u wilt installeren en sleep het naar de Systeemmap op uw opstartschijf.

Er verschijnt een dialoogvenster waarin u wordt gevraagd of het geluid moet worden opgeslagen in het System-bestand.

2 Klik op 'OK' om het geluid te installeren.

Een geluid verwijderen

U kunt een geluid verwijderen door het bijbehorende symbool uit het System-bestand (in de Systeemmap) van uw opstartschijf te slepen.

1 **Open de Systeemmap van uw opstartschijf door dubbel op het mapsymbool te klikken.**

2 **Klik dubbel op het symbool van het System-bestand om het te openen.**

3 **Sleep het geluid dat u wilt verwijderen uit het System-bestand.**

U kunt het geluid beluisteren door dubbel op het symbool te klikken.

Geluiden opnemen

Sommige Macintosh computers beschikken over een speciale ingang waarop een microfoon, een CD-speler of een cassetterecorder kan worden aangesloten, zodat u uw eigen geluiden kunt gebruiken op de computer. Alle Macintosh computers kunnen overweg met geluid, maar bij sommige modellen kunt u met behulp van speciale apparatuur ook geluid opnemen.

Een geluid opnemen

Als u wilt experimenteren met de geluidsmogelijkheden van uw computer zonder schijven met kant-en-klare geluiden te kopen, kunt u zelf geluiden opnemen. Om een nieuw geluid op te nemen dat u als waarschuwingssignaal kunt gebruiken, sluit u de microfoon aan op uw computer, zoals wordt beschreven in het boekje met installatie-instructies bij uw computer. Vervolgens kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Geluid' om het te openen.

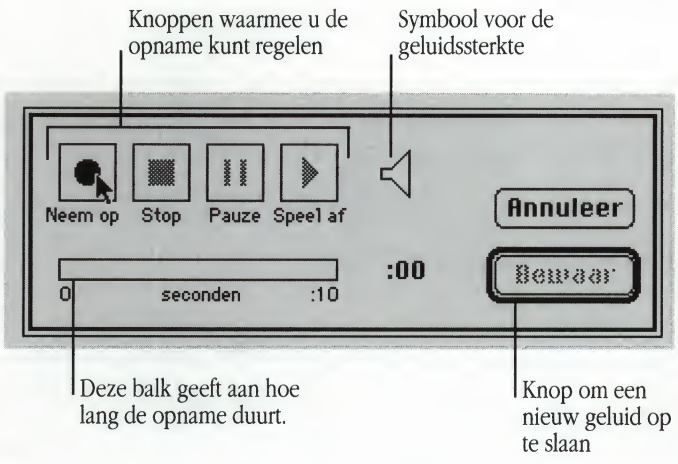
1 Klik op het symbool van de gewenste microfoon of recorder.

Als er slechts één microfoon of recorder is aangesloten op uw computer, is deze al geselecteerd en kunt u deze stap overslaan.

2 Klik op de knop 'Voeg toe'.

Het dialoogvenster voor het opnemen van geluid wordt weergegeven.

3 Klik op de knop 'Neem op' om te beginnen met opnemen.

De opname begint direct. U hebt maximaal tien seconden om het geluid op te nemen. Om het volume van het opgenomen geluid aan te passen, kunt u de geluidssterkte aanpassen of de microfoon verplaatsen.

4 **Klik op 'Stop' om te stoppen met opnemen.**

5 **Klik op 'Speel af' om het opgenomen geluid af te luisteren.**

6 **Klik op 'Bewaar' om het geluid op te slaan.**

Er verschijnt een dialoogvenster waarin u een naam kunt opgeven.

7 **Typ een naam voor het geluid en klik op 'OK'.**

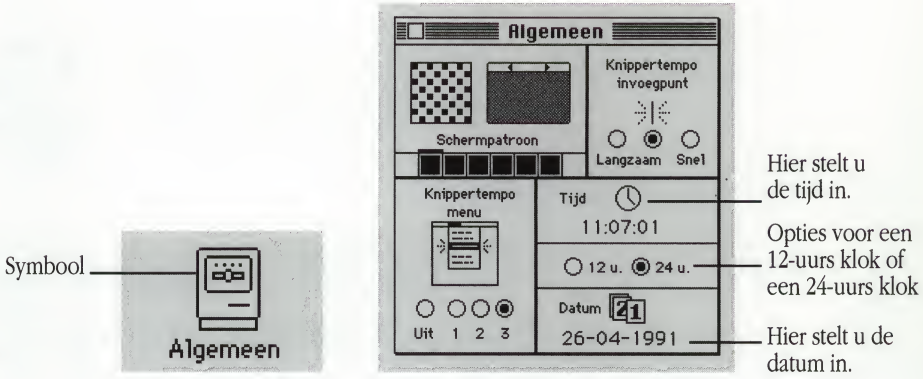
Het nieuwe geluid wordt nu opgeslagen in het Systeembestand. De naam wordt opgenomen in het regelpaneel 'Geluid'.

Als u klaar bent met het opnemen van nieuwe geluiden, sluit u het regelpaneel 'Geluid'.

Tijd en datum instellen

De Macintosh heeft een interne klok die altijd doorloopt. Een batterij in de Macintosh zorgt ervoor dat de tijd en datum doorlopen, ook als de computer wordt uitgeschakeld.

De tijd en de datum kunt u instellen in het regelpaneel 'Algemeen' of in het bureau-accessoire 'Wekker'.

Afbeelding 7-5 Het symbool en het venster van het regelpaneel 'Algemeen'

➤ ***Zie ook:*** "De wekker instellen" verderop in dit hoofdstuk
"De klokbatterij vervangen" in hoofdstuk 9

De tijd of datum wijzigen

De tijd en datum kunnen worden gewijzigd in het regelpaneel 'Algemeen'. Als u de tijd instelt, kunt u kiezen uit een 12-uurs klok en een 24-uurs klok.

Om de tijd of de datum te wijzigen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Algemeen' om het te openen.

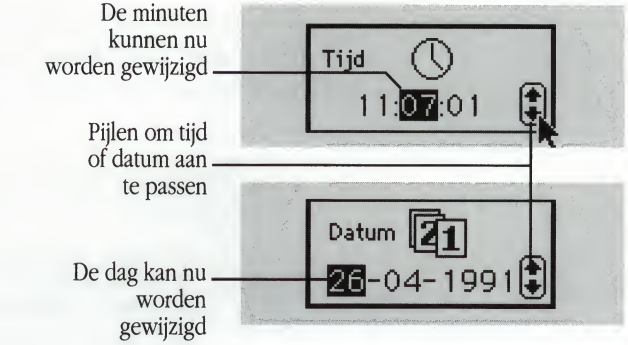
1 Klik op de knop '12 u.' of '24 u.' als u van een 12-uurs klok naar een 24-uurs klok wilt of omgekeerd.

2 Klik op het gedeelte van de tijd of datum dat u wilt veranderen (uren, minuten, seconden, maand, dag, jaar).

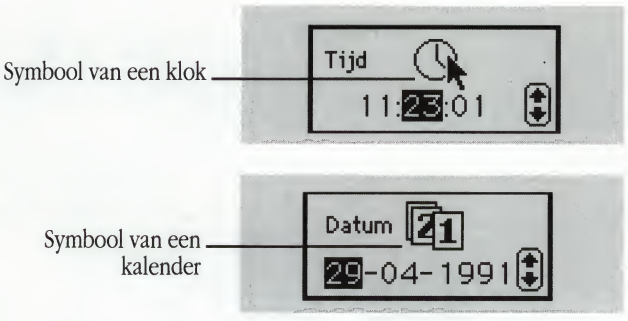
Het gedeelte van de tijd of datum waarop u klikt, wordt gemarkeerd. Rechts van de tijd of datum verschijnen twee pijltjes.

3 Klik op de pijl omhoog of de pijl omlaag totdat u de gewenste tijd of datum op het scherm ziet.

U kunt ook een nieuw getal typen.

4 Klik op het symbool van de klok of het symbool van de kalender om de nieuwe tijd of datum op te slaan.

Het symbool van de klok wordt even gemarkeerd, waarna de nieuwe tijd wordt getoond.

De nieuwe tijd of datum blijft ingesteld totdat u een nieuwe tijd of datum instelt.

- *Een andere plaats om de tijd in te stellen.* U kunt de tijd, datum of een tijdstip ook instellen met de Wekker, een bureau-accessoire dat bij de Macintosh systeemprogrammatuur wordt geleverd. ❖

De Wekker instellen

Met het bureau-accessoire Wekker kunt u een tijdstip opgeven waarop u gewaarschuwd wilt worden. De Wekker maakt deel uit van de systeemprogrammatuur en wordt meestal automatisch met de systeemprogrammatuur geïnstalleerd.

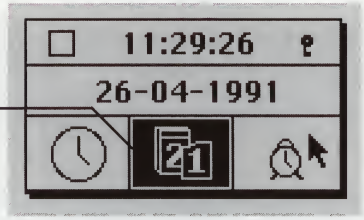
Om de Wekker te openen, kiest u 'Wekker' uit het Apple-menu.

Hendel om de Wekker te vergroten of te verkleinen

1 Klik op de hendel rechts van de tijdsaanduiding om de Wekker uit te breiden.

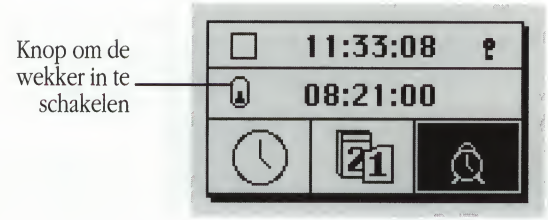
De hendel wijst nu naar beneden en de Wekker is met twee panelen uitgebreid.

Het gemarkeerde vak geeft aan welk element in het middelste paneel wordt weergegeven—in dit geval de datum

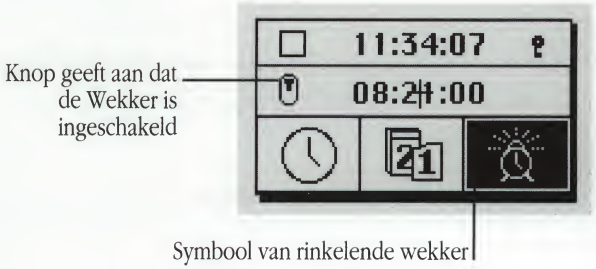
2 Klik op het wekkersymbool rechtsonder om het te selecteren.

Als u op het wekkersymbool klikt, wordt het vak met de wekker gemarkeerd. De tijdsaanduiding in het middelste paneel geeft het tijdstip aan waarop de wekker de laatste keer is ingesteld.

3 Klik op de knop links van de tijd in het middelste paneel om de Wekker in te schakelen.

Het symbool van de rinkelende wekker rechtsonder geeft aan dat de wekker is ingeschakeld. Als u nogmaals klikt, wordt de Wekker weer uitgeschakeld.

4 Klik op het gedeelte van de tijd dat u wilt veranderen.

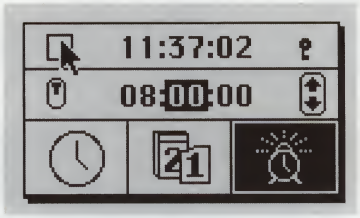
Het geselecteerde gedeelte wordt gemarkeerd. Rechts van de tijd verschijnen twee pijltjes.

5 Klik op de pijl omhoog of de pijl omlaag tot de gewenste tijd op het scherm verschijnt.

U kunt het gewenste getal ook typen.

▶

6 Klik in het sluitvak van de Wekker.

De Wekker gaat alleen af als u op de hendel klikt om de Wekker te verkleinen, als u een ander vak van de klok selecteert, als u in het sluitvak klikt, of als u een ander venster actief maakt.

Als de systeemklok het opgegeven tijdstip bereikt, hoort u eenmaal het waarschuwingssignaal (of knippert de menubalk eenmaal als u het geluid hebt uitgeschakeld). Tegelijkertijd knippert links in de menubalk het symbool van een wekker.

Afbeelding 7-6 Het wekkersymbool in de menubalk

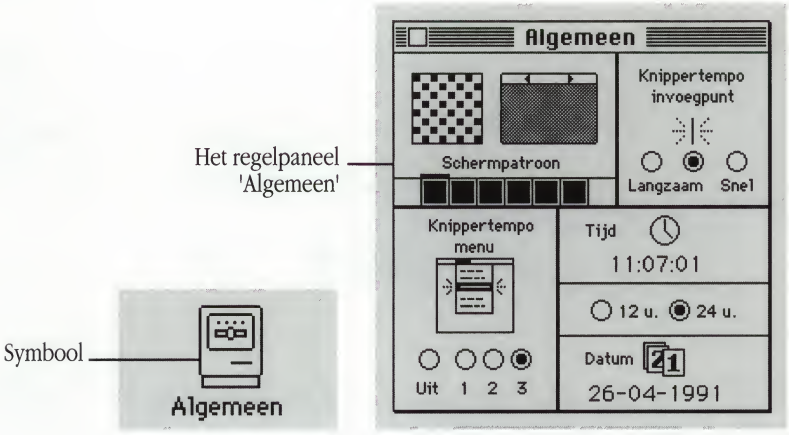
Als de wekker afgaat, opent u de wekker en zet u hem uit om het knipperende symbool te laten verdwijnen.

- *De tijd en de datum instellen.* U kunt de Wekker ook gebruiken om de systeemklok in te stellen. Daartoe selecteert u het symbool van de tijd of de datum en verandert u vervolgens de cijfers. ❖

Het bureaublad aanpassen

U kunt diverse regelpanelen gebruiken om het bureaublad aan te passen aan uw wensen.

In het regelpaneel 'Algemeen' kunt u drie instellingen van het bureaublad veranderen—het patroon van het bureaublad en het knippertempo van de menu's en van het invoegpunt. In afbeelding 7-7 ziet u het regelpaneel en het bijbehorende symbool.

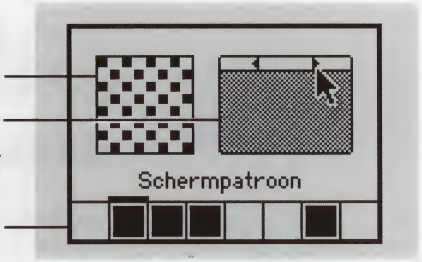

Afbeelding 7-7 Het symbool en het venster van het regelpaneel 'Algemeen'

Het patroon van het bureaublad instellen

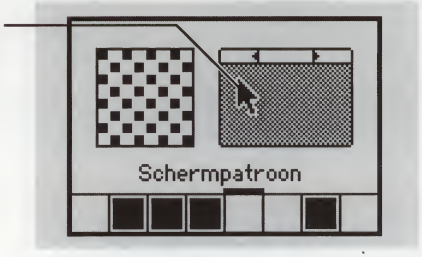
U kunt kiezen uit verschillende patronen voor het bureaublad of uw eigen patroon ontwerpen door een van de patronen te veranderen. Als uw computer kleuren of grijstinten kan weergeven, kunt u ook uw eigen kleuren gebruiken voor het bureaublad.

Om het patroon van het bureaublad in te stellen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Algemeen' om het te openen.

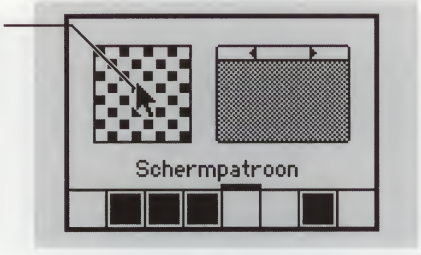
1 Klik op de driehoekjes boven het verkleinde bureaublad om de verschillende patronen te bekijken.

Telkens wanneer u klikt, ziet u een ander patroon.

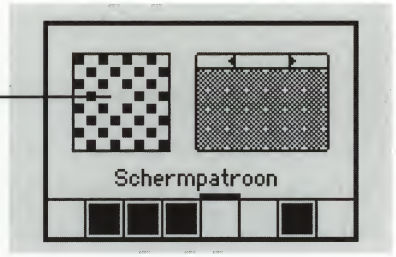
2 Klik op het verkleinde bureaublad als u een geschikt patroon voor het bureaublad hebt gevonden.

Het nieuwe patroon vervangt nu het huidige schermpatroon.

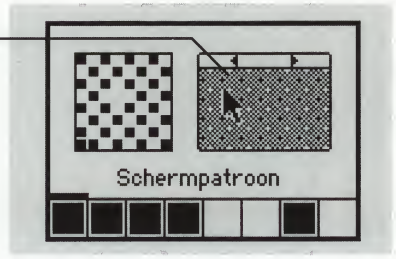

3 Klik in het uitvergrote patroon om het te wijzigen.

Als u op een vierkantje klikt, verandert het van kleur. In het verkleinde bureaublad kunt u zien wat u verandert.

4 Als u een andere kleur wilt gebruiken, selecteert u die kleur in de kleurbalk en klikt u op de vierkantjes die u wilt wijzigen.

5 Klik eenmaal op het verkleinde bureaublad om het nieuwe patroon op het bureaublad weer te geven.

Als u dubbel in het verkleinde bureaublad klikt, wordt het nieuwe patroon opgeslagen. Doet u dit niet, dan gaat het patroon verloren wanneer u een ander patroon weergeeft.

Het patroon blijft ingesteld totdat u het patroon wijzigt.

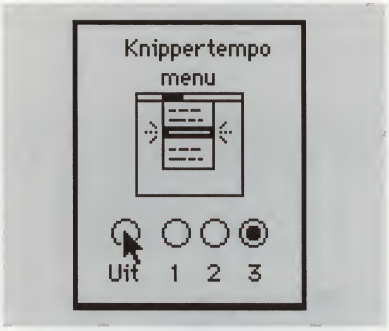
❖ *Een kleur in de kleurbalk wijzigen.* U kunt de kleur van een bestaand patroon wijzigen door dubbel op een kleur in de kleurbalk te klikken en een nieuwe kleur te kiezen uit het venster met de kleurcirkel. Op dezelfde manier wijzigt u de markeringskleur—zie afbeelding 7-12. ❖

➤ ***Zie ook:*** "De markeringskleur wijzigen" verderop in dit hoofdstuk
"Een kleur aan een symbool toekennen" verderop in dit hoofdstuk
"De kleuren in het Label-menu wijzigen" verderop in dit hoofdstuk

Het knippertempo van een menu instellen

Als u een commando uit een menu kiest, knippert het standaard driemaal. In het regelpaneel 'Algemeen' kunt u het knipperen van een menucommando verminderen of uitzetten (zie afbeelding 7-7).

Om het knippertempo in te stellen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Algemeen'.

Klik op de knop die het gewenste knippertempo aangeeft.

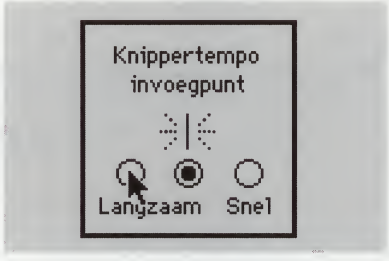
Klik op de knop 'Uit' als u het knipperen wilt uitschakelen.

Dit knippertempo blijft ingesteld totdat u een ander tempo kiest.

Het knippertempo van het invoegpunt instellen

Het invoegpunt is het verticale streepje dat aangeeft waar nieuw materiaal wordt ingevoegd. U verandert het knippertempo van het invoegpunt in het regelpaneel 'Algemeen' (zie afbeelding 7-7).

Om het knippertempo van het invoegpunt in te stellen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Algemeen' om het te openen.

Klik op de knop van het gewenste knippertempo.

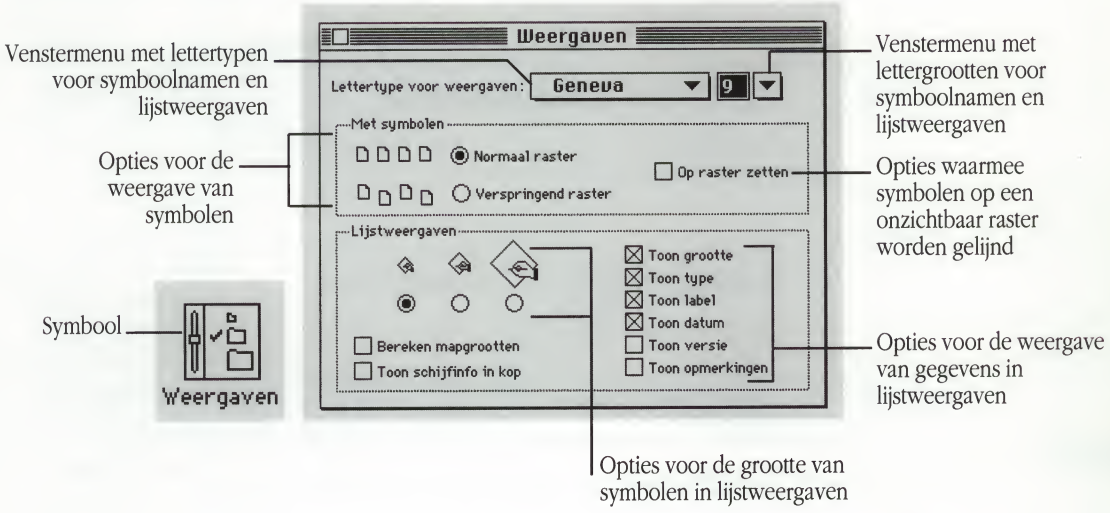
Als u klikt, knippert het invoegpunt in het door u gekozen tempo.

Dit knippertempo blijft ingesteld totdat u een ander tempo kiest.

Symbolen en lijstweergaven aanpassen

In het regelpaneel 'Weergaven' kunt u instellen hoe symbolen worden weergegeven en welke gegevens worden opgenomen in lijstweergaven. Ook kunt u het letterype voor symboolnamen en lijstweergaven wijzigen.

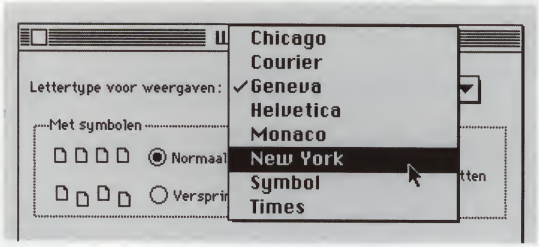
In afbeelding 7-8 ziet u het regelpaneel 'Weergaven' en het bijbehorende symbool.

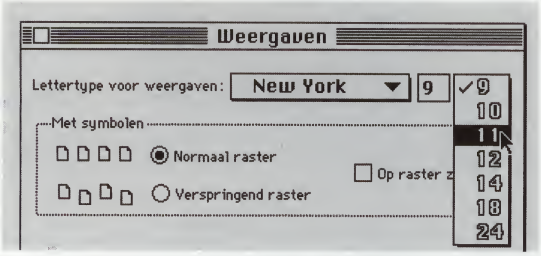
Afbeelding 7-8 Het symbool en het venster van het regelpaneel 'Weergaven'

Het lettertype voor lijstweergaven en symboolnamen wijzigen

In het regelpaneel 'Weergaven' kunt u het lettertype en de lettergrootte wijzigen waarmee symboolnamen en gegevens in de Finder worden weergegeven. Om het regelpaneel 'Weergaven' te openen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het symbool 'Weergaven'.

1 Kies een lettertype uit het venstermenu.

2 Kies een lettergrootte uit het venstermenu.

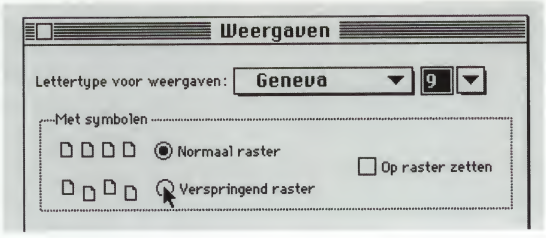
U kunt ook een getal typen voor de lettergrootte. Getallen die in contour worden weergegeven, passen het beste bij het gekozen lettertype.

Uw wijzigingen worden direct doorgevoerd.

De weergave van symbolen op het bureaublad wijzigen

De weergave van symbolen kan worden gewijzigd in het regelpaneel 'Weergaven'. Om dit regelpaneel te openen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het symbool 'Weergaven'.

De symbolen op het bureaublad of in een venster worden op een onzichtbaar raster van horizontale en verticale lijnen geplaatst. U kunt opgeven dat de symbolen altijd op het raster moeten worden gelijnd (met de optie 'Op raster zetten') en dat symbolen netjes naast elkaar ('Normaal raster') of verspringend ('Verspringend raster') moeten worden weergegeven.

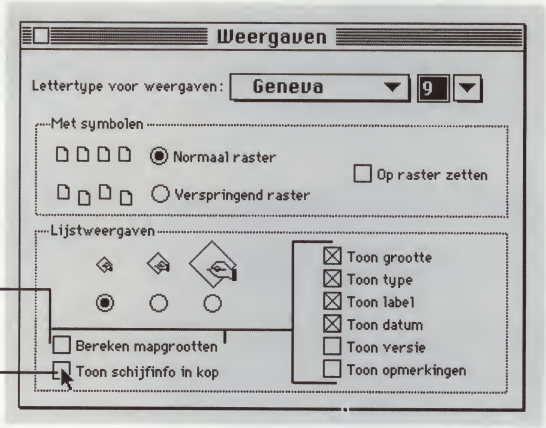
Klik op de gewenste opties voor de weergave van symbolen.

Uw wijzigingen worden zichtbaar als u het commando 'Ruim op' kiest.

➤ *Zie ook:* "Symbolen rangschikken op het bureaublad of in een Finder-venster" in hoofdstuk 5

De gegevens of de grootte van de symbolen in een lijstweergave wijzigen

De soorten gegevens en de grootte van de symbolen die worden weergegeven in lijstweergaven (bijvoorbeeld lijsten op naam of op datum), kunnen worden gewijzigd in het regelpaneel 'Weergaven'. Om dit regelpaneel te openen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het symbool 'Weergaven'.

Soorten gegevens die worden gebruikt in een lijstweergave.

Als u in dit vak klikt, wordt bovenaan de Finder-vensters de beschikbare hoeveelheid schijfruimte gegeven.

Klik op de soorten gegevens en de grootte van de symbolen die in de lijstweergaven moeten worden gebruikt.

De gekozen gegevens verschijnen in alle Finder-vensters waarin voorwerpen in een lijst (dus niet met symbolen of kleine symbolen) worden weergegeven. De geselecteerde Toon-opties verschijnen als commando's in het Weergave-menu.

Uw wijzigingen worden direct doorgevoerd.

Symbolen wijzigen

U kunt de symbolen die de Macintosh voor bestanden en mappen gebruikt aanpassen door ze te wijzigen of door er een label aan toe te kennen. Als uw beeldscherm kleuren of grijstinten kan weergeven, kan het label bestaan uit tekst en kleur. Als uw beeldscherm geen kleuren of grijstinten kan weergeven, bestaat het label alleen uit tekst.

Met de optie 'Op label' uit het Weergave-menu kunt u voorwerpen ordenen op label.

➤ *Zie ook:* "Een kleur aan een symbool toekennen" verderop in dit hoofdstuk
"Kleuren in het Label-menu wijzigen" verderop in dit hoofdstuk

Zelf symbolen maken

U kunt uw eigen symbolen maken door bestaande symbolen te wijzigen. Met een grafisch programma maakt u de gewenste afbeelding, die u vervolgens in het infovenster van het gewenste voorwerp plakt. In afbeelding 7-9 ziet u het infovenster van een map. Het symbool is geselecteerd zodat het kan worden vervangen.

Het kader rond het symbool geeft aan dat het symbool is geselecteerd.

Afbeelding 7-9 Het infovenster van een map met geselecteerd symbool

Sommige symbolen, zoals symbolen van beveiligde voorwerpen, regelpanelen en andere onderdelen van de systeemprogrammatuur, kunnen niet worden aangepast.

1 Selecteer in een grafisch programma de gewenste afbeelding voor het symbool.

2 Kopieer de afbeelding door 'Kopieer' te kiezen uit het Wijzig-menu.

3 Ga naar de Finder en klik op het symbool dat u wilt wijzigen.

4 Kies 'Info' uit het Archief-menu.

5 Klik op het symbool in de linker bovenhoek van het infovenster.

Er verschijnt een kader rond het geselecteerde symbool. Als er geen kader wordt weergegeven, kan het symbool in kwestie niet worden gewijzigd.

6 Kies 'Plak' uit het Wijzig-menu.

Het geselecteerde symbool in het infovenster wordt vervangen door het symbool dat u hebt gekopieerd. De grootte van de afbeelding wordt automatisch aangepast aan het symbool.

7 Klik in het sluitvak om het infovenster te sluiten.

Om het symbool terug te veranderen, klikt u op de afbeelding in de linker bovenhoek van het infovenster en kiest u 'Knip' of 'Wis' uit het Wijzig-menu.

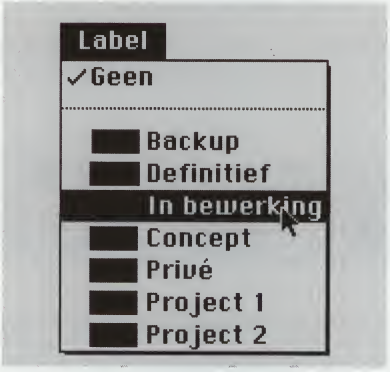
Een label toekennen aan symbolen

U kunt aan ieder symbool een label toekennen, en u kunt bestaande labels gemakkelijk wijzigen. Een label is iets anders dan een symboolnaam. Een label is alleen zichtbaar als u de inhoud van een venster bekijkt via een lijstweergave. Als uw beeldscherm kleuren of grijstinten kan weergeven (en daarop ook is ingesteld), is de kleur van een label wel voortdurend zichtbaar.

Met behulp van labels kunt u bestanden op een handige manier groeperen. Zo kunt u een lijstweergave van de inhoud van een venster ordenen op label. Als u een kleurenbeeldscherm hebt, kunt u gelijksoortige bestanden dezelfde kleur geven.

1 **Klik op het symbool waaraan u een label wilt toekennen.**

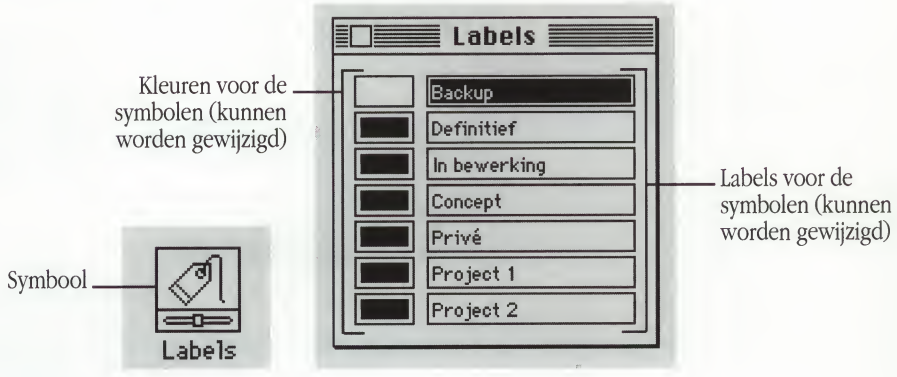

2 **Kies het gewenste label uit het Label-menu.**

➤ *Zie ook:* "De inhoud van het Label-menu wijzigen" (volgende gedeelte)

De inhoud van het Labelmenu wijzigen

In het regelpaneel 'Labels' kunt u de beschikbare labels voor de symbolen wijzigen. In afbeelding 7-10 ziet u dit regelpaneel en het bijbehorende symbool. Als uw beeldscherm kleuren of grijstinten kan weergeven, kunt u in dit regelpaneel ook de kleuren voor de labels wijzigen.

Afbeelding 7-10 Het symbool en het venster van het regelpaneel 'Labels'

Om de labels te wijzigen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Labels' om het te openen.

1 Plaats de aanwijzer op het label dat u wilt wijzigen en klik erop.

2 Typ het nieuwe label.

3 Klik in het sluitvak als u klaar bent met het wijzigen van de labels.

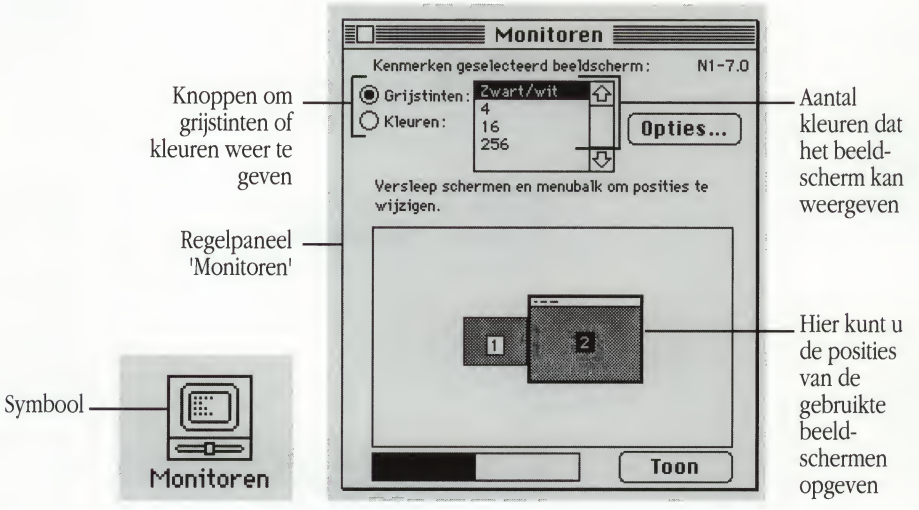
➤ *Zie ook:* "De kleuren in het Label-menu wijzigen" verderop in dit hoofdstuk
"Een label toekennen aan symbolen" (vorige gedeelte)

Kleuren of grijstinten opgeven

Als uw Macintosh en uw beeldscherm kleuren of grijstinten kunnen weergeven, kunt u opgeven hoeveel er moeten worden weergegeven en welke kleur of grijstint moet worden gebruikt voor markeringen, de randen van vensters, het patroon van het bureaublad en symbolen.

Het aantal kleuren of grijstinten opgeven

In het regelpaneel 'Monitoren' kunt u opgeven hoeveel kleuren of grijstinten er op uw Macintosh worden weergegeven. In afbeelding 7-11 ziet u het geopende venster en het bijbehorende symbool.

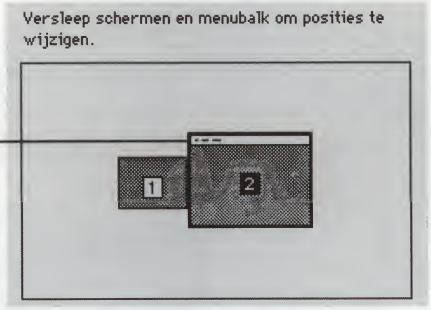

Afbeelding 7-11 Het symbool en het venster van het regelpaneel 'Monitoren'

Het aantal kleuren of grijstinten dat u kunt gebruiken, hangt af van uw computer en beeldscherm. Raadpleeg het boekje *Speciale mogelijkheden en specificaties* of de documentatie bij uw computer en beeldscherm voor nadere informatie over het weergeven van kleuren.

Als uw computer een ingebouwde videopoort heeft, kunt u in het regelpaneel 'Monitoren' een deel van het systeemgeheugen reserveren voor het weergeven van kleuren. Nadere informatie hierover vindt u in het boekje *Speciale mogelijkheden en specificaties* of in de documentatie bij uw Macintosh.

Om het aantal kleuren op te geven, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Monitoren' om het te openen.

1 Klik, als u meer dan één beeldscherm gebruikt, op het symbool van het beeldscherm waarvoor u de kleuren wilt opgeven.

Het geselecteerde symbool wordt omgeven door een rand.

2 Klik op de knop 'Kleuren' of op de knop 'Grijstinten'.

Sommige beeldschermen geven alleen grijstinten weer, ook als u op de knop 'Kleuren' klikt.

3 Klik op het aantal kleuren of grijstinten dat u voor het geselecteerde beeldscherm wilt gebruiken (of klik op 'Zwart/wit').

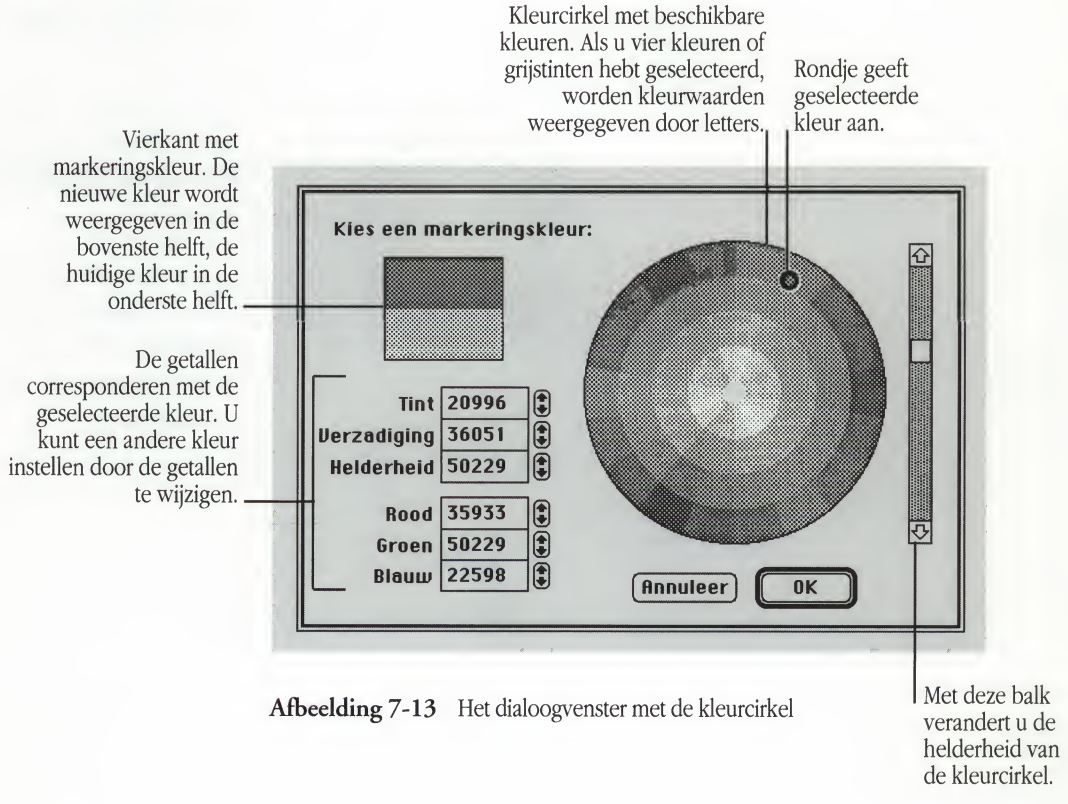
De wijzigingen worden direct doorgevoerd. Het opgegeven aantal kleuren blijft ingesteld totdat u een ander aantal kiest.

De markeringskleur wijzigen

In het regelpaneel 'Kleur' en het dialoogvenster met de kleurcirkel kunt u opgeven welke kleur er moet worden gebruikt als u iets markeert (zie afbeelding 7-12 en 7-13).

Afbeelding 7-12 Het symbool en het venster van het regelpaneel 'Kleur'

Afbeelding 7-13 Het dialoogvenster met de kleurcirkel

U kunt de markeringskleur niet wijzigen als u 'Zwart/wit' hebt gekozen in het regelpaneel 'Monitoren'.

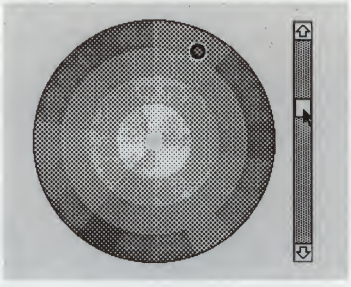
Om een markeringskleur te kiezen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Kleur' om het te openen.

1 Open het venstermenu achter 'Markeringskleur' en kies een kleur of kies 'Andere'.

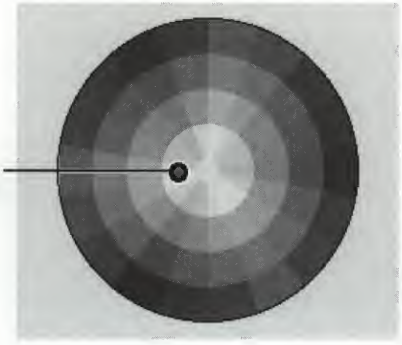
Als u een kleur kiest, wordt deze weergegeven in het vak 'Voorbeeld'.

Als u 'Andere' kiest, wordt de kleurcirkel weergegeven.

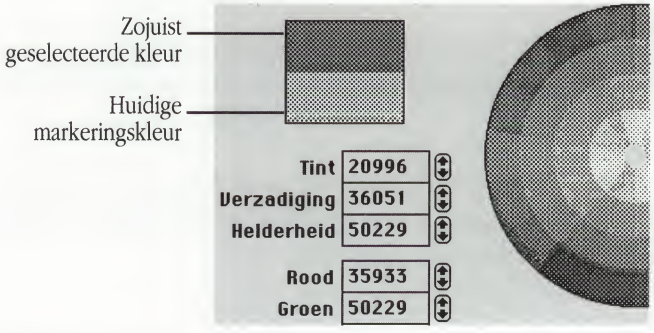
2 Verander indien nodig de helderheid van de kleurcirkel met behulp van de schuifbalk.

Als u het blokje omhoog schuift, wordt de kleurcirkel helderder. Als u het omlaag schuift, wordt de kleurcirkel donkerder.

3 Plaats de aanwijzer op de kleurcirkel en klik om een nieuwe kleur te selecteren.

Als u zestien of meer kleuren hebt gekozen in het regelpaneel 'Monitoren', wordt de geselecteerde kleur weergegeven in de bovenste helft van het kleurvierkant. De huidige kleur of grijstint blijft in de onderste helft van het vierkant staan, zodat u ze kunt vergelijken.

4 Sleep de aanwijzer over de kleurcirkel of klik op een andere plaats in de cirkel om andere kleuren of grijstinten te bekijken.

Als u zestien of meer kleuren hebt gekozen in het regelpaneel 'Monitoren', wordt de geselecteerde kleur of grijstint steeds weergegeven in de bovenste helft van het kleurvierkant.

5 Klik op 'OK' als u de gewenste markeringskleur hebt gevonden.

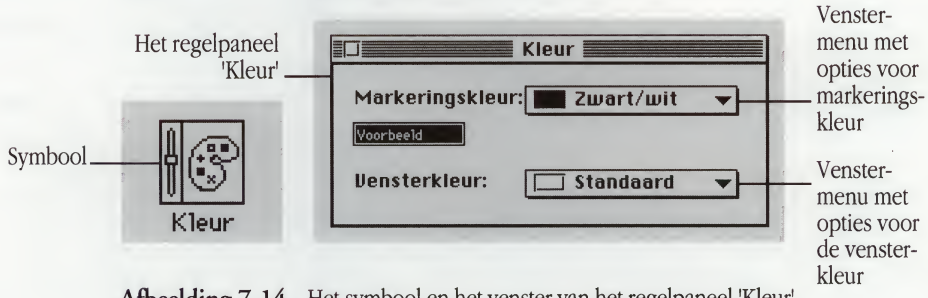
Het dialoogvenster wordt gesloten en u ziet opnieuw het regelpaneel 'Kleur'. In het voorbeeldvak wordt nu de nieuwe markeringskleur weergegeven.

De nieuwe markeringskleur blijft ingesteld totdat u een andere kleur kiest.

➤ *Zie ook:* "Het aantal kleuren of grijstinten opgeven" eerder in dit hoofdstuk

De kleur van vensters wijzigen

In het regelpaneel 'Kleur' kunt u de kleur van de rand om de vensters wijzigen. In afbeelding 7-14 ziet u het regelpaneel 'Kleur' en het bijbehorende symbool.

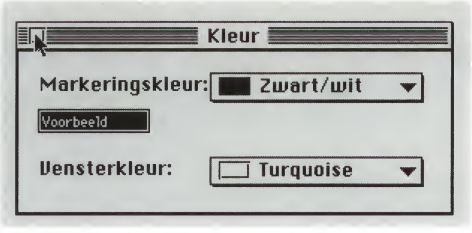
Afbeelding 7-14 Het symbool en het venster van het regelpaneel 'Kleur'

Om de kleur van de vensters te wijzigen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Kleur' om het te openen.

1 **Open het venstermenu achter 'Vensterkleur' en kies een kleur.**

De kleur van het venster wordt direct gewijzigd.

2 **Klik in het sluitvak om het regelpaneel te sluiten.**

De kleurbalk voor het schermpatroon wijzigen

U kunt de kleuren of grijstinten van de kleurbalk in het regelpaneel 'Algemeen' wijzigen.

De kleuren kunnen op drie manieren worden gewijzigd:

- Klik dubbel op een kleur in de kleurbalk en kies een nieuwe kleur uit het dialoogvenster met de kleurcirkel. Als de kleur voorkomt in het verkleinde bureaublad in het regelpaneel 'Algemeen', krijgt het bureaublad de nieuwe kleur.
- Klik op een kleur in de kleurbalk en klik op of sleep over het uitvergrote patroon.
- Klik dubbel op een ongebruikte kleur in de kleurbalk, wijzig de kleur in het dialoogvenster met de kleurcirkel en klik op of sleep over het vergrote patroon.

Als het patroon er zo uitziet als u wilt, klikt u op het verkleinde bureaublad om het weer te geven.

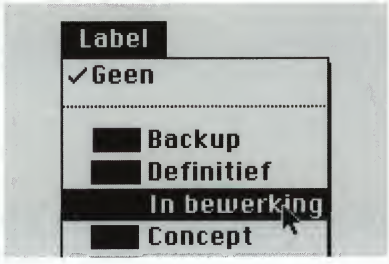
➤ ***Zie ook:*** "Het patroon van het bureaublad instellen" eerder in dit hoofdstuk
"De markeringskleur wijzigen" eerder in dit hoofdstuk

Een kleur aan een symbool toekennen

Met het Label-menu kunt u op eenvoudige wijze de kleur van een symbool wijzigen. In het Label-menu, waarin u de labels voor symbolen kunt opgeven, worden kleuren weergegeven als uw computer geschikt is voor de weergave van kleuren en als u zestien of meer kleuren of grijstinten hebt opgegeven in het regelpaneel 'Monitoren'.

1 Klik op het symbool waarvan u de kleur wilt wijzigen.

2 Kies de gewenste kleur uit het Label-menu.

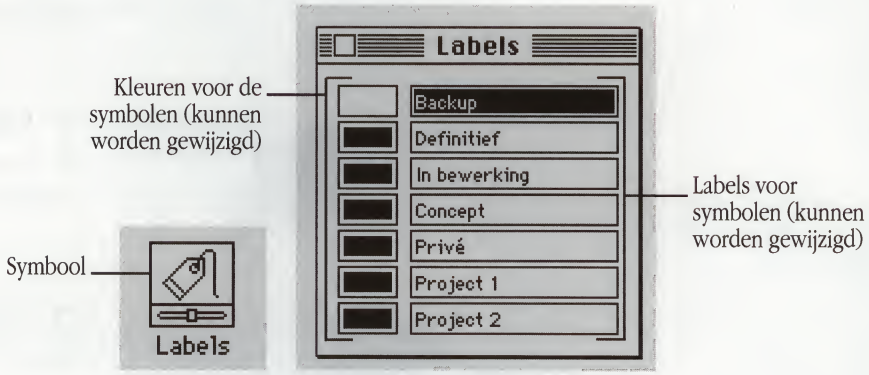
Het symbool krijgt nu de kleur die u hebt gekozen. Het label van het symbool wordt alleen weergegeven in een lijstweergave.

Het symbool houdt deze kleur totdat u een andere kleur kiest.

➤ *Zie ook:* "Een label toekennen aan symbolen" eerder in dit hoofdstuk
"Het aantal kleuren of grijstinten opgeven" eerder in dit hoofdstuk
"Een lijst met voorwerpen ordenen op naam, grootte, label, type of datum" in hoofdstuk 5

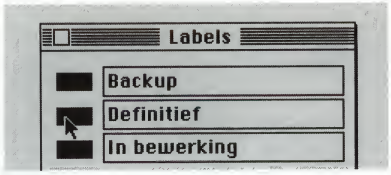
De kleuren in het Label-menu wijzigen

De kleuren voor symbolen kunnen worden opgegeven in het regelpaneel 'Labels'. In afbeelding 7-15 ziet u het regelpaneel 'Labels' en het bijbehorende symbool.

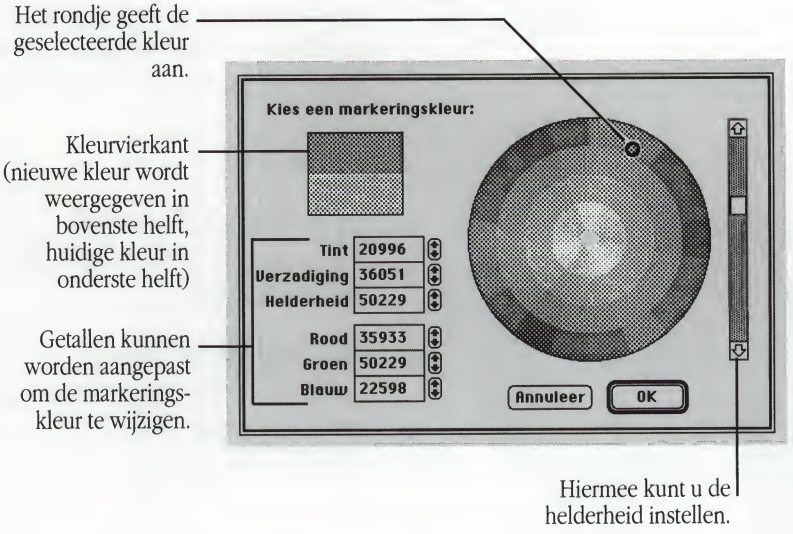
Afbeelding 7-15 Het venster en het symbool van het regelpaneel 'Labels'

Als u kleuren voor symbolen wilt opgeven, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Labels' om het te openen.

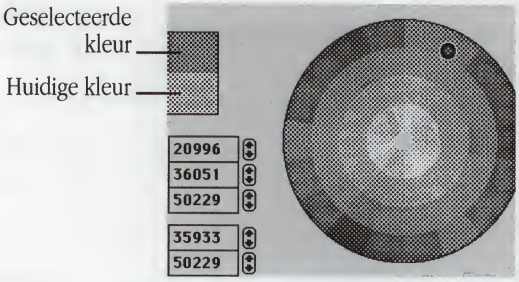
1 Klik op de kleur die u wilt wijzigen.

Als u op een kleur klikt, wordt het dialoogvenster met de kleurcirkel geopend.

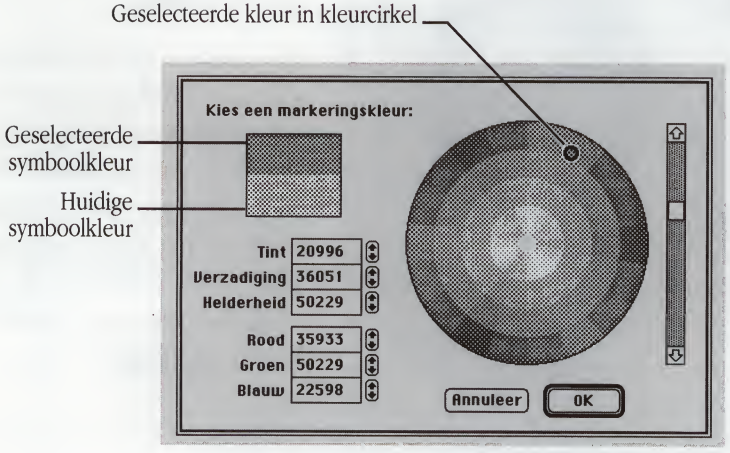
2 Plaats de aanwijzer op de kleurcirkel en klik op de gewenste kleur.

Als u zestien of meer kleuren of grijstinten hebt opgegeven in het regelpaneel 'Monitoren', wordt de nieuwe kleur weergegeven in de bovenste helft van het kleurvierkant. De huidige kleur blijft in de onderste helft staan, zodat u ze kunt vergelijken.

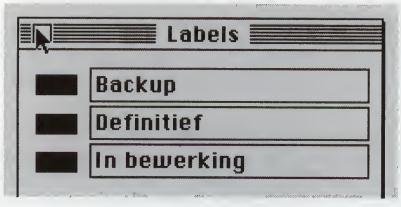
3 Sleep de aanwijzer over de kleurcirkel of klik op een andere plaats in de cirkel om andere kleuren of grijstinten te bekijken.

In de bovenste helft van het vierkant wordt steeds de geselecteerde kleur weergegeven.

4 Klik op 'OK' als u de gewenste kleur of grijstint hebt gevonden.

Het regelpaneel 'Labels' verschijnt weer, met de nieuwe kleur of grijstint voor het betreffende label.

5 Sluit het regelpaneel 'Labels'.

Het label houdt deze kleur totdat u een andere kleur kiest.

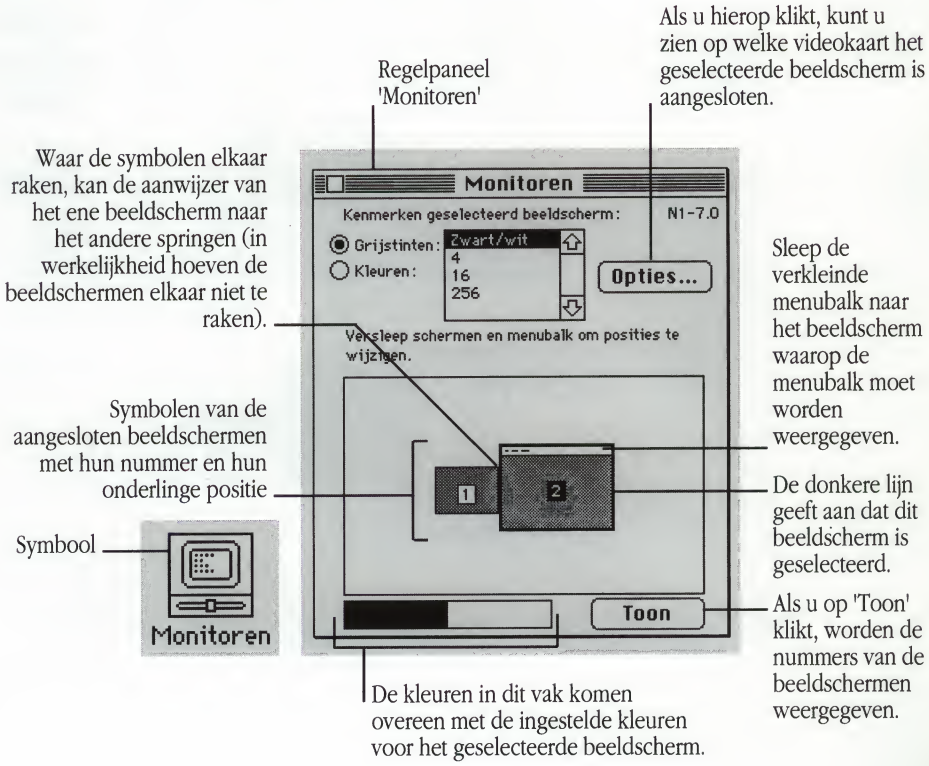
Meerdere beeldschermen instellen

Op sommige Macintosh computers kunt u meerdere beeldschermen aansluiten. Als u meer dan één beeldscherm wilt gebruiken, geeft u de posities van de beeldschermen op en geeft u aan wat het hoofdbeeldscherm is (het beeldscherm waarop de menubalk wordt weergegeven). Raadpleeg het boekje *Speciale mogelijkheden en specificaties* of de documentatie bij uw computer en beeldscherm voor nadere informatie.

De positie van beeldschermen opgeven

In het regelpaneel 'Monitoren' kunt u de posities van de beeldschermen opgeven, zodat de aanwijzer van het ene scherm naar het andere kan springen. In afbeelding 7-16 ziet u het regelpaneel en het bijbehorende symbool.

Met de nummers kunt u onthouden welk symbool bij welk beeldscherm hoort.

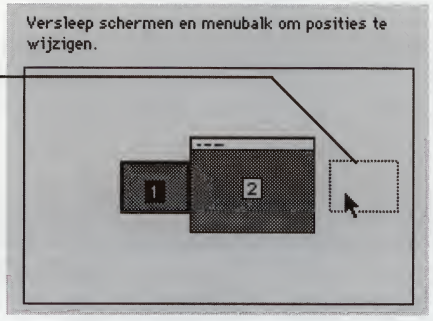
Afbeelding 7-16 Het symbool en het venster van het regelpaneel 'Monitoren'

Om de posities van de beeldschermen op te geven, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Monitoren' om het te openen.

1 Bekijk welk nummer bij welk beeldscherm hoort door op de knop 'Toon' te klikken.

In het midden van ieder beeldscherm wordt een getal weergegeven dat overeenkomt met het nummer in het symbool.

2 Sleep de symbolen van de beeldschermen naar de positie die ze op uw werkplek innemen.

Als u de muisknop loslaat, wordt het verplaatste symbool tegen een ander symbool geplaatst.

3 Laat de muisknop los als het symbool zich op de gewenste positie bevindt.

Indien nodig herhaalt u deze stappen om de positie van de overige beeldschermen aan te passen.

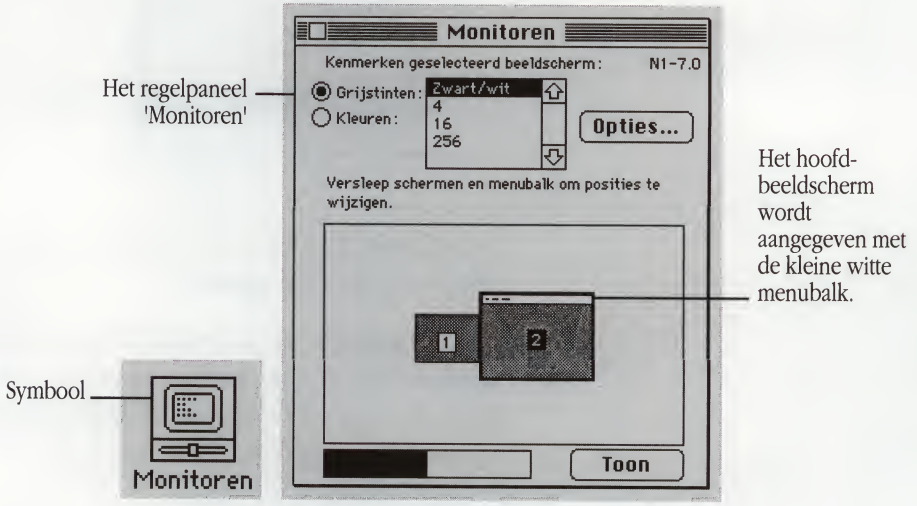
4 Kies 'Herstart' uit het Speciaal-menu om de nieuwe positie van de beeldschermen vast te leggen.

De gekozen posities blijven ingesteld totdat u ze wijzigt en de computer opnieuw opstart.

Als u de posities van de beeldschermen hebt opgegeven, kan de aanwijzer van het ene beeldscherm naar het andere springen op de plaats waar de symbolen van de beeldschermen elkaar raken in het regelpaneel.

Het hoofdbeeldscherm opgeven

In het regelpaneel 'Monitoren' kunt u het hoofdbeeldscherm opgeven. Dit is het beeldscherm waarop de menubalk wordt weergegeven.

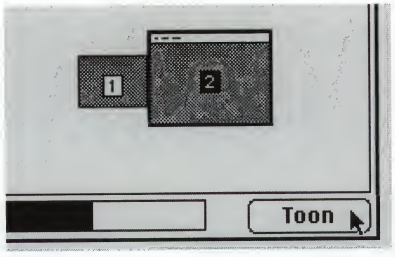

Afbeelding 7-17 Het symbool en het venster van het regelpaneel 'Monitoren'

- *De grootte van de beeldschermen en kleurenweergave.* Het is aan te raden om het grootste beeldscherm te kiezen als hoofdbeeldscherm. Als u een kleiner beeldscherm als hoofdbeeldscherm kiest, wordt de grootte van het venster in sommige programma's aangepast aan de grootte van het kleinere beeldscherm.

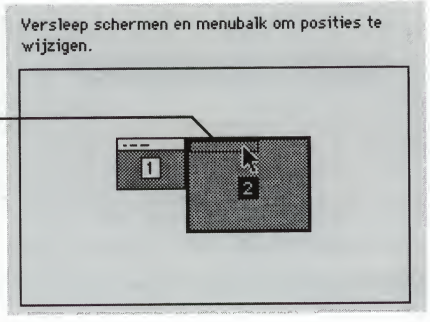
 Als een van de beeldschermen kleuren kan weergeven, is het aan te raden om dit beeldscherm te kiezen als hoofdbeeldscherm, zodat u gebruik kunt maken van gekleurde labels voor symbolen en de kleurenmogelijkheden van sommige programma's. ❖

Om aan te geven welk beeldscherm het hoofdbeeldscherm is, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het regelpaneel 'Monitoren' om het te openen.

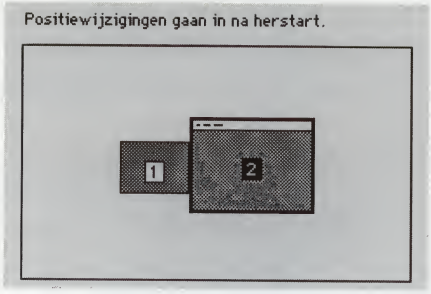
1 Bekijk welk nummer bij welk beeldscherm hoort door op de knop 'Toon' te klikken.

In het midden van ieder beeldscherm wordt een getal weergegeven dat overeenkomt met het nummer in het symbool.

2 Sleep de witte menubalk van het ene beeldscherm naar het beeldscherm dat u wilt gebruiken als hoofdbeeldscherm.

Tijdens het slepen verschuift de omtrek van de menubalk met de aanwijzer mee.

3 **Laat de muisknop los als de omtrek van de menubalk zich op het gewenste beeldscherm bevindt.**

De menubalk staat nu bovenaan het beeldscherm dat u als hoofdbeeldscherm wilt gebruiken.

4 **Kies 'Herstart' uit het Speciaal-menu om de instelling van het hoofdbeeldscherm vast te leggen.**

Het opgegeven beeldscherm blijft het hoofdbeeldscherm totdat u een ander beeldscherm kiest in het regelpaneel 'Monitoren' en vervolgens 'Herstart' kiest uit het Speciaal-menu.

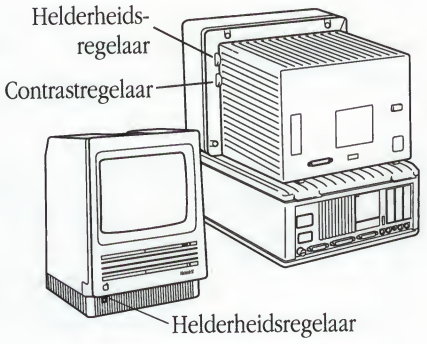
De helderheid van het scherm instellen

De helderheid van het scherm kan aan uw eigen wensen worden aangepast. Het is aan te bevelen om het beeldscherm donkerder te maken als u de computer enige tijd niet zult gebruiken. Als hetzelfde beeld enkele uren op het scherm blijft staan, kan dit beeld "inbranden" in het beeldscherm.

U kunt ook gebruik maken van een schermbeveiligingsprogramma, waarmee de helderheid wordt aangepast of waarmee bewegende beelden worden weergegeven als de computer enige tijd niet wordt gebruikt.

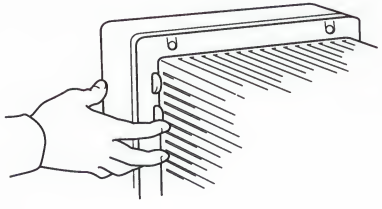
De helderheid instellen met behulp van regelaars

Op de meeste Macintosh modellen kunt u de helderheid van het scherm instellen met behulp van een regelaar op de computer of het beeldscherm. Andere modellen beschikken over speciale programmatuur waarmee de helderheid kan worden aangepast.

1 Kijk waar de helderheidsregelaar zich op uw Macintosh bevindt. Raadpleeg de handleiding bij het beeldscherm als er een los beeldscherm op uw computer is aangesloten.

Een los beeldscherm heeft gewoonlijk twee regelaars (een contrastregelaar en een helderheidsregelaar).

2 Draai aan de regelaars totdat het scherm de gewenste helderheid heeft.

De helderheid van het scherm met een speciaal programma instellen

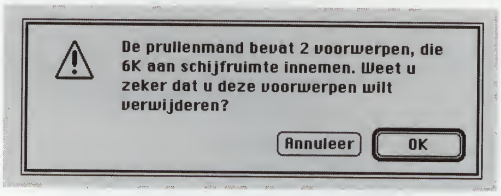
Sommige Macintosh modellen beschikken over speciale programmatuur waarmee de helderheid van het scherm kan worden aangepast. Als uw Macintosh geen helderheidsregelaar heeft, raadpleegt u het boekje *Speciale mogelijkheden en specificaties* of de documentatie bij uw computer voor informatie over het gebruik van deze programmatuur.

De waarschuwing van de prullenmand in- en uitschakelen

Wanneer u een voorwerp van een schijf wilt verwijderen, sleept u het naar de prullenmand. De prullenmand wordt echter niet automatisch geleegd. Om de inhoud van de prullenmand te wissen, kiest u het commando 'Leeg prullenmand' uit het Speciaal-menu.

Om schijfruimte vrij te maken, kunt u de prullenmand legen als u zeker weet dat u de inhoud niet meer nodig hebt.

Om te voorkomen dat u per ongeluk voorwerpen wist die u nog nodig hebt, verschijnt er een waarschuwingsvenster als u het commando 'Leeg prullenmand' kiest (zie afbeelding 7-18).

Afbeelding 7-18 Deze waarschuwing verschijnt voor de prullenmand wordt geleegd

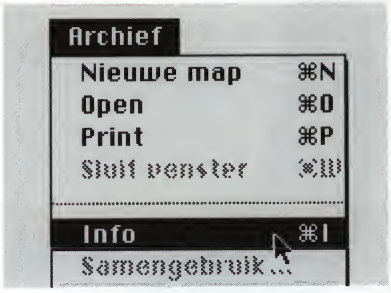
Deze waarschuwing kan desgewenst worden uitgeschakeld.

De waarschuwing uitschakelen

In het infovenster van de prullenmand kunt u de waarschuwingsmelding in- of uitschakelen.

1 **Klik op het symbool van de prullenmand.**

2 **Kies 'Info' uit het Archief-menu.**

Het infovenster wordt geopend.

Het kruisje geeft aan dat de waarschuwingsmelding is ingeschakeld. Door in het vak te klikken, kunt u de melding in- en uitschakelen.

3 **Klik in het vak in de linker benedenhoek van het infovenster om de melding in of uit te schakelen en sluit het infovenster.**

Als u de waarschuwingsmelding uitschakelt, worden de voorwerpen in de prullenmand zonder waarschuwing gewist als u het commando 'Leeg prullenmand' kiest.

Uw computersysteem uitbreiden

Uw computer vormt de kern van een krachtig en veelzijdig systeem. Dit systeem kan verschillende externe apparaten omvatten, zoals schijf- en bandeenheden, printers, meerdere beeldschermen, een scanner, een modem, een grafisch tablet en audio-apparaten. Al deze apparatuur kunt u aansluiten wanneer u de computer installeert, of op een later tijdstip.

Het interne geheugen van de Macintosh kan worden uitgebreid door installatie van extra geheugenchips. In sommige modellen kunt u bovendien coprocessorkaarten, speciale video- en grafische kaarten, geheugen-cache-kaarten en communicatiekaarten installeren. (Het betreft hier printplaten die in de hoofdeenheid van de Macintosh kunnen worden aangebracht.)

In dit hoofdstuk vindt u een overzicht van de te volgen procedures voor het aansluiten van randapparaten en het installeren van uitbreidingskaarten in Macintosh computers.

▲ **Attentie.** Wanneer u een bepaald apparaat op uw computer aansluit, is het van belang dat u de instructies in de documentatie bij uw computer en bij het apparaat zorgvuldig opvolgt. ▲

Harde schijven, scanners en andere SCSI-apparaten

De Macintosh heeft een speciale poort voor het aansluiten van apparaten die gebruik maken van de *Small Computer System Interface* (SCSI, meestal uitgesproken als "skoezie"). De SCSI-poort zorgt voor een zeer snelle communicatie tussen de computer en het apparaat.

Vaak gebruikte SCSI-apparaten zijn onder andere harde schijven, "tape backup"-apparaten, CD-ROM-spelers, scanners en printers.

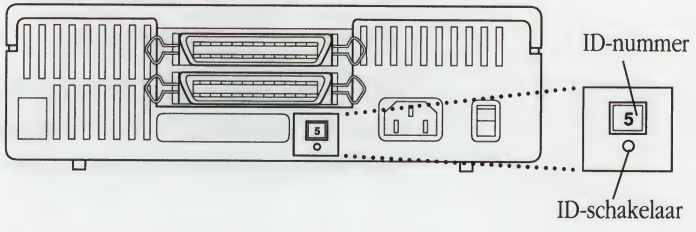
Omdat SCSI-apparaten ook direct op elkaar kunnen worden aangesloten, kunt u maximaal zeven van deze apparaten, inclusief een interne harde schijf op uw computer aansluiten.

Het SCSI-ID-nummer instellen

Elk SCSI-apparaat dat u op de Macintosh wilt aansluiten, moet een eigen ID-nummer hebben. Als twee SCSI-apparaten hetzelfde nummer hebben, moet u een van de nummers wijzigen. Meestal hoeft u het nummer alleen te wijzigen wanneer het gaat om twee apparaten van hetzelfde type, zoals twee externe harde schijven.

Het ID-nummer wordt gebruikt om elk SCSI-apparaat een prioriteit toe te kennen. Hoe hoger het nummer, hoe hoger de prioriteit van het apparaat. De Macintosh zelf heeft nummer 7 en de interne harde schijf heeft nummer 0 (geen enkel ander apparaat kan dus deze nummers hebben). De externe apparaten die u het vaakst gebruikt, moeten de hoogste nummers hebben.

In afbeelding 8-1 ziet u de plaats van het ID-nummer en van de ID-schakelaar van een Apple SCSI-harde schijf.

Afbeelding 8-1 Het ID-nummer op een Apple SCSI-harde schijf

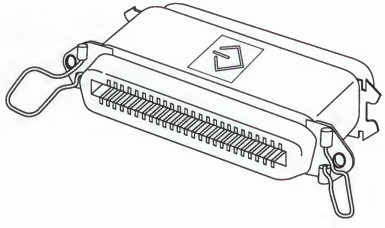
U kunt het nummer van een Apple SCSI-apparaat veranderen door een rechtgebogen paperclip of iets dergelijks in de ID-schakelaar van het apparaat te steken. Raadpleeg de handleiding bij uw SCSI-apparaat voor nadere instructies.

▲ **Attentie.** Zorg dat u het ID-nummer van één apparaat wijzigt wanneer u twee SCSI-apparaten met hetzelfde ID-nummer hebt. Er kunnen op beide apparaten gegevens verloren gaan wanneer u probeert twee SCSI-apparaten met hetzelfde ID-nummer te gebruiken. ▲

Een reeks SCSI-apparaten op elkaar aansluiten

SCSI-apparaten kunnen met behulp van kabels aan elkaar worden gekoppeld zodat ze een keten vormen. De prioriteit van de apparaten in een dergelijke SCSI-keten wordt niet bepaald door de volgorde binnen de keten, maar door de toegekende ID-nummers.

Om storing bij het uitwisselen van gegevens te voorkomen, moet er een speciale connector, een zogenaamde *SCSI-kabelafsluiter,* worden opgenomen aan het begin en het einde van elke SCSI-keten. (Zie afbeelding 8-2.)

Afbeelding 8-2 SCSI-kabelafsluiter

Elke Macintosh met een interne Apple harde schijf heeft een ingebouwde SCSI-kabelafsluiter. Sommige modellen hebben ook een ingebouwde afsluiter wanneer ze geen interne harde schijf hebben. Meestal fungeert de ingebouwde afsluiter als de afsluiter voor een van de uiteinden van een SCSI-keten.

Als u een extern SCSI-apparaat op uw Macintosh aansluit, moet u misschien een extra afsluiter aan de keten toevoegen. Externe SCSI-apparaten die door Apple zijn gemaakt, hebben geen ingebouwde kabelafsluiters (u moet er dus zelf een aanbrengen), maar sommige apparaten van andere fabrikanten hebben deze afsluiters wel.

Als u een Macintosh Portable hebt, raadpleegt u de bijbehorende documentatie voor meer informatie over het gebruik van kabelafsluiters.

In tabel 8-1 ziet u waar u in verschillende configuraties SCSI-afsluiters aanbrengt.

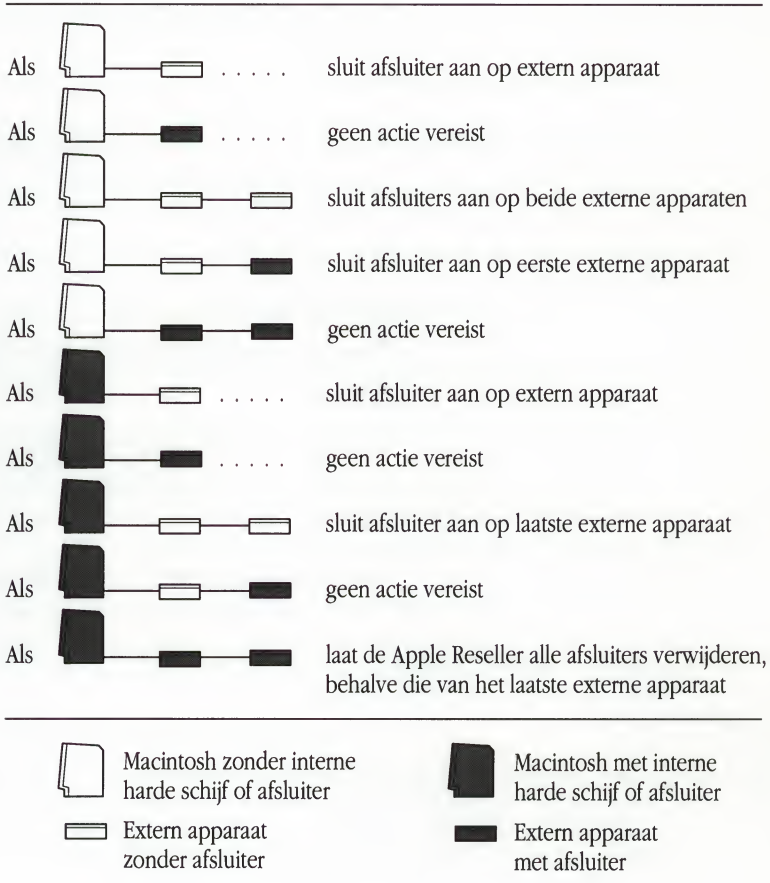
U sluit de apparatuur aan met behulp van *SCSI-kabels*. Er zijn twee soorten SCSI-kabels. Een *SCSI-systeemkabel* verbindt het eerste apparaat met de computer. Een *SCSI-interface-kabel* verbindt het ene apparaat in de keten met het andere.

U bevestigt een SCSI-kabel op de SCSI-poort op het achterpaneel van de Macintosh. De SCSI-poort is herkenbaar aan het SCSI-symbool (zie afbeelding 8-3).

Afbeelding 8-3 Het SCSI-symbool

Tabel 8-1 Richtlijnen voor het gebruik van afsluiters wanneer u SCSI-apparaten op uw computer aansluit

△ **Belangrijk.** Zet altijd eerst uw externe SCSI-apparaten aan voordat u de computer aanzet. Zet ook altijd het eerste en het laatste apparaat in de keten aan. Op deze wijze zorgt u ervoor dat de computer alle apparaten in de SCSI-keten herkent. △

Andere apparaten aansluiten

De Macintosh heeft verschillende poorten voor het aansluiten van randapparaten. Elke poort is herkenbaar aan de symbolen die zich bevinden op het achterpaneel van de computer. Hetzelfde symbool wordt gebruikt voor de Apple kabel waarmee u het apparaat aansluit.

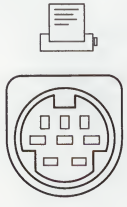
Een printer aansluiten

De meeste printers sluit u aan op de *printerpoort*, een *seriële* poort waardoor de bits één voor één, ofwel serieel, worden getransporteerd.

Sommige printers, zoals de meeste LaserWriters, zijn bedoeld voor gebruik in een AppleTalk netwerk. Andere, zoals de ImageWriter II, kunnen zowel bij één enkele computer als in een netwerk worden gebruikt.

In beide gevallen sluit u de printer aan op de printerpoort. LaserWriters met de letters "SC" in hun naam sluit u aan op de SCSI-poort.

In afbeelding 8-4 ziet u de printerpoort en het bijbehorende symbool, zoals u die vindt op het achterpaneel van de Macintosh.

Afbeelding 8-4 De printerpoort (onderaan) en het bijbehorende symbool (bovenaan)

U kunt printers ook aansluiten op de modempoort, die ook een seriële poort is. Met behulp van de Kiezer kunt u de poort selecteren waarop de printer is aangesloten.

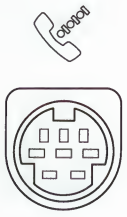
➤ *Zie ook:* "Een printer kiezen" in hoofdstuk 4
Hoofdstuk 1, "Inleiding", in de *Macintosh Netwerkhandleiding*

Een modem aansluiten

De modempoort op het achterpaneel van de computer is een seriële poort die niet veel verschilt van de printerpoort. U gebruikt deze poort om een externe modem aan te sluiten. Met behulp van een modem kunt u gegevens uit de computer omzetten in signalen die over een telefoonlijn kunnen worden verstuurd, en gegevens die via de telefoonlijn binnenkomen omzetten in signalen die door de computer kunnen worden gelezen.

U kunt een modem het beste aansluiten op de modempoort (hoewel het ook op de printerpoort kan), omdat deze een hogere prioriteit heeft, wat wil zeggen dat de computer het eerst reageert op de signalen van de modempoort. Hierdoor wordt voorkomen dat de communicatie tussen modem en computer wordt onderbroken.

In afbeelding 8-5 ziet u de modempoort en het bijbehorende symbool, zoals u die vindt op het achterpaneel van de Macintosh.

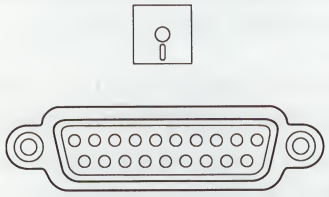

Afbeelding 8-5 De modempoort (onderaan) en het bijbehorende symbool (bovenaan)

Een externe 3.5-inch schijfeenheid aansluiten

Sommige Macintosh computers hebben een schijfeenheidpoort waarop u een externe 3.5-inch schijfeenheid kunt aansluiten.

In afbeelding 8-6 ziet u de schijfeenheidpoort en het bijbehorende symbool, zoals u die vindt op het achterpaneel van de Macintosh.

Afbeelding 8-6 De schijfeenheidpoort (onderaan) en het bijbehorende symbool (bovenaan)

Als uw Macintosh niet over een schijfeenheidpoort beschikt, kunt u een externe 3.5-inch schijfeenheid kopen die op de SCSI-poort kan worden aangesloten.

Een toetsenbord, muis of ander invoerapparaat aansluiten

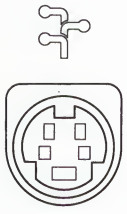
U sluit bij de meeste Macintosh modellen zowel de muis als het toetsenbord aan via de Apple Desktop Bus™ (ADB) poort. Deze poort kan ook worden gebruikt om andere invoerapparaten aan te sluiten, zoals bijvoorbeeld een grafisch tablet, een speciaal toetsenbord, een stuurkogel, een lichtpen of een leesapparaat voor streepjescodes.

U kunt ADB-apparaten ook op elkaar aansluiten, zodat het mogelijk is meerdere ADB-apparaten op één ADB-poort aan te sluiten. De meeste Macintosh toetsenborden hebben twee ADB-poorten en er zijn ook beeldschermen die een ADB-poort hebben.

Het aantal invoerapparaten dat u kunt gebruiken, is afhankelijk van de totale spanningsvereisten en de verwerkingssnelheid van de apparaten. Meestal kunt u maximaal zes ADB-apparaten, drie voor elke ADB-poort, aansluiten.

△ **Belangrijk.** Wanneer u ADB-invoerapparaten gebruikt, moet u ervoor zorgen dat de maximale spanning voor de Apple Desktop Bus niet wordt overschreden. Alle apparaten samen mogen niet meer dan 500 milli-ampère (mA) gebruiken. Controleer de vereiste spanning voor elk apparaat dat u gebruikt en zorg dat de totaal vereiste spanning niet boven de 500 mA uitkomt. Raadpleeg voor meer informatie het boekje *Speciale mogelijkheden en specificaties* of de andere documentatie bij uw Macintosh computer en de specificaties bij uw ADB-apparaten. △

In afbeelding 8-7 ziet u de Apple Desktop Bus poort en het bijbehorende symbool zoals u dit op het achterpaneel van de computer en boven de poort van de meeste ADB-apparaten ziet.

Afbeelding 8-7 De Apple Desktop Bus poort (onderaan) en het bijbehorende symbool (bovenaan)

❖ *De muis en het toetsenbord van de Macintosh Plus.* De Macintosh Plus en alle eerdere modellen hebben geen ADB-poort. De muis wordt aangesloten op een muispoort op het achterpaneel van de computer en het toetsenbord op een poort aan de voorzijde van de computer. ❖

Audio-accessoires aansluiten

Via de geluidsuitvoerpoort op het achterpaneel van de Macintosh kunt u audio-uitvoerapparaten, zoals speakers, versterkers en koptelefoons aansluiten. Op deze geluidsuitvoerpoort past een standaard stereo-ministekker, zoals die bijvoorbeeld aan de koptelefoon van een walkman zit.

In afbeelding 8-8 ziet u de geluidsuitvoerpoort en het bijbehorende symbool die u vindt op het achterpaneel van de Macintosh.

Afbeelding 8-8 De geluidsuitvoerpoort (onderaan) en het bijbehorende symbool (bovenaan)

Een extra beeldscherm aansluiten

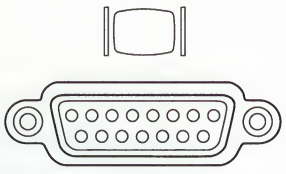
Op de meeste Macintosh computers kunt u meerdere beeldschermen tegelijk aansluiten. U hebt hiervoor een videokaart of een adapter nodig.

Een beeldscherm aansluiten op de ingebouwde beeldschermpoort

Enkele Macintosh computers zijn uitgerust met een ingebouwde beeldschermpoort waarop u een beeldscherm kunt aansluiten.

△ **Belangrijk.** Zorg dat de computer is uitgeschakeld voordat u een beeldscherm aansluit op de ingebouwde beeldschermpoort. Als de computer is ingeschakeld terwijl u het beeldscherm aansluit, moet u de computer opnieuw starten voordat u het beeldscherm kunt gebruiken. △

In afbeelding 8-9 ziet u de ingebouwde beeldschermpoort en het bijbehorende symbool zoals u die vindt op het achterpaneel van een Macintosh die is uitgerust met deze poort.

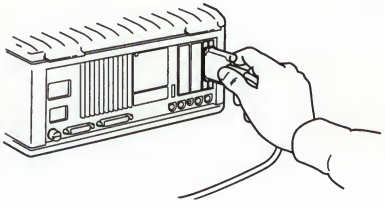
Afbeelding 8-9 De ingebouwde beeldschermpoort (onderaan) en het bijbehorende symbool (bovenaan)

Raadpleeg voor volledige instructies het boekje met installatie-instructies voor de Macintosh en de documentatie bij uw beeldscherm.

Een beeldscherm aansluiten op een videokaart

U kunt een beeldscherm ook aansluiten op een videokaart in de Macintosh. De videokaart moet in de computer worden geïnstalleerd voordat u het beeldscherm aansluit.

In afbeelding 8-10 ziet u hoe u een beeldschermkabel op een videokaart aansluit.

Afbeelding 8-10 Een beeldschermkabel op een videokaart aansluiten

Raadpleeg voor volledige instructies het boekje met installatie-instructies of de andere documentatie bij uw Macintosh en de documentatie bij uw beeldscherm en videokaart.

❖ *Een extra beeldscherm voor modellen met een ingebouwd beeldscherm.* Bij modellen met een ingebouwd beeldscherm waarop ook een extern beeldscherm kan worden aangesloten, zoals de Macintosh SE/30, wordt het externe beeldscherm aangesloten op een adapter die door een geautoriseerde Apple Reseller moet worden geïnstalleerd. ❖

De beeldschermen opstellen

Als u twee beeldschermen gebruikt en er zich storingen voordoen (het beeld flikkert), kunt u dit oplossen door de beeldschermen verder uit elkaar te plaatsen of in elk geval de achterkant van de beeldschermen verder uit elkaar te zetten.

▲ **Attentie.** Zorg er bij het opstellen van de beeldschermen voor dat er voldoende ruimte is rond de ventilatie-openingen van de beeldschermen en de Macintosh. Sommige beeldschermen zijn te groot om op een computer te plaatsen. Raadpleeg het boekje met installatie-instructies voor uw Macintosh en de documentatie bij uw beeldscherm voor details. ▲

➤ *Zie ook:* "De positie van beeldschermen opgeven" in hoofdstuk 7

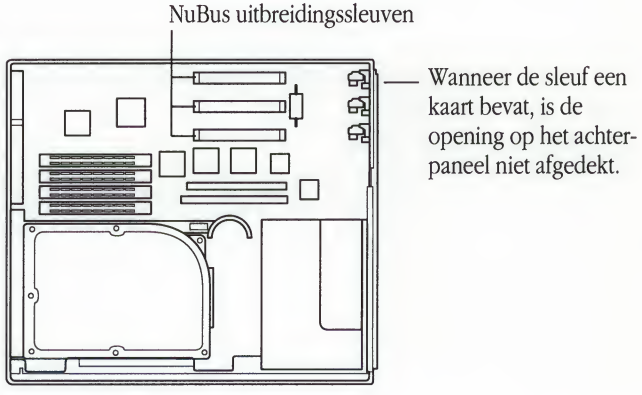
Uitbreidingskaarten installeren in NuBus sleuven

De computers van de Macintosh II serie en enkele andere modellen zijn uitgerust met sleuven waarin u uitbreidingskaarten kunt installeren. Signalen tussen deze kaarten en de microprocessor in de computer worden uitgewisseld door middel van de NuBus™ interface. Vandaar dat de kaarten ook wel NuBus kaarten worden genoemd, en de uitbreidingssleuven als NuBus sleuven worden aangeduid. (Sommige Macintosh modellen hebben een ander type uitbreidingssleuf, die verderop in dit hoofdstuk aan de orde komt.)

De meeste videokaarten voor beeldschermen zijn NuBus kaarten. Er zijn ook kaarten waarmee u extra geheugen kunt toevoegen, speciale grafische kaarten en videokaarten, coprocessorkaarten waarmee u de verwerkingssnelheid van de computer vergroot en netwerk-interface-kaarten.

De meeste computers van de Macintosh II serie zijn uitgerust met drie of zes NuBus sleuven.

In afbeelding 8-11 ziet u de uitbreidingssleuven in de Macintosh IIci.

Afbeelding 8-11 De drie NuBus uitbreidingssleuven in de Macintosh IIci

△ **Belangrijk.** Als u minder kaarten installeert dan er uitbreidingssleuven zijn, is het belangrijk om de kaarten zo te plaatsen dat ze zoveel mogelijk koeling krijgen. Laat tussen de kaarten een sleuf leeg en gebruik de sleuf naast de ventilator pas als u geen andere sleuf meer kunt gebruiken. △

Raadpleeg het boekje met installatie-instructies voor uw Macintosh (of andere documentatie bij uw Macintosh) voor meer instructies betreffende het installeren van uitbreidingskaarten.

➤ *Zie ook:* "Zorgen voor voldoende koeling" in dit hoofdstuk

Twee of meer NuBus kaarten installeren

Wanneer u twee of meer NuBus uitbreidingskaarten in uw Macintosh gebruikt, moet u de volgende regels in acht nemen.

Spanningsvereisten

Het totale stroomverbruik van deNuBus kaarten in uw Macintosh mag niet meer zijn dan dat model toelaat.

Uitbreidingskaarten kunnen drie verschillende voltages betrekken van een NuBus uitbreidingssleuf:

- +5 volt
- +12 volt
- –12 volt

Elke kaart kan van elk voltage verschillende hoeveelheden gebruiken. Raadpleeg het boekje *Speciale mogelijkheden en specificaties* (of andere documentatie bij uw Macintosh) en de specificaties voor elke door u gebruikte kaart om te bepalen hoeveel er van elk voltage wordt gebruikt. Zorg ervoor dat het totaal binnen de aanbevolen grenzen blijft. (Bepaal eerst de spanningsvereisten van de kaarten, tel deze getallen bij elkaar op en controleer of het totaal de aanbevolen grenzen niet overschrijdt.)

Voltage	**Aanbevolen totaal**
+5 volt	2,0 ampère
+12 volt	0,175 ampère
–12 volt	0,100 ampère

▲ **Attentie.** Als u het aanbevolen totaal overschrijdt, kunt u de NuBus kaarten of de computer beschadigen. ▲

Zorgen voor voldoende koeling

Elke gebruikte NuBus kaart produceert warmte. Wanneer u meerdere kaarten gebruikt, moet u de kaarten zo plaatsen dat ze zoveel mogelijk koeling krijgen.

Wanneer uw Macintosh bijvoorbeeld zes NuBus sleuven heeft en u drie kaarten gebruikt, plaatst u de kaarten in de tweede, vierde en zesde sleuf (geteld vanaf de sleuf die het verst van de schijfeenheid ligt) om te zorgen voor een optimale koeling.

Kaarten in een speciale sleuf installeren

Sommige Macintosh computers zijn geschikt voor het gebruik van een uitbreidingskaart die in een speciale sleuf past, de *geheugen-cache-sleuf* in sommige modellen en de *processor-sleuf* in andere modellen.

△ **Belangrijk.** Als u een kaart in een speciale sleuf wilt gebruiken, moet u controleren of de kaart voor uw type Macintosh geschikt is. Als u een kaart installeert die niet voor uw computer geschikt is, kan niet alleen de kaart maar ook de computer beschadigd raken. △

De manier waarop u een kaart in een geheugen-cache-sleuf of een processor-sleuf installeert, is afhankelijk van het model computer. Bij de Macintosh SE/30 bijvoorbeeld moet een geautoriseerde Apple Reseller de kaart installeren. Raadpleeg de installatie-instructies en het boekje *Speciale mogelijkheden en specificaties* of de andere documentatie bij uw Macintosh voor nadere bijzonderheden.

Het RAM-geheugen op de hoofdprintplaat uitbreiden

Het RAM-geheugen staat bij de meeste Macintosh computers op kleine printplaten die SIMMs (een acroniem voor "Single In-line Memory Modules") worden genoemd. Elke SIMM bestaat uit een groepje RAM-chips op een printplaat. Deze printplaat is aan één kant voorzien van contactpunten die in de SIMM-connectors op de hoofdprintplaat van de computer worden gestoken.

U kunt het RAM-geheugen van uw Macintosh uitbreiden door extra SIMMs toe te voegen of door de al geïnstalleerde modules te vervangen door andere die chips met een grotere capaciteit bevatten. (Bij sommige modellen kan het RAM-geheugen ook worden uitgebreid door een NuBus geheugenkaart te installeren.)

Als u het geheugen van uw computer wilt uitbreiden, moet u ervoor zorgen dat de chips of SIMMs die u gebruikt, geschikt zijn voor uw type Macintosh. Raadpleeg het boekje *Speciale mogelijkheden en specificaties* of andere documentatie bij uw Macintosh voor meer informatie over RAM-chips en SIMMs.

▲ **Attentie.** Extra RAM-geheugen op de hoofdprintplaat moet altijd worden geïnstalleerd door een geautoriseerde Apple Reseller of een andere bevoegde technicus. Het aanbrengen van wijzigingen op de printplaat door onbevoegden doet de garantie op uw Macintosh vervallen en kan schade veroorzaken. ▲

Onderhoud

Uw computer is een robuust apparaat dat weinig onderhoud nodig heeft. Maar net als met andere elektrische apparatuur moet u er voorzichtig mee omgaan en moet u rekening houden met de specifieke kenmerken van het apparaat.

In dit hoofdstuk komen de volgende zaken aan bod:

- voorzorgsmaatregelen bij de installatie en het gebruik van uw computer
- richtlijnen voor een veilige werkomgeving
- instructies voor het schoonmaken van de onderdelen van uw systeem
- instructies voor het controleren en herstellen van schijven
- informatie over het vervangen van de klokbatterij
- informatie over service en ondersteuning van Apple

Installatie en onderhoud

Volg de aanwijzingen in dit gedeelte op om ervoor te zorgen dat uw Macintosh optimaal blijft functioneren.

Alle systeemonderdelen

Neem bij installatie en gebruik van de computer en de verschillende aangesloten onderdelen de volgende voorzorgsmaatregelen in acht:

- Spring voorzichtig om met uw computer en plaats alle onderdelen op een stevige en vlakke ondergrond.
- Volg de bijgeleverde aanwijzingen voor de installatie van uw computersysteem nauwkeurig op.
- Houd een kabel altijd vast bij de connector aan een van de uiteinden wanneer u hem aansluit of loskoppelt. Oefen niet te veel kracht uit op een connector wanneer u hem aansluit. Wanneer u moeite hebt een aansluiting tot stand te brengen, raadpleegt u uw Apple Reseller.
- Zet de computer en alle aangesloten apparaten uit voordat u enig onderdeel toevoegt of verwijdert. Als u een apparaat of de kabel aansluit of losmaakt terwijl de computer aanstaat, kunt u de Macintosh, het apparaat of beide beschadigen.
- Zorg ervoor dat u geen voedsel of drank morst op de computer, het toetsenbord, de muis of enig ander onderdeel. Als u toch iets op de computer morst, zet u direct de computer uit en haalt u de stekker uit het stopcontact.

▲ **Attentie.** Sluit het netsnoer van uw computer of van een apparaat alleen aan op een stopcontact met randaarde en gebruik uit veiligheidsoverwegingen alleen de randgeaarde netstekker van de Macintosh. Als het netsnoer is gerafeld of anderszins is beschadigd, vervangt u het door een nieuw netsnoer. ▲

Beeldscherm

Zowel voor ingebouwde als voor losse beeldschermen dient u de volgende richtlijnen te volgen:

- Als u de computer langere tijd laat aanstaan zonder dat u ermee werkt, kan het beeld op uw scherm "inbranden", waardoor de beeldbuis onherstelbaar wordt beschadigd. U kunt het scherm daarom het beste donkerder zetten wanneer u de computer enige tijd niet zult gebruiken.

 U kunt ook een schermbeveilingsprogramma gebruiken. Dergelijke programma's maken het scherm zwart of zorgen dat er steeds wisselende beelden op het scherm komen. Schermbeveiligingsprogramma's zijn verkrijgbaar bij onafhankelijke fabrikanten of gebruikersgroepen.

- Als uw Macintosh een los beeldscherm heeft, is het belangrijk dat de ventilatie-openingen van de computer en het beeldscherm vrij blijven.

- Grote beeldschermen, zoals het monochrome A3-beeldscherm van Apple, kunnen niet bovenop de Macintosh worden geplaatst. Raadpleeg de instructies bij het beeldscherm.

Toetsenbord

Mors geen vloeistoffen of vette of kleverige stoffen op het toetsenbord. Morst u toch iets en functioneert het toetsenbord niet meer, dan doet u het volgende:

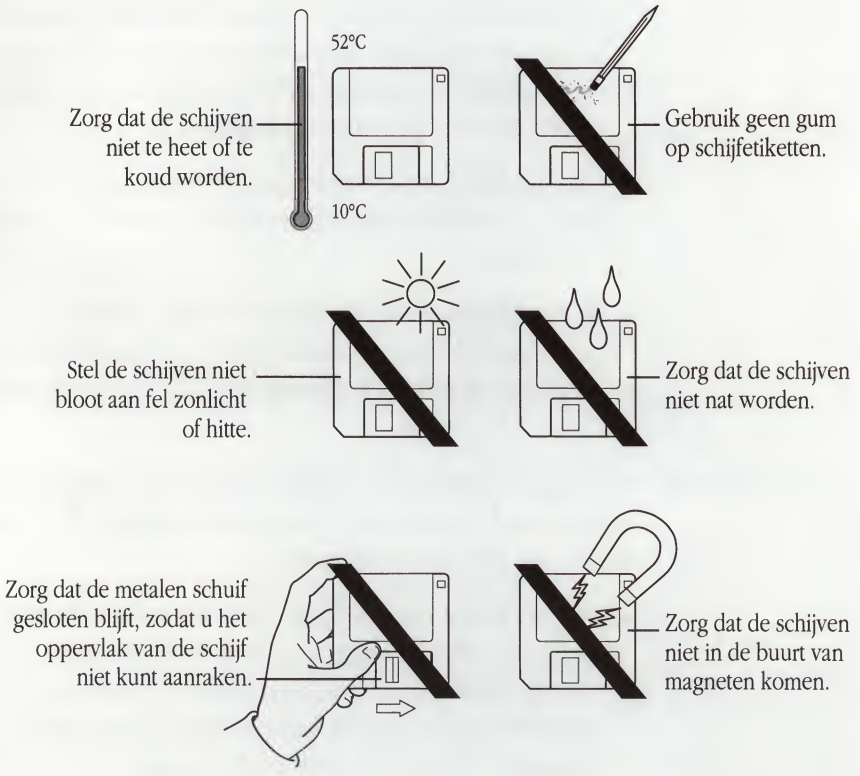
- Als het een dunne, heldere vloeistof betreft, haalt u de kabel uit het toetsenbord, waarna u het toetsenbord ondersteboven houdt om de vloeistof eruit te laten lopen. Daarna laat u het toetsenbord 24 uur bij kamertemperatuur drogen. Als het toetsenbord dan nog niet werkt, brengt u het voor reparatie naar uw geautoriseerde Apple Reseller.

- Als het een zoete of kleverige vloeistof betreft, maakt u het toetsenbord los en brengt u het naar een geautoriseerde Apple Reseller.

3.5-inch schijven en schijfeenheden

Beschikt uw Macintosh over een schijfeenheid van 800K, dan dient u het plastic plaatje dat zich bij de aankoop van uw computer in de schijfeenheid bevond, weer in de schijfeenheid te plaatsen als u de computer of de schijfeenheid wilt vervoeren. Beschikt uw Macintosh over een SuperDrive, dan hoeft u het plaatje niet te gebruiken.

In afbeelding 9-1 ziet u hoe u met 3.5-inch schijven moet omgaan.

Afbeelding 9-1 Hoe u wel en niet met 3.5-inch schijven moet omgaan

In schijfeenheden van 800K kunt u geen HD-schijven gebruiken. Gebruik deze schijven alleen als uw computer een SuperDrive heeft.

➤ ***Zie ook:*** Hoofdstuk 6, "Schijven en schijfeenheden"

De voeding

De voeding van de Macintosh staat onder stroom, en de behuizing van de voeding mag dan ook niet worden geopend, ook niet als de computer is uitgeschakeld. Als er iets mis is met de voeding, dient u contact op te nemen met uw geautoriseerde Apple Reseller.

Werkomgeving

De Macintosh is erop gebouwd om in de juiste omgeving betrouwbaar te functioneren. Hierbij zijn de volgende zaken van belang:

- Laat de computer niet in de felle zon staan en stel het apparaat niet bloot aan regen of ander vocht.
- De temperatuur bij gebruik van de Macintosh moet tussen de 10°C en de 40°C liggen, terwijl de luchtvochtigheid niet lager mag zijn dan 5% en niet hoger dan 95%. (Raadpleeg voor nadere bijzonderheden het boekje *Speciale mogelijkheden en specificaties.*)
- Zorg ervoor dat de ventilatiesleuven van de apparatuur niet worden geblokkeerd. Leg geen papieren, schijven of andere voorwerpen op of tegen de sleuven, ook niet voor korte tijd. Wanneer de lucht niet voldoende kan circuleren, kan de apparatuur oververhit raken, met als gevolg dat deze wordt beschadigd of niet goed functioneert.
- Wanneer er zich storingen voordoen op het beeldscherm of op een televisie of radio die in de buurt staat, plaatst u de verschillende apparaten verder uit elkaar. (Storingen kunnen zich bijvoorbeeld voordoen als twee beeldschermen te dicht bij elkaar staan.)

Systeemonderdelen schoonmaken

U kunt de behuizing van de meeste onderdelen van uw Macintosh systeem, het beeldscherm en het mechaniek van de muis schoonmaken.

De behuizing van de computer en de randapparatuur

U maakt de behuizing van de Macintosh of van de randapparatuur als volgt schoon:

- Reinig de behuizing met een vochtige (geen natte), pluisvrije doek. Zorg dat er geen vocht in de behuizing loopt.
- Gebruik geen spuitbussen, oplosmiddelen of schuurmiddelen.

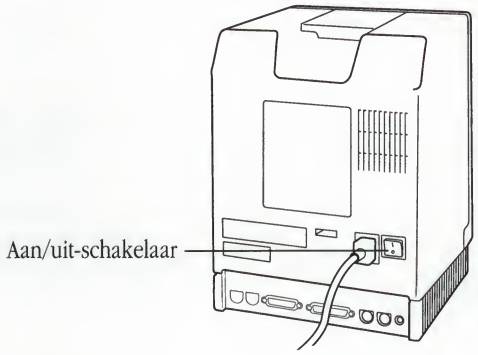
Het beeldscherm

U maakt het beeldscherm als volgt schoon:

- Breng wat reinigingsvloeistof aan op een zachte doek. Spuit de vloeistof niet rechtstreeks op het scherm, omdat het vocht dan in de behuizing zou kunnen lopen.

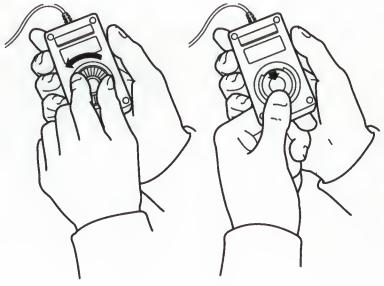
De muis

De muis bevat een kleine bal die ronddraait wanneer u de muis over een werkblad beweegt. U houdt deze bal vet- en stofvrij door de muis alleen op een glad en schoon oppervlak te gebruiken en door hem zo nu en dan te reinigen.

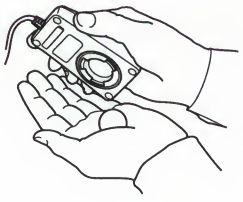
1 Zet de Macintosh uit voordat u de muis schoonmaakt.

U moet een elektrisch apparaat altijd uitzetten voor u een van de onderdelen uit elkaar haalt.

2 Maak het ronde plastic schijfje aan de onderkant van de muis los.

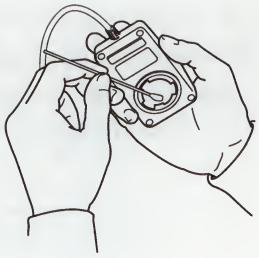
Er zijn twee typen muizen, één met een schijfje dat u verwijdert door het linksom te draaien, en één met een schijfje dat u verwijdert door het recht naar beneden te trekken tot het meegeeft.

3 Verwijder het schijfje en de bal eronder.

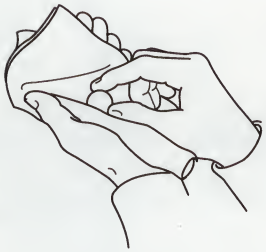
Draai de muis om en houd een hand onder de muis om de schijf en het balletje op te vangen.

▶

4 Reinig de drie kleine rollen binnenin de muis met een in alcohol gedrenkt wattenstaafje.

Draai de rollen rond zodat u elk stukje goed kunt schoonmaken.

5 Veeg de bal schoon met een schone, zachte, droge doek.

Gebruik geen vloeistof om de bal te reinigen.

6 Blaas zacht in de behuizing om eventueel vuil en stof te verwijderen en breng de bal en de ring weer op hun plaats aan.

Een schijf controleren en herstellen

Zowel 3.5-inch schijven als vaste schijven kunnen beschadigd raken door langdurig gebruik of onzorgvuldige behandeling. Bij de systeemprogrammatuur worden hulpprogramma's geleverd waarmee u schijven kunt controleren en sommige beschadigingen kunt herstellen.

Als u een bericht ziet dat een schijf beschadigd of onleesbaar is, kunt u met de hulpprogramma's proberen de oorzaak van het probleem op te sporen en het probleem te verhelpen.

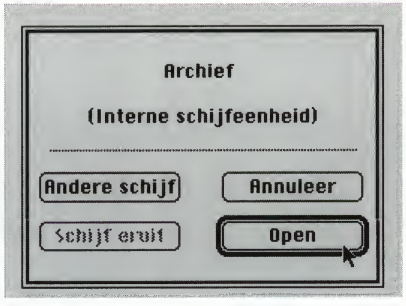
Een schijf controleren en herstellen met Schijf-EHBO

U kunt zowel 3.5-inch schijven als vaste schijven controleren met het programma Schijf-EHBO (op de schijf *Schijfbeheer*). In sommige gevallen kunt u met dit programma ook een schijf herstellen.

1 Start Schijf-EHBO door dubbel op het symbool te klikken.

Er verschijnt nu een venster waarin u de gewenste schijf kunt selecteren.

2 Selecteer de schijf die u wilt controleren en herstellen met behulp van de knoppen 'Andere schijf' en 'Schijf eruit', en klik op 'Open'.

De naam van de geselecteerde schijf wordt weergegeven en er verschijnt een bericht dat Schijf-EHBO gereed is.

▶

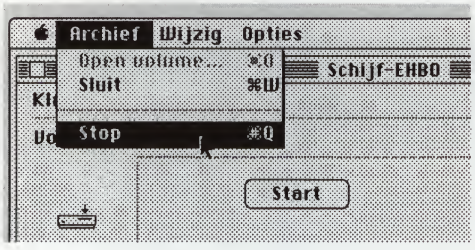

3 Kies 'Herstel automatisch' uit het Opties-menu als u de schijf automatisch wilt laten herstellen.

4 Klik op 'Start' om de schijf te controleren.

Bovenin het venster verschijnen meldingen die het verloop van de procedure aangeven.

5 Kies 'Stop' uit het Archief-menu wanneer de procedure is beëindigd.

Als u een andere schijf wilt controleren, kiest u 'Sluit' uit het Archief-menu, selecteert en opent u de gewenste schijf en voert u de stappen 3 en 4 nogmaals uit.

Als de schijf niet kan worden hersteld met Schijf-EHBO, neemt u een van de volgende maatregelen:

- Probeer nogmaals het programma Schijf-EHBO te gebruiken voor de schijf. Soms kan het probleem alsnog worden verholpen.
- Gebruik een ander hulpprogramma. Met sommige programma's kunt u de gegevens van een beschadigde schijf terughalen.
- Raadpleeg een geautoriseerde Apple Reseller.
- Als u de gegevens van de beschadigde schijf hebt teruggehaald, kunt u de schijf wissen (initialiseren). Als dit niet mogelijk is, kunt u de schijf het beste weggooien.

Een harde schijf testen met Apple HD SC Installatie

U kunt een SCSI-harde schijf controleren met het programma Apple HD SC Installatie, dat zich bevindt op de schijf *Schijfbeheer*.

1 Open Apple HD SC Installatie door dubbel op het bijbehorende symbool te klikken.

2 Selecteer de vaste schijf die u wilt controleren (gebruik hiervoor eventueel de knop 'Andere schijf') en klik op 'Test'.

Het nummer van het SCSI-apparaat wordt weergegeven boven de knop 'Andere schijf'. De naam van de schijf of het schijfvolume wordt onderin het venster weergegeven.

3 Klik op 'OK' om de testprocedure in gang te zetten.

Het testen begint. Er verschijnt een draaiende strandbal die aangeeft dat de procedure wordt uitgevoerd.

4 Klik op 'Stop' wanneer het bericht verschijnt dat de test is voltooid.

Als er problemen met de harde schijf zijn, kunt u met Schijf-EHBO proberen de schade te herstellen. Als dit niet helpt, moet u de schijf misschien opnieuw initialiseren. Raadpleeg indien nodig een geautoriseerde Apple Reseller.

De klokbatterij vervangen

In uw Macintosh is een systeemklok gemonteerd die continu loopt. Wanneer de computer is uitgeschakeld, zorgt een batterij dat de klok blijft werken.

Bij de meeste Macintosh modellen bevindt de batterij zich binnenin de computer. Als de klok onnauwkeurig begint te lopen, of als hij stopt wanneer de computer wordt uitgeschakeld, dient u de batterij te laten vervangen door een geautoriseerde Apple Reseller. Nadat de batterij is vervangen, moet u de instellingen van de regelpanelen en de Kiezer wellicht opnieuw opgeven.

❖ *De klokbatterij van de Macintosh Plus.* Als u een Macintosh Plus heb, kunt u de batterij zelf vervangen. Instructies hiervoor vindt u in de documentatie bij de computer. ❖

Service en ondersteuning

Om optimale ondersteuning van uw Apple apparatuur te waarborgen, heeft Apple Computer, Inc. een wereldwijd netwerk van volledig uitgeruste Resellers. Als u vragen of problemen van technische aard hebt of meer wilt weten over nieuwe produkten, dan kunt u bij uw Apple Reseller terecht. Elke Reseller wordt ondersteund door de afdeling Technical Support van Apple via AppleLink®, een geavanceerde "on-line" elektronische informatiedienst, waardoor u snel deskundige hulp kunt krijgen.

Uw Reseller kan u het laatste nieuws verschaffen over nieuwe apparatuur, programma's en nieuwe programmatuurversies. Als u uw systeem wilt uitbreiden, kan uw Reseller u helpen bij het kiezen van geschikte onderdelen.

Voor onderhoud van uw apparatuur brengt u deze naar uw geautoriseerde Apple Reseller, die hiervoor speciaal is opgeleid. Er zijn over de gehele wereld meer dan 3000 Authorized Service Centers. Deze centra beschikken over de nieuwste diagnoseprogramma's en hebben alle losse onderdelen in voorraad. De garantie heeft betrekking op onderdelen en werkzaamheden die in het kader van de garantie worden uitgevoerd. (Elk land heeft eigen wettelijke bepalingen met betrekking tot de duur van de garantie. Er zijn beperkingen op de garantie mogelijk, afhankelijk van het land van verkoop.)

Bent u inmiddels verhuisd, dan gaat u naar het dichtstbijzijnde Service Center. Voor adressen kunt u bellen of schrijven naar:

Apple Computer B.V.
Handelsweg 2
3707 NH Zeist
Telefoon: 03404-86922

Apple Computer N.V.
Colonel Bourgstraat 105A
1140 Brussel
Telefoon: 02-7356050

Apple biedt een aantal service-opties die beantwoorden aan de behoeften van verschillende soorten gebruikers. Een van die opties is de Apple*Care*® Service Agreement, die een volledige garantie biedt gedurende de periode van één jaar. Na deze periode wordt de overeenkomst automatisch verlengd. De Apple*Care* garantie is geldig bij elke geautoriseerde Apple Reseller in het land waar u de overeenkomst hebt afgesloten. Dit is vooral handig wanneer u tussentijds verhuist; lokale service betekent immers dat u zo snel mogelijk weer over uw systeem kunt beschikken.

Hoewel u een Apple*Care* overeenkomst op elk gewenst moment kunt afsluiten, is het aan te raden dit te doen wanneer u de computer aanschaft, of in ieder geval vóór de fabrieksgarantie verloopt, om eventuele onderzoeks- en reparatiekosten na die tijd te vermijden.

Voor grote organisaties met veel Apple computers is er de mogelijkheid zelf reparatie aan de apparatuur te verzorgen. Voor meer informatie over de verschillende service-opties kunt u contact opnemen met uw geautoriseerde Apple Reseller.

Wat te doen bij problemen

Op een gegeven moment kan het gebeuren dat u een probleem met de Macintosh hebt. De informatie in dit hoofdstuk is bedoeld om u te helpen voorkomende problemen op te lossen.

Raadpleeg ook het boekje *Speciale mogelijkheden en specificaties* of andere documentatie bij uw computer voor nadere informatie over problemen die zich kunnen voordoen.

Algemene tips

Als uw computer of een van de onderdelen van uw systeem niet goed werkt, maar het probleem niet in dit hoofdstuk staat beschreven, kunt u een aantal algemene maatregelen nemen om te proberen het probleem op te lossen.

Neem de tijd

Wanneer u een foutmelding op het scherm ziet, hoeft u niet onmiddellijk tot actie over te gaan. Het bericht blijft op het scherm staan tot u op de knop in het venster klikt of de Macintosh uitzet.

Om het probleem te kunnen doorgronden en op te lossen, is het handig zoveel mogelijk informatie te verzamelen:

- Schrijf precies op wat u deed toen het probleem optrad. Noteer het bericht op het scherm, het bijbehorende ID-nummer, de programma's die u gebruikte en de namen van de voorwerpen die u aan de Systeemmap hebt toegevoegd (het is aan te raden een lijst bij te houden van dergelijke voorwerpen). Mocht het nodig zijn de computer naar uw geautoriseerde Apple Reseller te brengen, dan kan men hier met behulp van deze informatie gemakkelijker vaststellen wat er aan de hand is.
- Controleer het scherm op mogelijke aanwijzingen—een geselecteerde menunaam, symbolen van een open programma of document of andere zaken die van toepassing kunnen zijn op het probleem.
- Als u nieuwe tekst aan het typen was en deze niet hebt kunnen opslaan voordat het probleem zich voordeed, kunt u die delen van de tekst opschrijven die nog op het scherm zichtbaar zijn, zodat het later gemakkelijker is een deel van uw werk te herstellen.
- Vraag andere, meer ervaren Macintosh gebruikers om raad. Misschien weten zij een oplossing voor uw probleem.

Start de computer opnieuw op

Vaak kan een probleem worden opgelost door het geheugen van de computer leeg te maken. U doet dit door de computer opnieuw op te starten.

- Sla indien mogelijk alle open documenten op waarin u wijzigingen hebt aangebracht. Als de computer plotseling is gestopt of als er een bom op het scherm staat, is het niet mogelijk wijzigingen op te slaan. In dat geval kunt u proberen op ⌘-Option-Esc te drukken om het programma te verlaten waarin u zich bevond toen het probleem optrad, waarna u de documenten die in andere programma's zijn geopend, kunt opslaan.
- Kies indien mogelijk 'Herstart' uit het Speciaal-menu of uit het dialoogvenster. Als dit niet lukt, zet u de Macintosh uit met de aan/uit-schakelaar en wacht u tien seconden voordat u de computer weer aanzet. Als u de computer niet kunt uitzetten met de aan/uit-schakelaar, trekt u de stekker uit het stopcontact.
- Als uw probleem een randapparaat betreft, zoals een printer of een externe harde schijf, zet u dit apparaat uit en wacht u tien seconden voordat u het weer aanzet. Vervolgens start u de Macintosh opnieuw op.

Controleer of alle onderdelen van uw systeemprogrammatuur hetzelfde versienummer hebben en of uw opstartschijf slechts één Systeemmap bevat.

U kunt er op de volgende manieren voor zorgen dat uw systeemprogrammatuur optimaal blijft functioneren:

- Maak een reservekopie van de huidige versie van de systeemprogrammatuur voordat u een nieuwe versie installeert, zodat u zonodig de huidige versie kunt gebruiken voor een programma dat niet compatibel is met de nieuwe versie van de systeemprogrammatuur.
- Als de Systeemmap op een van uw opstartschijven beschadigd is, kunt u of de programmatuur opnieuw op die schijf installeren of de Systeemmap van een goede schijf naar de schijf met de beschadigde map kopiëren.
- Als u een nieuwe versie van de systeemprogrammatuur installeert, controleert u of de nieuwste versies van de besturingsbestanden voor uw printer en andere randapparatuur zich in de Systeemmap van al uw opstartschijven bevinden.

Controleer of uw programma's in goede staat verkeren

Door de onderstaande tips op te volgen, zorgt u ervoor dat uw programma's goed blijven functioneren:

- Als u problemen hebt met een programma, maakt u een nieuwe werkkopie van dat programma door de oorspronkelijke programmaschijf te kopiëren.
- Als u de problemen niet kunt oplossen door een nieuwe kopie van het programma te maken, neemt u contact op met de fabrikant van het programma om te controleren of de door u gebruikte versie wel compatibel is met de versie van de Macintosh systeemprogrammatuur die u gebruikt. (Vaak kunt u tegen een redelijke prijs een nieuwere versie van het programma aanschaffen.)

- Als u een harde schijf gebruikt, dient u ervoor te zorgen dat u maar één Systeemmap en één versie van elk programma op uw schijf hebt staan. Met het commando 'Zoek' kunt u controleren of er meerdere Systeemmappen op uw schijf staan.
- Als u speciale programma's in uw Systeemmap wilt zetten (zoals System-extensies of regelpanelen), dient u vooraf na te gaan of ze wel compatibel zijn met de versie van de systeemprogrammatuur die u gebruikt.

Maak reservekopieën van uw werk, uw programma's en uw Systeemmap

Om ervoor te zorgen dat documenten en programma's die u met uw Macintosh gebruikt altijd beschikbaar blijven, is het aan te raden om regelmatig reservekopieën van uw werk te maken en van elk programma een werkkopie te maken voor u het gaat gebruiken.

- Als u meestal gebruik maakt van een harde schijf, kopieert u uw programma's en documenten naar 3.5-inch schijven.
- Om essentiële informatie zoals bedrijfsarchieven en financiële gegevens te beschermen, kunt u overwegen extra reservekopieën op 3.5-inch schijven te maken en deze in een kluis of buiten het gebouw waar u werkt, op te bergen.

Bouw regelmatig het bureaublad opnieuw op

Als u uw bureaublad regelmatig opnieuw opbouwt, blijven de gegevens op uw opstartschijven gemakkelijk toegankelijk.

- Om het bureaublad van een opstartschijf opnieuw op te bouwen, houdt u de Option- en ⌘-toets ingedrukt tijdens het opstarten van uw computer. Houdt de toetsen ingedrukt totdat er een dialoogvenster verschijnt waarin u wordt gevraagd of u het bureaublad opnieuw wilt opbouwen.
- Het is aan te raden om één keer per maand of per twee maanden het bureaublad van uw opstartschijven opnieuw op te bouwen.

Gegevensverlies of beschadiging voorkomen

De afgelopen jaren hebben veel computergebruikers problemen gehad met *virussen*, kwaadaardige programma's die bestanden beschadigen of schijven wissen. Een virus kan uw systeem binnenkomen via een schijf die u of iemand anders in de schijfeenheid plaatst, via een netwerkapparaat zoals bijvoorbeeld een file server, of via een elektronisch bulletin board.

Controleer uw systeem regelmatig op virussen

Er zijn verschillende programma's waarmee u eventuele virussen in uw systeem kunt opsporen en bestrijden. Dergelijke programma's zijn verkrijgbaar bij gebruikersgroepen, op bulletin boards en bij dealers.

Zelfs als uw computer goed werkt en u geen problemen met schijven hebt, moet u uw systeem regelmatig op virussen controleren, vooral als u vaak schijven of gegevens uitwisselt met andere gebruikers.

Een goede aanpak ter voorkoming van virussen omvat de volgende maatregelen:

- Controleer uw belangrijkste schijf of schijven regelmatig op de aanwezigheid van virussen en los eventuele problemen direct op.
- Als u een schijf van iemand anders krijgt of koopt—ook als dit een commerciële verkoper is—controleert u de schijf op virussen voordat u hem gebruikt of er gegevens van kopieert.
- Als uw computer op een netwerk is aangesloten, of als u een modem gebruikt om informatiediensten of bulletin boards te raadplegen, controleert u uw systeem zo vaak als haalbaar is, en bij voorkeur nadat u gegevens van een externe bron hebt gekopieerd.
- Wanneer u deel uitmaakt van een groep die uit een aantal Macintosh gebruikers bestaat, zet u een "virus-opsporingsstation" op dat iedereen kan gebruiken om schijven te controleren (en om het laatste nieuwe virus-opsporingsprogramma te kopiëren, als uw groep daarvoor een licentie heeft).

- Als u per schijf of elektronisch gegevens naar andere Macintosh gebruikers stuurt, controleert u eerst of er zich geen virussen in uw systeem bevinden.
- Aangezien er steeds nieuwe virussen opduiken, gebruikt u altijd de nieuwste versie van een virus-opsporingsprogramma.
- Om compatibiliteitsproblemen te voorkomen, gebruikt u altijd slechts één virus-opsporingsprogramma.

Problemen met uw computer

Hier volgen enkele problemen die u zou kunnen tegenkomen, hun oorzaak en de mogelijke oplossingen.

De computer staat aan, maar het scherm is donker

Oorzaak: De computer of het beeldscherm krijgt geen stroom, of de helderheids- en de contrastregelaars zijn verkeerd ingesteld.

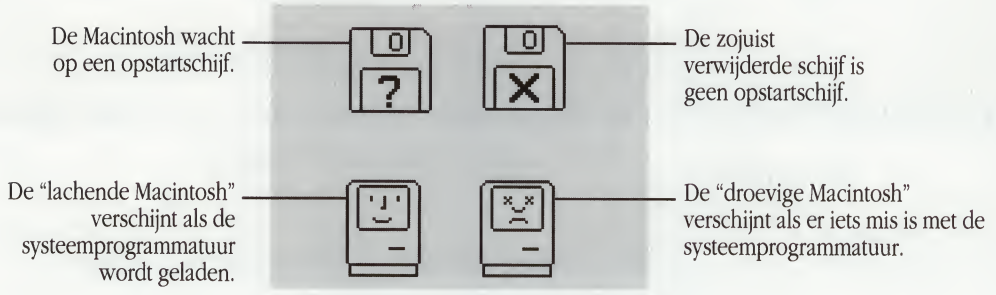
Oplossingen:

- Controleer of het netsnoer goed in de computer en het stopcontact zit en of er spanning op het stopcontact staat.
- Controleer of het beeldscherm is ingeschakeld als uw computer een los beeldscherm heeft.
- Stel de helderheids- en de contrastregelaar bij.
- Als u een schermbeveiligingsprogramma gebruikt, drukt u op een willekeurige toets of beweegt u de muis om het beeld weer terug te krijgen.
- Zet de computer uit en wacht tien seconden voor u hem weer aanzet.

Wanneer u opstart, is het scherm helder, maar het bureaublad verschijnt niet

Oorzaak: De systeemprogrammatuur is niet op de schijf geïnstalleerd of de schijfeenheid werkt niet naar behoren.

Als u de computer aanzet en een schijf in de schijfeenheid plaatst, moet u een van de symbolen in afbeelding 10-5 zien.

Afbeelding 10-1 Symbolen die bij het opstarten kunnen verschijnen

Oplossingen:

- Als u de "lachende Macintosh" ziet, hoeft u niets te doen. De systeemprogrammatuur wordt geladen.
- Als u een schijfsymbool met een knipperend vraagteken ziet, wacht de computer op een opstartschijf. Het symbool geeft aan dat de opstartschijf niet wordt herkend, dat uw harde schijf geen systeemprogrammatuur bevat of dat de systeemprogrammatuur op uw harde schijf is beschadigd.

 Gebruik een andere opstartschijf. Als het symbool van de harde schijf niet op het bureaublad verschijnt, kunt u het beste uw geautoriseerde Apple Reseller raadplegen.

- Als u een schijfsymbool met een 'X' ziet, kan de computer geen Systeemmap vinden op de 3.5-inch schijf die u hebt geplaatst. De computer zoekt nu op uw harde schijven naar een Systeemmap.
- Als u de "droevige Macintosh" ziet, is er iets mis met de systeemprogrammatuur op de schijf zelf of met de computer.

 Als u een 3.5-inch schijf in de schijfeenheid hebt geplaatst, verwijdert u deze door de computer uit te zetten en de muisknop ingedrukt te houden terwijl u de computer weer aanzet. Probeer nu met een andere opstartschijf op te starten. Als de "droevige Macintosh" opnieuw verschijnt, raadpleegt u uw geautoriseerde Apple Reseller.

De aanwijzer volgt de bewegingen van de muis niet of niet goed

Oorzaak: De muis is niet goed aangesloten of de signalen van de muis bereiken de computer niet.

Oplossingen:

- Schakel de computer uit en controleer of de kabel van de muis aan beide uiteinden goed is aangesloten.
- Maak de muis schoon volgens de instructies in hoofdstuk 9.
- Start de computer opnieuw op met een andere opstartschijf. Als de muis nog niet werkt, raadpleegt u uw geautoriseerde Apple Reseller.

➤ ***Zie ook:*** "De aanwijzer 'bevriest' plotseling" verderop in dit hoofdstuk

Als u typt, verschijnt er niets op het scherm

Oorzaak: Het invoegpunt staat niet in het actieve venster, het toetsenbord is niet goed aangesloten of de signalen van het toetsenbord bereiken de computer niet.

Oplossingen:

- Controleer of het programma waarin u wilt typen actief is.
- Plaats de aanwijzer in het actieve venster en klik om het invoegpunt te activeren of sleep om tekst te selecteren (indien van toepassing).
- Schakel de computer uit en controleer of de kabel van het toetsenbord goed is aangesloten.
- Als de kabel goed is aangesloten, maar het toetsenbord toch niet werkt, schakelt u de computer uit en maakt u de kabel van het toetsenbord los. Vervolgens bevestigt u de kabel op een andere ADB-poort van de computer en het toetsenbord. (Wellicht moet u ook de muis op een andere poort aansluiten.) Als u nog steeds niets kunt typen, ligt het probleem bij het toetsenbord zelf.
- Start de computer opnieuw op met een andere opstartschijf. Als het toetsenbord nog steeds niet werkt, raadpleegt u uw geautoriseerde Apple Reseller.

U kunt geen informatie opslaan op een 3.5-inch schijf

Oorzaak: De schijf is vol, de schijf is beschadigd of beveiligd, of de schijfeenheid werkt niet.

Oplossingen:

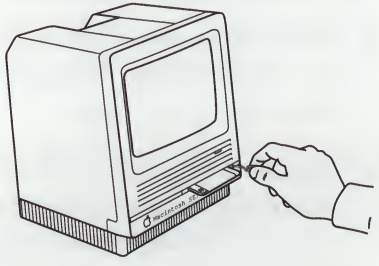
- Kijk of het plastic beveiligingsschuifje aan de achterkant van de schijf over de vierkante opening in de schijf is geschoven. De schijf is dan niet beveiligd. Raadpleeg hoofdstuk 6 voor nadere informatie.
- Als u een bericht ziet dat de schijf niet is geïnitialiseerd, terwijl dit wel het geval is, verwijdert u de schijf en plaatst u hem voorzichtig opnieuw in de schijfeenheid. Krijgt u hetzelfde bericht, dan is de schijf beschadigd. Probeer de schade te herstellen met Schijf-EHBO of een gelijksoortig programma.
- Als u een bericht ziet dat de schijf vol is, vervangt u de schijf door een andere waarop voldoende ruimte voor uw document beschikbaar is, of maakt u ruimte vrij door gegevens die u niet langer nodig hebt te wissen.
- Controleer of de plastic hoes van de schijf of het metalen afdekplaatje beschadigd zijn.
- Plaats een andere schijf in de schijfeenheid en probeer opnieuw op te slaan. Als dit niet lukt, kan het probleem bij de schijfeenheid zelf liggen.
- Voordat u concludeert dat er iets mis is met de schijfeenheid, slaat u uw bestanden op een schijf in een andere schijfeenheid op en start u vervolgens uw computer opnieuw op. Probeer met de verdachte schijfeenheid iets op te slaan op een schijf waarvan u zeker weet dat hij niet beschadigd is. Als u nog steeds niet kunt opslaan, raadpleegt u de geautoriseerde Apple Reseller.

U kunt een 3.5-inch schijf niet uit de schijfeenheid verwijderen

Oorzaak: De informatie die nodig is om de schijf te verwijderen bereikt de computer niet, of de schijf of schijfeenheid is beschadigd.

Oplossingen (houd de onderstaande volgorde aan):

- Houd de Command- (⌘) en de Shift-toets ingedrukt en druk op de 1-toets in de bovenste rij op het toetsenbord om een schijf uit de interne schijfeenheid te verwijderen. Druk op ⌘-Shift en 2 om een schijf uit een externe of de tweede interne schijfeenheid te verwijderen.
- Als de bovenstaande methode niets oplevert, zet u de computer uit. Als de schijf niet uit de schijfeenheid komt, houdt u de muisknop ingedrukt terwijl u de computer weer aanzet.
- Als geen van beide methoden werkt, steekt u een rechtgebogen paperclip in het kleine gaatje rechts van de schijfeenheid. Druk zachtjes op de paperclip, maar *oefen er niet te veel kracht op uit.* Gebruik deze methode alleen als de andere twee niet werken. Als ook deze methode geen resultaat oplevert, brengt u de computer of de externe schijfeenheid naar uw Apple Reseller.

Afbeelding 10-2 Een schijf met een rechtgebogen paperclip verwijderen—het laatste redmiddel

U kunt niet opstarten vanaf de harde schijf of het symbool van deze schijf verschijnt niet

Oorzaak: De computer herkent de door de schijf verzonden informatie niet of de schijfeenheid werkt niet goed.

Oplossingen:

- Als het om een externe harde schijf gaat, controleert u of deze is ingeschakeld en of de kabel goed is bevestigd. Zet daarna de computer opnieuw aan.
- Als het om een interne harde schijf gaat, zet u de computer uit en wacht u tien seconden voordat u de computer weer aanzet.
- Als de harde schijf uw opstartschijf is, start u met een andere schijf op en installeert u de systeemprogrammatuur opnieuw op de harde schijf als het symbool van de harde schijf verschijnt.
- Als u meerdere harde schijven gebruikt, controleert u het SCSI-ID-nummer van elke schijf en van alle andere SCSI-apparaten die op uw systeem zijn aangesloten. Als twee apparaten hetzelfde ID-nummer hebben of als een extern apparaat het ID-nummer 7 of 0 heeft, wordt een van deze apparaten niet door de computer herkend. Verander een van de nummers in een nummer dat nog niet wordt gebruikt. Raadpleeg hoofdstuk 8 voor meer informatie.

➤ ***Zie ook:*** "Een schijf controleren en herstellen" in hoofdstuk 9

Er verschijnt een dialoogvenster met een bom

Oorzaak: Er zijn problemen met de programmatuur.

Oplossingen:

- Noteer het eventuele nummer van de foutmelding en noteer waar u mee bezig was toen het venster verscheen.
- Klik op de knop 'Herstart' op het scherm (als er een dergelijke knop in het dialoogvenster staat). Soms is het probleem hiermee verholpen.
- Als er geen knop 'Herstart' in het venster staat (of als klikken hierop geen effect heeft), gebruikt u de aan/uit-schakelaar om de computer uit te zetten en wacht u tien seconden voordat u de computer weer aanzet. Soms is het probleem hiermee verholpen. Als u de computer niet kunt uitzetten met de aan/uit-schakelaar, trekt u de stekker uit het stopcontact.
- Als de computer niet wil opstarten met dezelfde opstartschijf, probeert u het met een andere opstartschijf.
- Als de computer wel met een andere schijf opstart, kan het helpen als u de systeemprogrammatuur opnieuw installeert op de eerste schijf.
- Controleer de opstartschijf en het programma dat u gebruikte toen het venster verscheen. Misschien zijn bepaalde elementen van de systeemprogrammatuur incompatibel met elkaar of met het gebruikte programma.
- Controleer of uw programma's, bureau-accessoires en System-extensies compatibel zijn met de systeemprogrammatuur.

- Soms zijn incompatibele extensies of regelpanelen de oorzaak van een bom. Start de computer opnieuw op terwijl u de Shift-toets ingedrukt houdt (op deze manier worden alle System-extensies uitgeschakeld). Als uw computer nu normaal opstart, plaatst u de extensies één voor één terug in de Systeemmap, waarbij u de computer steeds opnieuw probeert op te starten. Op deze manier kunt u erachter komen welke extensies incompatibel zijn.
- Verwijder de overige voorwerpen die u onlangs in de Systeemmap hebt geplaatst en start de computer opnieuw op.

△ **Belangrijk.** Zorg er altijd voor dat alle onderdelen van uw systeemprogrammatuur worden bijgewerkt wanneer u een nieuwe versie van de Macintosh systeemprogrammatuur installeert en controleer altijd of de programma's die u gebruikt compatibel zijn met de versie die u hebt geïnstalleerd. △

De aanwijzer "bevriest" plotseling

Oorzaak: Er is een probleem met de programmatuur die u gebruikt.

Oplossingen:

- Druk op ⌘-Option-Esc om het programma te sluiten dat actief was toen het probleem optrad. Als dit lukt, kunt u de geopende documenten van de overige programma's opslaan voordat u de computer opnieuw opstart.
- Gebruik de aan/uit-schakelaar om de computer uit te zetten en wacht tien seconden voordat u de computer weer aanzet.
- Als de computer niet opnieuw opstart, probeert u het met een andere opstartschijf.
- Als de computer met een andere schijf wel opstart, controleert u of er een probleem kan zijn met de opstartschijf en het programma dat u gebruikte. Misschien gebruikte u onderdelen van de systeemprogrammatuur die niet compatibel waren met elkaar of met het programma dat u gebruikte. Het kan helpen als u de systeemprogrammatur opnieuw installeert op de eerste schijf.

△ **Belangrijk.** Zorg er altijd voor dat alle onderdelen van uw systeemprogrammatuur worden bijgewerkt wanneer u een nieuwe versie van de Macintosh systeemprogrammatuur installeert en controleer altijd of de programma's die u gebruikt compatibel zijn met de versie die u hebt geïnstalleerd. △

Problemen met uw printer

Als u een printer op uw computer hebt aangesloten, kunt u op een van de volgende problemen stuiten. Raadpleeg de handleiding bij uw printer voor nadere informatie.

U geeft opdracht een document af te drukken en de printer reageert niet

Oorzaak: Het commando bereikt de printer niet of de printer werkt niet naar behoren.

Oplossingen:

- Controleer of de printer aan staat en is opgewarmd. Op een LaserWriter wordt eerst een testpagina afgedrukt.
- Controleer of de kabel voor de printer goed is aangesloten.
- Als u een ImageWriter gebruikt, moet de Select-lamp branden. Druk op de knop 'Select' als dit niet het geval is. Het kan zijn dat er een dialoogvenster op het scherm verschijnt met de mededeling dat de printer niet reageert.
- Kijk of de printer (en, indien van toepassing, de naam van de printer) is geselecteerd in de Kiezer. Raadpleeg "Een printer kiezen" in hoofdstuk 4.
- Als u in de Kiezer het symbool van de gewenste printer niet ziet, kopieert u het besturingsbestand of de besturingsbestanden voor die printer naar de map 'Extensies' (in de Systeemmap op uw opstartschijf) en start u de Macintosh opnieuw op. Raadpleeg hoofdstuk 4 voor meer informatie.

U wilt een document afdrukken en er verschijnt een foutmelding

Oorzaak: De printer ontving tegenstrijdige signalen.

Oplossingen:

- Controleer of de printer aan staat en is opgewarmd.
- Controleer of u dezelfde versie van het printerbestand gebruikt als de andere mensen in uw netwerk. (De printerbestanden van Systeem 7 kunnen ook worden gebruikt met oudere versies van de systeemprogrammatuur.)
- Als u een ImageWriter gebruikt, moet de Select-lamp branden. Als dit niet het geval is, drukt u op de knop 'Select' en probeert u het document opnieuw af te drukken.
- Als er een bericht verschijnt dat de printer uw document niet kon afdrukken, zet u de printer uit en wacht u tien seconden voodat u hem weer aanzet. Vervolgens wacht u tot de printer is opgewarmd voordat u opnieuw probeert af te drukken.

Problemen met programma's en systeem-programmatuur

Soms kunnen zich problemen voordoen met programma's, aliassen of onderdelen die u in het Apple-menu hebt opgenomen.

Er ontbreken onderdelen in het Apple-menu

Oorzaak: De onderdelen zijn uit de map verwijderd.

Oplossingen:

- Gebruik het commando 'Zoek' om de map 'Apple-menu' te zoeken. Plaats deze map zonodig in de Systeemmap.
- Als de map 'Apple-menu' zich in de Systeemmap bevindt, kunt u de map openen om te controleren of er onderdelen in zitten. Is dit niet het geval, dan plaatst u de gewenste onderdelen voor het Apple-menu in de map.

U opent een alias en er gebeurt niets of er verschijnt een bericht dat het originele bestand niet kan worden geopend

Oorzaak: De alias is beschadigd of het originele bestand is gewist.

Oplossingen:

- Selecteer de alias en kies 'Info' uit het Archief-menu. Vervolgens klikt u op de knop 'Zoek origineel' om het originele bestand te zoeken. Wellicht hebt u iets aan de informatie die op het scherm verschijnt.
- Als u het originele bestand hebt gevonden, maakt u een nieuwe alias en vervangt u de beschadigde alias door de nieuwe.

De instellingen van de regelpanelen zijn plotseling veranderd

Oorzaak: De batterij is aan vervanging toe. Laat de batterij vervangen door uw geautoriseerde Apple Reseller.

B

Bijlagen

Toetsenborden en tekensets

Bij de meeste typen Macintosh computers kunt u uit verschillende toetsenborden kiezen. De positie van bepaalde toetsen en het aantal toetsen kan per toetsenbord verschillen.

Elk toetsenbord bevat in ieder geval een Option-toets en een Command-toets waarmee u alternatieve tekens kunt typen en een Shift-toets waarmee u hoofdletters kunt typen. Met het bureau-accessoire Toetsen kunt u voor elk lettertype dat in het Systeembestand is opgenomen, bekijken waar zich de toetsen voor de alternatieve tekens bevinden.

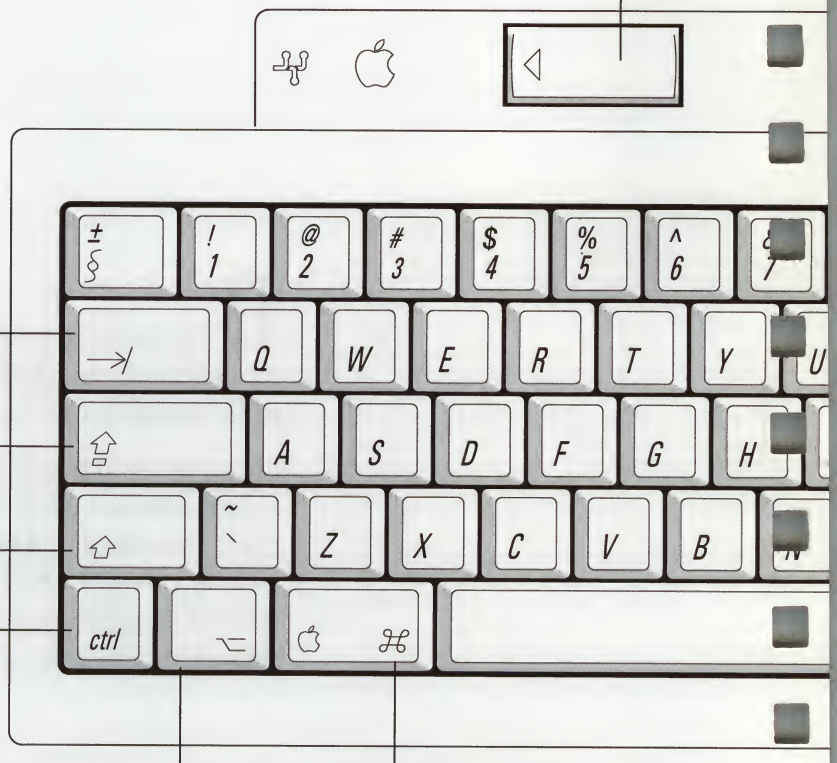
Toetsenbord-indelingen

In de volgende afbeeldingen ziet u de indeling van het Macintosh Classic toetsenbord, het Apple toetsenbord en het Apple uitgebreid toetsenbord. Deze toetsenborden kunnen bij verschillende Macintosh computers worden gebruikt.

➤ *Zie ook:* "Speciale toetsen op het toetsenbord" in hoofdstuk 1
Bijlage D, "Alternatieven voor muis, toetsenbord en beeldscherm"

Macintosh Classic toetsenbord

Aan-toets: op sommige Macintosh modellen zet u met deze toets de computer aan. Op de Macintosh Classic heeft deze toets geen functie.

Tab-toets: met deze toets kunt u het invoegpunt naar de volgende positie (zoals een tabstop of een gegevensveld) verplaatsen.

Caps Lock-toets: een vergrendelbare hoofdlettertoets die alleen voor letters geldt (heeft geen invloed op getallen en symbolen).

Shift-toets: met deze toets kunt u hoofdletters (of het bovenste teken van een toets) typen.

Control-toets: net als de Command-toets wordt deze toets gebruikt in combinatie met andere toetsen voor een snellere uitvoering van bewerkingen.

Option-toets: in combinatie met andere toetsen kunt u met deze toets speciale tekens typen of het effect van bepaalde bewerkingen wijzigen.

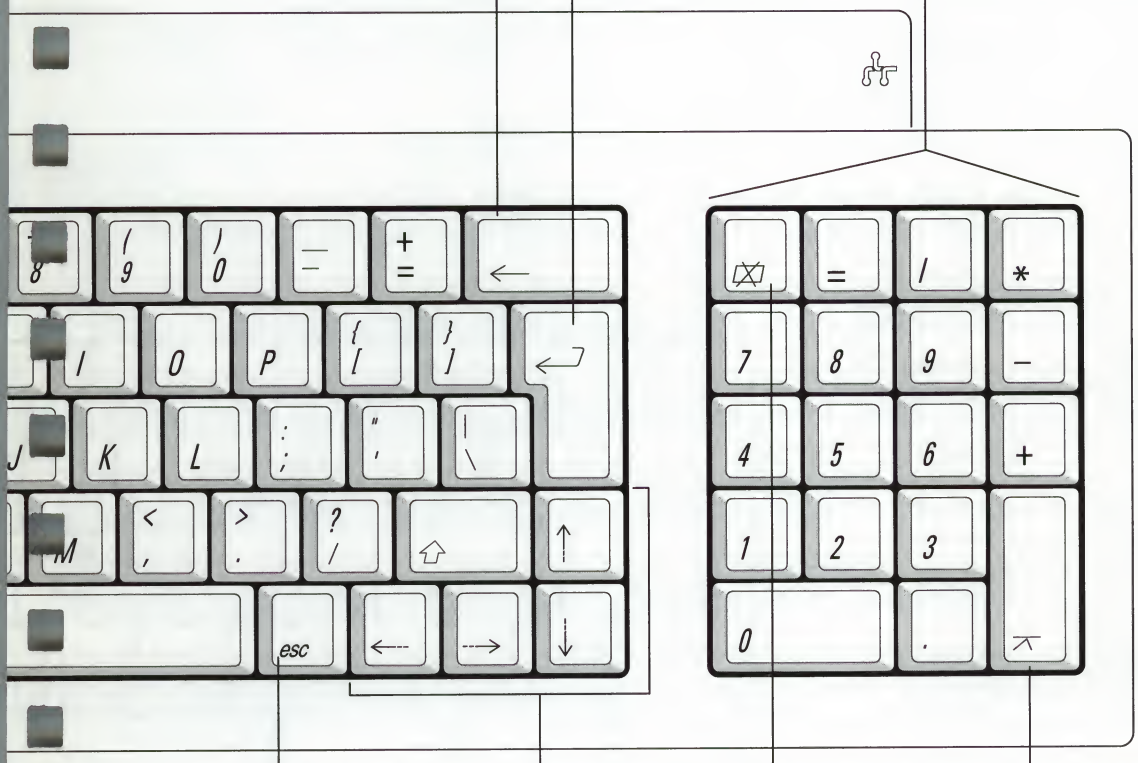
Command-toets: de Command-toets kan in combinatie met een andere toets vaak gebruikt worden om een commando uit een menu te kiezen of (in bepaalde programma's) om langdurige bewerkingen, zoals afdrukken, te annuleren.

Afbeelding A-1 Het Macintosh Classic toetsenbord

Delete-toets: met deze toets kunt u geselecteerde tekst of willekeurige tekens die zich links van het invoegpunt bevinden, wissen.

Return-toets: met deze toets verplaatst u het invoegpunt naar het begin van de volgende regel. In een dialoogvenster heeft het drukken op de Return-toets hetzelfde resultaat als klikken op de vetomlijnde knop.

Numerieke toetsen: deze toetsen produceren getallen en rekenkundige symbolen. In sommige programma's kunt u deze toetsen gebruiken als speciale functietoetsen.

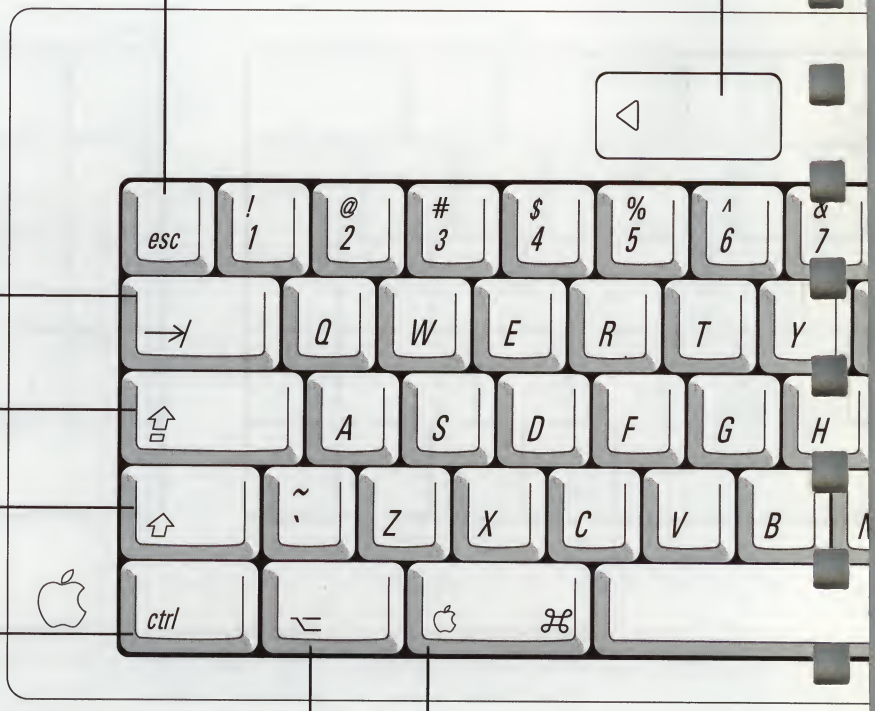
Esc-toets: *Esc* staat voor *Escape*. De functie van deze toets hangt af van het programma dat u gebruikt.

Pijltoetsen: als u het invoegpunt wilt verplaatsen, kunt u in plaats van de muis ook de pijltoetsen gebruiken. In sommige programma's hebben de pijltoetsen andere functies.

Clear-toets: met deze toets wist u datgene wat is geselecteerd, net als met de Delete-toets. In sommige programma's heeft de Clear-toets een andere functie.

Enter-toets: in een dialoogvenster heeft het drukken op de Enter-toets hetzelfde resultaat als klikken op de vetomlijnde knop (of drukken op Return). In sommige programma's kunt u uitsluitend de Enter-toets (en niet de Return-toets) gebruiken om gegevens in te voeren.

Het Apple toetsenbord

Esc-toets: Esc staat voor Escape. De functie van deze toets hangt af van het programma dat u gebruikt.

Aan-toets: op sommige Macintosh modellen zet u met deze toets de computer aan.

Tab-toets: met deze toets kunt u het invoegpunt naar het volgende punt (zoals een tabstop of een gegevensveld) verplaatsen.

Caps Lock-toets: een vergrendelbare hoofdlettertoets die alleen voor letters geldt (heeft geen invloed op getallen en symbolen).

Shift-toets: met deze toets kunt u hoofdletters (of het bovenste teken van een toets) typen.

Control-toets: net als de Command-toets wordt deze toets gebruikt in combinatie met andere toetsen voor een snellere uitvoering van bewerkingen.

Option-toets: in combinatie met andere toetsen kunt u met deze toets speciale tekens typen of het effect van bepaalde bewerkingen wijzigen.

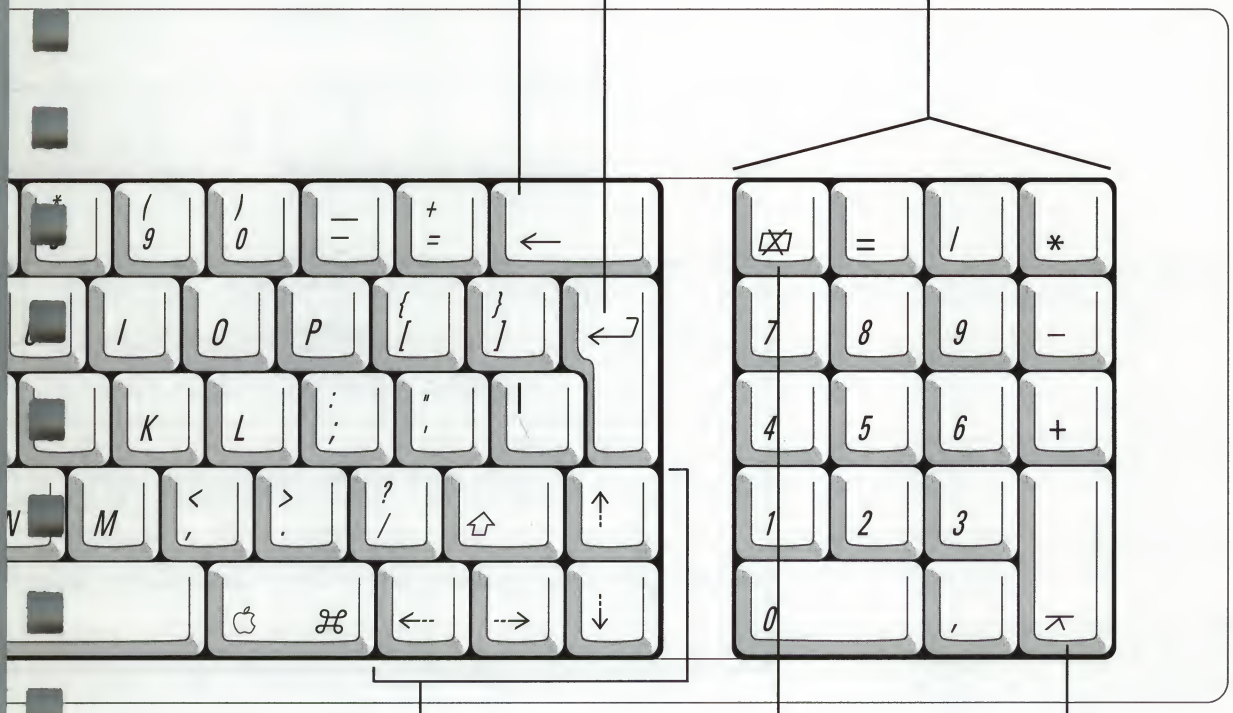
Command-toets: de Command-toets kan in combinatie met een andere toets vaak gebruikt worden om een commando uit een menu te kiezen of (in bepaalde programma's) om langdurige bewerkingen, zoals afdrukken, te annuleren.

Afbeelding A-2 Het Apple toetsenbord

Delete-toets: met deze toets kunt u geselecteerde tekst of willekeurige tekens wissen die zich links van het invoegpunt bevinden.

Return-toets: met deze toets verplaatst u het invoegpunt naar het begin van de volgende regel. In een dialoogvenster heeft het drukken op de Return-toets hetzelfde resultaat als klikken op de vetomlijnde knop.

Numerieke toetsen: deze toetsen produceren getallen en rekenkundige symbolen. In sommige programma's kunt u deze toetsen gebruiken als speciale functietoetsen.

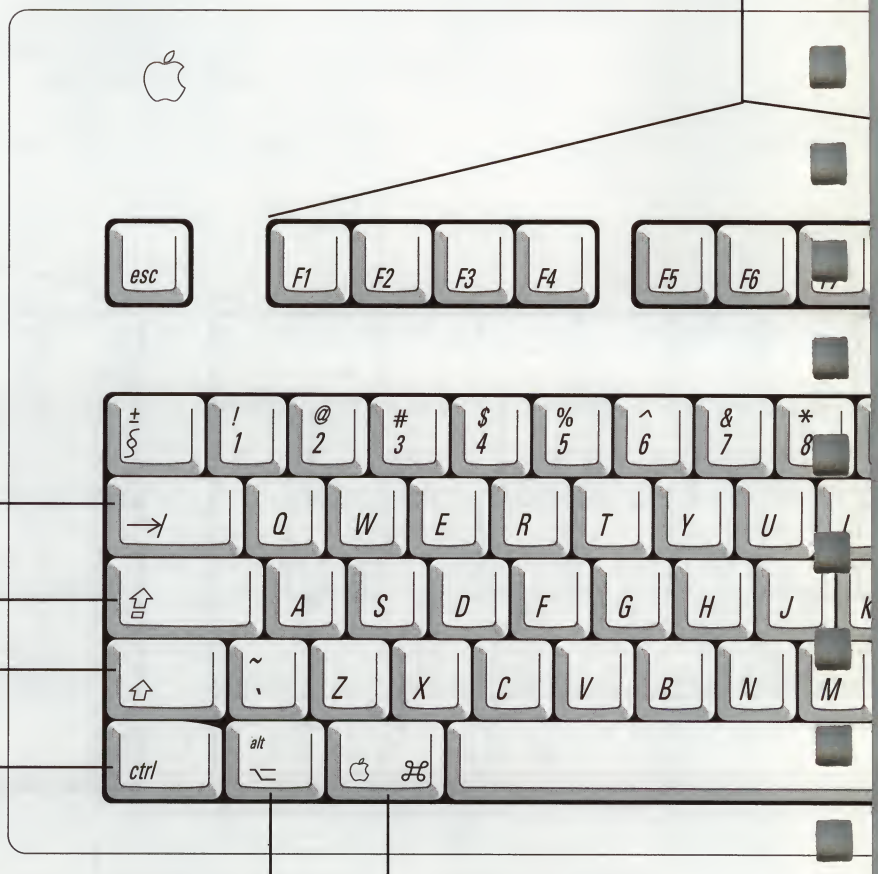
Pijltoetsen: als u het invoegpunt wilt verplaatsen, kunt u in plaats van de muis ook de pijltoetsen gebruiken. In sommige programma's hebben de pijltoetsen andere functies.

Clear-toets: met deze toets wist u datgene wat is geselecteerd, net als met de Delete-toets. In sommige programma's heeft de Clear-toets een andere functie.

Enter-toets: in een dialoogvenster heeft het drukken op de Enter-toets hetzelfde resultaat als klikken op de vetomlijnde knop (of drukken op Return). In sommige programma's kunt u uitsluitend de Enter-toets (en niet de Return-toets) gebruiken om gegevens in te voeren.

Het Apple uitgebreid toetsenbord

Functietoetsen: in sommige programma's kunt u met behulp van functietoetsen commando's kiezen. Met behulp van speciale hulpprogramma's kunt u commando's of een reeks handelingen toekennen aan functietoetsen.

Tab-toets: met deze toets kunt u het invoegpunt naar het volgende punt (zoals een tabstop of een gegevensveld) verplaatsen.

Caps Lock-toets: een vergrendelbare hoofdlettertoets die alleen voor letters geldt (heeft geen invloed op getallen en symbolen).

Shift-toets: met deze toets kunt u hoofdletters (of het bovenste teken van een toets) typen.

Control-toets: net als de Command-toets wordt deze toets gebruikt in combinatie met andere toetsen voor een snellere uitvoering van bewerkingen.

Option-toets: in combinatie met andere toetsen kunt u met deze toets speciale tekens typen of het effect van bepaalde bewerkingen wijzigen.

Command-toets: de Command-toets kan in combinatie met een andere toets vaak gebruikt worden om een commando uit een menu te kiezen of (in bepaalde programma's) om langdurige bewerkingen, zoals afdrukken, te annuleren.

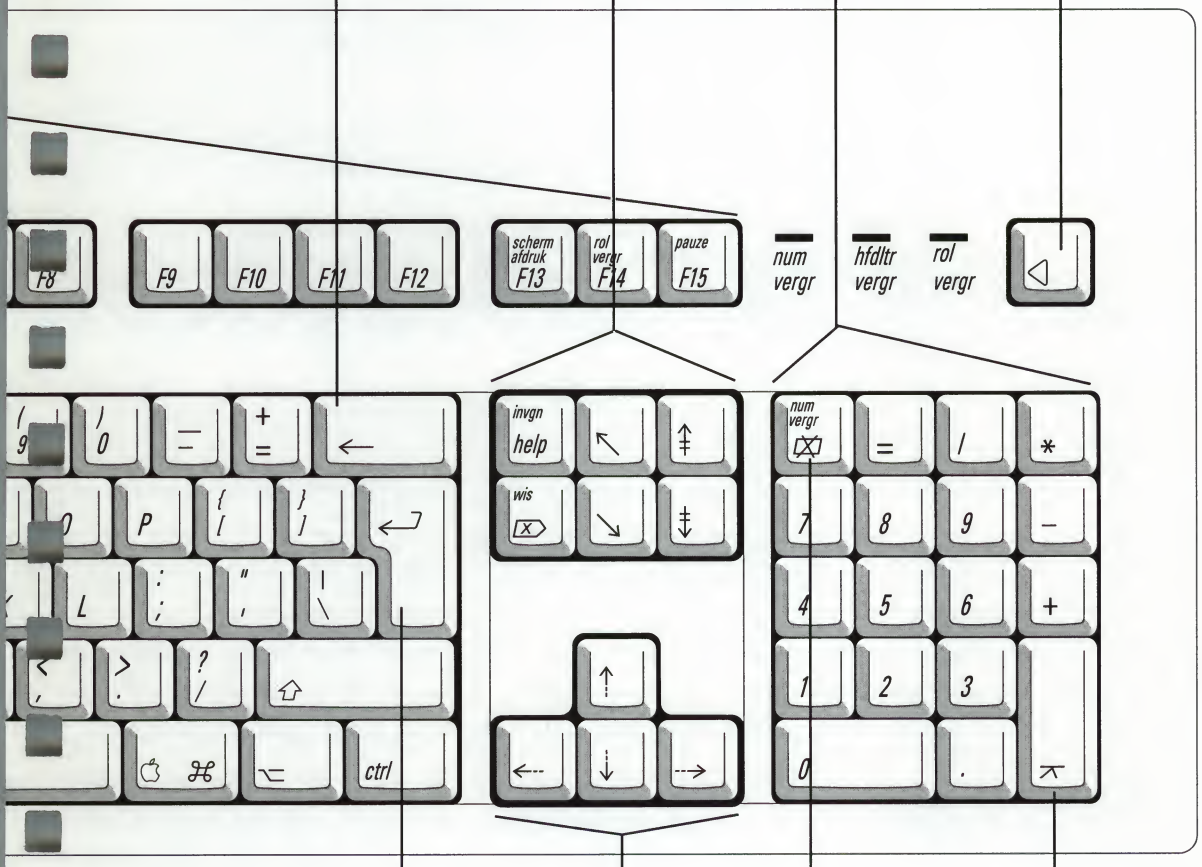
Afbeelding A-3 Het Apple uitgebreid toetsenbord

Delete-toets: met deze toets kunt u geselecteerde tekst of willekeurige tekens wissen die zich links van het invoegpunt bevinden.

Speciale toetsen: de functie van deze toetsen hangt af van het besturingsprogramma waarmee u werkt en het programma dat u gebruikt.

Numerieke toetsen: deze toetsen produceren getallen en rekenkundige symbolen. In sommige programma's kunt u deze toetsen gebruiken als speciale functietoetsen.

Aan-toets: op sommige Macintosh modellen zet u met deze toets de computer aan.

Return-toets: met deze toets verplaatst u het invoegpunt naar het begin van de volgende regel. In een dialoogvenster heeft het drukken op de Return-toets hetzelfde resultaat als klikken op de vetomlijnde knop.

Pijltoetsen: als u het invoegpunt wilt verplaatsen, kunt u in plaats van de muis ook de pijltoetsen gebruiken. In sommige programma's hebben de pijltoetsen andere functies.

Clear-toets: met deze toets wist u datgene wat is geselecteerd, net als met de Delete-toets. In sommige programma's heeft de Clear-toets een andere functie.

Enter-toets: in een dialoogvenster heeft het drukken op de Enter-toets hetzelfde resultaat als klikken op de vetomlijnde knop (of drukken op Return). In sommige programma's kunt u uitsluitend de Enter-toets (en niet de Return-toets) gebruiken om gegevens in te voeren.

Alternatieve tekens

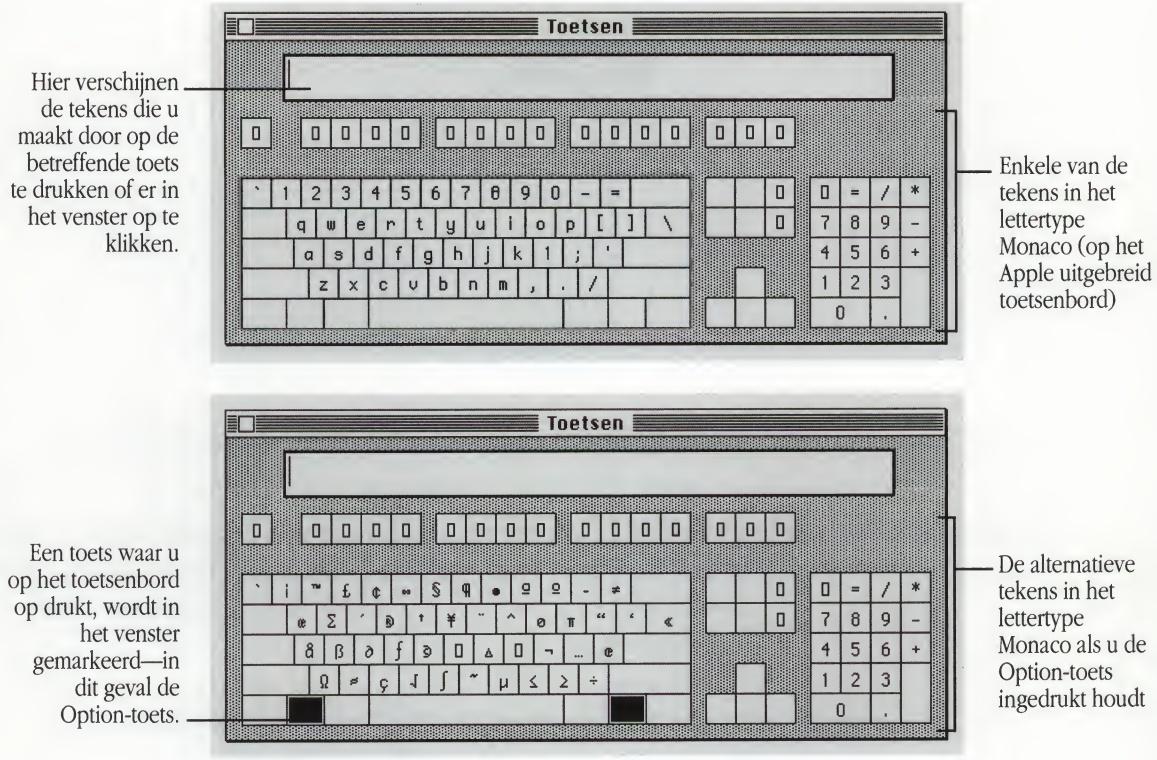
U kunt een grote verscheidenheid van alternatieve tekens typen door de Option-toets of Option-Shift ingedrukt te houden in combinatie met bepaalde tekentoetsen of numerieke toetsen.

Het bureau-accessoire Toetsen

Met het bureau-accessoire Toetsen kunt u bekijken welke standaard en alternatieve tekens worden weergegeven wanneer u tijdens het typen een speciale toets, zoals de Shift-toets of de Option-toets, ingedrukt houdt. Toetsen maakt onderdeel uit van de Macintosh systeemprogrammatuur.

U opent Toetsen door de naam uit het Apple-menu te kiezen of door dubbel op het bijbehorende symbool te klikken.

In afbeelding A-4 ziet u het venster 'Toetsen' met de alternatieve tekens in het lettertype Monaco en met de alternatieve tekens die worden weergegeven wanneer u de Option-toets indrukt op het Apple uitgebreid toetsenbord.

Afbeelding A-4 De alternatieve tekens weergegeven met het bureau-accessoire Toetsen

In sommige lettertypen kunt u ook alternatieve tekens typen door Option-Shift of de Control-toets in te drukken. (Op het Macintosh Plus toetsenbord is geen Control-toets beschikbaar.)

De alternatieve tekens in andere lettertypen in uw System-bestand kunt u bekijken door het gewenste lettertype uit het Toetsen-menu te kiezen als u het venster 'Toetsen' hebt geopend. (Zie afbeelding A-5.)

Afbeelding A-5 Het Toetsen-menu (alleen als het venster 'Toetsen' open is)

Internationale tekens

Door de Option-toets in combinatie met bepaalde andere toetsen in te drukken, kunt u internationale tekens typen. In tabel A-1 ziet u verschillende accenten en de toetscombinatie waarmee u deze accenten maakt.

Tabel A-1 Toetscombinaties om tekens met een accent te maken

Accent	Toetscombinatie
Accent grave (`)	Option-`, vervolgens het teken waarop het accent moet komen
Accent aigu (´)	Option-e, vervolgens het teken
Circonflexe (^)	Option-i, vervolgens het teken
Tilde (~)	Option-n, vervolgens het teken
Trema (¨)	Option-u, vervolgens het teken
De *c* cedille (ç)	Option-c

Als u een accent probeert te plaatsen op een teken waarvoor geen accent beschikbaar is, verschijnt eerst het accent en daarachter het teken zonder het accent.

Zowel Systeem 7 als een eerdere versie van de systeemprogrammatuur gebruiken

Als u voor uw werk meerdere computers gebruikt, kan het handig zijn om zowel Systeem 6 als Systeem 7 te installeren. U kunt dan bijvoorbeeld op de computer waarop Systeem 6 is geïnstalleerd, programma's gebruiken die niet compatibel zijn met Systeem 7.

Als u zowel Systeem 7 als een eerdere versie van de systeemprogrammatuur, zoals Systeem 6, gebruikt, moet u op de hoogte zijn van de volgende verschillen tussen deze systemen.

Een printer in een netwerk gebruiken

Als u in een netwerk werkt waarin één of meer printers zijn opgenomen, moeten alle computers dezelfde printerbestanden gebruiken. Als dit niet het geval is, wordt de printer elke keer wanneer iemand een document afdrukt met een ander printerbestand, opnieuw geïnitialiseerd.

Printerbestanden bijwerken voor computers in een netwerk die zowel Systeem 7 als Systeem 6 gebruiken

Als uw Macintosh is opgenomen in een netwerk waarin zowel computers met Systeem 7 als computers met Systeem 6 voorkomen, moet u de printerbestanden voor de printers in het netwerk bijwerken. U kunt de printerbestanden van Systeem 7 ook met Systeem 6 gebruiken.

Het bijwerken van printerbestanden is erg gemakkelijk. U gebruikt hiervoor het programma Installer dat u vindt op de schijf *Printers* in de set van Systeem 7 schijven. Op deze schijf vindt u ook de printerbestanden voor Systeem 7. In afbeelding B-1 ziet u de symbolen van de twee Installer-bestanden die u gebruikt voor het bijwerken van de printers.

Afbeelding B-1 De symbolen van de bestanden 'Installer' en 'Nieuwe printerbestanden'

U kunt deze bestanden opslaan op een file server of op een gemeenschappelijke schijf. Om printerbestanden bij te werken, hoeft u niet gebruik te maken van de oorspronkelijke schijf.

Om printerbestanden bij te werken met behulp van de schijf *Printers* van Systeem 7, doet u het volgende:

1. **Plaats de schijf *Printers* in de schijfeenheid en klik dubbel op het symbool om de schijf te openen.**

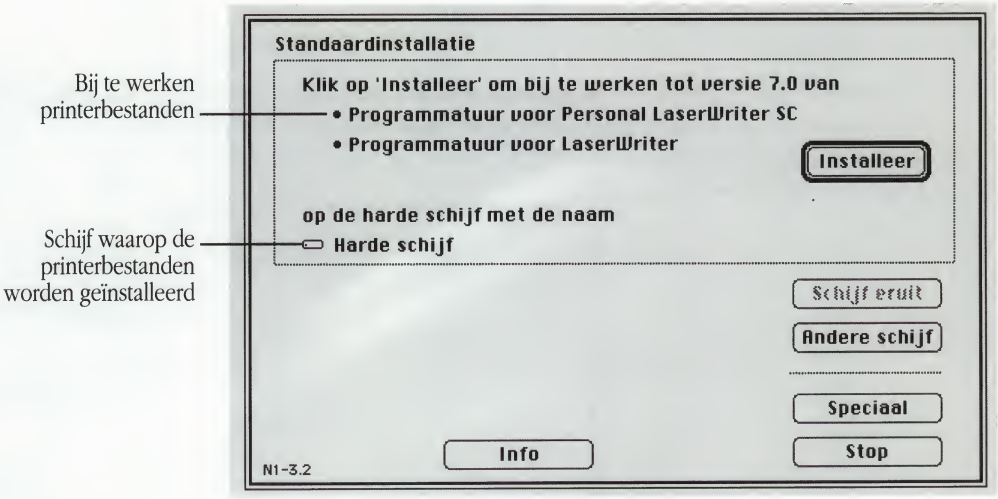
 Het venster van de schijf wordt geopend.

2. **Klik dubbel op 'Installer' om het programma te starten.**

 U ziet het openingsscherm van de Installer met de symbolen van de printerbestanden en een toelichting op de verschillende installatie-opties.

3. **Klik op 'OK' om het openingsscherm te sluiten.**

 Het dialoogvenster 'Standaardinstallatie' verschijnt. Hierin ziet u de printerbestanden die worden bijgewerkt en de naam van de schijf waarop de printerbestanden worden geïnstalleerd. (Zie afbeelding B-2.)

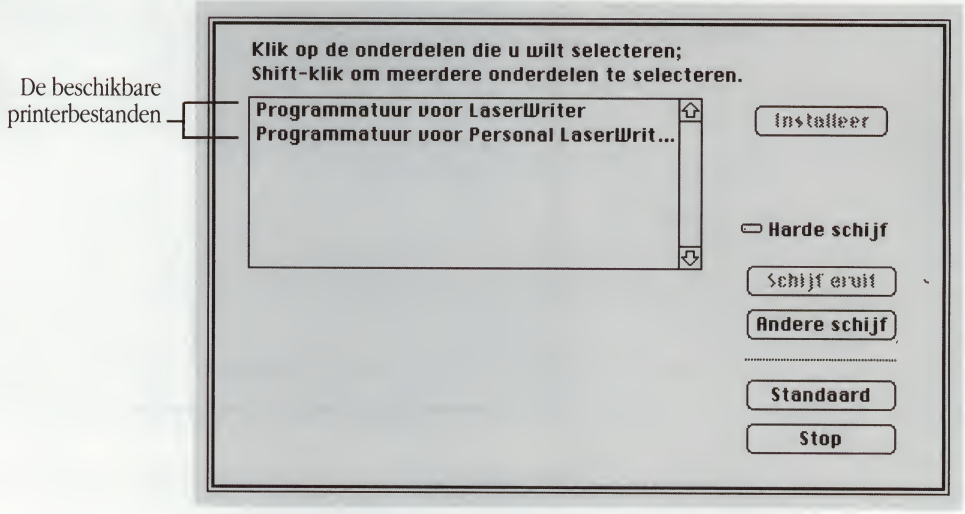
Afbeelding B-2 Het dialoogvenster 'Standaardinstallatie' voor het bijwerken van printerbestanden

4. **Selecteer eventueel een andere schijf met de knop 'Andere schijf', als u de printerbestanden wilt installeren op een andere schijf.**

 U kunt deze stap overslaan als de gewenste schijf al zichtbaar is.

5. **Klik op de knop 'Speciaal' als u andere printerbestanden wilt toevoegen dan in het venster zichtbaar zijn, en kies vervolgens de namen van de printerbestanden die u wilt toevoegen.**

 In het dialoogvenster 'Speciaal' dat verschijnt, ziet u een lijst met alle beschikbare printerbestanden. Klik op de bestanden die u wilt selecteren terwijl u de Shift-toets ingedrukt houdt (Zie afbeelding B-3.)

Afbeelding B-3 Het venster 'Speciale installatie' van de Installer voor het bijwerken van printerbestanden

U kunt deze stap overslaan als u printerbestanden wilt bijwerken die al op uw schijf staan.

6. **Klik op 'Installeer' wanneer u alle gewenste printerbestanden hebt geselecteerd.**

 De bestanden worden nu bijgewerkt. Via berichten wordt aangegeven hoe ver de installatieprocedure is gevorderd.

7. **Klik op 'Herstart' als de melding verschijnt dat de installatie is voltooid.**

 In afbeelding B-4 ziet u het dialoogvenster met de melding dat de installatie is voltooid.

Afbeelding B-4 Het venster met de melding dat de installatie is voltooid

Als u op 'Herstart' klikt, wordt de Macintosh opnieuw opgestart.

(Als er een melding verschijnt dat de installatie is mislukt, voert u de procedure opnieuw uit.)

De Finder gebruiken

Wanneer u onder een oudere versie van de systeemprogrammatuur werkt met bestanden of schijven die u eerder met Systeem 7 hebt gebruikt, ziet niet alles er meer precies zo uit als u gewend bent.

Extra mappen op schijven die onder Systeem 7 zijn gebruikt

Als u een schijf gebruikt onder Systeem 7 en later dezelfde schijf gebruikt met een eerdere versie van de systeemprogrammatuur, ziet u dat er twee extra mappen op de schijf staan. Dit zijn de mappen 'Desktop Folder' en 'Trash'. Deze mappen bevatten voorwerpen die zich op het bureaublad of in de prullenmand bevonden toen de schijf onder Systeem 7 werd gebruikt.

Bureau-accessoires en lettertypen

De bureau-accessoires die bij Systeem 7 zijn geleverd, kunnen niet worden gebruikt onder een eerdere versie van de systeemprogrammatuur. Ze hebben een speciaal symbool en kunnen niet worden geopend.

TrueType lettertypen kunnen niet worden gebruikt onder Systeem 6.0.4 of eerdere versies van de systeemprogrammatuur.

➤ ***Zie ook:*** Bijlage B van de *Macintosh Netwerkhandleiding*

Apple Bestandsuitwisseling

Sommige Macintosh computers zijn uitgerust met een SuperDrive als interne 3.5-inch schijfeenheid. Een SuperDrive is in staat 3.5-inch schijven te lezen en te initialiseren voor zowel Macintosh computers als computers met een MS-DOS besturingssysteem. Om schijven voor een MS-DOS computer te initialiseren en MS-DOS bestanden om te zetten voor gebruik op een Macintosh computer, gebruikt u het programma Apple Bestandsuitwisseling.

Apple Bestandsuitwisseling en MS-DOS

Apple Bestandsuitwisseling wordt bij de systeemprogrammatuur geleverd. Het programma en de bijbehorende bestanden vindt u in de map 'Apple Bestandsuitwisseling'.

In afbeelding C-1 ziet u het symbool van Apple Bestandsuitwisseling.

Afbeelding C-1 Het symbool van Apple Bestandsuitwisseling

Een MS-DOS schijf in de SuperDrive initialiseren

Met Apple Bestandsuitwisseling kunt u in een SuperDrive schijven met normale of met hoge dichtheid (HD-schijven) initialiseren voor MS-DOS.

Om een 3.5-inch schijf met hoge dichtheid te initialiseren voor MS-DOS, gaat u als volgt te werk:

1. **Klik dubbel op het symbool van Apple Bestandsuitwisseling om het programma te openen.**

 Het venster 'Apple Bestandsuitwisseling' wordt geopend, met links de inhoud van het actieve venster en rechts een leeg lijstvak.

2. **Plaats een lege HD-schijf in de SuperDrive.**

 Er verschijnt een venster met het bericht dat het programma de schijf niet kan lezen en de vraag of u de schijf wilt initialiseren. In dit venster ziet u ook hoe u de schijf kunt initialiseren, bijvoorbeeld voor Macintosh of MS-DOS (zie afbeelding C-2).

 Om een beschreven schijf te initialiseren, plaatst u de schijf in de schijfeenheid, klikt u op de knop 'Andere schijf' tot de naam van de schijf verschijnt, en kiest u 'Wis schijf' uit het Archief-menu.

Afbeelding C-2 Dialoogvenster voor het initialiseren van een HD-schijf

3. **Selecteer 'MS-DOS' en klik op 'Intialiseer'.**

 Als de initialisatie voor MS-DOS is voltooid, verschijnt er een dialoogvenster waarin u de schijf een naam kunt geven.

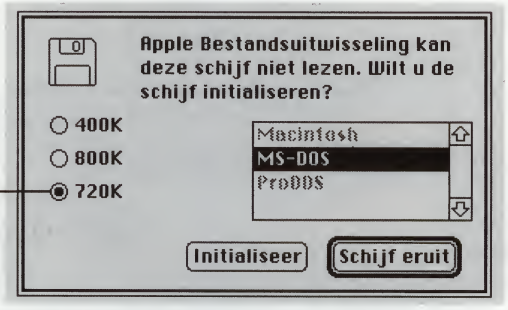
4. **Typ een naam voor de schijf en klik op 'OK'.**

 De naam moet geldig zijn voor MS-DOS—maximaal acht tekens, eventueel gevolgd door een punt met daarachter maximaal drie tekens.

 Het venster wordt gesloten en de naam van de geïnitialiseerde schijf verschijnt boven een leeg vak. Het symbool van deze schijf verschijnt niet op het scherm (omdat de schijf voor MS-DOS is geïnitialiseerd).

5. **Kies 'Stop' uit het Archief-menu wanneer u klaar bent.**

❖ *Een niet-HD-schijf voor MS-DOS initialiseren.* Met Apple Bestandsuitwisseling kunt u ook gewone dubbelzijdige (800K) 3.5-inch schijven voor MS-DOS initialiseren. Voer daarvoor de bovenstaande stappen uit, maar plaats nu de niet-HD-schijf in een 3.5-inch schijfeenheid en klik op '720K' in het dialoogvenster waarin u wordt gevraagd of u de schijf wilt initialiseren (zie afbeelding C-3). ❖

Klik op deze knop om een niet-HD-schijf voor MS-DOS te initialiseren.

Afbeelding C-3 Dialoogvenster voor het initialiseren van een niet-HD-schijf

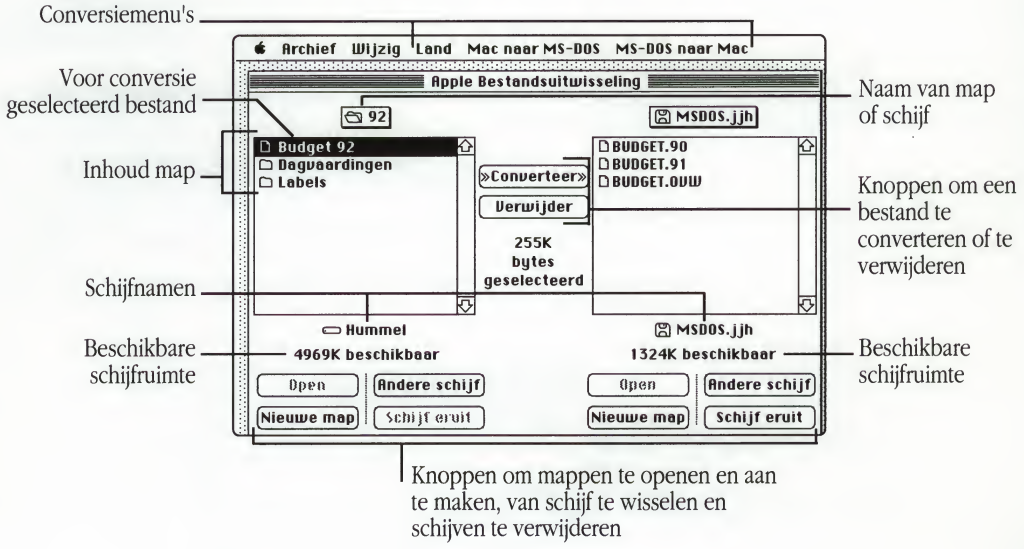
❖ *5.25-inch schijven:* Sommige Macintosh computers kunnen gebruik maken van een 5.25-inch schijfeenheid om bestanden van MS-DOS-schijven in te lezen. Hiervoor moet uw computer zijn uitgerus met een interne adapter of uitbreidingskaart. Met Apple Bestandsuitwisseling kunnen bestanden op deze schijven worden geconverteerd en opgeslagen. ❖

Bestanden van en naar MS-DOS converteren

Met Apple Bestandsuitwisseling kunt u Macintosh bestanden naar MS-DOS converteren en omgekeerd. Apple Bestandsuitwisseling heeft twee ingebouwde conversietypen—tekstconversie voor tekstbestanden, en standaardconversie, waarmee een bestand in binaire vorm wordt gekopieerd.

Daarnaast heeft Apple Bestandsuitwisseling ook aparte conversiebestanden voor het converteren van bestanden uit bepaalde programma's. Een voorbeeld daarvan is het bestand 'DCA-RFT/MacWrite', waarmee u documenten converteert van MacWrite® voor de Macintosh naar *Document Content Architecture/Revisable Form Text* (gebruikt in veel tekstverwerkingsprogramma's voor MS-DOS) en omgekeerd.

In afbeelding C-4 ziet u het venster 'Apple Bestandsuitwisseling' met links een Macintosh schijf en rechts een MS-DOS schijf.

Afbeelding C-4 Het venster 'Apple Bestandsuitwisseling'

Om een bestand te converteren, gaat u als volgt te werk:

1. **Klik dubbel op het symbool van Apple Bestandsuitwisseling.**

 Het venster 'Apple Bestandsuitwisseling' wordt geopend, met links de inhoud van het actieve venster en rechts een leeg lijstvak.

2. **Gebruik, indien nodig, de knoppen 'Open', 'Andere schijf' en 'Schijf eruit' om de te converteren bestanden en de doelschijf of doelmap te vinden.**

3. **Klik op de naam van de bestanden en mappen die u wilt converteren.**

 Om meerdere bestanden of mappen te selecteren, houdt u de Shift-toets ingedrukt en klikt u op de namen. Gebruik zonodig de schuifbalk om de gewenste namen te vinden.

4. **Open het gewenste conversiemenu door de aanwijzer op de menunaam te plaatsen en de muisknop ingedrukt te houden.**

 Als u bijvoorbeeld MS-DOS bestanden naar Macintosh converteert, opent u het menu 'MS-DOS naar Mac'. In dit menu ziet u het conversiebestand 'DCA-RFT naar MacWrite' uit de map 'Apple Bestandsuitwisseling', de conversies 'Tekstconversie' en 'Standaardconversie' (binaire conversie), en eventuele andere conversies die u hebt toegevoegd.

Afbeelding C-5 Het menu 'MS-DOS naar Mac' in Apple Bestandsuitwisseling

5. **Selecteer alle conversies die nodig zijn voor de geselecteerde bestanden (als ze nog niet actief zijn).**

 Voor een actief conversieprogramma staat een vinkje, voor het standaardconversietype een ruit (om aan te geven dat het altijd actief is). U de-activeert een actief conversietype door het uit het menu te kiezen.

6. **Vergelijk de totale omvang van de geselecteerde bestanden en mappen met de ruimte die vrij is op de doelschijf.**

 De totale omvang van de geselecteerde onderdelen staat tussen de twee vakken; de ruimte die vrij is op de doelschijf staat onder de naam van de doelschijf.

 Als de totale omvang van de geselecteerde voorwerpen groter is dan de ruimte die vrij is op de doelschijf, kunt u enkele onderdelen deselecteren, ruimte vrijmaken door enkele onderdelen op de doelschijf te selecteren en op 'Verwijder' te klikken, of een andere doelschijf plaatsen (via de knop 'Schijf eruit').

7. **Klik op 'Converteer'.**

 Als er twee of meer conversietypen—naast 'Tekstconversie' of 'Standaardconversie'—worden aangetroffen waarmee een bestand kan worden geconverteerd, wordt u in een dialoogvenster gevraagd om het gewenste conversietype uit de lijst te kiezen.

 Als de namen van doelbestanden en -mappen gelijk blijken te zijn aan namen van bestaande bestanden of mappen, of onderling overeenkomen, kunt u in een dialoogvenster het doelbestand een nieuwe naam geven.

 Als u opties moet selecteren voor een bestand geconverteerd kan worden, verschijnt er een dialoogvenster waarin u dat kunt doen.

▶

8. **Klik, indien nodig, op de naam van de gewenste conversie, geef het doelbestand een andere naam of selecteer de gewenste opties.**

 De geselecteerde bestanden en mappen worden geconverteerd. Er verschijnt een venster waarin u het verloop van de procedure kunt volgen.

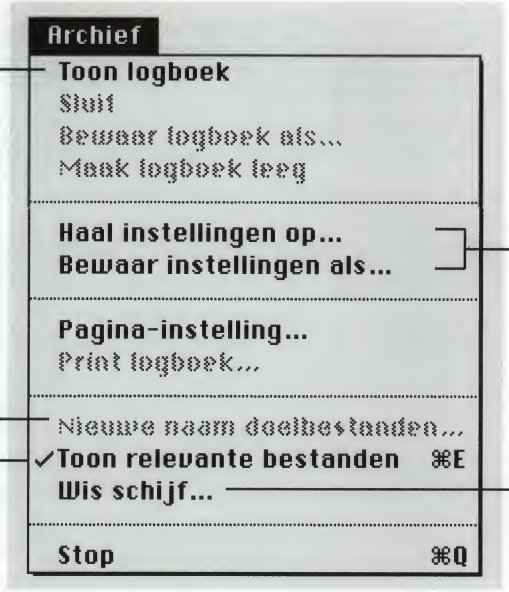
 Als u Macintosh bestanden naar MS-DOS converteert, worden de namen van de bestanden ingekort zodat ze voldoen aan de naamgeving in MS-DOS.

9. **Kies 'Stop' uit het Archief-menu als alle bestanden zijn geconverteerd.**

❖ *MS-DOS-bestanden op een file server converteren.* Op sommige file servers kunt u gegevens opslaan van zowel Macintosh computers als MS-DOS computers. Met een AppleShare PC-kaart en de bijbehorende programmatuur kunnen er bijvoorbeeld vanaf een MS-DOS computer bestanden worden opgeslagen en geconverteerd op een AppleShare file server. ❖

Andere opties voor conversie

Apple Bestandsuitwisseling biedt een aantal andere opties die het converteren vergemakkelijken. In afbeelding C-6 ziet u het Archief-menu van het programma, waar u deze opties kunt selecteren.

Afbeelding C-6 Het Archief-menu van Apple Bestandsuitwisseling

Meer informatie over de opties in Apple Bestandsuitwisseling

U kunt vanuit Apple Bestandsuitwisseling informatie opvragen over de beschikbare conversieprogramma's. Kies 'Over Apple Bestandsuitwisseling', selecteer een onderdeel in de lijst die verschijnt en klik op 'Info over' voor informatie over het geselecteerde onderdeel. (Klik op 'Gereed' om naar het programmavenster terug te keren.)

Apple II bestanden converteren met Apple Bestandsuitwisseling

Met Apple Bestandsuitwisseling kunt u ook bestanden van en naar het ProDOS® besturingssysteem van de Apple II computer converteren. U kunt ProDOS bestanden van en naar Macintosh en MS-DOS converteren. Conversieprogramma's voor ProDOS en andere besturingssystemen zijn verkrijgbaar via de geautoriseerde Apple reseller.

Alternatieven voor muis, toetsenbord en beeldscherm

De Macintosh systeemprogrammatuur bevat twee programma's die speciaal zijn ontworpen voor gebruikers die moeite hebben met de bediening van het toetsenbord of de muis of met het lezen van de informatie op het beeldscherm. Deze programma's zijn Enkeltoetsbediening, dat alternatieven voor de muis en het toetsenbord biedt, en CloseView, dat de inhoud van het scherm vergroot weergeeft.

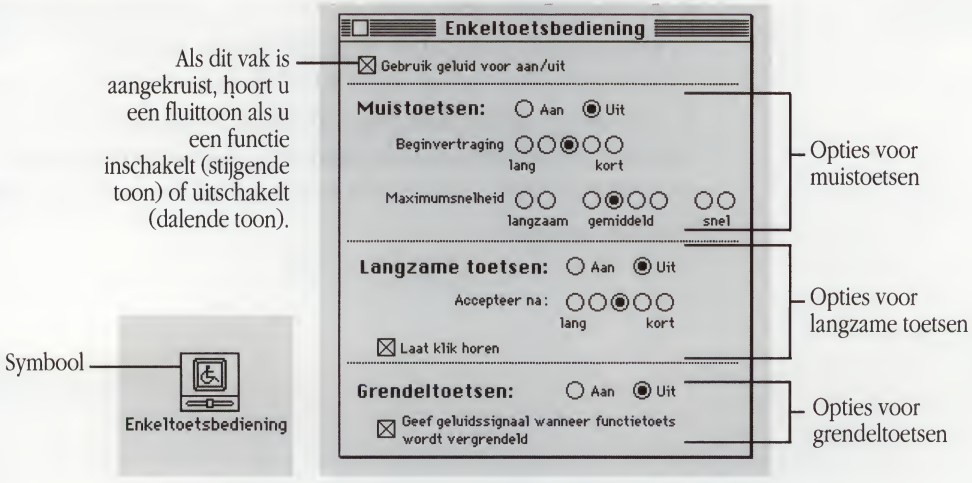
Enkeltoetsbediening

Als u Systeem 7 installeert, wordt het regelpaneel 'Enkeltoetsbediening' met de overige regelpanelen opgeslagen in de Systeemmap.

U opent het regelpaneel 'Enkeltoetsbediening' via het bureau-accessoire Regelpanelen in het Apple-menu.

Het regelpaneel 'Enkeltoetsbediening' biedt drie voorzieningen —grendeltoetsen, muistoetsen en langzame toetsen. Deze voorzieningen zijn bedoeld voor mensen die moeilijk met twee handen tegelijk kunnen typen of die moeite hebben met de bediening van de muis. Ze zijn bovendien nuttig voor iedereen die met één hand het toetsenbord wil bedienen of de aanwijzer nauwkeuriger wil verplaatsen.

In afbeelding D-1 ziet u het symbool en het venster van het regelpaneel 'Enkeltoetsbediening'.

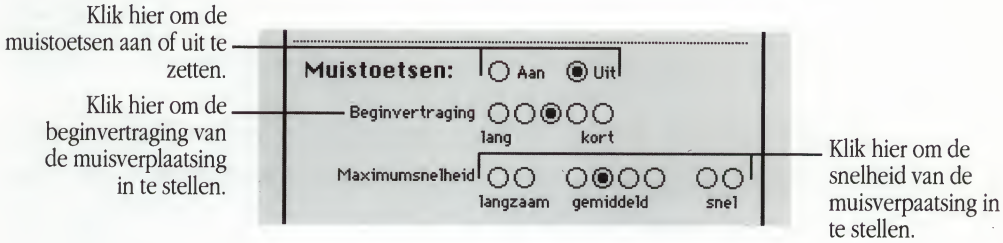
Afbeelding D-1 Symbool en venster van het regelpaneel 'Enkeltoetsbediening'

Muistoetsen, langzame toetsen en grendeltoetsen

Via het regelpaneel 'Enkeltoetsbediening' kunt u muistoetsen, langzame toetsen en grendeltoetsen in- of uitschakelen en kunt u instellingen opgeven voor die toetsen. Om het regelpaneel te openen, kiest u 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en klikt u dubbel op het symbool van het regelpaneel 'Enkeltoetsbediening'.

In het gedeelte 'Muistoetsen' kunt u het volgende instellen:

- **Klik op een knop om de muistoetsen aan of uit te zetten, of de beginvertraging of de maximumsnelheid van de muisverplaatsing in te stellen (zie afbeelding D-2).**

Afbeelding D-2 Opties voor muistoetsen

In het gedeelte 'Langzame toetsen' kunt het volgende instellen:

- **Klik op een knop om de langzame toetsen aan of uit te zetten en om de accepteringsvertraging en het wel of niet laten horen van een klikgeluid in te stellen (zie afbeelding D-3).**

Afbeelding D-3 Opties voor langzame toetsen

In het gedeelte 'Grendeltoetsen' kunt u het volgende instellen:

- **Klik op een knop om de grendeltoetsen aan of uit te zetten, of om een geluidssignaal te laten geven wanneer u op een speciale toets drukt.**

Afbeelding D-4 Opties voor grendeltoetsen

De muistoetsen

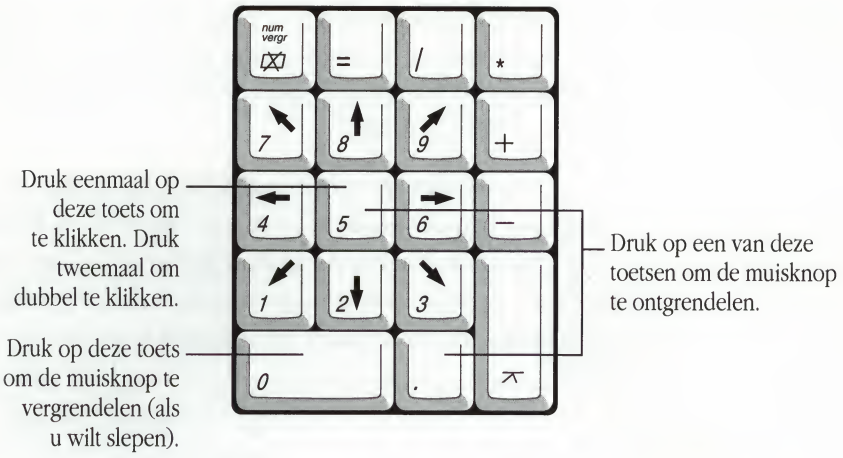
Wanneer 'Muistoetsen'is ingeschakeld, kunt u de aanwijzer besturen via het numerieke toetsenblok op uw toetsenbord. U kunt klikken, slepen en alle andere bewerkingen uitvoeren waarvoor u anders de muis gebruikt. Bovendien kunt u de aanwijzer nauwkeuriger verplaatsen.

De muistoetsen gebruikt u als volgt:

- **Druk op ⌘-Shift-Clear.**
- **Gebruik het numerieke toetsenblok om de aanwijzer te verplaatsen, te klikken, te slepen, enzovoort.**

 In afbeelding D-5 ziet u met welke toetsen u de aanwijzer in een bepaalde richting beweegt. De 5-toets fungeert als de muisknop: druk eenmaal om te klikken, druk tweemaal om dubbel te klikken. Door op de 0-toets te drukken, vergrendelt u de muisknop zodat u kunt slepen. Met de decimaal-toets (rechts van de 0) ontgrendelt u de muisknop.

- **Druk op Clear om de muistoetsen uit te schakelen.**

Afbeelding D-5 De muistoetsen op het het numerieke toetsenblok

➤ *Zie ook:* "De speciale toetsen op het toetsenbord" in hoofdstuk 1
Bijlage A, "Toetsenborden en tekensets voor de Macintosh"

De langzame toetsen

Met behulp van langzame toetsen kunt u instellen hoe lang het moet duren voordat een toetsaanslag wordt geaccepteerd. Hiermee voorkomt u dat u toetsen per ongeluk indrukt.

U gebruikt de langzame toetsen als volgt:

- **Houd de Return-toets circa acht seconden ingedrukt om de langzame toetsen in te schakelen (na vier seconden hoort u een waarschuwingssignaal).**
- **Gebruik het toetsenbord op de gebruikelijke manier.**
- **Houd de Return-toets nogmaals circa acht seconden ingedrukt om de langzame toetsen uit te schakelen (na vier seconden hoort u een waarschuwingssignaal).**

De grendeltoetsen

Met de grendeltoetsen kunt u combinaties van toetsen, bestaande uit een speciale toets en een gewone toets, typen zonder de toetsen tegelijk in te drukken. De speciale toetsen zijn de ⌘-, Option-, Shift- en Control-toets.

Als u de grendeltoetsen hebt ingeschakeld, wordt een van de drie symbolen van de grendeltoetsen uiterst rechts in de menubalk weergegeven (naast het programmasymbool). Deze symbolen geven aan dat de grendeltoetsen zijn ingeschakeld, dat u op een speciale toets hebt gedrukt of dat u een speciale toets hebt vergrendeld (door er tweemaal op te drukken). In afbeelding D-6 ziet u de symbolen.

Afbeelding D-6 Symbolen van de grendeltoetsen

U gebruikt de grendeltoetsen als volgt:

- **Druk vijfmaal op de Shift-toets zonder de muis te verplaatsen om de grendeltoetsen in te schakelen.**
- **Druk op de gewenste combinatie van de speciale toets en de gewone toets.**

 Als u eenmaal op een speciale toets drukt, verandert het symbool van de grendeltoetsen om aan te geven dat u de toets hebt ingedrukt; als u tweemaal op een speciale toets drukt, verandert het symbool om aan te geven dat u de toets hebt vergrendeld.
- **Druk nogmaals vijfmaal op de Shift-toets of druk twee van de speciale toetsen tegelijk in om de grendeltoetsen weer uit te schakelen.**

CloseView

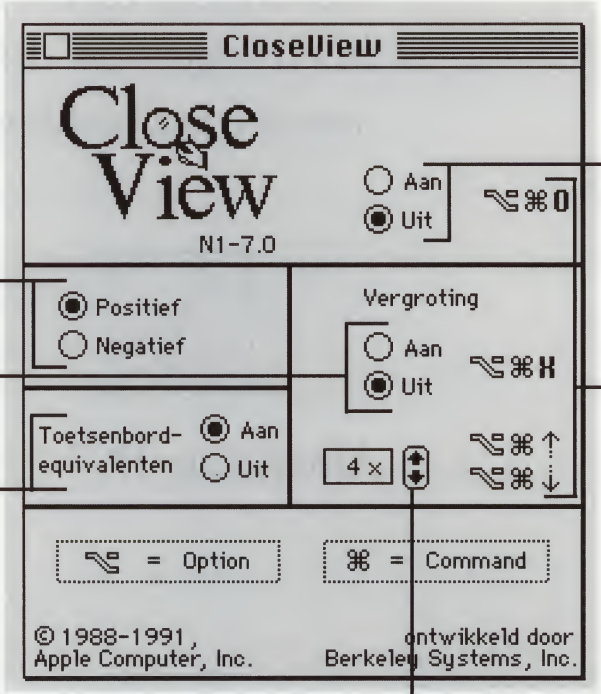
CloseView is een programma in de systeemprogrammatuur waarmee u het beeld op het scherm kunt vergroten.

U installeert CloseView door het symbool naar de map 'Regelpanelen' in de Systeemmap op uw opstartschijf te slepen en vervolgens uw computer opnieuw op te starten (zie afbeelding D-7).

Afbeelding D-7 Het CloseView symbool

In het regelpaneel 'CloseView' kunt u CloseView inschakelen en de gewenste opties selecteren. Kies 'Regelpanelen' uit het Apple-menu en open het symbool van CloseView om het regelpaneel weer te geven (zie afbeelding D-8).

Afbeelding D-8 Regelpaneel 'CloseView'

Om CloseView in of uit te schakelen, drukt u op Option-⌘-O.

Als u CloseView hebt ingeschakeld, ziet u een kader (een dik omlijnd vak dat een gedeelte van het scherm afbakent). Het kader beweegt met de aanwijzer mee over het scherm.

Als het kader zichtbaar is, kunt u de vergroting inschakelen door op Option-⌘-X te drukken. (Druk nogmaals op deze toetscombinatie om de vergroting weer uit te schakelen.)

De mate van vergroting kunt u wijzigen door op Option-⌘–pijl omhoog (sterker) of Option-⌘–pijl omlaag (minder sterk) te drukken.

Voor meer informatie

Als uw kennis van computers toeneemt en u uw Macintosh voor nieuwe doeleinden gaat gebruiken, wilt u misschien meer te weten komen over het schrijven van uw eigen programma's, over de apparatuur of over andere technische aspecten. Of misschien wilt u weten hoe andere Macintosh gebruikers bij u in de buurt met hun computer werken.

De informatie in deze bijlage is bedoeld als een beginpunt voor het uitbreiden van uw kennis van de Macintosh en van uw contacten met andere gebruikers.

Macintosh gebruikersgroepen

Of u nu veel of weining ervaring hebt met computers, lid worden van een Macintosh gebruikersgroep kan een enorme steun betekenen. Macintosh gebruikersgroepen bestaan uit mensen die met Macintosh computers werken en die het leuk vinden om informatie uit te wisselen met anderen. Er worden bijvoorbeeld demonstraties gegeven van nieuwe produkten en er worden regelmatig cursussen gegeven om te leren werken met populaire programma's of om zelf programma's te leren schrijven. Veel gebruikersgroepen hebben speciale beginnersavonden.

Voor informatie over gebruikersgroepen kunt u contact opnemen met:

MacClub Benelux
Wirtzfeld 140
B-4761 Büllingen
België
(32) 80-647713
(32) 80-642150

Technische informatie

Er is voor de Macintosh een grote hoeveelheid technische documentatie verkrijgbaar. De publicaties van Apple Computer Inc. vallen uiteen in drie onderdelen: de Apple Technical Library en de Apple Communications Library, beide uitgegeven door Addison-Wesley Publishing Company, en APDA™, een organisatie ter ondersteuning van programmeurs en ontwikkelaars.

Apple Technical Library

De Apple Technical Library is een serie boeken met technische informatie over alle Macintosh computers. Daarnaast bevat de Apple Technical Library een driedelig handboek, *Inside Macintosh*, waarin het besturingssysteem van de Macintosh wordt beschreven.

Andere boeken in deze serie behandelen het ontwerpen van uitbreidingskaarten en het programmeren van besturingsbestanden voor de Macintosh, het schrijven van programma's voor de Macintosh, het ontwerpen van de gebruikersinterface voor Macintosh programma's en een handboek bij het AppleTalk netwerksysteem, *Inside AppleTalk.*

U vindt de Apple Technical Library in gespecialiseerde boekwinkels.

Apple Communications Library

De Apple Communications Library is een serie boeken met informatie over communicatieprodukten voor de Macintosh en over het gebruik van de Macintosh in netwerkomgevingen. De serie bevat een inleidend boek, *Understanding Computer Networks,* en het handboek *AppleTalk Network System Overview.*

U vindt ook deze serie in gespecialiseerde boekwinkels.

APDA

De Apple Programmer's and Developers Association, APDA®, biedt een grote verscheidenheid van technische produkten en documentatie, van Apple en andere leveranciers, voor programmeurs en ontwikkelaars die met Apple programmatuur werken. APDA beschikt over de laatste versies van hulpmiddelen voor ontwikkelaars, testprogrammatuur, compilers en programmeertalen van Apple en andere leveranciers. Voor meer informatie over APDA kunt u bellen naar nummer (206) 251-6548, of schrijven naar:

Apple Programmer's and Developers Association
Apple Computer, Inc.
20525 Mariani Avenue, M/S 33-G
Cupertino, CA 95014-6299

Tel: 1-800-282-2732
Fax: 408-562-3971
Telex: 171-576
AppleLink: APDA

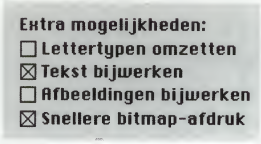
Als u programma's of andere produkten wilt ontwikkelen voor de verkoop, kunt u ondersteuning krijgen van Apple Developers Programs. Schrijf hiervoor naar:

Apple Developer Programs
Apple Computer, Inc.
20525 Mariani Avenue, M/S 75-2C
Cupertino, CA 95014
U.S.A.

Woordenlijst

A

aankruisvak (checkbox) Een klein vierkant naast een optie in een dialoogvenster. Wanneer u in het aankruisvak klikt, wordt de optie in- of uitgeschakeld of worden bijbehorende opties beïnvloed. Een optie is ingeschakeld als er een kruisje in het aankruisvak staat.

aanwijzer (pointer) Een pijl of ander symbool op het scherm die de bewegingen van de muis volgt. U gebruikt de aanwijzer om commando's te kiezen, gegevens te verplaatsen en te tekenen in tekenprogramma's.

abonnement (subscriber) Materiaal dat u invoegt in een document en dat automatisch wordt gewijzigd wanneer de oorspronkelijke versie van het materiaal (de *publicatie*) wordt gewijzigd. Om een abonnement in een document in te voegen, opent u een editiebestand. Een editiebestand wordt gemaakt door materiaal in het oorspronkelijke document aan te wijzen als publicatie. Zie ook **editie**, **publicatie**.

achterpaneel (back panel) De achterkant van de computer, waar zich de aan/uit-schakelaar, de aansluiting voor het netsnoer en de poorten voor randapparatuur bevinden.

actief programma (active application program) Het programma dat in gebruik is. Onder System 7 kunnen meerdere programma's open zijn, maar slechts één is het actieve programma. Een klein symbool rechts in de menubalk geeft aan welk programma actief is. U kunt naar een ander programma gaan door het menu onder dit symbool, het Programma-menu, te openen. Zie ook **programma, Programma-menu.**

Het symbool van het actieve programma is het symbool van het Programma-menu.

actief venster (active window) Het voorste venster op het bureaublad; het venster waarin de volgende handeling plaatsvindt. In de titelbalk van een actief venster staan horizontale strepen.

ADB Zie **Apple Desktop Bus.**

afdrukken in de achtergrond (background printing) De mogelijkheid verder te werken met de Macintosh terwijl u een document afdrukt op een LaserWriter.

afsluiter (terminator) Zie **SCSI-kabelafsluiter.**

alias Een alias vertegenwoordigt een document, map, programma of schijf en kan worden gebruikt als of het zelf het document, de map, het programma of de schijf is. Als u dubbel op het symbool van een alias klikt, zoekt de alias het oorspronkelijke voorwerp op en wordt dit geopend. De naam van een alias wordt cursief weergegeven.

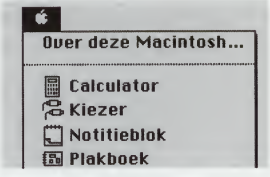
Annuleer (Cancel) Een knop die in een dialoogvenster kan voorkomen. Door op deze knop te klikken, annuleert u een bewerking.

Apple Desktop Bus (ADB) Een in de meeste

Apple computers ingebouwde busvoorziening met poorten op het achterpaneel van de computer waarop u het toetsenbord, de muis en andere apparaten, zoals grafische tabletten, handbesturingsapparaten en speciale toetsenborden kunt aansluiten. De Apple Desktop Bus poorten zijn herkenbaar aan een "vertakkingssymbool". Zie ook **bus.**

Apple-menu (Apple menu) Het menu uiterst links in de menubalk, dat u herkent aan het Apple symbool. Het menu biedt informatie over het geheugengebruik van de programma's en over de open voorwerpen in de map 'Apple-menu's.

AppleTalk netwerksysteem (AppleTalk network) Een combinatie van apparatuur, kabels en programmatuur die met elkaar kunnen communiceren volgens de door Apple Computer ontwikkelde protocollen (regels). Een netwerksysteem waarin veel verschillende soorten computers, randapparaten en programma's met elkaar kunnen functioneren.

Archief-menu (File menu) Een menu met commando's die effect hebben op documenten als geheel en dat commando's zoals 'Bewaar', 'Print' en 'Stop' bevat.

audio-aansluiting (audio output jack) Een poort op het achterpaneel van de Macintosh, gemarkeerd door het symbool van een luidspreker. Op deze poort kunt u koptelefoons of speakers aansluiten.

B

beeldscherm (video monitor) Een weergave-apparaat dat alleen via een directe aansluiting videosignalen kan ontvangen. Soms alleen *scherm* genoemd.

bestand (file) Een verzameling gegevens die onder een bepaalde naam op schijf is opgeslagen, zoals een programma of een document. U maakt een bestand als u tekst of afbeeldingen maakt, deze een naam geeft en op schijf opslaat. (Een dergelijk bestand wordt een *document* genoemd).

besturingsbestand (resource) Een bestand dat in de Systeemmap staat en dat de computer gebruikt om te kunnen werken. Systeembestanden en drivers zijn voorbeelden van besturingsbestanden.

besturingssysteem (operating system) Een programma dat de interne werking van de computer en de randapparaten bestuurt. Een besturingssysteem voert elementaire taken uit, zoals het besturen van de gegevensstroom tussen de computer en de randapparatuur, het beheer van de informatie in het geheugen, enzovoort. (U kunt de Finder beschouwen als het besturingssysteem van de Macintosh.)

beveiligen (lock) Voorkomen dat bestanden of schijven worden gewijzigd of verwijderd (ze kunnen nog wel worden geopend of gekopieerd). Afzonderlijke bestanden kunnen worden beveiligd met het commando 'Info'. Een schijf wordt beveiligd door het schuifje aan de achterkant van de schijf naar de rand te verschuiven. De opening in de behuizing van de schijf is dan niet langer bedekt.

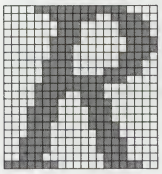

bit Een samentrekking van *binary digit* (binair cijfer). De kleinste gegevenseenheid die de computer kan bevatten. De waarde van een bit (een 1 of een 0) geeft een keuze uit twee weer, zoals aan of uit, waar of niet waar, zwart of wit, enzovoort.

bitmap Een reeks bits die een grafische voorstelling uit een document in het geheugen weergeeft. Gebruikt om grafische voorstellingen en teksttekens op te bouwen.

bitmap-lettertype (bitmapped font) Een lettertype in één grootte dat bestaat uit bitmap-tekens. Sommige lettertypen in het System-bestand van de Macintosh zijn bitmap-lettertypen. Vergelijk **TrueType lettertype**. Zie ook **lettertype**.

bitmap-teken (bitmapped character) Een teken

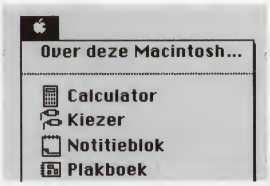

dat in een bestand of in het geheugen als een bitmap is opgeslagen en dat op het beeldscherm als een aantal punten (pixels) wordt weergegeven. Zie ook **pixel**.

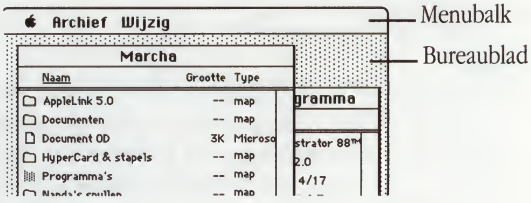
bron (source) De schijf of map met het origineel van een bestand dat wordt gekopieerd of geconverteerd, zoals in *bronschijf*.

buffer Een gedeelte van het geheugen waarin gegevens door het ene programma of apparaat kunnen worden opgeslagen en vervolgens door een ander programma of apparaat met een andere snelheid kunnen worden gelezen. Sommige printers hebben bijvoorbeeld een ingebouwd geheugen (een *printbuffer*) om tekst die van de computer komt, op te slaan en deze vervolgens in het tempo van de printer af te drukken. Op deze manier hoeft de computer niet op de printer te wachten en kan weer voor ander werk worden gebruikt.

bureau-accessoires (desk accessories) "Miniprogramma's" die een nuttige aanvulling op uw systeem vormen en die u kunt gebruiken ongeacht het programma waarmee u werkt. Voorbeelden hiervan zijn de Wekker, de Calculator, de Kiezer, de regelpanelen, Toetsen en Plakboek. Het is het handigste de bureau-accessoires (ook wel afgekort als BA's) op te nemen in het Apple menu.

bureaublad (desktop) Het werkblad van de computer, bestaande uit de menubalk en de achtergrond van het scherm. Er kunnen op het bureaublad meerdere vensters open zijn.

bus Een pad waarlangs gegevens in een computer in elektronische vorm worden vervoerd. De Apple Desktop Bus geeft bijvoorbeeld informatie door die wordt ingevoerd via de muis of het toetsenbord. In een netwerk is een bus een kabel die verschillende apparaten met elkaar verbindt.

byte Een gegevenseenheid die uit een vast aantal bits bestaat. Een byte bestaat meestal uit een reeks van acht bits en vertegenwoordigt één teken (zoals een letter, cijfer of leesteken). Zie ook **kilobyte**, **megabyte**.

C

cache Zie **geheugen-cache, schijf-cache.**

Calculator Een bureau-accessoire dat werkt als een zakrekenmachine met vier functies. De uitkomst van de berekening kan in een document worden geplakt met behulp van de commando' s 'Kopieer' en 'Plak' uit het Wijzig-menu.

cascade-koppeling (daisy-chain) Manier van aansluiten waarbij randapparaten in een keten op één poort op de computer worden aangesloten. Zowel SCSI-apparaten als Apple Desktop Bus apparaten kunnen in een cascade-koppeling worden aangesloten.

centrale verwerkingseenheid, CVE (central processing unit, CPU) Het "brein" van de computer. De microprocessor die de eigenlijke berekeningen uitvoert. Zie ook **coprocessor, processor.**

chip Zie **geïntegreerde schakeling.**

commando (command) Een instructie die de computer een handeling laat verrichten. De meeste commando's kiest u met de muis en de aanwijzer uit een menu. Sommige commando's kunnen ook via het toetsenbord worden uitgevoerd.

configuratie (configuration) (1) Een algemene computerterm voor de manier waarop uw systeem is opgezet. (2) De combinatie van apparatuur—computer, beeldscherm(en), toetsenbord en randapparaten—waaruit uw systeem bestaat. (3) De programmatuur-instellingen die de verschillende apparaten in een systeem in staat stellen met elkaar te communiceren.

coprocessor Een extra processor die is bedoeld om de microprocessor te ontlasten door een aantal specifieke taken uit te voeren. Over het algemeen voeren coprocessoren taken uit die de microprocessor ook zou kunnen uitvoeren, maar die dan meer tijd zouden vergen, zoals wiskundige berekeningen.

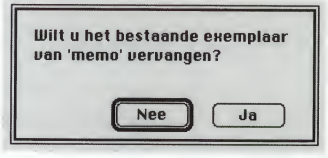
cursor Zie **aanwijzer.**

CVE Zie **centrale verwerkingseenheid.**

D

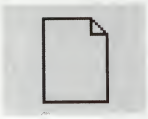
deselecteren (deselect) Een geselecteerd voorwerp veranderen in een niet-geselecteerd voorwerp. U deselecteert een symbool op het bureaublad door op het symbool te klikken terwijl u de Shift-toets ingedrukt houdt, of door iets anders te selecteren zonder dat u de Shift-toets ingedrukt houdt.

dialoogvenster (dialog box) Een venster met een bericht. Meestal wordt u verzocht meer informatie te geven. Soms gaat het bericht vergezeld van een geluidssignaal.

dialoogvenster met een index (directory dialog box) Een type dialoogvenser met behulp waarvan u vanuit een programma naar bestanden kunt zoeken en naar andere schijven kunt gaan. Dergelijke dialoogvensters verschijnen wanneer u in een programma het commando 'Open' of 'Bewaar' kiest.

document Alles wat u met een programma maakt.

De symbolen van documenten zijn gewoonlijk afgeleid van de symbolen van de programma's waarmee ze zijn gemaakt. Zie ook **bestand**.

doel (destination) De schijf of map waar een bestand naar toe wordt gekopieerd of geconverteerd.

3.5-inch schijf (floppy disk; 3.5-inch disk) Een

buigzame plastic schijf met een diameter van 3,5 inch (bijna 9 centimeter) in een hoes van hard plastic. Een 3.5-inch schijf kan 400K, 800K of 1,4 MB aan gegevens bevatten, afhankelijk van het type schijf, de schijfeenheid en de manier waarop de schijf is geïnitialiseerd. Zie ook **kilobyte, megabyte**.

driver Een programma dat de computer in staat stelt randapparaten, zoals printers of scanners, te besturen. Drivers (ook besturingsbestanden genoemd) hebben net als andere bestanden een symbool. Om een driver te gebruiken, sleept u het symbool van het bestand naar de Systeemmap en start u opnieuw op.

Symbolen van drivers

dubbel klikken (double-click) De aanwijzer daar plaatsen waar u een handeling wilt uitvoeren en dan tweemaal snel achter elkaar de muisknop indrukken en weer loslaten, zonder de muis te bewegen. Wanneer u dubbel op het symbool van een document, programma of schijf klikt, wordt het document, het programma of de schijf geopend.

E

Enkeltoetsbediening (Easy Access) Een voorziening in de systeemprogrammatuur voor mensen die moeite hebben met twee handen het toetsenbord of de muis te bedienen. Het regelpaneel 'Enkeltoetsbediening' bevat verschillende opties.

editie (edition) Een bestand dat materiaal bevat dat in een document als publicatie is aangewezen. Het materiaal in de editie kan in andere documenten, de zogenaamde abonnementen, worden ingevoegd en automatisch in al deze abonnementen worden bijgewerkt wanneer de oorspronkelijke versie van het materiaal (de publicatie) wordt gewijzigd. Zie ook **abonnement, publicatie**.

extensie Zie **System-extensie**.

F

file server Een computer met speciale programmatuur die gebruikers in staat stelt bestanden en programma's via een netwerk gezamenlijk te gebruiken. Vergelijk **gemeenschappelijke schijf**.

Finder Een onderdeel van de systeemprogrammatuur van de Macintosh dat altijd beschikbaar is en het bureaublad aanmaakt. U gebruikt de Finder om documenten en programma's te beheren en om gegevens naar schijven over te brengen en van schijven op te halen.

formatteren (format) Zie **initialiseren**.

foutmelding (error message) Een bericht dat er zich een fout of probleem in een programma of de computer heeft voorgedaan. Een foutmelding verschijnt meestal in een waarschuwingsvenster en wordt vaak vergezeld van een geluidssignaal.

G

gebruikersgroep (user group) Een computerclub waar u met andere gebruikers tips en informatie kunt uitwisselen.

gebruikersinterface (user interface) Zie **interface**.

geheugen (memory) Een gedeelte in de hoofdeenheid van de computer waar gegevens kunnen worden opgeslagen die later weer kunnen worden opgehaald. Zie **hoofdgeheugen**, **RAM-geheugen**, **ROM-geheugen**.

geheugen-cache (memory cache) Geheugen dat is bedoeld om de computer sneller en efficiënter te laten werken. Sommige typen Macintosh computers hebben een ingebouwde aansluitmogelijkheid voor een geheugen-cache-kaart. Vergelijk **schijf-cache**.

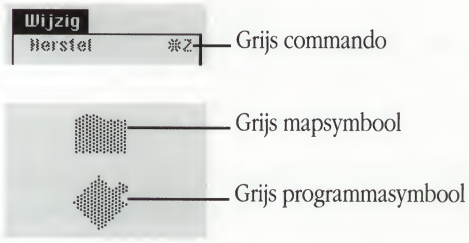
geïntegreerde schakeling (integrated circuit) Een elektronisch circuit dat in zijn geheel is vervat in een stukje halfgeleidend materiaal, meestal silicium. Meestal *chip* genoemd.

gemeenschappelijke schijf (shared disk) Een harde schijf die is aangesloten op een computer in een netwerk en die bestanden bevat die ook vanaf andere computers in het netwerk ook kunnen worden benaderd. Vergelijk **file server**.

geneste map Een map die zich in een andere map bevindt.

grendeltoetsen (Sticky Keys) Een voorziening van Enkeltoetsbediening waarmee u een combinatie van toetsen kunt typen zonder ze tegelijk te hoeven indrukken.

grijs (dimmed) Een commando is grijs, als het niet kan worden gekozen. Een symbool is grijs, als het symbool staat voor een geopende schijf of map of een schijf die is verwijderd. Door dubbel op een grijs schijf- of mapsymbool te klikken, wordt het venster van de schijf of map het actieve venster. Door dubbel op een grijs programmasymbool te klikken, wordt dat programma actief.

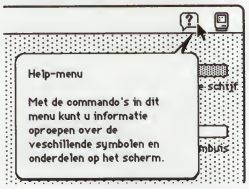
H

halftint (halftone) Halftinten verschijnen wanneer de kleur grijs wordt weergegeven door middel van een patroon van zwarte en witte puntjes van verschillende afmetingen. Het resultaat is een afbeelding in vloeiend verlopende tinten.

harde schijf (hard disk) Een metalen schijf die permanent is ondergebracht in een schijfeenheid of cartridge. Een harde schijf kan grote hoeveelheden informatie bevatten (20 MB–160 MB) en werkt veel sneller dan een 3.5 inch schijf.

HD-schijf (high-density disk) Een 3.5-inch schijf waarop 1,4 megabyte (MB) aan gegevens kan worden opgeslagen. HD-schijven kunnen alleen worden gebruikt in SuperDrive schijfeenheden.

helpballon (balloon) Helpballonnen verschaffen informatie over voorwerpen die op het scherm verschijnen, zoals een symbool of een optie in een dialoogvenster. U kunt de helpballonnen in- en uitschakelen met de commando's 'Toon helpballonnen' en 'Verberg helpballonnen' uit het Help-menu.

hoofdgeheugen (main memory) Het gedeelte van het computergeheugen waarvan de inhoud direct voor de microprocessor toegankelijk is; meestal synoniem met *RAM-geheugen.* Programma's worden in het hoofdgeheugen geladen waar de computer tijdens uw werk gegevens bewaart. Soms ook *geheugen* genoemd. Zie ook **RAM-geheugen**, **ROM-geheugen**.

hoofdprintplaat (main logic board) Een grote kaart waarop het RAM- en ROM-geheugen, de microprocessor, de speciale chips en andere onderdelen zijn aangebracht die ervoor zorgen dat de computer werkt.

hoogste niveau Wanneer een symbool zich op het hoogste niveau van een map of schijf bevindt, wil dat zeggen dat u het symbool ziet als u het venster van die map of schijf opent. U hoeft niet nog meer mappen te openen om het symbool te zien. Vergelijk **geneste map**.

huidig programma (current application) Zie **actief programma**.

huidige opstartschijf (current startup disk) De schijf met de Systeemmap die de computer momenteel gebruikt. Het symbool van de opstartschijf verschijnt altijd in de rechter bovenhoek van het bureaublad.

hulpprogramma's (utility programs) Programma's waarmee speciale bewerkingen kunnen worden uitgevoerd zoals het installeren en bijwerken van programmatuur, het controleren van schijven op beschadigingen, het vergroten van het beeld op het scherm, enzovoort.

I, J

I-balk (I-beam) De vorm die de aanwijzer aanneemt wanneer u tekst typt en bewerkt. Zie ook **invoegpunt**.

index (directory) Een lijst van de inhoud van een map of schijf. Met behulp van commando's uit het Weergave-menu kunt u opgeven hoe de lijst moet worden weergegeven: met symbolen, in alfabetische of chronologische volgorde, op groote of op label.

INIT Zie **System-extensie**.

initialiseren (initialize) Een schijf geschikt maken voor de opslag van gegevens door de schijf in te delen in sporen en sectoren; hetzelfde als *formatteren.* Als u een schijf die al gegevens bevat opnieuw initialiseert, worden de gegevens gewist.

Installer Een programma waarmee u systeemprogrammatuur kunt installeren of bijwerken of besturingsbestanden, zoals netwerkprogrammatuur, kunt toevoegen.

interface De wijze van communicatie tussen de gebruiker en de computer. Vaak *human interface* of *gebruikersinterface* genoemd.

invoegpunt (insertion point) Knipperend verticaal streepje dat aangeeft waar in een document iets wordt ingevoegd. U selecteert de positie waar u iets wilt invoegen door te klikken.

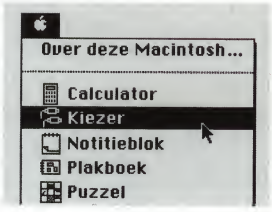
invoer (input) Informatie die van buitenaf—via het toetsenbord, de muis, een schijfeenheid of een modem—naar de computer wordt gestuurd. Vergelijk **uitvoer**.

K

K Zie **kilobyte**.

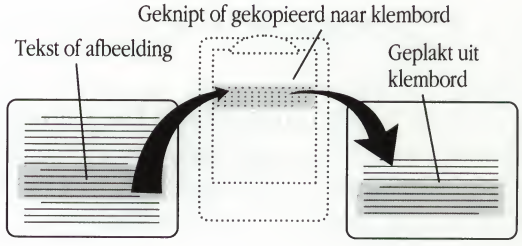
kiezen (choose) Een commando uit een menu kiezen door te slepen. Vaak moet u eerst iets selecteren voordat u een commando kunt kiezen.

Kiezer (Chooser) Een bureau-accessoire waarmee u de apparaten kunt opgeven waarmee uw Macintosh moet werken, zoals printers en file servers.

kilobyte (K) Een maateenheid die overeenkomt met 1024 bytes. Zie ook **byte**, **megabyte**.

klembord (Clipboard) De opslagplaats voor wat als laatste is geknipt of gekopieerd. De gegevens in het klembord kunnen in documenten worden ingevoegd (geplakt).

kleurcirkel (color wheel) Alleen beschikbaar op computers met kleurweergave-mogelijkheden. In het dialoogvenster met de kleurcirkel kunt u de tint, de verzadiging en de helderheid instellen voor de geselecteerde kleur. Ook kunt u de grijstinten aanpassen.

klikken (click) De aanwijzer ergens op plaatsen, daarna op de muisknop drukken en deze weer loslaten. Klikken wordt meestal gebruikt om een symbool, een woord of voorwerp in een document, of een optie in een venster te selecteren of om een in een dialoogvenster gemaakte keuze te bevestigen.

Knip (Cut) Een commando uit het Wijzig-menu dat geselecteerd materiaal verwijdert en in het klembord plaatst, zodat u het kunt plakken. Vergelijk **Wis**. Zie ook **klembord**.

knippen en plakken (cut and paste) Het verplaatsen van tekst of afbeeldingen binnen een document of naar een ander document. Te vergelijken met het gebruik van schaar en lijm om iets uit te knippen en ergens anders in te plakken.

knop (button) Een vakje in een dialoogvenster waarop u klikt om een handeling te verichten, te bevestigen of te annuleren.Vergelijk muisknop.

Kopieer (Copy) Een commando uit het Wijzig-menu waarmee geselecteerd materiaal kan worden gekopieerd en in het klembord geplaatst, zonder dat het van zijn oorspronkelijke positie wordt verwijderd. Zie ook **klembord**.

kopieerbeveiliging (copy-protect) Een voorziening die ervoor zorgt dat een schijf niet kan worden gekopieerd. Programmaschijven worden vaak voorzien van een kopieerbeveiliging om te voorkomen dat de programmatuur illegaal wordt gedupliceerd. Zie ook **beveiligen**.

L

label Een woord of een aantal woorden (plus een kleur op Macintosh computers met een kleurenbeeldscherm) die u met behulp van het Label-menu aan symbolen kunt toekennen. U kunt de labels en de kleuren van de labels wijzigen met het regelpaneel 'Labels'.

laden (download) Informatie van de ene computer naar de andere of van een computer naar een randapparaat, zoals een printer, sturen. Een LaserWriter laadt automatisch lettertypen wanneer u een document afdrukt dat lettertypen bevat die in uw computer zijn opgeslagen.

langzame toetsen (Slow Keys) Een voorziening van Enkeltoetsbediening waarmee u een pauze kunt inlassen voordat een toetsaanslag op het scherm wordt weergegeven. U kunt deze voorziening in- of uitschakelen in het regelpaneel 'Enkeltoetsbediening'.

LeerTekst (TeachText) Een eenvoudig tekstverwerkingsprogramma dat bij de systeemprogrammatuur wordt geleverd, waarmee u afbeeldingen met een PICT-bestandsstructuur kunt bekijken en selecteren.

LeesMij-document (Read Me document) Een document dat is opgenomen op sommige programma- en systeemprogrammatuurschijven om u het laatste nieuws te verschaffen over het produkt. U kunt het bestand lezen met LeerTekst of een ander tekstverwerkingsprogramma.

lettertype (font) Een verzameling letters, cijfers, leestekens en andere typografische symbolen die qua uiterlijk, grootte en stijl bij elkaar horen. Zie ook **bitmap-lettertype, TrueType lettertype.**

Dit is het lettertype New York.

Dit is het lettertype Geneva.

lettertype met variabele grootte (variable-size font) Zie **TrueType lettertype**

lettertype met vaste grootte Zie **bitmap-lettertype.**

M

maatvak (size box) Een vakje in de rechter benedenhoek van sommige actieve vensters. Door het maatvak te verslepen, kunt u de afmetingen van het venster aanpassen.

map (folder) Hierin worden documenten, programma's en andere mappen op het bureaublad opgeborgen. Mappen stellen u in staat gegevens geheel naar uw wensen op te bergen.

markeren (highlighted) Iets duidelijk van zijn omgeving en achtergrond onderscheiden. Wanneer u bijvoorbeeld een symbool selecteert, wordt het gemarkeerd—de omtrek en de naam van het symbool worden wit weergegeven op een zwarte achtergrond in plaats van het gebruikelijke zwart op wit.

megabyte (MB) Een maateenheid die overeenkomt met 1024 kilobytes of 1.048.576 bytes. Zie ook **byte, kilobyte.**

menu Een overzicht van commando's dat verschijnt wanneer u op een menunaam in de menubalk of in een dialoogvenster klikt. Door met de aanwijzer door het menu te slepen en de muisknop los te laten wanneer een commando is gemarkeerd, kiest u een commando. Zie ook **rolmenu, venstermenu.**

menubalk (menu bar) De horizontale balk bovenaan het scherm waarin de namen van de beschikbare menu's staan.

menunaam (menu title) Een symbool of één of meer woorden in de menubalk die een bepaald menu aanduiden. Wanneer u de muisknop op een menunaam ingedrukt houdt, wordt de titel gemarkeerd en verschijnt het menu eronder. Vervolgens sleept u omlaag om een commando te kiezen.

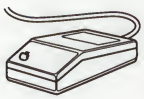
modem Een afkorting van *modulator/demodulator.* Een apparaat dat uw computer via een telefoonlijn verbindt met andere computers en informatiediensten.

modempoort (modem port) Een aansluiting op het achterpaneel van de computer die door het symbool van een telefoon wordt gemarkeerd. Via deze poort sluit u een modem op de computer of de computer op een netwerk aan.

MS-DOS Het *Microsoft Disk Operating System.* Dit is het besturingssysteem waaronder de personal computers van vele fabrikanten werken. Macintosh computers met een SuperDrive kunnen 3.5-inch schijven als MS-DOS schijven initialiseren en kunnen gegevens met een MS-DOS bestandsstructuur lezen en schrijven met behulp van het programma Apple Bestandsuitwisseling, dat deel uitmaakt van de Macintosh systeemprogrammatuur.

muis (mouse) Een klein voorwerp dat u op een vlak oppervlak rondschuift. De aanwijzer op het scherm volgt de bewegingen die de muis maakt.

muisknop (mouse button) De knop bovenop de muis. In het algemeen voert u door de muisknop in te drukken een handeling uit op datgene wat zich onder de aanwijzer bevindt. Zodra u de muisknop loslaat, wordt de handeling uitgevoerd.

muistoetsen (Mouse Keys) Een voorziening van Enkeltoetsbediening waarmee u de aanwijzer kunt besturen met behulp van de toetsen op het numerieke toetsenbord.

N

netwerk (network) Een verzameling met elkaar verbonden apparaten zoals computers en printers. Een netwerk is een hulpmiddel voor communicatie dat gebruikers in staat stelt informatie op te slaan en op te halen, gegevens uit te wisselen en gezamenlijk gebruik te maken van printers en andere apparaten.

Notitieblok (Note Pad) Een bureau-accessoire waarin u kleine hoeveelheden tekst kunt opslaan.

NuBus Een adres- en gegevensbus die is opgenomen in computers uit de Macintosh II serie en in sommige andere Macintosh computers. Door middel van uitbreidingskaarten die in de NuBus uitbreidingssleuven in de computer worden aangebracht, kunt u verschillende onderdelen aan uw computersysteem toevoegen. Zie ook **uitbreidingssleuf.**

numeriek toetsenblok (numeric keypad) De verzameling toetsen rechts op het toetsenbord waarmee u getallen kunt invoeren. Bij sommige programma's werken deze toetsen als functietoetsen waarmee u commando's kunt kiezen.

O

openen (open) Beschikbaar maken. U opent bestanden zodat u ermee kunt gaan werken. Wanneer u een symbool opent, verschijnt er meestal een venster met het document of het programma waarvoor het symbool staat of ziet u de inhoud van een map of schijf. In het venster dat verschijnt, kunt u verder gaan werken.

opslaan (save) Gegevens vanuit het RAM-geheugen op schijf zetten. Niet-opgeslagen werk gaat verloren wanneer u de computer uitzet of wanneer de stroom uitvalt. Het is verstandig regelmatig op te slaan, zodat het risico dat u gegevens kwijtraakt, wordt verkleind.

opstarteenheid (startup drive) De schijfeenheid die bij het opstarten wordt gebruikt. De schijf in deze eenheid moet een Systeemmap bevatten.

opstartschijf (startup disk) Een schijf waarop de programmabestanden staan die nodig zijn om de computer te laten werken, zoals de Finder en de andere systeembestanden, die zijn opgeslagen in de Systeemmap.

P, Q

PICT Een bestandstype dat wordt gebruikt door bepaalde teken- en opmaakprogramma's.

pixel Een afkorting van *picture element.* Het kleinste puntje dat de computer en het beeldscherm kunnen weergeven of de visuele voorstelling van een bit op het scherm (wit als de bit 0 is, zwart als hij 1 is). Ook een plaats in het schermgeheugen die correspondeert met een punt op het scherm. Zie ook **bit**.

Plak (Paste) Een commando uit het Wijzig-menu waarmee u de inhoud van het klembord—wat als laatste is geknipt of gekopieerd—op de positie van het invoegpunt plaatst. Zie ook **klembord**.

Plakboek (Scrapbook) Een bureau-accessoire waarin u vaak gebruikte afbeeldingen en teksten bewaart. In het Plakboek kunt u meerdere afbeeldingen opslaan. In de meeste programma's kunt u door knippen, kopiëren of plakken de afbeeldingen uit het Plakboek in een document plaatsen. Vergelijk **klembord**. Zie ook **knippen en plakken**.

poort (port) Een ingang op het achterpaneel van de computer waarop de kabel van een randapparaat, een andere computer of netwerk kan worden aangesloten.

PostScript De taal die wordt gebruikt voor het wiskundig beschrijven van afbeeldingen zodat de afbeelding op vrijwel elke grootte nauwkeurig kan worden weergegeven. PostScript wordt door sommige LaserWriters gebruikt.

printerpoort (printer port) Een ingang op het achterpaneel van de computer die wordt gemarkeerd door het symbool van een printer. Een seriële poort met behulp waarvan u een printer op de computer kunt aansluiten of waarop u de kabel van een netwerk kunt aansluiten.

processor Onderdeel van de computer dat de echte berekeningen uitvoert. In microcomputers zoals de Macintosh bestaat de processor uit een enkele geïntegreerde schakeling, een zogenaamde *microprocessor.* Zie ook **centrale verwerkingseenheid**.

programma (program) Een reeks instructies die de computer bepaalde bewerkingen laat uitvoeren en die volgens de regels en conventies van een bepaalde programmeertaal voor een bepaald doel zijn geschreven. Een verzamelterm voor computerprogramma's is *programmatuur*.

programma (program, application program)

Een programma dat is geschreven voor een bepaald doel zoals tekstverwerking, gegevensbeheer, tekenen of telecommunicatie. Veel programma's kunt u herkennen aan het symbool van een document met een hand.

Programma-menu (Application menu) Het

menu rechtsboven in de menubalk waarin u kunt zien welke programma's er open zijn en waarin commando's zijn opgenomen waarmee u vensters kunt verbergen en tonen.

prullenmand (Trash) Een symbool op het

bureaublad "waarin" u documenten, mappen en programma's kunt weggooien. U kunt ook een schijfsymbool naar de prullenmand slepen om de schijf uit de schijfeenheid te verwijderen (als het een verwijderbare schijf is) en het symbool van de schijf van het bureaublad te verwijderen.

publicatie (publisher) Materiaal in een document dat u automatisch wilt laten bijwerken in andere documenten (zogenaamde *abonnementen*). Als u in een document een publicatie aanwijst, wordt er een zogenaamde *editie* aangemaakt. De editie wordt ingevoegd in de documenten met een abonnement op die editie. Zie ook **abonnement, editie**.

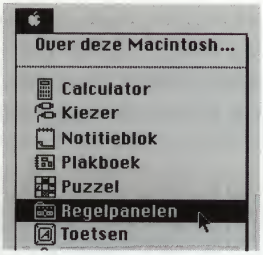
R

RAM Zie **RAM-geheugen**.

RAM-geheugen (random-access memory) Geheugen waarin gegevens zijn opgeslagen die in een willekeurige volgorde kunnen worden geraadpleegd. Het RAM-geheugen wordt meestal gebruikt voor tijdelijke opslag van programma's en documenten die van een schijf worden gelezen. De gegevens in het RAM-geheugen gaan verloren als u de computer uitzet. Vergelijk **ROM-geheugen**.

randapparaat (peripheral device) Een apparaat, zoals een beeldscherm, een schijfeenheid, een printer of een modem, dat in combinatie met de computer wordt gebruikt en door de computer wordt bestuurd. Randapparaten zijn meestal losse apparaten die door middel van kabels met de computer zijn verbonden.

regelpanelen (control panels) Programma's waarmee u een aantal instellingen van de Macintosh kunt wijzigen, zoals de geluidssterkte en de aanslag en het repeteertempo van het toetsenbord. U vindt de regelpanelen in de Systeemmap.

reservekopie (back up) Een kopie van een schijf of van een bestand op een schijf. Wanneer u reservekopieën maakt van uw bestanden en schijven, kunt u er zeker van zijn dat u geen informatie verliest wanneer het origineel verloren gaat of beschadigd raakt.

RGB-beeldscherm (RGB monitor) Een type kleurenbeeldscherm dat voor elke kleur (rood, groen en blauw) aparte signalen ontvangt en deze gebruikt om de kleurenafbeeldingen weer te geven.

rolmenu (pull-down menu) Een menu dat meestal in de menubalk bovenaan het scherm staat. U krijgt de inhoud van het menu alleen te zien wanneer u op de menunaam klikt en de muisknop ingedrukt houdt. Vergelijk **venstermenu**. Zie ook **menu**, **menubalk**, en **menunaam**.

ROM Zie **ROM-geheugen**.

ROM-geheugen (read-only memory) Geheugen waarvan de inhoud wel kan worden gelezen maar niet gewijzigd. Er wordt slechts eenmaal (tijdens de fabricage) informatie in het ROM-geheugen gezet. De inhoud van het ROM-geheugen wordt niet gewist wanneer de computer wordt uitgezet. Vergelijk **RAM-geheugen**.

S

schijf (disk) Een plat, rond, magnetisch opslagmedium waarop gegevens kunnen worden opgeslagen in de vorm van kleine gemagnetiseerde punten, op een wijze die overeenkomt met het opnemen van geluid op een band. Zie ook **3.5-inch schijf**, **harde schijf**.

schijf-cache (disk cache) Een deel van het RAM-geheugen dat wordt gereserveerd voor de opslag van programma-instructies die vaak worden gebruikt. Met het regelpaneel 'Geheugen' kunt u de grootte van de schijf-cache instellen. Vergelijk **geheugen-cache**.

schijfcapaciteit (disk capacity) De maximale hoeveelheid gegevens die een schijf kan bevatten, meestal uitgedrukt in kilobytes (K) of megabytes (MB). Apple 3.5-inch schijven hebben een schijfcapaciteit van 400K, 800K of 1.4 MB. Harde schijven kunnen 20MB tot 160 MB of meer bevatten.

schijfeenheid (disk drive) Het apparaat waarin een schijf wordt geplaatst om er gegevens van te lezen en naar weg te schrijven. Er zijn twee soorten schijfeenheden: harde schijfeenheden en 3.5-inch schijfeenheden. Alle Macintosh modellen hebben minstens één ingebouwde schijfeenheid.

SCSI Zie **Small Computer System Interface**.

SCSI-kabelafsluiter (SCSI cable terminator) Een voorziening die storing in een SCSI-keten zoveel mogelijk beperkt. Een SCSI-keten moet altijd twee afsluiters bevatten, een aan het begin en een aan het einde van de keten. In sommige apparaten, zoals de interne Apple harde schijf, is een kabelafsluiter ingebouwd.

SCSI-keten (SCSI-chain) Een groep SCSI-apparaten die aan elkaar zijn gekoppeld via SCSI-interfacekabels en die zijn aangesloten op de SCSI-poort van de computer via een SCSI-systeemkabel.

SCSI-poort (SCSI port) De poort op het achterpaneel van de computer waarop u SCSI-apparaten aansluit.

selecteren (select) Aangeven waar de volgende handeling zal plaatsvinden. Om een symbool te selecteren, klikt u erop; om tekst of een afbeelding te selecteren, sleept u erover.

selectie (selection) Datgene wat wordt beïnvloed door het daaropvolgende commando. De selectie wordt gewoonlijk gemarkeerd.

seriële poorten (serial ports) De aansluitingen voor randapparaten die hun gegevens serieel ontvangen (dat wil zeggen met één bit tegelijk), zoals de printer- en modempoorten op de Macintosh.

Shift-klikken (Shift-click) Een techniek die u kunt gebruiken om een selectie uit te breiden of te verkleinen door de Shift-toets ingedrukt te houden terwijl u selecteert (of deselecteert). U kunt deze techniek ook gebruiken om meerdere elementen die op verschillende plaatsen in een lijst of groep staat, te selecteren.

Shift-slepen (Shift-drag) Een techniek die u kunt gebruiken om twee of meer groepen objecten te selecteren door de Shift-toets ingedrukt te houden terwijl u diagonaal sleept zodat de groepen door een kader worden omgeven.

SIMM Afkorting van *Single In-line Memory Module,* een printplaat die acht RAM-chips of ROM-chips bevat. SIMMs worden aangesloten op SIMM-aansluitingen op de hoofdprintplaat van de computer. Zie ook **RAM-geheugen**, **ROM-geheugen**.

sjabloondocument (stationery) Een document dat u kunt gebruiken als basis voor andere documenten. Als u een sjabloondocument opent, wordt er een kopie van dit document geopend. Het sjabloondocument zelf blijft ongewijzigd.

slepen (drag) De aanwijzer op een bepaald punt plaatsen, de muisknop ingedrukt houden, de muis verplaatsen en de muisknop weer loslaten. Wanneer u de muisknop loslaat, bevestigt u dat u het gemarkeerde wilt selecteren of verplaatst u een voorwerp naar een nieuwe plaats.

sluitvak (close box) Het kleine witte vakje links in de titelbalk van een actief venster. Wanneer u in dit vakje klikt, wordt het venster gesloten.

Small Computer System Interface (afgekort SCSI) Een verzameling mechanische, elektrische en functionele standaards voor het aansluiten van randapparaten zoals bepaalde soorten harde schijven, printers en optische schijven op kleine computers. Macintosh computers maken gebruik van de SCSI-interface voor harde schijven en andere randapparaten.

standaard (default) Een waarde, handeling of instelling die geldig is, tenzij u een andere instructie geeft.

stuurkogel (trackball) Een invoerapparaat met dezelfde functie als de muis. Door de kogel heen en weer te rollen, beweegt u de aanwijzer over het scherm.

symbool (icon) Een grafische voorstelling van een bestand, document, schijf of programma dat u kunt selecteren en openen. Het symbool van een 3.5-inch schijf is bijvoorbeeld een kleine afbeelding van dit type schijf.

Systeemmap (System Folder) Een map met de programmatuur die de Macintosh nodig heeft om te kunnen opstarten. Een schijf waarop een Systeemmap staat, is een opstartschijf.

systeemprogrammatuur (system software) De programmatuur die ervoor zorgt dat er met programma's kan worden gewerkt door het geheugen te beheren en in- en uitvoerapparatuur te besturen.

System-bestand (System file) Een bestand dat wordt gebruikt voor het opstarten van de Macintosh en dat ervoor zorgt dat het gehele systeem kan functioneren. Het System-bestand in System 7.0 of later kan ook speciale lettertypen, geluiden en toetsenbordbestanden bevatten die gemakkelijk kunnen worden geopend, geïnstalleerd of verwijderd. Het System-bestand moet in de Systeemmap staan.

System-extensie (system extension) Een programma waarmee u de mogelijkheden van de systeemprogrammatuur vergroot. Bijvoorbeeld een *driver*, waarmee de computer in staat wordt gesteld een bepaalde printer of ander apparaat te gebruiken, of een programma dat extra functies toevoegt aan de Finder of de systeemprogrammatuur. System-extensies worden opgeslagen in de map 'Extensies' in de Systeemmap.

T

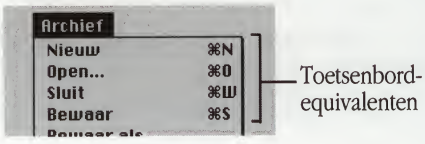
teken (character) Elk symbool dat een algemeen aanvaarde betekenis heeft en dat informatie kan overdragen, zoals bijvoorbeeld de letters, cijfers en leestekens op het toetsenbord.

titelbalk (title bar) De horizontale balk bovenaan een venster waarin de naam van de inhoud van het venster wordt vermeld. Als het venster actief is, staan er horizontale strepen in de titelbalk.

Toetsen (Key Caps) Een bureau-accessoire waarmee u de standaardtekenset en de alternatieve tekensets van een bepaald lettertype kunt bekijken.

toetsenbord-equivalent (keyboard shortcut) Een toetscombinatie die u in plaats van een handeling met de muis kunt gebruiken om een taak uit te voeren. Toetsenbord-equivalenten bevatten bijna altijd de Command-toets (⌘) en zijn een handig alternatief voor het gebruik van de muis.

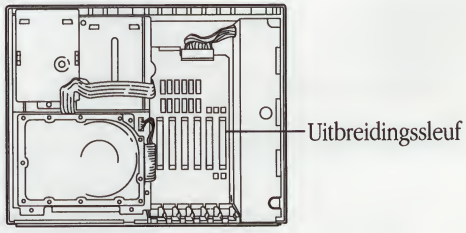

TrueType lettertype (TrueType font) Een lettertype dat kan worden weergegeven of afgedrukt in elke gewenste grootte (ook *omtreklettertype* of *lettertype met variabele grootte* genoemd). Er worden enkele TrueType lettertypen bij de systeemprogrammatuur van de Macintosh geleverd. Vergelijk **bitmap-lettertype**.

U

uitbreidingskaart (expansion card) Een printplaat die kan worden aangebracht in een uitbreidingssleuf in sommige Macintosh computers. Met zo'n kaart kan de computer bepaalde apparatuur gebruiken en bepaalde extra functies uitvoeren.

uitbreidingssleuf (expansion slot) Een lange, dunne sleuf op de hoofdprintplaat van sommige Macintosh computers waarin een uitbreidingskaart kan worden aangebracht, zodat de computer extra functies kan verrichten.

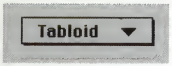

uitvoer (output) Informatie die van de computer naar een extern apparaat, zoals het beeldscherm, een schijfeenheid, een printer of een modem, wordt gestuurd. Vergelijk **invoer**.

V

venster (window) Een gebied waarin gegevens worden afgebeeld. U maakt en bekijkt documenten in een venster en u bekijkt de inhoud van uw schijven in een venster. U kunt vensters openen en sluiten, over het bureaublad verplaatsen, soms vergroten of verkleinen en de inhoud ervan verschuiven of bewerken. U kunt meerdere vensters tegelijk hebben geopend en u kunt naar een ander venster gaan door erin te klikken.

venstermenu (pop-up menu) Een menu in een dialoogvenster of op een andere plaats herkenbaar aan een schaduwrand en een driehoekje. U kiest een optie uit het menu door de muisknop ingedrukt te houden en vervolgens naar de gewenste optie te slepen. Vergelijk **rolmenu**. Zie ook **menu**, **menubalk** en **menunaam**.

verschuiven (scroll) Naar delen van een document of index gaan die niet op het scherm staan. U doet dit met behulp van de schuifpijlen, de schuifbalken of het schuifblokje.

versienummer (version) Een nummer dat aangeeft met welke versie van een programma u te maken hebt. Over het algemeen geldt: hoe hoger het versienummer hoe recenter de versie van het programma.

virtueel geheugen (virtual memory) Gedeelte van de harde schijf dat kan worden gebruikt alsof het RAM-geheugen is. Bij sommige Macintosh modellen is het mogelijk gebruik te maken van virtueel geheugen als uitbreiding op het ingebouwde RAM-geheugen.

virus Een virus is een kwaadaardig programma dat bestanden kan beschadigen. Een virus kan uw systeem binnenkomen via een netwerk, een elektronisch prikbord (bulletin board) of een schijf. Programma's voor het opsporen en verwijderen van virussen zijn verkrijgbaar bij Apple Resellers en gebruikersgroepen.

volume Een algemene term om een opslageenheid aan te duiden. Een plaats waar informatie vandaan wordt gehaald en wordt opgeslagen. Vaak gebruikt wanneer wordt verwezen naar harde schijven of file servers. Een volume kan een gehele schijf zijn, maar ook een deel van een schijf.

W, X, Y

waarschuwingsvenster (alert box) Een venster dat op het scherm verschijnt om u te waarschuwen of om u te laten weten dat er een fout is opgetreden. De waarschuwing gaat soms vergezeld van een geluidssignaal.

wachtwoord (password) Een geheim woord dat u toegang geeft tot uw gegevens of tot berichten die u krijgt via elektronische post of een informatiedienst.

Wekker (Alarm Clock) Een bureau-accessoire dat de datum en de tijd aangeeft en als wekker kan worden gebruikt.

Wijzig-menu (Edit menu) Een menu dat in de meeste programma's beschikbaar is en dat commando's zoals 'Knip', 'Kopieer' en 'Plak' bevat.

Wis (Clear) Een commando uit het Wijzig-menu waarmee u tekst en afbeeldingen kunt verwijderen zonder ze in het klembord te plaatsen. U kunt 'Herstel' gebruiken als u van gedachten verandert. Vergelijk **Knip**.

Z

zoekvolgorde (scanning order) De zoekvolgorde waarin het besturingssysteem in de schijfeenheden zoekt naar een opstartschijf. Zie ook **opstartschijf**.

zoom-vak (zoom box) Het kleine vakje rechts in de titelbalk van sommige vensters. Wanneer u hierin klikt, wordt het venster tot de maximale afmetingen vergroot. Opnieuw klikken brengt het venster tot de oorspronkelijke afmetingen terug.

Index

1,4 MB schijf (3.5-inch). *Zie* HD-schijven
12-uurs klok, instellen 231
24-uurs klok, instellen 231
32-bits adressering. *Zie ook* geheugen
 instellen 119
 regelpaneel 'Geheugen' (afbeelding) 110
3.5-inch schijven (MS-DOS). *Zie ook* schijven
 initialiseren 344
 lezen 343–352
3.5-inch schijven. *Zie ook* harde schijven; schijven
 beheren (hfdst.) 189–213
 beveiliging (aanbrengen en verwijderen) 210–213
 capaciteit van 190
 controleren 299
 converteren
 MS-DOS 347
 ProDOS (Apple II) 352
 een naam geven 195
 formatteren 195
 HD-schijven 190, 191
 systeemprogrammatuur installeren op 52, 61
 herstellen 299
 in een schijfeenheid plaatsen 192
 initialiseren 195
 kenmerken en gebruik (hfdst.) 189–213
 kopiëren 199
 MS-DOS
 initialiseren 344
 lezen 191
 naam wijzigen 198
 problemen 318
 reservekopieën maken 199
 schijfeenheden, aansluiten 280
 symbool van (afbeelding) 1
 veilig omgaan met 294
 vervoeren 294
 verwijderen 13, 192, 194
 wissen 195, 197
400K schijfeenheid. *Zie ook* schijven
 geen 1,4 MB schijven in 191
720K MS-DOS schijven. *Zie ook* schijven
 initialiseren en lezen 346
800K schijfeenheid. *Zie ook* schijven
 geen 1,4 MB schijven in 191

A
A/UX besturingssysteem 50, 201. *Zie ook* besturingssystemen
Aan-toets 41, 45. *Zie ook* toetsen
 de Macintosh aanzetten met 46
 toetsenbordindelingen (afbeelding) 328–333
aanmaken. *Zie ook* bewerken; kopiëren; verwijderen; wijzigen
 abonnementen 99–102
 aliassen 67, 162, 217, 218
 documenten
 en opslaan 87
 meerdere exemplaren 90
 op basis van sjabloondocumenten 105
 vanuit een programma 70, 89
 edities 97
 kleine Systeemmap, richtlijnen voor 60
 logboek van geconverteerde bestanden 351
 mappen 87, 89, 160
 meerdere niveaus in de bestandsstructuur 159–161
 publicaties 97
 sjabloondocumenten 103–106
 systemen
 speciaal 56–59
 standaard 50, 52–55
aanpassen. *Zie ook* aliassen; bewerken; edities; instellen; regelpanelen; sjabloondocumenten; toevoegen
 Apple-menu 216
 lijstweergaven 241
 Macintosh (hfdst.) 215–271
 patroon bureaublad 237–240
 kleuren van 258
 schermweergave (hfdst.) 215–271
 symbolen 241–251
 kleur van 259
 systeemprogrammatuur 56–59
 vensterkleur 256
aansluiten. *Zie ook* installeren
 3.5-inch schijfeenheden 280
 ADB-apparaten 280
 audio-apparaten 282
 beeldschermen 282
 modems 279
 muis 280
 printers 278
 SCSI-apparaten 274–289
 toetsenbord 280
aanwijzen 3. *Zie ook* selecteren
aanwijzers 2. *Zie ook* muis; toetsenbord
 "bevroren", oorzaken en mogelijke oplossingen 322
 de muis oppakken, gevolg van 3
 I-vormig 3, 33
 kruisvormig (afbeelding) 3
 muistoetsen 354
 pijlvormig (afbeelding) 3
 problemen opsporen 315
 slepen 21, 22, 24
 snelheid instellen 219
 verplaatsen
 met de muis 2
 met de muistoetsen 354
 met de pijltoetsen 327
aarden, belang van 292. *Zie ook* onderhoud
Abonnement-opties (commando Wijzig-menu) 102
abonnementen 96–102. *Zie ook* edities
 maken 99
 opties 101
 opties instellen (afbeelding) 102
accent aigu (´) 336. *Zie ook* tekens
accent circonflexe (^) 336. *Zie ook* tekens
accent grave (`) 336. *Zie ook* tekens
accenten. *Zie ook* tekens
 toevoegen 336
achtergrond. *Zie* patroon (bureaublad)
achtergrond, afdrukken in de. *Zie ook* afdrukken
 controleren met het programma PrintMonitor 126, 138
 inschakelen met de Kiezer 39
 procedures voor 135
achterpaneel 367
actief venster 8. *Zie ook* vensters
 de inhoud van een map in lijstvorm weergeven 176
 een open venster actief maken 14
 naar een ander mapniveau gaan 174

actief venster *(vervolg)*
selecteren 14
slepen 6
sluiten 15
activeren. *Zie* selecteren
ADB. Zie Apple Desktop Bus
adressering, 32-bits. *Zie ook* geheugen
instellen 119
regelpaneel 'Geheugen' (afbeelding) 110
Afbeeldingen bijwerken (optie). *Zie ook* printers
optie in venster 'Pagina-instelling' voor LaserWriter (afbeelding) 129
afbeeldingen. *Zie ook* afbeeldingen; tekst
in een document plakken 81
kopiëren 80, 82, 93
opslaan 92
verwijderen 85
afbreken. *Zie* annuleren
afdrukken. *Zie ook* documenten; netwerken
afdrukken in de achtergrond 135
annuleren 138
documenten (hfdst.) 125–153
indexen 134
instellingen, wijzigen met Kiezer 39
lettertypen voor Laserwriter
overzicht van 149
voorbeelden van 149
mapinhoud 134
starten 131
status bekijken 138
tijd instellen 138
toetsenbord-equivalent, ⌘-P 132
vanuit een programma 132
vanuit Finder 133
vensterinhoud 134
afsluiters, SCSI-kabel. *Zie ook* apparaten; kabels; SCSI
richtlijnen voor gebruik (tabel) 277
vereist voor SCSI-apparaten 276
Algemeen (regelpaneel) 35, 38. *Zie ook* regelpanelen
wijzigen
datum en tijd 232
knippertempo invoegpunt en menu 240
uiterlijk bureaublad 237, 238
aliassen 67–69. *Zie ook* aanpassen; beheren; documenten; sjabloondocumenten
beveiligen 213
gebruiken om een bestand te openen 161
in de map 'Opstartbestanden' 62
in het Apple-menu 69
maken 68, 162, 217, 218
originelen
gevolgen van verwijderen of verplaatsen 165
opzoeken 164
problemen met 325
toepassingen (tabel) 163
van de map Regelpanelen 162
zoeken (tabel) 173
alternatieve tekens. *Zie ook* tekens; toetsen
invoeren 334, 336
annuleren. *Zie ook* verwijderen
afdrukopdrachten in de achtergrond 138
met commando 'Herstel' 86
APDA 366
apparaten. *Zie ook* Apple Desktop Bus; audio-accessoires; besturingsbestanden; CD-ROM; geheugen; kabels; modems; printers; schijven; "tape backup"-apparaten; toetsenborden
aansluiten
niet-SCSI 278–282
SCSI 274–278
apparatuur. *Zie ook* apparaten; programmatuur
installeren 49
ondersteuning bij het ontwikkelen 365
ontwikkelen 365
Apple Bestandsuitwisseling. *Zie ook* netwerken
conversie van MS-DOS bestanden en schijven 344
conversie van ProDOS bestanden 352
Apple Communications Library 365
Apple Computer
service en ondersteuning 303
technische informatie 365
Apple Desktop Bus (ADB). *Zie ook* apparaten; muis; toetsenborden
apparaten, aansluiten 280

Apple Desktop Bus *(vervolg)*
invoerproblemen oplossen 316
spanningsvereisten 281
Apple HD SC Installatie (programma). *Zie ook* problemen
harde schijven bijwerken voor virtueel geheugen 112–115
harde schijven initialiseren 201–203
harde schijven testen 301
Apple II computers, bestanden converteren van 352
Apple Technical Library 365
Apple-menu (map in Systeemmap)
aliassen maken voor 217
onderdelen plaatsen in 179
onderdelen toevoegen aan Apple-menu 69
onderdelen verwijderen uit Apple-menu 69
Apple-menu. *Zie ook* aanpassen; bureau-accessoires; menu's
aanpassen 216
Calculator (bureau-accessoire) 371
inhoud van 216
Kiezer (bureau-accessoire) 39–41, 127, 136, 278, 323
Notitieblok (bureau-accessoire) 378
onderdelen toevoegen aan 69, 217
onderdelen verwijderen uit 69, 217
ontbrekende onderdelen 325
Over Apple Bestandsuitwisseling (commando) 351
Over deze Macintosh (commando) 109, 181, 185
Plakboek (bureau-accessoire) 92, 94
regelpanelen openen vanuit 37
Toetsen (bureau-accessoire) 327
Wekker (bureau-accessoire) 233
AppleCare Service Agreement 304. *Zie ook* onderhoud
AppleShare. *Zie ook* gemeenschappelijk bestandsgebruik; netwerken
file servers, MS-DOS bestanden gebruiken op 350
AppleTalk netwerksysteem 369. *Zie ook* netwerken
LocalTalk 278
systeemprogrammatuur installeren via 59
Archief-menu. *Zie ook* menu's
Berg op (commando) 158, 193
Bewaar (commando) 87, 89
Bewaar als (commando) 87
Dupliceer (commando) 156
Info (commando) 104, 116, 164, 183, 185, 211, 270
Maak alias (commando) 68, 162
Nieuw (commando) 70
Nieuwe map (commando) 160
Open (commando) 11, 70, 71
Pagina-instelling (commando) 129
Print (commando) 131
Print venster (commando) 136
Sluit (commando) 15
Stop (commando) 70, 120
Zoek (commando) 165, 167, 173
Zoek opnieuw (commando) 165
audio-accessoires, aansluiten 282. *Zie ook* apparaten; geluid
automatisch bijwerken. *Zie ook* bewerken
kenmerken en procedures 95–102
toepassingen (tabel) 102
automatisch opslaan 88. *Zie ook* reservekopieën maken; opslaan

B

ballonnen 30. *Zie ook* help; informatie
batterij, vervangen 303. *Zie ook* onderhoud
beëindigen. *Zie ook* annuleren; onderhoud; sluiten; stoppen
verschillende methoden 120–123
beeldschermen. *Zie ook* apparaten; regelpanelen; scherm
meerdere beeldschermen aansluiten 263–269
opgeven voor weergave menubalk 266
plaatsing 284
schermbeveiligingsprogramma's 293
toevoegen 282
beeldschermpoort
beeldschermen aansluiten 282

beginners. *Zie* elementaire technieken
beheren. *Zie ook* aanpassen; onderhoud; ordenen; toevoegen
afdrukopdrachten 135
inhoud Systeemmap 177–180
lettertypen 140–149
programma's 65
reservekopieën maken van bestanden 86
schijven en schijfeenheden (hfdst.) 189–213
systeemgeheugen 108, 109–120
vensters verbergen 78
virtueel geheugen 111
werkomgeving (hfdst.) 291–323
bekijken. *Zie ook* afdrukken; apparaten; bewerken; documenten; informatie opvragen over; menu's; netwerken; openen; zoeken
berichten op scherm 25
beschikbaar geheugen 109
bestand
informatie in infovenster 116, 181
inhoud 5, 66
ordening 176
gekozen opstartschijf 208
inhoud klembord 81
inhoud map 176, 177
inhoud schijf op bureaublad 8
inhoud symbool 4
inhoud van het klembord 81
inhoud venster
andere lijstweergave kiezen 182
de volledige inhoud 18
door een geopend programma te selecteren 79
door inhoud te verschuiven 14
op het bureaublad 78
lettertypen
en lettergrootten 141
lijst van 149
tekensets 334
voorbeelden 149
patroon bureaublad 238
printerinstelling 39
tekens met 'Toetsen' (bureau-accessoire) 334
venstermenu's 23
voorwerpen met commando 'Zoek' 170
berekeningen
plakken vanuit het bureau-accessoire Calculator 371
Berg op (commando Archief-menu). *Zie ook* onderhoud; sluiten; stoppen
3.5-inch schijven verwijderen (tabel) 193
symbolen op bureaublad opbergen 158
berichten. *Zie ook* foutberichten; problemen
reageren 25
beschermen. *Zie* netwerken; veiligheid
bestanden. *Zie ook* aliassen; documenten; mappen; programma's; sjabloondocumenten; veiligheid
beveiligen 210, 211
converteren
MS-DOS 347
ProDOS (Apple II) 352
converteren 347
dupliceren (tabel) 156
in mappen plaatsen (tabel) 161
index afdrukken. *Zie* afdrukken, vensterinhoud
informatie in lijstweergave selecteren 244
informatie opvragen over 181, 183
kopiëren
in de achtergrond 157
naar een andere schijf (tabel) 156
naam wijzigen (tabel) 156
nieuwe naam geven (tabel) 156
opbergen op oorspronkelijke plaats 158
openen met aliassen 161
opslaan
documenten 86
probleem met schijf 317
ordenen
(hfdst.) 155–187
lijstweergave 181
niveaus van mappen 159
op label 248
Plakboek, gebruik 93
POSTSCRIPT, naar LaserWriter sturen 145

bestanden *(vervolg)*
reservekopieën maken 121
datum van laatste wijziging gebruiken 181
uitwisselen, met MS-DOS computers 343–352
verplaatsen (tabel) 156
verwijderen
van 3.5-inch schijven 195, 197
van harde schijven 201, 204
weergeven
met commando 'Zoek' 171
op verschillende mapniveaus 176
zoeken, met commando 'Zoek' 165–173
besturingsbestanden (*drivers*). *Zie ook* apparaten; Systeemmap; systeemprogrammatuur
beheren 177–180
behouden, bij installatie nieuwe systeemprogrammatuur 61
definitie 369
installeren 52–55, 126
printerbestanden, installeren 126
symbool voor (afbeelding) 51
verwijderen 60
besturingssystemen. *Zie ook* Finder; Systeemmap; systeemprogrammatuur; System-bestand;
A/UX besturingssysteem 50, 201
MS-DOS
bestanden converteren 347
schijven lezen 191, 343
ProDOS, bestanden converteren 352
schijven en bestanden uitwisselen met 343–352
beveiligde bestanden
zoeken (tabel) 173
beveiligde voorwerpen
verwijderen 213
beveiligen. *Zie ook* veiligheid
3.5-inch schijven
geen opslag mogelijk op beveiligde schijf 318
om gegevens te beveiligen 210
aliassen 213
bestanden
kunnen niet worden verwijderd 13
met 'Info' (commando) 211
beveiligde en niet-beveiligde voorwerpen zoeken 168
documenten 184, 210, 211
gevolgen van 210
mappen, inhoud van 213
programma's 185, 211
toetsen (afbeelding) 41
bevroren aanwijzer 322. *Zie ook* problemen
Bewaar (commando Archief-menu) 87
gewijzigde documenten opslaan 89
Bewaar als (commando Archief-menu). *Zie ook* opslaan; versies
gewijzigde documenten opslaan 87, 91
bewerken. *Zie ook*
aanverwante handelingen aanmaken; bijwerken; herstellen; kopiëren; naam wijzigen; opslaan; toevoegen; verwijderen; wijzigen
hulpmiddelen aliassen; edities; klembord; Plakboek (bureau-accessoire); sjabloondocument; Wijzig-menu
voorwerpen afbeeldingen; bestanden; documenten; mappen; tekst
annuleren, met commando 'Herstel' 86
bureaublad 238
documenten 80–86
elementaire technieken 31–34
inhoud van Plakboek 93
schijfnamen wijzigen 198
tekst
elementaire bewerkingsfuncties 80–86
in de naam van een symbool (tabel) 34
bijwerken. *Zie ook* bewerken; edities; installeren; sjabloondocumenten
automatisch, toepassingen (tabel) 102
documenten automatisch 95
harde schijven, om virtueel geheugen te kunnen gebruiken 112
systeemprogrammatuur 61, 322
bijwerken. *Zie ook* printers
afbeeldingen en tekst 129
binaire conversie, in Apple Bestandsuitwisseling 347
binary digit. *Zie* bit

bit (binary digit) 278, 369
bitmap 369
bitmap-lettertypen 140. *Zie ook* afdrukken; documenten; lettertypen
 kenmerken 140
 verschil met TrueType lettertypen 140
bom. *Zie ook* problemen
 oplossingen 320
bomsymbool 320. *Zie ook* problemen
brondocument
 tekst en afbeeldingen kopiëren uit 82
bronschijf 199
buffer 370
bureau-accessoires 106–107. *Zie ook* lettertypen; programma's; regelpanelen; systeem
 Calculator (bureau-accessoire) 371
 extra, opsomming van 60
 in Systeemmap plaatsen 107
 Kiezer (bureau-accessoire) 39, 127, 278, 323
 mogelijke oorzaak van systeemfout 320
 Notitieblok (bureau-accessoire) 378
 Plakboek (bureau-accessoire) 92, 94
 Toetsen (bureau-accessoire) 327
 van oudere versie
 converteren voor gebruik onder Systeem 7 107
 mogelijke compatibiliteitsproblemen 342
 verwijderen 60
 Wekker (bureau-accessoire) 233
bureaublad. *Zie ook* symbolen; menu's; vensters
 afdrukken documenten vanaf 133
 bewerkingen, elementaire technieken 31
 documenten openen vanaf 72
 documenten opslaan (tabel) 89
 kleuren 251–262
 naam wijzigen
 3.5-inch schijven 198
 documenten (tabel) 156
 harde schijven 205
 objecten selecteren 10
 opnieuw opbouwen 311
 patroon
 regelpaneel 'Algemeen' (afbeelding) 238
 wijzigen 238, 258
 schijven verwijderen 192
 symbolen opbergen 158
 symbolen rangschikken op 157
 symbolen verwijderen 12
 vensters verbergen 78
 verplaatsen
 symbolen naar rechts 158
 toetsenbord-equivalenten gebruiken (tabel) 43
 wijzigen
 patroon van 237–240
 rangschikking symbolen op 243
 weergaven 241–244
bus 370
byte 370

C

cache. *Zie* geheugen; RAM
 schijf-cache, grootte wijzigen van 117–118
Calculator (bureau-accessoire) 371. *Zie ook* bureau-accessoires
Caps Lock-toets. *Zie ook* toetsen
 toetsenbordindelingen (afbeelding) 328–333
cascade-koppeling. *Zie ook* apparaten
 ADB-apparaten 280
 SCSI-apparaten 275
CD-ROM-schijven. *Zie ook* apparaten; schijven aansluiten 274
CDEV. *Zie* regelpanelen
cedille (ç) 336. *Zie ook* tekens
centrale verwerkingseenheid (CVE) 371
Clear-toets 41. *Zie ook* toetsen
 toetsenbordindelingen (afbeelding) 328–333
CloseView (programma) 359–361. *Zie ook* aanpassen; Enkeltoetsbediening (programma)
CloseView (regelpaneel) 359–361. *Zie ook* regelpanelen
combineren. *Zie* toevoegen
Command-C (Kopieer) 81
Command-D (Dupliceer) 157
Command-E (Schijf eruit) 193

Command-F (Zoek) 167
Command-G (Zoek opnieuw) 167
Command-I (Info) 116, 165
Command-N
 nieuwe map maken 160
Command-O (Open) 11
Command-Option
 bureaublad opnieuw opbouwen 311
Command-Option-Esc
 systeemgeheugen wissen 309
Command-Option-Shift
 interne harde schijf bij opstarten negeren 209
Command-Option–pijl omhoog
 gebruiken in de Finder (tabel) 43
Command-Option–pijl omlaag
 gebruiken in de Finder (tabel) 43
Command-P (Print) 132
Command-S (Bewaar) 89
Command-Shift-3
 een schermafbeelding maken 186
Command-toets (⌘). *Zie ook* menu's; muis; toetsen; toetsenbord
 commando's kiezen met 21
 toetsenbordindeling (afbeelding) 328–333
 vensters sluiten 175
Command-V (Plak) 82
Command-W (Sluit) 15
Command-X (Knip) 86
Command-Y (Berg op) 193
Command-Z (Herstel) 86
commando's. *Zie ook* muis; toetsenbord-equivalenten
 annuleren, met commando 'Herstel' 86
 gemarkeerd, betekenis 22, 24
 grijs, betekenis (afbeelding) 19
 kiezen
 in rolmenu's 20
 in submenu's 22
 in venstermenu's 23
 voor alle Macintosh programmatuur, overzicht van 19
 voor gehele documenten. *Zie* Archief-menu
Command–pijl links
 inhoud map verbergen 177
Command–pijl omhoog
 gebruiken in de Finder (tabel) 43
Command–pijl omlaag
 gebruiken in de Finder (tabel) 43
 symbolen openen 11
Command–pijl rechts
 inhoud map weergeven 177
communiceren. *Zie ook* schrijven
computers, problemen met 308–325
contrast (scherm), aanpassen 140
Control-toets 41. *Zie ook* toetsen
 toetsenbordindeling (afbeelding) 328–333
controleren. *Zie ook* problemen
 schijven 299, 301
conversieprogramma's. *Zie ook* Apple Bestandsuitwisseling
 actief programma
 deselecteren 349
 opslaan 351
 bestanden, beschrijving 344
 opties, opslaan 351
converteren. *Zie ook* besturingssystemen
 bestanden, met Apple Bestandsuitwisseling
 Macintosh naar MS-DOS 347
 MS-DOS naar Macintosh 347
 ProDOS (Apple II bestanden) 352
 bureau-accessoires, van vóór Systeem 7 107
coprocessor 371. *Zie ook* kaarten
 kaarten installeren 285
corrigeren. *Zie ook* problemen; wijzigen
 problemen, oplossen van 308–325
 typefouten 88
cursor. *Zie* aanwijzers
CVE (centrale verwerkingseenheid) 371

D
datum. *Zie ook* tijd
 datum van laatste wijziging
 gebruik bij maken van reservekopieën 181
 inhoud van een map weergeven op datum 181
 voorwerpen zoeken op 168
 instellen 231, 232, 233, 236
 voorwerpen zoeken op 168
DCA-RFT/MacWrite conversiebestand. *Zie ook* bestanden
 MacWrite en MS-DOS bestanden converteren 347
Delete-toets 42. *Zie ook* toetsen
 Macintosh Classic toetsenbord 329
 toetsenbordindeling (afbeelding) 328–333
 typefouten corrigeren 88
 verwijderen
 geselecteerde tekst 88
 tekst en afbeeldingen 85
deselecteren. *Zie ook* selecteren
 actieve conversieprogramma's 349
 symbolen 10
dialoogvensters 25–29. *Zie ook* menu's; venstermenu's
 dialoogvenster 'Print' 131
 het Help-menu gebruiken met 30
 met index 23
 venstermenu's (afbeelding) 23
 waarschuwingsvenster 29
Document Content Architecture/Revisable Form Text. *Zie* DCA-RFT/MacWrite conversiebestand
documenten. *Zie ook* bestanden; bewerken; lettertypen; programma's; tekst
 afdrukken
 (hfdst.) 125–153
 problemen 323
 automatisch openen bij opstarten 62
 beveiliging (aanbrengen en verwijderen) 184, 210–213
 bewerken 80–86
 bijwerken, automatisch 95–102
 een naam geven 87, 88, 90
 exemplaren, afdrukken 131
 grijsschaaldocumenten afdrukken 131
 informatie opvragen over 181, 183
 kleur, afdrukken 131
 kopiëren
 naar een andere map 89
 naar een andere schijf 199
 op dezelfde schijf (tabel) 156
 tekst en afbeeldingen 82
 maken
 in een programma 70
 meerdere exemplaren 90
 van sjabloondocumenten 105
 naam wijzigen 34, 89, 90
 openen 11, 26, 28, 71, 72
 opslaan 86, 89, 91
 ordenen (hfdst.) 155–187
 symbolen, dubbel klikken om een programma te openen 70
 tekst en afbeeldingen plakken 81
 toevoegen aan Apple-menu 69
 verplaatsen (tabel) 156
 zoeken 26, 165–173
doeldocument, materiaal kopiëren naar 83
doelschijf 199
downloaden. *Zie* laden; lettertypen
drie puntjes (...)
 achter commandonaam, betekenis 25
driehoekje. *Zie ook* menu's
 in menu 22
 in opengevouwen weergave 171, 176
 in venstermenu's 23
drivers. *Zie* besturingsbestanden
"droevige Macintosh" (symbool) 314. *Zie ook* symbolen
dubbel klikken 4. *Zie ook* klikken; openen; selecteren
 een programma starten 70
 een venster actief maken 14
 interval instellen 220
 voorwerpen openen 11
Dupliceer (commando Archief-menu)
 documenten kopiëren (tabel) 156
dupliceren. *Zie* kopiëren

E
edities. *Zie ook* aliassen; bewerken; sjabloondocumenten
 begrippen en procedures (afbeelding) 96–102
 invoegen in een abonnement 99
 maken 97
 openen 98
 symbool (afbeelding) 98
elektriciteit. *Zie ook* onderhoud
 voorzorgsmaatregelen bij installeren 292
elementaire technieken 1–47. *Zie ook* bewerken; klikken; oefenstof; selecteren; slepen; verplaatsen; weergeven
Enkeltoetsbediening. *Zie ook* CloseView (programma); aanpassen
 programma 353–361
 symbool (afbeelding) 35
Enter-toets 41. *Zie ook* toetsen
 gebruiken in de Finder (tabel) 43
 toetsenbordindeling (afbeelding) 328–333
equivalenten
 toetsenbord. *Zie* toetsenbord-equivalenten
Esc-toets (Escape-toets) 41. *Zie ook* toetsen
 toetsenbordindelingen (afbeelding) 328–333
extensie. *Zie* System-extensies
Extensies (map in Systeemmap)
 aansluiten 280
 externe 3.5-inch schijfeenheden. *Zie ook* 3.5-inch schijven; harde schijven; schijven
 PrintMonitor, benodigd voor afdrukken in achtergrond 136

F
faxmodem. *Zie ook* netwerken
 letertypen gebruikt door 145
file servers. *Zie ook* netwerken
 AppleShare, MS-DOS bestanden gebruiken 350
 documenten automatisch bijwerken 102
 gebruik van aliassen 163
 kiezen 39
 systeemprogrammatuur installeren via 59
 toevoegen aan Apple-menu 69
Finder 7–14. *Zie ook* programmatuur; Systeemmap; systeemprogrammatuur
 afdrukken vanuit 133
 documenten openen 72
 door documentsymbool naar programmasymbool te slepen 72
 mappen, verschil in Systeem 7 342
 sjabloondocumenten 104–105
 terugkeren naar, vanuit een ander programma 76
Finder-vensters 7. *Zie ook* vensters
 inhoud schijf weergeven in (afbeelding) 8
 inhoud vensters anders weergeven 241
 naar ander niveau gaan 174
 symbolen verwijderen, door slepen naar prullenmand 12
 toetsenbord-equivalenten (tabel) 43
 voorwerpen selecteren in, overzicht (tabel) 10
formatteren. *Zie* initialiseren
foutberichten. *Zie ook* berichten; problemen
 niet geïnitialiseerde schijf 317
 te weinig schijfruimte om op te starten 311
fouten. *Zie ook* foutberichten; problemen
 mogelijke oplossingen voor problemen 308–325
fouten opsporen. *Zie* veiligheid; problemen
fragmentatie. *Zie ook* veiligheid
 gefragmenteerde geheugenruimte vrijmaken 115
functietoetsen 41. *Zie ook* toetsen
 toetstenbordindeling (afbeelding) 328-333

G
Gebruikers & groepen (regelpaneel)
 symbool (afbeelding) 35
gebruikersgroepen (Macintosh) 364
gebruikersinterface. *Zie* bureaublad; menu's; muis; symbolen; vensters
gegevens
 beschermen. *Zie* beveiligen; onderhoud; problemen; reservekopieën maken; virussen
 soorten. *Zie* afbeeldingen; bestanden; documenten; mappen; programma's; tekst

gegevensverlies. *Zie* problemen
gehandicapten. *Zie ook* aanpassen
lichamelijk, Enkeltoetsbediening 353-361
visueel, CloseView 359
geheugen. *Zie ook* apparaten; apparatuur
32-bits adressering in regelpaneel 'Geheugen' (afbeelding) 119
beheren 108–120
bepalen 109
gefragmenteerd, vrijmaken 115
geheugen-cache-sleuven, kaarten installeren in 288
onvoldoende
voor openen programma 75
voor opstarten 311
RAM (random-access memory)
minimaal benodigd voor Systeem 7 108
uitbreiden 288
reserveren voor extra beeldschermen 283
reserveren voor gebruik van kleuren 251
ROM (read-only memory) 381
schijf-cache, aanpassen 117
toewijzen aan programma's
informatie over 109
wijzigen met 'Info' (commando) 115–117, 185
virtueel 110–115
wissen met ⌘-Option-Esc 309
Geheugen (regelpaneel). *Zie ook* regelpanelen
32-bits adressering instellen (afbeelding) 119
grootte schijf-cache wijzigen 118
symbool (afbeelding) 35, 110
virtueel geheugen beheren 110–115
geheugen-cache-sleuf
kaarten installeren in 288
geïntegreerde schakeling 373
geluid
afspelen in Plakboek 94
audio-apparaten aansluiten 284
behouden 61
installeren 226
opnemen 228
verwijderen 60, 227
waarschuwingssignaal
gebruik 29
geluid en geluidssterkte wijzigen 223
zoeken 166
Geluid (regelpaneel). *Zie ook* regelpanelen
geluiden opnemen 228
instellingen wijzigen 223
symbool (afbeelding) 35
gemarkeerde voorwerpen
commando's 22, 24
symbolen 5
gemeenschappelijk bestandsgebruik. *Zie ook* netwerken
automatisch bijwerken documenten 102
naam harde schijf kan niet worden gewijzigd 205
getallen
optellen met Calculator (bureau-accessoire) 371
typen 327
Globe (regelpaneel)
symbool (afbeelding) 35
grafische kaarten, installeren 285
grendeltoetsen 354–356. *Zie ook* toetsen
grijsschaaldocumenten. *Zie ook* afdrukken; kleur
afdrukken 131
grijstinten. *Zie ook* kleur
aantal opgeven, met regelpaneel 'Monitoren' 251
voorkeuren opgeven 251–262
grijze commando's, betekenis (afbeelding) 19
grootte. *Zie ook* vergroten;verkleinen
mapinhoud weergeven op grootte 181
venstergrootte wijzigen 14, 15
venstergrootte wijzigen met maatvak 8, 15
zoeken op grootte met commando 'Zoek' 168

H

Haal instellingen op uit (commando Apple Bestandsuitwisseling) 351. *Zie ook* conversieprogramma
halftint 131. *Zie ook* grijsschaaldocumenten; kleur
handmatige invoer. *Zie ook* printers
beheren met PrintMonitor 138

harde schijven 201–206. *Zie ook* 3.5-inch schijven; schijven
aansluiten 201–206, 274
als opstartschijf 208
beheren 201
benodigd voor Systeem 7 52
bijwerken voor gebruik virtueel geheugen 112
controleren 299
herstellen 299
initialiseren 201
interne, negeren bij opstarten 209
naam geven 201
naam wijzigen 205
problemen 319
reservekopieën maken 206
symbool (afbeelding) 1
voorzorgsmaatregelen 200
wissen 201, 204
HD SC Installatie (programma). *Zie* Apple HD SC Installatie (programma)
HD-schijven. *Zie ook* schijven; SuperDrive
herkennen (afbeelding) 191
niet gebruiken in 400K of 800K schijfeenheden 191
systeemprogrammatuur installeren op 52
helderheidsregelaar. *Zie ook* beeldschermen; scherm
instellen 269
Help-menu 19. *Zie ook* menu's
helpballon (afbeelding) 30
informatie over voorwerpen op het scherm 30
Toon helpballonnen (commando) 31
Verberg helpballonnen (commando) 31
herhalen, tekens. *Zie ook* aanpassen; tekens
tempo en vertraging instellen 222
herstarten
LaserWriter (printer) 151
Herstel (commando Wijzig-menu) 86. *Zie ook* bewerken; verwijderen; wijzigen
herstellen. *Zie ook* bewerken; problemen
bewerkingen 86
Herstel (commando) 86
schijven 299
hiërarchisch bestandssysteem. *Zie ook* zoeken
(afbeelding) 159
lijstweergave tonen 171
naar een ander niveau gaan 173–177
hints. *Zie* tips
hoofdletters. *Zie ook* tekens
typen met Caps Lock-toets 327
hoogste niveau 374
hulp. *Zie ook* informatie; oefenstof; problemen; zoeken
bij opties in venster 'Pagina-instelling' 130
bij voorwerpen 30, 183
Macintosh organisaties, gebruikersgroepen, literatuur 364
technische informatie 365
weten waar u zich bevindt 76
HyperCard, automatisch opslaan documenten 88

I, J

I-vormige aanwijzer 3. *Zie ook* aanwijzers
tekst invoegen 33
ImageWriter (printer). *Zie ook* printers
aansluiten 278
afdrukken in de achtergrond niet mogelijk 135
kiezen, met Kiezer (bureau-accessoire) 129
opties in venster 'Pagina-instelling' 130
opties voor het afdrukken 132
problemen 323
indexen. *Zie ook* bestanden; mappen; venstermenu's
3.5-inch schijven verwijderen 194
afdrukken. *Zie* afdrukken, vensterinhoud
beschrijving en gebruik (afbeelding) 26
bestanden opslaan (afbeelding) 87
dialoogvensters met een index 23, 26–28
mappen openen in 175
naar een ander niveau gaan 173
schijven verwisselen 175
Info (commando Archief-menu). *Zie ook* zoeken
beveiliging van bestanden (aanbrengen en verwijderen) 185, 211
informatie opvragen over programma's 184

Info *(vervolg)*
voorwerpen in de Finder 183
informatie over symbolen weergeven 181
origineel van alias zoeken 164
sjabloondocumenten maken 104
wijzigen
toegewezen geheugenruimte 116
waarschuwing van de prullenmand 270
informatie
beheer. *Zie* beheren; Finder; ordenen
ophalen. *Zie* informatie opvragen over; zoeken
informatie. *Zie ook* zoeken
opvragen met 'Over deze Macintosh' (commando) 109, 185
over programma's 184
over schijven 181–185
over documenten 181–185
over geheugengebruik 109
over voorwerpen op het scherm 30, 183
over opties 'Pagina-instelling' 130
over technische zaken 365
gebruikersgroepen en naslagwerken 364
weten waar u zich bevindt 76
infovenster. *Zie ook* vensters
opmerkingen toevoegen aan 184
opmerkingen zoeken in 184
suggesties voor gebruik 184
symbolen plakken in 245
waarschuwing van de prullenmand in- of uitschakelen 270
initialiseren. *Zie ook* schijven; wissen
3.5-inch schijven 195
harde schijven 201
MS-DOS schijven 344, 346
INITs. *Zie* System-extensies
inschakelen. *Zie ook* opstarten
helpballonnen 31
Macintosh 44–46
wekker 234
Inside AppleTalk 365
Inside Macintosh 365
Installer (programma)
plaats van 51
Speciaal (optie) 56
Standaard (optie) 52
systeemprogrammatuur installeren met 52
installeren. *Zie ook* aansluiten; apparaten; initialiseren; onderhoud; programmatuur
apparatuur 49
CloseView 359
geluiden 226
lettertypen 143
NuBus kaarten 285, 286
printerbestanden 126
programma's 66
systeemprogrammatuur 52
speciale installatie 56
standaardinstallatie 52
via een netwerk 59
systeemprogrammatuur naar keuze 56
instellen. *Zie ook* aanpassen; wijzigen
afdrukopties 129
datum 231
SCSI-ID-nummer 274
tijd 231
wekker 234
interfaces. *Zie* gebruikersinterface; SCSI
internationale tekens 336. *Zie ook* tekens
interne schijfeenheden. *Zie* 3.5-inch schijven; harde schijven; schijven
invoegen. *Zie ook* bewerken; toevoegen; verwijderen
edities in een abonnement 99
tekst. *Zie ook* bewerken
in een document 81
in de naam van een symbool (tabel) 34
invoegpunt 32. *Zie ook* aanwijzers
het knippertempo wijzigen 240
teken links van invoegpunt verwijderen 327
invoer. *Zie* bewerken; openen
invoerapparaten. *Zie* apparaten
invoeren. *Zie ook* bewerken; tekens
alternatieve en internationale tekens 334, 336

K
kaarten
installeren in speciale sleuf 288
NuBus kaarten
installeren 285–287
RAM toevoegen met 288
uitbreidingskaarten 273–289
videokaart, beeldscherm aansluiten op 283
kabels. *Zie ook* apparaten
beeldscherm 283
gebruik van 292
SCSI 275–276
kalender. *Zie* datum
kettingpapier. *Zie ook* printers
optie voor ImageWriter (afbeelding) 130
kiezen. *Zie* selecteren
Kiezer (bureau-accessoire) 39–41. *Zie ook* bureau-accessoires
afdrukinstellingen, aanpassen 39
afdrukken in de achtergrond 136
instellingen netwerk 39
printers
poort selecteren 278
problemen met 323
selecteren met 40, 127
toetsenbord-equivalenten in 41
uitvoerapparaten, selecteren 40
kleine systeemmap. *Zie ook* aanpassen
richtlijnen voor het maken van 60
klembord 34. *Zie ook* bewerken; Plakboek
inhoud bekijken 81
materiaal in een document invoegen vanuit 81
materiaal knippen 85
materiaal kopiëren naar 80
Kleur (regelpaneel) 35, 253–257. *Zie ook* regelpanelen
afdrukken documenten 131
Algemeen (regelpaneel) 258
dialoogvenster met kleurcirkel (afbeelding) 253
kleur van voorwerpen op bureaublad veranderen 253–262
kleur, selecteren 2501–262
Labels (regelpaneel) 259–260
labels 260
markeren 253
Monitoren (regelpaneel) 251
patroon bureaublad 239, 258
symbolen 259
symbool (afbeelding) 35
vensters 256
klikken 4. *Zie ook* aanwijzers; muis; openen; selecteren
dubbel klikken 4
interval instellen 220
op grijs symbool om voorwerp actief te maken 14
op symbool om programma te starten 70
vensters actief maken 14
in venster om inhoud te bekijken 14
op schuifbalk, om de inhoud per venster te verschuiven (tabel) 18
op schuifpijlen, om inhoud venster klein stukje te verschuiven 17
Shift-klikken 5
voorwerpen selecteren door 9
klok
batterij vervangen 303
instellen 231–236
systeemklok, bedoeling van 303
Knip (commando Wijzig-menu). *Zie ook* bewerken; Plak (commando); verwijderen;
gebruik van Plakboek 93
tekst en afbeeldingen verwijderen 85
tekst in symboolnaam verwijderen 34
vergelijking met commando 'Wis' 34, 85
knippen en plakken. *Zie* verplaatsen; tekst
knipperen. *Zie ook* regelpanelen
invoegpunt 240
menubalk 225
menucommando 240
vraagteken 314
wekkersymbool 234
knoppen. *Zie* dialoogvensters; muis; toetsenbord-equivalenten

Kopieer (commando Wijzig-menu)
gebruik van Plakboek 93
tekst en afbeeldingen kopiëren 80, 82
kopiëren. *Zie ook* aanmaken; bewerken; klembord; opslaan; Plakboek (bureau-accessoire); reservekopieën maken; sjabloondocumenten; toevoegen; verplaatsen; verwijderen
afbeeldingen
naar een ander document 81
naar een ander programma 82
naar het Plakboek 93
naar klembord 80
bestanden
als reservekopie 121, 206
in de achtergrond 157
naar een andere schijf 156, 199
op dezelfde schijf 89, 156
programma's installeren 66
schijven, als reservekopie 199
tekst
naar een ander document 81
naar een ander programma 82
naar het klembord 80
naar het Plakboek 93
koppelen. *Zie* aansluiten
koptelefoon. *Zie ook* audio-accessoires
aansluiten 282
kruisvormige aanwijzer 3. *Zie ook* aanwijzers

L
Label-menu. *Zie ook* menu's
kleuren wijzigen 259, 260
labels wijzigen 249
labels
inhoud map op label ordenen 181
toevoegen aan symbolen 248
voorwerpen zoeken op 168
wijzigen 249
Labels (regelpaneel). *Zie ook* regelpanelen
kleuren wijzigen 260
labels wijzigen 249
symbool (afbeelding) 35
"lachende Macintosh" (symbool) 314. *Zie ook* symbolen
de Macintosh is klaar voor gebruik 50
laden. *Zie ook* installeren; starten
LaserWriter (printer). *Zie ook* printers
aansluiten 278
afdrukken in de achtergrond 126, 135
beheren, met LaserWriter beheer 150
dialoogvenster 'Print' 131
lettertypen sturen naar 145
opnieuw starten, met LaserWriter beheer 151
opties in venster 'Pagina-instelling' (afbeelding) 129
POSTSCRIPT bestanden sturen naar 152
problemen 323
testpagina in- of uitschakelen 150
LaserWriter beheer. *Zie ook* lettertypen
LaserWriter beheren 150
LaserWriter opnieuw starten 151
lettertypen naar de LaserWriter sturen 145
POSTSCRIPT bestanden versturen 152
Leeg prullenmand (commando Speciaal-menu) 12. *Zie ook* onderhoud; veiligheid
waarschuwingsvenster (afbeelding) 29
LeerTekst (programma) 376
LeesMij-document 376
leren werken met de Macintosh. *Zie* elementaire technieken
lettertypen. *Zie ook* bewerken; bureau-accessoires; documenten; tekst
afdrukken, overzicht of voorbeelden van 149
beheren 140–149
behouden, tijdens bijwerken systeemprogrammatuur 61
gebruik van faxmodem 145
gebruik van printer 145
gebruikt in Finder, wijzigen 242
hoe te verkrijgen 140
incompatibiliteit met eerdere versies systeemprogrammatuur 342
installeren 143, 179

lettertypen *(vervolg)*
lettertype Chicago, alternatieve tekens (afbeelding) 327
naar LaserWriter sturen 145
omzetten, optie in venster 'Pagina-instelling' voor LaserWriter (afbeelding) 129
verschil tussen TrueType en bitmap 140
verwijderen 60, 144, 180
weergeven
overzicht van lettertypen 149
voorbeelden van lettertypen 141, 149
werken met (hfdst.) 125–153
zoeken 166
lezen. *Zie ook* afdrukken; bewerken; openen; toevoegen
3.5-inch schijven, van MS-DOS computers 191
lichtpennen. *Zie ook* Apple Desktop Bus
aansluiten 280
lijst. *Zie ook* ordenen
inhoud van een schijf 182
selecteren
aangrenzende symbolen (tabel) 10
meerdere voorwerpen, door Shift-klikken 5
lijstweergave 171
bestanden en mappen weergeven in 171
opengevouwen weergave 176
suggesties voor gebruik 181
van gevonden voorwerpen 170
weergegeven informatie selecteren 244
wijzigen 182
LocalTalk. *Zie ook* netwerken
kabelsysteem 278
logboek. *Zie ook* reservekopieën maken
POSTSCRIPT 153
van geconverteerde bestanden 351
luchtcirculatie 295. *Zie ook* onderhoud
bij beeldschermen 284
bij NuBus sleuven 286, 287
luchtvochtigheid. *Zie ook* onderhoud
richtlijnen 295

M
Maak alias (commando Archief-menu) 68, 162. *Zie ook* aliassen; edities; sjabloondocumenten
Maak publicatie (commando Wijzig-menu) 97. *Zie ook* edities
MacClub Benelux 364
Macintosh
Apple toetsenbord (afbeelding) 330–331
Apple uitgebreid toetsenbord (afbeelding) 332–333
basistechnieken (hfdst.) 1–47
Classic toetsenbord (afbeelding) 328–329
compacte modellen
aanzetten 45
extern beeldscherm aansluiten op 284
plaats van de aan/uit-schakelaar 44
de juiste werkomgeving 295
gebruikersgroepen 364
informatie opvragen over geheugengebruik 109
informatie opvragen over, met het commando 'Over deze Macintosh' 185
Macintosh Plus
de klokbatterij vervangen 303
verschillen ten aanzien van muis en toetsenbord 281
modulaire modellen (met apart beeldscherm)
aanzetten 46
plaats van de aan/uit-schakelaar 44
niet-Macintosh bestanden en schijven converteren 344
Systeem 7 vereist voor gebruik van TrueType lettertypen 140
systeem uitbreiden (hfdst.) 273–289
technische ondersteuning 365
MacWrite bestandsstructuur. *Zie ook* Apple Bestandsuitwisseling
converteren naar en van MS-DOS 347
mappen. *Zie ook* bestanden; documenten; indexen *voor veel handelingen die ook betrekking hebben op mappen*
een naam geven 160
gegevens selecteren in lijstweergave 244

mappen *(vervolg)*
in opengevouwen weergave voorwerpen in verschillende mappen selecteren 182
informatie opvragen over 181, 183
inhoud afdrukken 134
inhoud bekijken 181
inhoud beveiligen 213
inhoud verbergen in opengevouwen weergave 177
inhoud weergeven 177
juist gebruik van 159
maken 89, 160
in dialoogvenster (afbeelding) 87
naam wijzigen 34
naar een ander niveau gaan
in dialoogvenster 23, 173
in opengevouwen weergave 176
in venstermenu 173
niveaus (afbeelding) 159
open, actief maken 14
openen
in dialoogvenster 28
in een programma 175
toetsenbord-equivalenten (tabel) 43
openen via aliassen 161
ordenen (hfdst.) 155–187
symbolen van
in indexen 176
in venstermenu's 174
symbool (afbeelding) 1
systeem. *Zie* Apple-menu (map); Opstartbestanden (map); Regelpanelen (map)
verplaatsen
bestanden naar mappen 161
documenten naar mappen (tabel) 161
mappen naar mappen (tabel) 161
zoeken 165–173
markeren. *Zie ook* selecteren
markeringskleur wijzigen 253
ongedaan maken. *Zie* deselecteren
meerdere beeldschermen aansluiten 263–269
menu's 19. *Zie ook* Archief-menu; Apple-menu; gebruikersinterface; Help-menu; Programma-menu; Speciaal-menu; vensters; Weergave-menu; Wijzig-menu
aanwezig in alle Macintosh programma's 19
commando's
drie puntjes, betekenis 25
informatie in helpballonnen 30
menubalk
knipperen als stil signaal 225
knipperend wekkersymbool, betekenis 234
menunamen (afbeelding) 19
menunamen (afbeelding) 19
rolmenu
commando's kiezen uit 20
openen 20
submenu's gebruiken 22
venstermenu's
door verschillende mapniveaus gaan 173–177
openen en gebruiken 23, 24
menubalk. *Zie ook* menu's; vensters
een beeldscherm selecteren 266
knippertempo aanpassen met 'Algemeen' (regelpaneel) 240
onderdelen van (afbeelding) 19
modems. *Zie ook* apparaten; netwerken
aansluiten 279
modempoort
gebruik en voordelen 279
printers aansluiten op 278
modulator/demodulator. *Zie* modems
Monaco (lettertype). *Zie ook* lettertypen
alternatieve tekens (afbeelding) 335
Monitoren (regelpaneel). *Zie ook* regelpanelen
aantal kleuren of grijstinten opgeven 251
hoofdbeeldscherm opgeven 266
meerdere beeldschermen aansluiten 263
symbool (afbeelding) 35
MS-DOS. *Zie ook* besturingssystemen
bestanden, converteren 347
schijven
initialiseren 344
lezen 191, 343–352

Muis (regelpaneel). *Zie ook* regelpanelen
muisinstellingen wijzigen 219
symbool (afbeelding) 35
muis 2. *Zie ook* aanwijzers; Apple Desktop Bus; dubbel klikken; klikken; selecteren; Shift-klikken; slepen; verplaatsen
aanpassen 219
aansluiten 280
ADB-poort 280
alternatieven. *Zie* toetsenbord-equivalenten
dubbelklik-interval, wijzigen 219
instellingen, wijzigen 219
Macintosh Plus 282
muisbesturing instellen 219
muistoetsen als alternatief voor de muis 354
pijltoetsen als alternatief 327
problemen 315
schoonmaken 297
snelheid aanwijzer instellen 219
muisbesturing. *Zie ook* aanwijzers
instellen 219
muistoetsen 354. *Zie ook* toetsen

N

naam
bestanden zoeken op 165, 167, 168
map inhoud weergeven op 181
schijven, wijzigen 198
symbolen
bewerken 32, 34, 242
lettertypen 242
selecteren 32, 33
wijzigingen opslaan onder 32
voor MS-DOS schijven 346
naam geven. *Zie ook* naam wijzigen
documenten
bij het opslaan 87
MS-DOS documenten 349
mappen 160
schijven
3.5-inch schijven 195
harde schijven 201
MS-DOS schijven 346
naam wijzigen. *Zie ook* bewerken; naam geven
documenten
(tabel) 156
zonder versie met oude naam te bewaren 90
niet-Macintosh bestanden 351
schijven
3.5-inch schijven 198
harde schijven 205
Neem abonnement (commando Wijzig-menu)
een abonnement maken 99
negeren. *Zie ook* opstarten
interne harde schijf bij opstarten, met ⌘-Option-Shift 209
netspanning. *Zie ook* installeren; onderhoud
behuizing van voeding, niet openen 295
plaats aan/uit-schakelaar 44
vereisten
Apple Desktop Bus 281
NuBus kaarten 286
netwerken. *Raadpleeg ook de* Macintosh Netwerkhandleiding
AppleShare file servers 350
AppleTalk netwerksysteem 369
LocalTalk 278
systeemprogrammatuur installeren via 59
automatisch documenten bijwerken 102
eigenaar. *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
EtherTalk netwerksysteem. *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
faxmodem 145
file servers
alias gebruiken voor 163
AppleShare, MS-DOS bestanden gebruiken 350
automatisch documenten bijwerken 102
kiezen 39
systeemprogrammatuur installeren via 59
toevoegen aan Apple-menu 69
gast. *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding

Gebruikers & groepen (regelpaneel). *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
gemeenschappelijk gebruik van bestanden
automatisch documenten bijwerken 102
naam harde schijf kan niet worden gewijzigd 205
gemeenschappelijke map. *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
gemeenschappelijke schijf
AppleShare, werken met MS-DOS bestanden 350
automatisch documenten bijwerken 102
gebruiken met een alias 163
kiezen 39
systeemprogrammatuur installeren via 59
toevoegen aan Apple-menu 69
geregistreerde gebruiker. *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
groep. *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
groepslid. *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
instellingen, wijzigen met Kiezer 39
LocalTalk 278
map, gemeenschappelijke. *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
modems, aansluiten 279
print servers. *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
printerbestanden
installeren 126
voorwaarden voor gebruik 337
printers
aansluiten op 278
in een netwerkzone selecteren 39
privilege. *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
programmakoppeling. *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
Samengebruik (commando). *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
Samengebruik-configuratie (regelpaneel). *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
Samengebruik-monitor (regelpaneel) 35
Samengebruik-monitor (regelpaneel). *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
telecommunicatie
Macintosh aansluiten op telefoonnetwerk 279
toegangsbeveiliging *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
TokenTalk netwerksysteem. *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
verbinding met gemeenschappelijke schijf via een alias 163
virussen voorkomen 312
wachtwoorden. *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
werkgroepen. *Raadpleeg de* Macintosh Netwerkhandleiding
zones
printers selecteren in 39, 40, 127
Nieuw (commando Archief-menu). *Zie ook* reservekopieën maken
documenten maken met 70
Nieuwe map (commando Archief-menu) 160. *Zie ook* ordenen; reservekopieën maken
Notitieblok (bureau-accessoire) 378. *Zie ook* bureau-accessoires
NuBus. *Zie ook* aanpassen; apparaten; uitbreiden
kaarten
installeren 285, 286
RAM uitbreiden met 288
sleuven
belang van voldoende koeling 286, 287
voorbeeld van (afbeelding) 285
numeriek toetsenblok. *Zie ook* toetsen
muistoetsen 356
numerieke toetsen
toetsenbordindeling (afbeelding) 328–333

O
oefenstof. *Zie ook* elementaire technieken; gebruikersgroepen (Macintosh)
 cursussen 364
 gebruik speciale toetsen 41
 Macintosh, elementaire technieken (hfdst.) 1–46
omtreklettertypen. *Zie* TrueType lettertypen
onderhoud. *Zie ook* problemen; veiligheid
 Apple service 303
 bestanden en mappen beheren 157
 met uw werk stoppen 121
 werkomgeving (hfdst.) 291–323
ondersteuning. *Zie ook* gebruikersgroepen (Macintosh); oefenstof; problemen
 Apple, informatie 303
onleesbare schijf. *Zie ook* problemen; veiligheid
 herstellen met Schijf-EHBO 299
Op naam (Weergave-menu) 182. *Zie ook* beheren; informatie; ordenen
opbergen
 voorwerpen in Apple-menu (map) 179
 voorwerpen in mappen 161
 voorwerpen in Opstartbestanden (map) 62, 179
 voorwerpen in Systeemmap 179
Open (commando Archief-menu). *Zie ook* Sluit (commando)
 openen
 documenten 71
 symbolen 11
 programma's starten 70
openen. *Zie ook* sluiten; starten; zoeken
 documenten
 documentsymbool naar programmasymbool slepen 72
 in de Finder 72
 in dialoogvenster 28
 in een programma 71
 op een andere schijf 26
 Kiezer (bureau-accessoire) 39
 mappen
 in dialoogvenster 28
 in een programma 175
 toetsenbord-equivalenten (tabel) 43
 menu's 19
 programma's 70
 publicaties 98
 regelpanelen 35, 37, 218
 rolmenu's 20
 schermafbeelding, met LeerTekst 186
 submenu's 22
 symbolen
 met Open (commando) 11
 toetsenbord-equivalenten 11, 43
 venstermenu's 23
 vensters
 door dubbel klikken 4
 met venstermenu in actief venster 175
 voorwerpen, bij het opstarten 62
opengevouwen weergave. *Zie ook* beheren; ordenen; weergeven
 bestanden en mappen openen 176
 suggesties voor gebruik 182
 verschillende niveaus weergeven 176
opmerkingen
 in infovenster 184–185
 zoeken naar, met commando 'Zoek' 168
opnemen, geluiden 228
opnieuw opbouwen. *Zie ook* problemen
 bureaublad 311
opslaan. *Zie ook* bewerken; overschrijven; reservekopieën maken; veiligheid; versies; verwijderen
 afbeeldingen, met het Plakboek (bureau-accessoire) 92
 automatisch 88
 bestanden
 schijfproblemen, oorzaken en mogelijke oplossingen 317
 verschillende methoden 86–95
 documenten 86–95
 gegevens die u snel wilt terughalen. *Zie* klembord; Plakboek (bureau-accessoire)
 gewijzigde symboolnamen 32
 instellingen van een conversiebestand 351

opslaan *(vervolg)*
tekst, met Plakboek (bureau-accessoire) 92
opslagmedia. *Zie ook* schijven
schijven, beheren (hfdst.) 189–213
opslagtemperatuur. *Zie* onderhoud
opsporen, virussen 312. *Zie ook* veiligheid
Opstartbestanden (map in Systeemmap)
onderdelen plaatsen in 62
onderdelen verwijderen uit 62, 63
opstarten. *Zie ook* initialiseren; installeren; uitzetten
interne harde schijf negeren 209
opgeven
documenten en programma's automatisch openen bij opstarten 62
opstartschijf 206
problemen 319
Opstartschijf (regelpaneel). *Zie ook* regelpanelen
opstartschijf opgeven 208
symbool (afbeelding) 35
Opties-menu
Laad POSTSCRIPT bestand (commando) 152
Testpagina (commando) 150
Option-Shift
alternatieve tekens in het lettertype Chicago (afbeelding) 327
alternatieve tekens typen 334
Option-toets 41. *Zie ook* tekens; toetsen
symbolen rangschikken 158
tekens met accenten typen 336
toetsenbordindelingen (afbeelding) 328–333
vensters sluiten 175
Option-⌘-X
vergroting in- en uitschakelen, in CloseView 361
Option-⌘–pijl omhoog
sterkere vergroting, in CloseView 361
Option-⌘–pijl omlaag
minder sterke vergroting, in CloseView 361
optische schijven. *Zie ook* schijven
aansluiten CD-ROM-spelers 274
ordenen. *Zie ook* aanpassen; beheren; toevoegen; veiligheid
bestanden
en mappen (hfdst.) 155–187
in niveaus 159
met het Weergave-menu 181
met labels 248
met lijstweergave 181
documenten (hfdst.) 155–187
symbolen
met kleur 259
met labels 248
vensters verbergen 78
werk, met mappen 159
Over deze Macintosh (commando Apple-menu). *Zie ook* informatie
Apple Bestandsuitwisseling 351
informatie over de Macintosh 185
informatie over documenten 181
informatie over het geheugengebruik 109
overschrijven. *Zie ook* bewerken; opslaan; reservekopieën maken; veiligheid
vorige versie van een document, bij opslaan 89
oververhitting 295. *Zie ook* onderhoud

P, Q

pagina's. *Zie* afdrukken
Pagina-instelling (commando Archief-menu). *Zie ook* afdrukken
printeropties kiezen 129
paperclip, om schijf te verwijderen 318
papier. *Zie ook* afdrukken
formaat 129
handmatig invoeren 138
invoer controleren 138
opties voor ImageWriter 130
richting 129
patroon (bureaublad). *Zie ook* aanpassen; bureaublad
kleuren wijzigen van 238, 258
mogelijke patronen bekijken 238
patroon wijzigen 238

PICT-bestand 379
 schermafbeelding 186
pijltoetsen 41. *Zie ook* muis; toetsen; toetsenbord
 aanwijzer verplaatsen met 41
 in de Finder van het ene naar het andere voorwerp gaan (tabel) 43
 toetsenbordindeling (afbeelding) 328–333
pijlvormige aanwijzer, verplaatsen 2. *Zie ook* aanwijzers
pixel 379. *Zie ook* scherm
plaatsen, beeldschermen. *Zie ook* aanpassen; beeldschermen
 Monitoren (regelpaneel) 263–265
 storing voorkomen 284
Plak (commando Wijzig-menu). *Zie ook* Knip (commando); bewerken
 nieuw symbool in infovenster plakken 248
 Plakboek bewerken met 94
 tekst en afbeeldingen kopiëren 81, 82
Plakboek (bureau-accessoire). *Zie ook* bewerken; bureau-accessoires; opslaan
 bewerkingstechnieken 93
 geluiden afspelen in 94
 opslaan
 schermafbeeldingen 187
 tekst en afbeeldingen 92
plakken. *Zie* Plak (commando)
plastic plaatje 294. *Zie ook* veiligheid
poorten 274. *Zie ook* apparaten; Apple Desktop Bus; audio-accessoires; modems; printers; SCSI
 3.5-inch schijfeenheden aansluiten 280
 beeldschermpoort 282
 seriële poort 278
 voor ImageWriter, kiezen met Kiezer (bureau-accessoire) 129
 voor modem 278, 279
 voor printer 278
 voor SCSI-apparaat 276
PostScript 379. *Zie ook* lettertypen; printers
 bestanden naar LaserWriter sturen 145, 152
 commando's opgeslagen in logboek 153
Print (commando Archief-menu) 131. *Zie ook* afdrukken
Print venster (commando Archief-menu) 135. *Zie ook* vensters
print servers. *Zie* netwerken
printers. *Zie ook* apparaten; netwerken
 aansluiten 278
 besturingsbestanden
 in een netwerk gebruiken 337
 installeren 126
 ImageWriter
 afdrukken in de achtergrond niet mogelijk 135
 kiezen met Kiezer 129
 opties in venster 'Pagina-instelling' 130
 kiezen 40, 127
 LaserWriter
 aansluiten op SCSI-poort 278
 afdrukken in de achtergrond 135
 herstarten met LaserWriter beheer 151
 lettertypen sturen naar 145–149
 opties in venster 'Pagina-instelling' 130
 PostScript bestanden sturen naar 152
 selecteren 129
 lettertypen 145
 poorten
 modems aansluiten 279
 printers aansluiten 278
 problemen 323
PrintMonitor (commando in Programma-menu) 136. *Zie ook* afdrukken in de achtergrond; netwerken
 afdrukken in de achtergrond beheren 138
 PrintMonitor bestand (map 'Extensies') 136
prioriteit
 modempoort vergeleken met printerpoort 279
 SCSI-apparaten instellen 274
problemen. *Zie ook* foutberichten; veiligheid; tips; waarschuwingen
 3.5-inch schijf
 kan niet worden verwijderd 318
 niet geïnitialiseerd 317
 onbruikbaar 317

problemen *(vervolg)*
aanwijzer "bevriest" 322
aanwijzer beweegt niet als u de muis beweegt 315
aliassen 325
Apple service, informatie 303
Apple-menu 325
beveiligd programma, werkt soms niet goed 213
bureaublad verschijnt niet 314
gegevensverlies voorkomen
bij initialiseren van schijven 195, 201
SCSI-apparaten met hetzelfde ID-nummer 275
virussen 312
gemorste vloeistof op het toetsenbord 293
getypte tekst verschijnt niet op het scherm 316
harde schijven 319
mogelijke compatibiliteitsproblemen met eerdere versies van systeemprogrammatuur 337
mogelijke oplossingen 308–325
NuBus kaarten, overschrijden totaal spanningsvereisten kan schade veroorzaken 287
onvoldoende geheugen om programma te openen 75
opstarten 319
printers 323
problemen, oorzaken en mogelijke oplossingen (hfdst.) 307–325
programmatuur 320
scherm 313
schijven
externe schijfeenheid wordt niet herkend 45
herstellen met Schijf-EHBO 299
virussen voorkomen 312
wekker gaat niet af 236
werking van de computer 313
problemen oplossen. *Zie ook* problemen
algemene oplossingen 308–325
processor
beschrijving 379
processor-sleuf
kaarten installeren in 288
ProDOS besturingssysteem (Apple II). *Zie ook* besturingssystemen
bestanden converteren van 352
programma's 50. *Zie ook* bestanden; bureau-accessoires; programmatuur
actief maken 78
afdrukken 132
aliassen 161
beveiliging (aanbrengen en verwijderen) 210–213
bureau-accessoires 106
één versie bewaren 310
geheugengebruik bekijken (afbeelding) 109
geheugengebruik wijzigen in 115–117, 185
handelingen die terugkomen bij alle (hfdst.) 65–123
informatie opvragen over 184–185
installeren 66
kenmerken 65
kopiëren
bestanden in de achtergrond 157
om te installeren 66
tekst en afbeeldingen 82–84
maken
documenten 70
sjabloondocumenten 103
naar een ander programma gaan 74
nagaan welk programma er actief is 76–79
nagaan welke er geopend zijn 76–79
openen 70, 73–75
documenten vanuit 71
schijven verwijderen vanuit 194
sjabloondocumenten 103, 105
sluiten 70
starten 70, 75
stoppen 70, 120
submenu's 22
terug naar de Finder 76
vanuit programma
naar een andere map gaan 175
naar een andere schijf gaan 194
verwijderen 12

programma's *(vervolg)*
voordelen van het werken met meerdere geopende programma's 72
zoeken 165–173
(tabel) 173
Programma-menu. *Zie ook* menu's
(afbeelding) 19, 73
geopende programma' s in 73
grijs programmasymbool, betekenis 74
naar een ander geopend programma gaan 74
nagaan welke programma's geopend zijn 76
PrintMonitor (commando) 138
teruggaan naar de Finder 76
Verberg andere (commando) 78
vinkje, betekenis 77
programmatuur. *Zie ook* bureau-accessoires; programma's; Systeemmap; veiligheid
compatibiliteitsproblemen 308
ondersteuning bij het ontwikkelen 365
problemen
"bevroren" aanwijzer 322
bom (symbool) 320
systeemprogrammatuur
algemene informatie (hfdst.) 49–63
bepalen of deze al is geïnstalleerd 50
bijwerken 61
functie van 50
installeren 52–60
versie, compatibiliteitsproblemen 308
programmeren, hulp bij 365
propellersymbool (⌘). *Zie* Command-toets
prullenmand (symbool). *Zie ook* symbolen
(afbeelding) 1
3.5-inch schijven verwijderen door te slepen 13, 192
symbolen weggooien in 12
voorwerpen terughalen uit 12
Publicatie-opties (commando Wijzig-menu) 101. *Zie ook* edities
publicaties. *Zie ook* edities
begrippen en procedures (afbeelding) 96–102
instellen opties (afbeelding) 101
maken 97
openen vanuit editie 98
opties 101
puntjes achter commandonaam, betekenis 25

R

radio
storing oplossen 295
RAM (random access memory). *Zie ook* geheugen
beheren 108–120
minimaal benodigd voor Systeem 7 108
uitbreiden 288
randapparaten. *Zie* apparaten
randen, vensters, kleur wijzigen van 256
rangschikken, symbolen 157, 158
reageren op berichten 25
regelpanelen. *Zie ook* aanpassen; bureau-accessoires
Algemeen 35, 38, 232, 237
aliassen maken voor 218
CloseView 359
Geheugen 110, 111, 118, 119
Geluid 223, 228
instellingen, wijzigen 38
kenmerken en gebruik 35–38
Kleur 253
Labels 249
Macintosh aanpassen met 218
Monitoren 251, 263, 266
Muis 219
openen 35, 37, 218
openen 218
opgeslagen in Systeemmap 177, 218
Opstartschijf 208
plaats van 37
problemen met incompatibiliteit 311
Samengebruik-configuratie (afbeelding) 35
symbolen (afbeelding) 35
toepassingen (overzicht) 36
Toetsenbord 221
Weergaven 182, 241

Regelpanelen (commando Apple-menu)
map 'Regelpanelen' openen 37
Regelpanelen (map) 37, 218
reservekopieën maken. *Zie ook* aliassen; kopiëren; onderhoud; sjabloondocumenten; veiligheid; versies
apparatuur voor 274
bestanden 121–122, 156, 311
documenten 156
door documenten op te slaan 86–95
programma's 311
schijven 199, 206
strategieën voor 311
tijd van de laatste wijziging 181
Return-toets. *Zie ook* toetsen
gebruiken in de Finder (tabel) 43
toetsenbord-equivalent 25, 29
toetsenbordindeling (afbeelding) 328–333
Revisable Form Text. *Zie* DCA-RFT/MacWrite conversiebestand
RGB-beeldscherm
beschrijving 381
richtlijnen
voor programmeren en ontwikkelen van gebruikersinterfaces voor de Macintosh 365
rinkelende wekker (symbool). *Zie* Wekker (bureau-accessoire)
rolmenu 20. *Zie ook* menu's
ROM (read-only memory) 381. *Zie ook* geheugen
Ruim op (commando Speciaal-menu) *Zie ook* onderhoud; ordenen
symbolen rangschikken met 157

S

Samengebruik-monitor (regelpaneel). *Zie ook* netwerken
symbool (afbeelding) 35
scanner. *Zie ook* apparaten; SCSI
aansluiten op de Macintosh 274
schaduw
in venstermenu's, betekenis (afbeelding) 23
scherm. *Zie ook* apparaten; beeldschermen
berichten 25
inbranden voorkomen
programma's 313
voorzorgsmaatregelen 293
problemen, oorzaken en mogelijke oplossingen 313
schermafbeelding
maken 186
openen 186
opslaan 186
schoonmaken 295, 296
snelheid van de aanwijzer instellen 219
vergroten met CloseView 359
vergroting of verkleining instellen met CloseView 361
voorkeuren instellen (hfdst.) 215–271
voorwerpen, hulpinformatie bij 30
wijzigen
contrast 140
helderheid 269
schijf-cache. *Zie ook* geheugen
grootte aanpassen 117–118
Schijf-EHBO. *Zie ook* onderhoud
schijven repareren met 299
Schijf eruit (commando Speciaal-menu)
3.5-inch schijven verwijderen (tabel) 193
schijfsymbool met vraagteken 314. *Zie* problemen
schijven. *Zie ook* apparaten; bestanden; SCSI; uitvoerapparaten
3.5-inch schijven 343-352
beheren (hfdst.) 189–213
beschikbare ruimte bekijken 244
beveiligen, om gegevens te beschermen 210–213
cache. *Zie* schijf-cache
CD-ROM-spelers, aansluiten 274
documenten naar een andere schijf kopiëren 199
externe 3.5-inch schijfeenheid aansluiten 280
externe harde schijf 45
harde, *Zie* harde schijven

schijven *(vervolg)*
HD-schijven
herkennen (afbeelding) 191
systeemprogrammatuur installeren op 52
herstellen 299
informatie opvragen over 181, 183
inhoud weergeven op het bureaublad 8
initialiseren 195
MS-DOS, converteren 344
naam wijzigen 198
opstartschijven 50, 206–209
problemen 317
ProDOS, converteren 352
schijfeenheden, beheren (hfdst.) 189–213
schijfruimte voor virtueel geheugen 111
systeemprogrammatuur installeren op 50
testen 299
toevoegen aan Apple-menu 69
uitwisselen met andere computers 343–352
verwijderen
bij opslaan document 91
vanuit een programma 175
wissen 195, 197, 197, 201, 204, 351
schoonmaken. *Zie ook* onderhoud; problemen
muis 315
systeemonderdelen 296–298
schrijfbeveiliging. *Zie* beveiligen
schrijven. *Zie* aanmaken; bijwerken; edities; sjabloondocumenten
schuifbalk 16
klikken om inhoud per venster te verschuiven (tabel) 18
schuifblokje 16
verslepen om naar een bepaald deel van het venster te gaan (tabel) 18
schuifpijlen. *Zie ook* verschuiven
klikken om vensterinhoud klein stukje te verschuiven 17
vensterinhoud weergeven met 16
SCSI (Small Computer System Interface). *Zie ook* apparaten
apparaten 274–275
harde schijf, controleren met Apple HD SC Installatie 301
ID-nummer
instellen 274
schijf selecteren voor initialiseren 202
twee dezelfde nummers, oorzaak van problemen 275, 319
kabels 276
richtlijnen voor gebruik kabelafsluiters 277
SCSI-poort
LaserWriter IISC aansluiten 276, 278
selecteren. *Zie ook* deselecteren; bewerken; kiezen
actieve conversieprogramma's 349
beeldscherm voor weergave menubalk 266
bestanden die u wilt converteren 348
commando's 19–24
hoofdbeeldscherm 266
lettertype voor bureau-accessoire Toetsen 335
opeenvolgende symbolen in een lijst (tabel) 10
opstartprogramma's of -documenten 62
opstartschijf 206
opties in venster 'Pagina-instelling' 129
printers 39, 40, 127
programma's 74
symbolen
in symboolweergave 181
tekst in een symboolnaam 10, 33
tekst 10, 33–34
uitvoerapparaten, met de Kiezer 127
vensters 14
voorwerpen 9–10
door Shift-klikken 5
in meerdere mappen 182
seriële poorten 278–279. *Zie ook* poorten
servers. *Zie* netwerken
service. *Zie ook* onderhoud
Apple, informatie over 303
Shift-klikken 5. *Zie ook* dubbel klikken; klikken; selecteren
Shift-toets. *Zie ook* toetsen
alternatieve tekens typen 334
symbolen rangschikken 158

Shift-toets *(vervolg)*
toetsenbordindeling (afbeelding) 328–333
voorwerpen deselecteren (tabel) 10
voorwerpen selecteren (tabel) 10
SIMM (Single In-line Memory Module). *Zie ook* geheugen
RAM uitbreiden 288
sjabloondocumenten 103–106. *Zie ook* aanpassen; aliassen; bewerken; reservekopieën maken
maken 103, 104
documenten uit 105
slepen. *Zie ook* kopiëren; verplaatsen; weggooien
3.5-inch schijven verwijderen 13
bestanden (tabel) 156
documentsymbool naar programmasymbool 72
een menucommando kiezen 21, 22, 24
schuifblokje (tabel) 18
symbolen 6
verplaatsen 11
weggooien in prullenmand 12
techniek 6
tekst selecteren 33
vensters vergroten of verkleinen (tabel) 15
sleuven. *Zie ook* kaarten
geheugen-cache-sleuf, kaarten installeren in 288
NuBus sleuf, belang van voldoende koeling 287
processor-sleuf, kaarten installeren in 288
Sluit (commando Archief-menu). *Zie ook* Open (commando)
vensters sluiten met 15
sluiten. *Zie ook* openen; opslaan; ordenen; stoppen; verbergen
programma's 70
vensters
en naar een nieuwe map gaan 175
met 'Sluit' (commando) 15
met sluitvak 8, 15
sluitvak. *Zie ook* sluiten; vensters
vensters sluiten met 8, 15
Small Computer Systems Interface. *Zie* SCSI
speakers. *Zie ook* audio-accessoires; geluid
aansluiten 282
volume ingebouwde luidspreker instellen 224–225
Speciaal-menu. *Zie ook* menu's
Leeg prullenmand (commando) 12, 29, 197, 204
Ruim op (commando) 157
Schijf eruit (commando) 193
Zet uit (commando) 47, 122
speciale installatie (Installer), gebruiken 56
speciale toetsen 41. *Zie ook* tekens; toetsen
alternatieve tekens invoeren 334
Standaard (optie Installer) 52. *Zie ook* installeren
starten. *Zie ook* initialiseren; installeren; opstarten; uitzetten
afdrukken 131, 132
bewerkingen met de muis 2
programma's 4, 70, 75
stereo-ministekker. *Zie ook* audio-accessoires
audio-apparaten aansluiten 282
Stop (commando Archief-menu). *Zie ook* Open (commando)
stoppen met programma's 70, 120
stoppen. *Zie ook* annuleren; sluiten; starten; uitzetten; veiligheid; verwijderen
programma's 70, 120
uitzetten computer 122
werk beëindigen, methoden voor 120
storing. *Zie ook* onderhoud
radio en televisie 295
tussen twee beeldschermen 284
streepjescode, leesapparaat voor 280. *Zie ook* Apple Desktop Bus
stroom. *Zie* netspanning
sturen. *Zie ook* kopiëren; verplaatsen
lettertypen naar LaserWriter 145
PostScript bestanden, met LaserWriter beheer 152
stuurkogel. *Zie ook* Apple Desktop Bus
aansluiten 280
submenu's 22. *Zie ook* menu's
SuperDrive. *Zie ook* schijven
kenmerken en gebruik 190
MS-DOS schijf initialiseren in 344
vervoeren 294

symbolen
"lachende Macintosh" 314
aanpassen 245
ADB (afbeelding) 281
beeldschermpoort (afbeelding) 283
bom, oorzaken en mogelijke oplossingen 320
deselecteren (tabel) 10
dubbel klikken, om te openen 11
editie (afbeelding) 98
geluid 226
gemarkeerde 5
grijze
actief maken door dubbel klikken 14
in Programma-menu, betekenis 74
in prullenmand gooien 12
in Systeemmap plaatsen 179
informatie opvragen over, met 'Info' (commando) 183
inhoud van map rangschikken op symbool 181
inhoud weergeven door dubbel klikken 4
labels toevoegen aan 248
lettertypen 140
meerdere symbolen selecteren door Shift-klikken 5
modempoort (afbeelding) 279
namen
bewerken 32, 34
nieuwe naam opslaan 32
selecteren 10, 32
tekst invoegen in 34
opbergen 158
openen 11, 43
ordenen
met behulp van kleur 259
met behulp van labels 248
printerbestand (afbeelding) 51, 126
printerpoort (afbeelding) 278
PrintMonitor 136
rangschikken 157, 158
regelpaneel 'Algemeen' 238
regelpaneel 'Geheugen' (afbeelding) 110
regelpaneel 'Kleur' (afbeelding) 253
regelpaneel 'Labels' 249
regelpaneel 'Monitoren' (afbeelding) 251, 263
regelpaneel 'Muis' (afbeelding) 219
regelpaneel 'Toetsenbord' (afbeelding) 221
regelpaneel 'Weergaven' (afbeelding) 241
regelpanelen (afbeelding) 35
rinkelende wekker 234
schijfeenheidpoort (afbeelding) 280
schijfsymbool met "X", betekenis 314
schijven 314
SCSI-poort (afbeelding) 276
selecteren 9
meerdere symbolen, weergave op symbool gebruiken voor 181
overzicht selectiemethoden (tabel) 10
slepen 6
Systeemmap 179
System-bestand (afbeelding) 51
uit de prullenmand terughalen 12
verborgen symbolen zoeken 74
verplaatsen
naar het bureaublad 158
slepen 6, 11
verwijderen, met 'Leeg prullenmand' (commando) 12
voorbeelden van (afbeelding) 1
wijzigen
bureaublad 241–251
kleur 259, 260
lettertype en lettergrootte van symboolnamen 241
uiterlijk van 245
weergave op bureaublad 243
systeem. *Zie ook* besturingsbestanden; regelpanelen
beheer. *Zie* veiligheid
geheugen
beheren 109
vrij maken, om meer programma's te openen 115
installeren, voorzorgsmaatregelen 292
klok, doel 303

systeem *(vervolg)*
onderdelen
installeren 292
schoonmaken 295
programmatuur
bepalen of deze al is geïnstalleerd 50
bijwerken 61, 322
Finder 7–14
functies 50
installeren 52–60
opstarten (hfdst.) 49–63
Systeem 7, mogelijke compatibiliteitsproblemen met eerdere versies 337
systeemfout. *Zie ook* veiligheid
oplossen 320
systeemprogrammatuur installeren
speciale installatie 56
standaardinstallatie 50
Systeem 7 337–342. *Zie ook* programmatuur, systeem
harde schijf is vereist 52
mogelijke compatibiliteitsproblemen met eerdere versies 337–342
vereist voor gebruik TrueType lettertypen 140
Systeemmap. *Zie ook* programmatuur; systeem
Apple-menu (map)
alias maken voor 163
onderdelen verwijderen uit Apple-menu 70
voorwerpen toevoegen aan Apple-menu 69
belang om één versie op de harde schijf te bewaren 310
inhoud 51
Opstartbestanden (map) 62, 63
PrintMonitor (map 'Extensies'), vereist voor afdrukken in achtergrond 136
Regelpanelen (map) 37
regelpanelen 218
speciale mappen in 177, 178
voorwerpen plaatsen in 179
voorwerpen verwijderen uit 179
voorwerpen zoeken in 179
System-bestand
geluiden toevoegen aan 226
symbool (afbeelding) 51
voorwerpen zoeken in 166
System-extensies. *Zie ook* veiligheid
mogelijke oorzaak van problemen met programmatuur 311
opgeslagen in Systeemmap 177

T

Tab-toets. *Zie ook* toetsen
invoegpunt verplaatsen in
Finder (tabel) 43
Kiezer 41
Macintosh Classic toetsenbord 328
toetsenbordindelingen (afbeelding) 328–333
tablet (grafisch). *Zie ook* Apple Desktop Bus (ADB)
aansluiten 280
muisbesturing aanpassen voor 219
talen. *Zie ook* tekens
internationale tekens typen 336
"tape backup"-apparaten. *Zie ook* apparaten; onderhoud; reservekopieën maken
aansluiten op de Macintosh 274
technische documentatie, Macintosh 365
tekenen. *Zie ook* afbeeldingen; tekst
grafisch tablet
aansluiten 280
snelheid aanwijzer aanpassen 219
symbolen, wijzigen 245
tekens. *Zie ook* aanpassen; bewerken
internationale, invoeren 336
repeteertempo, aanpassen 222
speciale, invoeren 334
tekentoetsen. *Zie ook* toetsen
gebruiken in de Finder (tabel) 43
tekst. *Zie ook* afbeeldingen; bewerken; documenten
bewerken 31, 80–86
bijwerken, optie in venster 'Pagina-instelling' voor LaserWriter (afbeelding) 129
conversie, in Apple Bestandsuitwisseling 347
invoegen, in de naam van een symbool (tabel) 34
kopiëren 80, 82, 95

tekst *(vervolg)*
opslaan 92
plakken 81
selecteren 10, 33
vervangen, in de naam van een symbool (tabel) 34
verwijderen 85
in de naam van een symbool (tabel) 34
telecommunicatie. *Zie ook* netwerken
Macintosh aansluiten op telefoonnet 279
televisie. *Zie ook* onderhoud
storing 295
temperatuur. *Zie ook* onderhoud
veilige waarden 295
terughalen. *Zie ook* problemen; reservekopieën maken; veiligheid
instellingen van een conversietype 351
symbolen uit de prullenmand 12
terugkeren
uit een programma naar de Finder 76
Testpagina (commando Opties-menu). *Zie ook* afdrukken
testpagina LaserWriter in- of uitschakelen 150
tijd. *Zie ook* datum
afdrukken, instellen 138
instellen 231, 232, 233, 236
laatste bewerking, mapinhoud rangschikken op 181
wekker, instellen 234
wijzigen 231
tilde (~) 336. *Zie ook* tekens
tips. *Zie ook* problemen; veiligheid; waarschuwingen
geheugengebruik
programma's 117
virtueel geheugen 111
harde schijf vereist voor Systeem 7 52
Macintosh uitzetten bij aansluiten beeldscherm 282
SCSI-apparaten aanzetten vóór computer 277
spanningsvereisten ADB-apparaten 281
systeemprogrammatuur bijwerken 322
uitzetten 122
titelbalk. *Zie ook* bureaublad; menu's; vensters
vensters verplaatsen (afbeelding) 8, 15
toegangsbeveiliging. *Zie* netwerken
toetsen. *Zie ook* toetsenbord
Aan-toets. *Zie* Aan-toets
Clear. *Zie* Clear-toets
Command (⌘). *Zie* Command-toets
Control. *Zie* Control-toets
Delete. *Zie* Delete-toets
Enter. *Zie* Enter-toets
Esc. *Zie* Esc-toets
grendeltoetsen 354
herhalen door ingedrukt te houden 222
indeling toetsenbord, wijzigen 223
muistoetsen 354
Option. *Zie* Option-toets
pijl. *Zie* pijltoetsen
Return. *Zie* Return-toets
Shift. *Zie* Shift-toets
speciaal. *Zie* speciale toetsen
speciale toetsen 334
Toetsen (bureau-accessoire). *Zie ook* bureau-accessoires; toetsen
alternatieve tekens bekijken 327
gebruiken 334
toetsenbord. *Zie ook* Apple Desktop Bus; toetsen
aanpassen 221, 222
aansluiten 280
Apple toetsenbord (afbeelding) 330–331
Apple uitgebreid toetsenbord (afbeelding) 332–333
bediening met één hand 354
bestanden, verwijderen 60
Classic toetsenbord (afbeelding) 328–329
gemorste vloeistof 293
Macintosh Plus toetsenbord 282
problemen 316
problemen met de kabel opsporen 316
speciale toetsen 42
toetsenbordindelingen en tekensets 327–336

Toetsenbord (regelpaneel). *Zie ook* regelpanelen; Toetsen (bureau-accessoire)
opties voor het toetsenbord wijzigen 221
symbool (afbeelding) 35
toetsenbord-equivalenten
afdrukken met Return-toets 135
Berg op (commando), ⌘-Y (afbeelding) 193
Bewaar (commando), ⌘-S 89
Command-toets, voor het kiezen van commando's 21
de map openen die de huidige map bevat ⌘–pijl omhoog (tabel) 43
Dupliceer (commando), ⌘-D 157
eerstvolgende voorwerp beginnend met een bepaalde letter selecteren, lettertoets (tabel) 43
eerstvolgende voorwerp selecteren
alfabetisch, Tab-toets (tabel) 43
in de richting van de pijl, pijltoetsen (tabel) 43
geselecteerd symbool openen en huidige map sluiten, ⌘-Option–pijl omlaag (tabel) 43
geselecteerd symbool openen, ⌘–pijl omlaag (tabel) 43
Herstel (commando Wijzig-menu), ⌘-Z 86
Info (commando), ⌘-I 116, 165
informatie over geselecteerde onderwerpen weergeven, ⌘-I 184
Knip (commando), ⌘-X 86
Kopieer (commando), ⌘-C 80
mapinhoud verbergen, ⌘–pijl links 177
mapinhoud weergeven, ⌘–pijl rechts 177
naar een andere plaats gaan
in de Finder (tabel) 43
in de Kiezer 41
nieuwe map maken, ⌘-N 160
Open (commando), ⌘-O 11
de map openen die de huidige map bevat en de huidige map sluiten, ⌘–Option–pijl omhoog (tabel) 43
opent de geselecteerde symboolnaam, Return-toets (tabel) 43
overzicht toetsenbord-equivalenten via Help-menu 30
Plak (commando), ⌘-V 82
Print (commando), ⌘-P 132
Schijf eruit (knop), ⌘-E (tabel) 193
Sluit (commando), ⌘-W 15
verwijderen
3.5-inch schijven (⌘-Shift-1) 318
externe 3.5-inch schijven (⌘-Shift-2) 318
vet omlijnde knop in dialoogvenster, Return-toets 25
voor commando's, in een menu 21
zoeken
volgend voorwerp, ⌘-G 167
voorwerpen, ⌘-F 167
toevoegen. *Zie ook* wijzigen; aansluiten; aanpassen; verwijderen; installeren
beeldschermen 263–269, 282–284
geluiden 226
kleur aan labels 260–262
labels aan symbolen 248
lettertypen 140–149
Macintosh aan een netwerk. Raadpleeg de *Macintosh Netwerkhandleiding*
onderdelen aan Apple-menu 69, 217
randapparaten 274–289
toevoerapparaat voor losse vellen. *Zie* printers
Toon alle (commando 'Zoek') 170
Toon helpballonnen (commando Help-menu)
helpballonnen inschakelen 31
Toon klembord (commando Wijzig-menu)
inhoud van het klembord bekijken 80
trema (¨) 336. *Zie ook* tekens
TrueType lettertypen. *Zie ook* lettertypen
vergeleken met bitmap-lettertypen 140
twee fasen, zoekactie. *Zie ook* zoeken
met commando 'Zoek' 171
typen. *Zie ook* bewerken; typen
fouten, corrigeren 88
moeite met typen, Enkeltoetsbediening gebruiken 353
repeteertempo instellen 222

typen *(vervolg)*
tekens met accenten 336
toetsenbord aanpassen aan uw manier van typen 222

U
uitbreiden. *Zie ook* toevoegen
computersysteem (hfdst.) 273–289
uitbreidingskaarten. *Zie* kaarten
uitschakelen. *Zie ook* opstarten; uitzetten
helpballonnen 31
Macintosh 47
wekker 234
uitvoerapparaten. *Zie ook* apparaten
selecteren met Kiezer 40, 127
uitwisselen
bestanden met MS-DOS computers 343–352
schijven met MS-DOS computers 343–352
uitzetten Macintosh 122. *Zie ook* onderhoud; opstarten; uitschakelen
Understanding Computer Networks 365. *Raadpleeg ook de* Macintosh Netwerkhandleiding
UNIX. *Zie* A/UX

V
vaardigheden. *Zie* elementaire technieken
vakken
dialoogvenster 25–29
sluitvak 8, 15
zoom-vak 8, 15
vaste lettergrootte, lettertypen met. *Zie* bitmap-lettertypen
veiligheid
apparatuur. *Zie* onderhoud
diefstal en openen zonder toestemming. *Zie* beveiligen; virussen; wachtwoorden
gegevens. *Zie* beveiligen; kopiëren; onderhoud; opslaan; ordenen; reservekopieën maken
problemen voorkomen en oplossen. *Zie* foutberichten; onderhoud; problemen; tips; waarschuwingen
programmatuur. *Zie* beveiligen; reservekopieën maken; virussen
venstermenu's 23–24. *Zie ook* menu's
door niveaus van mappen gaan 23, 173–177
vensters 9. *Zie ook* actief venster; bureaublad; Finder-vensters; gebruikersinterface; infovenster; mappen; menu's; muis; symbolen
actief maken 14
actieve. *Zie* actief venster
Finder 7
naar een ander voorwerp gaan, toetsenbord-equivalent (tabel) 43
symbolen in prullenmand 12
voorwerpen selecteren in (tabel) 10
weggooien
Help-menu, beschrijvingen 30
inhoud afdrukken 134
inhoud bekijken 14
inhoud weergeven
door schuiven 14
per scherm 18
van schijf 8
kenmerken (afbeelding) 8
lijstweergave 181–182
open venster, actief maken 14
openen 14, 175
schijf, actief maken 14
sluiten
(tabel) 15
en naar een ander niveau gaan 175
met sluitvak (afbeelding) 8
symbolen rangschikken in 157, 158
tonen 78, 79
vensterinhoud verschuiven 16
verbergen 74, 78
vergroten, met het zoom-vak (afbeelding) 8
vergroten/verkleinen (afbeelding) 8, 14, 15
verplaatsen
(tabel) 15
door slepen titelbalk (afbeelding) 8

vensters *(vervolg)*
wijzigen
grootte (afbeelding) 8
kleur 256
zichtbaar gedeelte, aangegeven door schuifblokje (afbeelding) 16
ventilatie. *Zie* luchtcirculatie
Verberg andere (commando Programma-menu)
vensters verbergen met 78
Verberg helpballonnen (commando Help-menu) 31. *Zie ook* hulp
verbergen. *Zie ook* bekijken
helpballonnen 31
inhoud map, in opengevouwen weergave 177
vensters 78
verbinden. *Zie* aansluiten
vergroten. *Zie ook* verkleinen
vensters
met maatvak (tabel) 15
met zoom-vak (afbeelding) 8
vergroting. *Zie ook* gehandicapten
schermweergave, vergroten en verkleinen met CloseView 361
verkleinen. *Zie ook* vergroten
venstergrootte (tabel) 15
verlaten. *Zie* stoppen; uitzetten
verplaatsen. *Zie ook* kopiëren; selecteren; slepen
aanwijzer (afbeelding) 2
actieve vensters 6
bestanden (tabel) 156
documenten (tabel) 156
door niveaus van mappen 23, 173–177
in Finder, toetsenbord-equivalenten (tabel) 43
in Kiezer, toetsenbord-equivalenten 41
in vensters. *Zie* verschuiven
invoegpunt
horizontaal met Tab-toets 327
naar begin volgende regel met Return-toets 327
lettertypen 145–149
met lettertoetsen (tabel) 43
muis (afbeelding) 2
naar volgend voorwerp
alfabetisch met Tab-toets (tabel) 43
in richting van pijl met pijltoetsen (tabel) 43
origineel van alias 165
symbolen 6, 11
vensters 8, 15
voorwerpen op het scherm 6
verschuiven 14, 16–18. *Zie ook* bekijken; verplaatsen
versie 7.0. *Zie* Systeem 7
versies. *Zie ook* bewerken; opslaan
belang van comptabiliteit 320
document, maken 90
Plakboek, gebruik 95
systeemprogrammatuur 320
zoeken, met commando 'Zoek' 168
versterker. *Zie ook* audio-accessoires
aansluiten op geluidsuitvoerpoort 282
verticaal verschuiven. *Zie ook* verschuiven
schuifbalk (afbeelding) 16
vertragen
dubbelklik-interval 220
interval voor een teken herhaald wordt 222
knippertempo van het invoegpunt 240
muisbesturing 219
snelheid aanwijzer 219
vervangen. *Zie ook* bewerken; kopiëren; toevoegen; verwijderen
patronen bureaublad 238
tekst in de naam van een symbool (tabel) 34
verwijderen. *Zie ook* aanmaken; bewerken; Herstel (commando); Knip (commando); Wis (commando); wissen
afbeeldingen 85
uit het Plakboek 95
bestanden 195, 197, 201, 204
besturingsbestanden 60
beveiligde voorwerpen 213
bureau-accessoires 60
documenten 12
geluiden 60, 227
geselecteerde voorwerpen 85
lettertypen 60, 144
markering. *Zie* deselecteren

verwijderen *(vervolg)*
origineel van alias 165
programma's 12
symbolen, door slepen naar prullenmand 12
tekst 34
uit de naam van een symbool (tabel) 34
uit een document 85
uit het Plakboek 95
toetsenbordbestanden 60
voorwerpen
uit Apple-menu 69, 217
uit Opstartbestanden (map) 63
uit Systeemmap 179
videokaarten. *Zie ook* NuBus kaarten
beeldschermen aansluiten 283
vinkje
actief conversieprogramma 349
actief programma 77
virtueel geheugen 109–115. *Zie ook* geheugen; veiligheid
geheugenvereisten 111
harde schijven bijwerken 112
virussen. *Zie ook* problemen; veiligheid
methoden ter voorkoming en bestrijding 312
volume. *Zie ook* geluid
voorbereiden. *Zie ook* aansluiten
afdrukken 125-126
systeemprogrammatuur (hfdst.) 49–63
voorkeuren, bestanden met. *Zie ook* beheren; ordenen
gebruiken 177
voorkomen. *Zie ook* problemen; veiligheid; voorzorgsmaatregelen
beschadigingen door een virus 312
voorwerpen. *Zie ook* bestanden; documenten; mappen; programma's; symbolen
deselecteren 10
hulpinformatie opvragen 30
selecteren 9, 10
slepen 6
verplaatsen 6
voorzorgsmaatregelen. *Zie ook* onderhoud
3.5-inch schijven 294
A/UX besturingssysteem 50, 201
elektriciteit 292
harde schijven 201
Installer gebruiken voor bijwerken 322
spanningsvereisten NuBus kaarten 286
vraagteken (?). *Zie ook* problemen; symbolen
in schijfsymbool, betekenis 314
symbool Help-menu, betekenis 31

W

waarschuwing van de prullenmand in- of uitschakelen 270
waarschuwingen. *Zie ook* problemen
3.5-inch schijfeenheden vervoeren 294
A/UX 50, 201
apparaten aansluiten 273
elektriciteit 292, 295
gegevensverlies
SCSI-schijfeenheden met gelijke ID-nummers 275
tijdens het initialiseren 195
regelpanelen 218
schermbeschadiging 293
schijven 191
spanningsvereisten NuBus kaarten 287
systeemonderdelen hanteren 292
voorzichtig omgaan met harde schijf 201
waarschuwingsvenster 29
waarschuwingssignaal 225
waarschuwingsvenster 29
wachtwoord 385. *Zie ook* netwerken
Weergave-menu. *Zie ook* menu's
aanpassen met Weergaven (regelpaneel) 182
informatie weergeven 181
Naam (commando) 182
weergave met symbolen, gebruik 181
weergave symbolen op bureaublad, wijzigen 243

Weergaven (regelpaneel). *Zie ook* regelpanelen
symbool (afbeelding) 35
symbool- en lijstweergaven aanpassen 241–251
Weergave-menu aanpassen 182
weggooien. *Zie ook* verwijderen
ongewenste voorwerpen in prullenmand 12
Wekker (bureau-accessoire). *Zie ook* bureau-accessoires
datum en tijd instellen 233
wekker instellen 234
wereldkaart (symbool) 35
werkomgeving 295. *Zie ook* onderhoud
weten waar u zich bevindt 76
Wijzig-menu 19. *Zie ook* menu's
Abonnement-opties (commando) 102
Herstel (commando) 86
Knip (commando) 34, 85, 93, 95
Kopieer (commando) 80, 82, 93
Maak publicatie (commando) 97
Neem abonnement (commando) 99
Plak (commando) 81, 82, 94, 248
Publicatie-opties (commando) 101
Toon klembord (commando) 80
Wis (commando) 34, 85, 93
wijzigen. *Zie ook* bewerken; installeren; instellen; toevoegen; verwijderen
beweging aanwijzer 219
contrast scherm 140
datum 231–236
documenten. *Zie* bewerken
geheugengebruik door programma 115
geluiden 223–236
grootte en vorm venster (tabel) 15
grootte schijf-cache 117–118
helderheid scherm 269
instellingen regelpanelen 38
instellingen virtueel geheugen 111
kleuren
van labels 260
van markering 253
van patroon bureaublad 258
van rand vensters 256
van symbolen 259
klokbatterij 303
knippertempo invoegpunt 240
knippertempo menu 240
labels 249
lijstweergaven 182, 244
muisinstellingen 219–221
papierformaat, met 'Pagina-instelling' 129
patroon bureaublad 238, 258
positie van beeldschermen, met 'Monitoren' (regelpaneel) 263–269
printers 39
programma's 74
schijven
3.5-inch schijven 192–194
bij opslaan document 91
opstartschijven 206–209
vanuit een programma 175
SCSI-ID-nummer 274
symbolen
met behulp van infovenster 184
naam 32
uiterlijk 245
weergave 243
tijd 231–236
toetsenbord
indeling 223
werking 221–222
volume luidspreker 224
waarschuwing van de prullenmand 270
Wis (commando Wijzig-menu). *Zie ook* Knip; Plak; verwijderen
gebruik van Plakboek 93
tekst en afbeeldingen verwijderen 85
vergelijking met 'Knip' (commando) 34
Wis schijf (commando). *Zie ook* reservekopieën maken; veiligheid; verwijderen
(Archief-menu—Apple Bestandsuitwisseling), niet-Macintosh schijven wissen 351
(Speciaal-menu) 197, 204

wissen. *Zie ook* bewerken; Leeg prullenmand (commando); verwijderen
bestanden, Leeg prullenmand (commando) 12
geheugenruimte vrij maken 115
schijven 195, 201, 351
Wis schijf (commando) 197, 204
symbolen van het bureaublad 12
woorden. *Zie* bewerken; tekst
woordenlijst, definities van termen en begrippen 367

X, Y

"X" (schijfsymbool). *Zie ook* problemen
betekenis 314

Z

Zet uit (commando Speciaal-menu) 47, 122
Zoek (commando Archief-menu). *Zie ook* informatie; zoeken
alle gevonden voorwerpen tegelijk weergeven 170
bestanden en mappen zoeken 165–173
voorbeelden van gebruik (tabel) 173
zoekcriteria opgeven 167
zoekcriteria. *Zie ook* zoeken
opgeven voor zoekactie in twee fasen 171
zoeken. *Zie ook* hulp; informatie; openen; Plakboek (bureau-accessoire); Zoek (commando)
actief programma 76
alle gevonden voorwerpen tegelijk weergeven 170
bestanden 165–173
criteria, opgeven 167
documenten 26, 165–173
geluiden 166
in twee fasen 171
lettertypen 166
mappen 165–173
nagaan of de systeemprogrammatuur al is geïnstalleerd 50
nagaan welke programma's zijn geopend 76
opmerkingen in infovenster, met commando 'Zoek' 184
origineel van alias 164
plaats waar moet worden gezocht kiezen 169
programma's 165
verborgen symbolen 74
voorwerpen
in Systeemmap 179
in System-bestand 166
weten waar u zich bevindt 76–79, 173–177
Zoek opnieuw (commando Archief-menu) 165
zoekvolgorde
voor opstartschijf 207
zones (netwerk). *Zie ook* netwerken
printers selecteren in 39, 40, 127
zonlicht. *Zie ook* onderhoud
voorzorgsmaatregelen 295
zoom-vak. *Zie ook* vergroten
vensters vergroten 8, 15, 18